

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Cultu Sacrosancti Cordis Dei Ac Domini Nostri Jesu
Christi**

Galliffet, Joseph de

Romae, M.DCCXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45817](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-45817)

Th. 2648:

1. XI
26

3. Hist. Theor.
p. 1.

Rome die 20. februarii 1727.

Pater Josephus de Gallifet
Societatis Jesu, Altitens Galliae,
Salutem plurimam dicit admodum
Rev.º Patr. Friderico Münch —
Rectori Collegii Paderbornensis Soc.
Jesu, mittitque ad Reverentiam
Vestram opusculum de cultu S.
Cordi Iñi nostri Jesu Christi, —
exiguum obsequii sui testimonium,
vehementer optans, atque orans,
ut Sanctissimus ac Suavissimus
Cultus, Romae jam approbatus,
in universo orbe, nostrorum possim
opera, juxta Christi Iñi Constitutio
ac promissionem promoveatur.

Reverentiae Vestre
humillimus et obsequensissimus
Servus in Xº.

Josephus de Gallifet. Soc. Jesu

DE CULTU
SACROSANCTI
CORDIS DEI
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI

In variis Christiani orbis Provinciis jam propagato.

AUTHORE

R. P. JOSEPHO DE GALLIFFET.

Cum autographi Societatis JESU Sacerdote. auctorijs.

*Offib.
Theodosianae
Paderb.*

ROMAE.

Apud JOANNEM MARIAM SALVIONI,
M. DCC XXVI.

Superiorum permisso.

ДЕДОЧНИ

ЗАКРОСКАЛСТІ

СОЗДІСДЕІ

Святій Георгій

ДОНИІ НОАТІ

ІСИ ЧРІСТІ

Святій Георгій

BENEDICTO XIII. PONTIFICI MAXIMO.

BEATISSIME PATER,

Novum opusculum ad
honorem Christi Do-
mini unice scriptum SANCTI-
TATI VESTRÆ demississime,

2 2 ut

ut decet, pedibus ejus provolitus, sed
fidenter tamen offero. Quamvis e-
nim apprime sentiam, quam pa-
rum libellus hic meus Majestate
Pontifica dignus sit ex aliis qui-
dem capitibus quæ apud homines
commendare librum solent, at cer-
te ex materia quam complectitur,
& ex fine quo tendit, visus est SAN-
CTITATIS VESTRÆ attentio-
ne dignissimus. Agitur enim, BEA-
TISSIME PATER, de nova glo-
ria Iesu Christo parienda. Agitur
de novo gratiarum fonte in Ecclesia
aperiendo. Quæ duo sane, ad Vica-
rii Christi supremique Pastoris solli-
citudinem ac vigilantiam excitan-
dam, aptissima sunt.

Li-

Libelli nostri materia de Excel-
lentia Cordis Iesu est; quam pau-
cis olim Sandis viris cognitam, his
temporibus toti Ecclesiæ ipse Domi-
nus manifestare dignatus est: unde
novam divinissimo Cordi, adeoque
ipsi Iesu, gloriam efflorescere nece-
sse est. Finis intentus hic est, ut ei-
dem sanctissimo & amantissimo Cor-
di cultus & amor debitus a Fideli-
bus adhibeatur: ex quo novus &
exuberantissimus gratiarum fons,
juxta divinum consilium, in Eccle-
sia exoriri debet. Et sane, BEA-
TISSIME PATER, jam ab uni-
versali Ecclesia colitur solemnissimo
ritu Caro sanctissima Christi, Cor-
pus ejus videlicet & Sanguis; coli-

tur Crux, coluntur vulnera, colitur
& ipsum Iesu nomen. Quæ religio-
nis officia, aliaque ejusmodi non pau-
ca, singulari Dei beneficio, ad ipsius
Iesu Christi gloriam, Ecclesiæque
utilitatem, instituta & credimus &
gaudemus. Nunc, ad beneficiorum
cumulum, amantissimus Dominus
similem honorem Cordi suo sacro-
sancto conciliare vult. Quod qui-
dem beneficium, si recte inspiciatur,
illa priora non &quare modo, verum
etiam superare non immerito vide-
ri potest. Quid enim divinus Spon-
sus, Ecclesiæ sponsæ exhibere ad a-
mandum & colendum unquam po-
tuit, Corde suo pretiosius, sanctius,
amabilius, divinus, datus, omni-

que

que gratiarum genere fæcundius.

Ego vero, BEATISSIME PATER, de rebus omnibus ad istud pietatis officium pertinentibus, xl. annorum experientiâ plane edocitus, ejus originem, progressum, naturam, excellentiam, ac praxim hocce libello complectens, demonstrare, Deo bene juvante, conabor, tum auctoritate, tum ratione, tum etiam divinis nec suspectis revelationibus, tum maxime expositione rerum a divina Providentia gestarum, quæ certum Dei consilium in re præsenti ostendere possunt, conabor inquam, demonstrare cultum propositum erga Cor Jesu esse per se sanctissimum ac solidissimum,

Deo

Deo Patri & Christo Iesu in pri-
mis acceptum, animabus interiori
vitæ deditis maxime proprium, de-
nique toti Ecclesiæ utilissimum ac
desideratissimum. Utrum vero hoc
sufficienter ad finem intentum effe-
cturus sim, cupio vehementer, ut
SANCTITAS VESTRA ipsa
dispiciat, dijudicetque. Quare Do-
minum Iesum enixissime precor, ut
SANCTITATI VESTRÆ ani-
mum injicere velit libellum nostrum
perlegendi, quo ipsa per se, dirigen-
te Spiritu Sancto quo plena est, in-
telligere possit, quæ sit in re ista
Christi voluntas, & consequenter
quæ ejus in terris Vicarii partes es-
se debeant.

Sci-

Scitur Beatæ Gertrudi olim divi-
nitus revelatum, excellentiam Cordis
Jesu ultimis Ecclesiæ temporibus ef-
fe manifestandam, hocque præstan-
tissimum munus, ad refrigerantem
charitatem accendendam, a divina
misericordia, tanquam modum ef-
ficacissimum esse reservatum. Utinam,
BEATISSIME PATER,
quod omnium Cordis Jesu studioso-
rum votum est, tempus illud optatis-
simum, tanto ante prænunciatum,
præsentem Pontificatum respiciat.
Ego quidem spem meam, quam ab
ipso creationis SANCTITATIS
VESTRÆ principio corde con-
cepi, hic ingenue profitebor, inti-
mumque animi mei sensum aperire

b

non

non dubitabo. Quum primum SAN-
CTITATEM VESTRAM ad
Petri solium evectam fuisse rumor
publicus nunciavit, Romaque uni-
versa eventum, in quo Dei consilium
contra humanas cogitationes tanto-
pere elucebat, lætabunda admirare-
tur; ego qui probe noveram, quam
ardentes ad Deum preces, toto du-
rante sacro Conclavi, fusæ essent, ut
divina bonitas eum Ecclesiæ Pon-
tificem præficere vellet, cuius favo-
re & authoritate, cultus Cordis Je-
su recipi in universa Ecclesia posset,
rei exitum tacitus considerans, hac
continuo spe dulcissima cor meum
deliniri sensi, scilicet Christum Je-
sum bac ratione extraordinaria,

quem-

quemadmodum in aliis suis operibus solet, parare sibi voluisse ministrum fidelem, cuius tandem opera ac studio, in cultu Cordis sui stabiliendo uteretur. Spem augebat mirum in modum, quod ad divinam sapientiam pertinere intelligebam, ut ad cultum Cordis Jesu promovendum is maxime Pontifex electus esset, qui eidem Cordi esset gratissimus; qui que Cor gereret Cordi divinissimo simillimum. Hanc vero laudem sciebam nemini magis esse propriam quam SANCTITATI VESTRÆ, cuius ab incunabulis hic verus cordis character fuit, ut humilitate, charitate, mundi contemtu, voluptatis aversatione, pauperū cu-

ra, zelo honoris Dei, Templorum
cultu, aliisque virtutibus quarum
exempla edere nunquam cessavit,
Cordis Jesu similitudinem referret.

Cæterum, BEATISSIME
PATER, quum me SANCTI-
TAS VESTRA de pietate erga
Cor Jesu loquentem audit, ne velim
existimet, me novum aliquid ad se-
dem Apostolicam afferre quod aut
suspectum videri possit, aut etiam
Ecclesiæ incognitum. Sentiet enim
SANCTITAS VESTRA si opu-
sculum nostrum decurrere dignabi-
tur, hocce pietatis officium totâ jam
Ecclesiâ, singulari Dei Providentiâ,
Episcoporum autoritate dilatum
& amplificatum; imo ab ipsa etiam

Ro-

*Romana Sede innumeris locis In-
dulgentiis decoratum. Verum his
Christus Jesus contentus non est;
aliquid amplius desiderat, nimirum
certam Romani Pontificis appro-
bationem, quā, pietatis officium si-
bi gratissimum, rite munitum, po-
pulo Christiano acceptius sit, ritu-
que solemni ubique absque contra-
dictione celebrari queat. Hanc por-
ro approbationem BEATISSIME
PATER, ardentissimis votis ani-
mæ sanctæ numero infinitæ tota Ec-
clesia dispersæ efflagitant; hanc Epi-
scopi sexcentis locis expectant, ac de-
siderant; hanc Principes Regesque
a BEATITUDINE VESTRA
postulare parati sunt. Nos autem*

Dei, ut confidimus, obsequentes vo-
luntati, consiliorum ejus executioni,
hoc opusculo viam sternimus, neque
alius nobis in scribendo scopus fuit.
Alit spem de SANCTITATIS
VESTRÆ favore conceptam recor-
datio festivitatum huic, quam expe-
ctamus, similium a decessoribus suis
jam in Ecclesia tanto Fidelium fru-
ctu conditarum. Sic Urbanus IV.
singulari ipsius laude nunquam in-
teritura, solemnitatem instituit Cor-
poris & Sanguinis Christi. Gloriam
non absimilem sibi vindicavit S.
Pius V. officium & Missam pro Ce-
lebritate sanctissimi Nominis Jesu
indicendo. Sic alii Pontifices alias
festivitates, Crucis, Vulnerum, Su-
darii,

darii, spineæ coronæ, cæterasque e-
jusmodi divino instinctu probavere,
Et apud fideles induxere. Quidni
ergo speremus solemnitatem Cordis
Jesu, qua nulla sanctior, nulla sua-
vior, nulla amabilior, opus BE-
NEDICTI XIII. esse futurum :
hocque suæ in Jesum pietatis Et a-
moris monumentum SANCTITA-
TEM VESTRAM posteris esse
relicturam.

Hunc porro honorem BEATISSI-
ME PATER, si SANCTITAS
VESTRA Cordi divinissimo pro-
creare studeat, quantam gratiarum
vim ex illo misericordiæ fonte in se
derivandam sperandum est? Quid
in illo divinæ potentiae ac beneficen-
tiae

tiæ thesauro , auxiliī viriumque ad
sublime munus quod gerit sancte
exequendum non reperiet ? Eget e-
nim vero in arduo universalis Eccle-
siæ regimine , sapientiâ in negotiis
tractandis plane divinâ . Eget pa-
tientia in laboribus continuis feren-
dis indefessa . Eget fortitudine ac cō-
stantia in difficultatibus superandis
plusquam humana . Nec minus eget
ad durandum , aliqua quietis ac so-
latii parte . At Corde Jesu nihil in
consiliis capiendis sapientius ; nihil
in laboribus tolerandis patientius ;
nihil ad corroborandum fortius , de-
nique ad quietem ac solatium , nihil
dulcius , nihil suavius , nihil jucun-
dus . Hæc , BEATISSIME PA-

TER ,

*TER, quam vere a nobis dicantur,
cupimus, ut SANCTITAS VE-
STRA experientia comprehendet, &
ad ipsius felicitatem ardentissimis
votis a Deo Opt. Max. flagitamus,
& flagitare non cessabimus.*

SANCTISSIME PATER,

SANCTITATIS VESTRÆ,

Humillimus & obsequentissimus
Servus ac Filius,
Josephus DE GALLIFFET,
Societatis JESU.

c

Quum

QUUM sanctissimus D. N. Urbanus Papa VIII. die 13. Martii anno 1625. in S. Congregatione S. R. & universalis Inquisitionis Decretum ediderit, idemque confirmaverit die 5. Julii anno 1634. quo inhibuit imprimi libros, hominum qui sanctitate, seu martyrii fama celebres e vita migraverunt, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcunque beneficia tanquam eorum intercessionibus a Deo accepta continent, sine recognitione atque approbatione Ordinarii, & quæ haec tenus sine ea impreiſa sunt, nullo modo vult censiſi approbata. Idem autem sanctissimus die 5. Junii 1631. ita explicaverit, ut nimis non admittantur elogia Sancti, vel Beati absolute, & quæ cadunt super personam, sed ea dumtaxat quæ cadunt supra mores, & opinionem: cum protestatione in principio, quod iis nulla adſit authoritas ab Ecclesia Romana, sed fides tantum fit penes Authorem. Huic Decreto, ejusque confirmationi, & declaracioni, qua pars est observantia & reverentia inſistendo, profiteor me haud alio sensu quicquid in hoc libro reſero accipere, aut accipi ab ullo velle, quam quo ea ſolent, quæ humana dumtaxat authoritate, non autem divina Catholicæ Romanae Ecclesiæ aut sanctæ Sedis Apostolicæ nituntur; iis tantummodo exceptis, quos eadem Sancta Sedes, Sanctorum, Beatorum, aut Martyrum Catalogo adſcripsit.

M I-

MICHAEL ANGELUS TAMBURINUS

Prepositus Generalis Societatis JESU.

Quum librum, cui titulus: *De cultu Sacrosancti Cordis Dei ac Domini nostri Iesu Christi a P. Josepho de Galliffet Societatis nostrae Sacerdote conscriptum*, aliquot ejusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, facultatem facimus ut typis mandetur, si iis ad quos pertinet ita videbitur. Cujus rei gratia has litteras manu nostra subscriptas, & sigillo nostro in unitas dedimus. Romæ 6. Septembris 1725.

Michael Angelus Tamburinus.

APPROBATIO

*Reverendi admodum Patris F. Bernardini Membrive
Ordinis S. Dominici, Prædicatoris Regis Catholici,
Qualificat. Inquisit. Generalis Hispan. Theologi
Regis Magnæ Britannie, Provincialis Scotie, &
Consulter Congregationis SS. Rituum.*

Quum librum, cui titulus *De Cultu Cordis Dei ac Domini Nostri Iesu Christi*, ab admodum R. P. Josepho de Galliffet Societatis Iesu, Galliae Assistente compositum, & vitam ven. Matris Margaritæ Mariæ Alacoque, Ordinis B. Virginis Mariæ a Visitatione, jussu Patris suis spiritualis ab ipsamet exarata, de commissione Reverendissimi Patris Sac. Palatii Apostolici Magistri, non minori animi mei ædificatione, quam cura viderim; in ejus le-

c 2 ctio-

ctione illico mihi in mentem venit prophetia Simeonis, &
& in veritate comperi, his temporibus evenire Cordi Jesu,
quod de ipsomet Domino nostro Jesu prophetavit S. Se-
nrex: *Hic positus est in ruinam, & signum cui contradice-
tur: ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.* Quis
credet auditui nostro? In cujus mentem venire potest,
quod quum Dominus Jesus misisset in cor hujus ven- suæ
servæ affectum propagandi speciali cultu amorem Cordis
sui, Christiani ex hoc scandalum sibi sumerent; verentes,
ne Christus dividatur. Hoc tamen scandalum non diffi-

Luc. 2.

Matth. 15.

Ad Rom. 9.

In Apolog.

mile est alteri, de quo conquesti sunt Discipuli, quando
Pharisæis scandalum fecit parabola Christi de corde im-
piorum. Sed sicut Christus floccifecit Phariseos tunc
murmurantes, sic & nos relinquamus oblatrantes contra
cultum Cordis Jesu; cæci enim sunt, & duces cæcorum. Hi
namque, etsi labiis honorare totum sibi Jesum videan-
tur, cor autem eorum longe esse a Jesu Corde, hujus ope-
ris lectio clarissime manifestat; illisque testimonium per-
hibet, quod æmulationem Dei habent, sed non secundum
scientiam. Sanctissimam Jesu faciem in Veronicae linteo
impressam, omnis terra veneratur, quin ulli usquemodo
scandalum fecerit hæc solemnitas; nec aut ex ea, aut aliis
hujuscemodi festivitatibus divisus fuerit Christus: sic ne-
mo incaute signa sua ponere; atque in dulcissimum Cor
Jesu contradictionis tela vibrare deberet, ne Populus
Christianus fraudetur tot bonis, quæ omnes, immo et ipsi
contradictores, ex hujuscce Religionis propagatione pos-
sent haurire. Futurum quippe spero, ut sanguis pretiosissi-
mus vivifici Cordis Jesu, lineas hujus operis, veluti per
subtilissimas arterias oppositorum corda demulceat, ac
omnium animos ad mutuum amorem erga divinum ama-
torem accendat. Author siquidem hocce in opere bene
omnia fecit: vindicat superabunde ab objectis cultum
Cordis Jesu: demonstrat puritatem cordis ven. Margari-
tæ, quæ teste Bernardo, in duobus consistit, in gloria Dei

&

Et utilitate proximi. Quæ duo nullibi melius reperiuntur, quam in Corde amantissimi Jesu. Eruat denique cor Authoris verbum bonum, dicat opera sua Regi, Summo Sacerdoti Pont. Max. B E N E D I C T O XIII. cui mirifice consonat sententia Cassiani: *Vis scire de fratre tuo quale cor habeat? Attende, unde libentius & frequenter loquatur; ex abundantia enim cordis os loquitur.* Et quum noster Sanctissimus B E N E D I C T U S XIII. pro more, Pastoralis officii curis cumulatissime expletis, reliquum tempus, consortia hominum fugiens, libenter insumat in dulci colloquio, cum, aut de Jesu & Mariæ Cordibus, profecto hoc opus jure sibi vendicat. Et si Benedictus XI. Ordinis etiam Prædicatorum frigescente mundo, ad inflammanda corda nostra Jesu amoris igne, Patris Francisci stigmata solemnitate duplii celebrari voluit: *Quid non faciet noster B E N E D I C T U S XIII. pro Jesu & Mariæ Cordibus?* Quum igitur hoc opus in nullo offendat, immo in omnibus ædificet, & per omnia Fideles accendat in amantissima Jesu & Mariæ Corda, judio typis mandari posse, ac debere. Datum in Conventu S. Mariæ supra Minervam Ordinis Prædicatorum, die 26. Februarii anni 1726.

*In illud Psal.
Egredieba-
tur foras &
loquebatur
in idipsum.*

*In Officio
Stigm. S. P.
Francisci.*

*F. Bernardinus Membrive,
Mag. Provincialis Scotiae, & Consult.
Sacræ Congregationis Rituum.*

APPROBATIO

Reverendi admodum Domini Marii Macchabei Procurat. Generalis Congreg. Clericorum Regul. S. Pauli, S. Congreg. Indicis, & SS. Rituum Consultor, ac S. Officii Qualificat.

DE mandato R. P. Sac. Palatii Apostolici Magistri, attente vidi opusculum, cui titulus *De Cultu Sacro sancti Cordis Domini Deique nostri Jesu-Christi*, ab admodum R. P. Josepho de Galliffet Societ. Jesu, Galliae Assistente compositum; necnon *Exemplum fideliter exscriptum ex iis, quae jussu Patris sui spiritualis scripsit de vita sua ven. Mater Margarita Maria Alacoque Ordinis B. V. Mariæ a Visitatione*. nihilque quod fidei, aut bonis moribus nocere; plurimum quod virtuti, & perfectioni prodesse possit, in utroque reperi. Perhibet opusculum, laudati cultus originem, progressum, excellenciam, finem, & fructum. Perhibet exemplum præclara virtutum monumenta, ad cultum erga sacratissimum Cor Jesu firmandum. Satisfaciet profecto utriusque operis materies, bonorum votis, qui appendentes munia pietatis, & cultum devotionis, ad pondus Sanctuarii, discent quam juste specialia suæ Religionis officia huic sacro Cordi devoverint. Dediscent critici cultum hunc cavillis impetere, ne Cordi Jesu, amoris lanceâ jamdudum propter eos vulnerato, novum vulnus apponant. Haurient omnes ab hoc sacratissimo Corde, eos confirmatæ pietatis fructus, quos Sanctorum Chrysostomi, Isidori, Bernardi, &c. scripta testantur, si intima Cordis Jesu, toto sui Cordis affectu ingredi non detrectent. Ad hoc enim perforatum est latus tuum (ait D. Bernardus Jesum alloquens) ut nobis patescat introitus. Ad hoc vulneratum est Cor tuum ut per vulnus visibile vulnus amoris invisi-

*De Passione
Domini cap.
3.*

bile videamus. Hinc, ut pietas quæ ex Apostolo ad 1. ad Tim.
omnia utilis est, omnibus proficit: Nendum, opusculum, quod c. 4.
ad promovendam devotionem & cultum erga Sacro-
sanctum Jesu Cor, solide scripsit Author; Verum et-
iam dictum exemplum, quod humilis servæ Dei obe-
dientia tanquam certum virtutis patrimonium posteris re-
liquit, in publicam lucem edi posse censeo. Ex Colle-
gio SS. Blasii & Caroli ad Catenarios de Urbe. Hac die
22. Aprilis 1726.

*Ego D. Marius Macchabei, Procurat. General.
Congreg. Cleric. Regular. S. Pauli. S. Congregat.
Indicis, & SS. Rituum Consultor, ac S. Officii
Qualificator.*

I M P R I M A T U R.

Si videbitur Rever. Patri Magistro Sac. Palat. Apost.

N. Episcopus Bojanus Vicesger.

I M P R I M A T U R.

Fr. Gregorius Selleri Ordinis Prædicatorum
Sac. Palatii Apostolici Magister.

PRÆFATIO.

Quod in aliis majoris momenti operibus, ad
Dei gloriam, animarumque bonum spectan-
tibus usuvenit, ut sine multis magnisque im-
pedimentis nunquam ad exitum perducantur, id in
re presenti, quam tractandam suscipio, in primis eve-
nisse vidimus. Quum primum de cultu sacrosan-
cti Cordis Jesu agi coeptum est, vix a paucis æquo
animo ejusmodi cultus est susceptus; aliis rem totam
tanquam quid frivolum & inane respuentibus. Non
nulli ex eorum hominum genere, qui novitatem
omnem rejiciendam putant, nullo habito boni, ma-
live discrimine, religionis officium, de quo nihil prius
inaudierant, hoc solo nomine quod novum esset, re-
pellebant. Quasi vero, novitas veræ pietati contraria sit
conjungique cum illa nunquam possit; aut hoc sua-
vi Dei Providentiæ, in Ecclesiæ gubernatione, sole-
mne non sit, ut novum semper pium aliquod exer-
citationis genus successu temporum oriatur, cuius
videlicet ope, fidelium animi, veterum usu diuturno,
sensim torpentes, quodam quasi novitatis gustu
illesti & excitati, ad pietatis fervorem renoventur.
Alii quidam, ex horum numero qui cœlestes visio-
nes & quicquid inusitatum ejusmodi gratiarum est,
contemnendum ducunt, cœlestem quamdam revela-
tionem audientes, unde cultus Cordis Jesu originem
trahere dicebatur, tam revelationem quam cultum
ex tali fonte oriundum aspernabantur. Magna pars
stu-

P R Æ F A T I O .

studio contradicendi , ut fit , magis quam veritatis amo-
re ducti , statim ut nomen audiere cultus Cordis Je-
su , nova appellatione quasi perculsi , nulla adhibita in
re examinanda diligentia , temere id totum quod af-
ferebatur improbare coeperunt , aspernari , vituperare ;
contra sentientes , piumque munus laudantes ample-
ctique volentes , prohibere , dictariis infectari , minime-
que pati esse quietos . Scilicet , irridentes objiciebant ,
jamjam omnium Corporis Christi membrorum festivi-
tatem instituendam fore : cur enim potius Cordis , quam
pedis , aut manus , aut capitis . Id porro nihil aliud
esse , quam Christum ipsum dividere velle , qui to-
tus quantus est in Eucharistia adorari ac coli debeat ,
non divisim ac per partes . Plerique moderatio-
res , nihil equidem in eo pietatis officio reprehensione
dignum videri sibi fatebantur , cæterum levis ef-
fe momenti ducebant , & muliercularum devotioni
fovendæ magis accommodatum , quam ad solidam
pietatem quidquam adjumenti conferens . Demum
illi , qui rem paulo interius consideraverant , probari
sibi quidem maxime totum id quod proponebatur
dicebant , sed quum nihil afferri aliud existimarent
quod jam cultui Corpori Christi in Eucharistia la-
tenti debito , & usurpari solito , non conveniret (de-
cepti videlicet officiorum similitudine) judicabant an-
tiquum religionis exercitium , novo Cordis Jesu vo-
cabulo insigniri , nec necesse , nec utile fore .

Hominibus ita comparatis , cultus suavissimus Sa-
crosancti Cordis , ab ipso Jesu , uti dicemus , multo

an-

PRÆFATIO.

ante divinitus inspiratus ac traditus, exiguum admodum progressum fecerat. Ignoratus a multitudine, ab aliis vero aut impugnatus, aut neglectus, latebat in paucorum veluti pectore conclusus, qui quidem ipsi plium officium palam exercere, adversantium metu, vix audebant.

Scilicet, jam inde ab initio præsenserat Dæmon, quantam gratiarum vim donorumque cœlestium copiam, ex eo cultu, tanquam e fonte, emanare in homines necesse foret, si evulgari contingeret, hauriendique e sacro latice libera facultas aliquando concederetur. Itaque quoad potuit obstitit. Verum quid Dæmonis artes & conatus, quid hominum impugnations adversus Dei consilium? Optatum illud demum tempus advenit, quo Deus, singulari misericordiæ suæ munere, Cor Jesu Filii sui dilectissimi, thesaurum illum bonorum omnium inexhaustum, fidelibus referare constituerat; ut quicumque sacrosancto Cordi debitos honores adhibere vellent, divitiarum quas complectitur participes esse possent, donisque e sacro fonte prodeuntibus profusissime completerentur. Modum autem rei perficiendæ, totamque divini consilii rationem, mox, ipso operis initio, duobus primis capitibus, in quibus de origine ac progressu cultus agetur, Dei aspirante gratia prosequemur. Cæterum quod in Gallia nostra contigit, id, in aliis regionibus quarum gratia scribendi consilium iniimus, eventurum quoque non dubitamus. Obstat initio malus Dæmon ne cæteri populi tanti boni participes fiant. Non deerunt & illic obtrectatores, qui contradicendo, cavillando, vi-

tu-

PRÆFATIO.

tuperando, cultus Cordis Jesu progressum impedian. Sed vincet demum gratiâ suâ Christus Jesus: quodque apud nostrates effecit, ut, superatis omnibus impedimentis, Cordis sui cultum stabilierit, tam firmis jam fundatum radicibus, ut procellas metuere deinceps non possit; idem, pro sua bonitate, apud exterros etiam perfecturum speramus plane atque confidimus. Nos vero, ad piissimi ac suavissimi cultus augmentum ac propagationem aliquid conferre cupientes, hunc libellum edidimus, in quo totam ejusdem cultus rationem, a multis certe non satis cognitam, ac propterea male neglectam atque contemtam, explicare paucis pro tenuitate nostra connitemur; & quidem, quod a divina gratia speramus, ea soliditate ac perspicuitate, ut morosis etiam lectoribus, siue ingenii subtilitate, ut accidit, ad cavillandum abutentibus, facturos nos sat, nobis polliceamur.

O Jesu, his meis exiguis cœptis aspira, atque quum me hoc opusculum, ad tui sanctissimi Cordis honorem, scribentem adjuveris, hanc mentem animumque servis tuis extra Galliam degentibus immitte, ut quod nos, levi & infirma manu, quæ vires nostræ sunt, aggredimur, illi clariori a te luce perfusi, majorique gratia adjuti, validiori ac feliciori conamine in singulis Regnis ac Provinciis perficiant. Quo famuli tui per orbem dispersi, tuæ largitatis, ac munificentiaæ participes esse queant: tuque, ea potissimum ratione & cultu quo maxime cupis, ubique terrarum honorere.

DE

DE CULTU
SACROSANCTI
CORDIS DEI
AC
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI

In variis Christiani orbis Provinciis jam propagato.

P A R S I.

UT ratione, certaque via procedamus, ordoque aliquis dicendis adhibetur, hanc primam ac præcipuam opusculi nostri partem, quæ totam rei tractandæ essentiam complectitur in tres dividere partes, seu totidem libros, commodum visum est: in quorum primo, cultus originem, progressum, ac naturam explicabimus. In Altero ejusdem excellentiam ostendemus. In Tertio denique usum & proxim docebimus.

LI

Carolus Nauuanus

Petrus Maranij sculps

LIBER PRIMUS

*De Origine, Progressu, & Natura cultus
Sanctissimi CORDIS JESU.*

C A P U T I.

Origo piissimi Cultus.

Amet si inter Sanctos viros,
qui aetatis retro saeculis floruer-
e, plerique reperiantur, qui
studio singulari erga cor Je-
su affecti fuere: ut ex dicen-
dis apparebit. Atque adeo
cultus cordis Jesu, ex illa
quidem parte, antiquissimus

dici possit, tamen quia paucis dumtaxat hominibus,
iisque praecipuo quodam amore dilectis, hoc munus a

A D

2 DE CULTU SACROSANCTI

Divina Misericordia, olim concessum fuit; necdum in vulgus emanarat: fieri non potest, quin officium erga cor Jesu, quo de agimus, novum esse plerisque videatur: qui scire proinde cupient, unde factum sit, ut sic repente prodiret in publicum: quo authore? quo consilio? Præterea, quum reapse nova ratio, cordis Jesu colendi, nec usurpata prius, his temporibus afferatur: jure suo sciscitabuntur, quis novæ hujus rationis adinventor fuerit, quæve illius authoritas sit? Atque his ego quidem dubitationibus, satisfacere volens, antequam ad cultus naturam explicandam aggredior, pauca præmittere de illius origine cogor: eoque facio lubentius, quod ea prorsus ejusmodi est, ut maximam commendationem huic SS. Officio allatura esse videatur.

Cultus Sacrosancti cordis Dei Jesu, ejusque cultus tota ratio, modusque, ab ipso Jesu, privatim revelante ortum habet: inventor ipse Jesus est, idemque procurator ac promotor: ipse cultum ac venerationem peculiarem cordi suo adhiberi præcepit; modumque in eo cultu servandum præscripsit ipse divinitus. Neque jam super ea re prudentibus, ac gestorum consciis, ullus dubitationi supereft locus: explorata res est in Gallia, & pervulgata: ut autem exteris quoque, sit cognita, quemadmodum se res habeat, breviter narrabimus.

Ante omnia, hoc observare juvabit: quam multa fint in Ecclesia Catholica, religionis officia, aliaque omnis generis pia opera, ad Dei gloriam, Sanctorum cultum, animarum bonum, spectantia; quæ quum in singulis regnis, provinciis, ac pene civitatibus recepta jam ac stabili-

bilita sint; non aliam tamen habent originem, quam privatas revelationes: seu Summis Pontificibus, seu Episcopis, seu aliis Sanctis viris, aut foeminiis divinitus injectas. Mitto Religiosorum ordinum, tam virorum quam mulierum, institutiones; quæ prope omnes Deo aut Virgine Matre revelantibus, initium accepere; uti ex fundatorum vitæ actis, ac propriis cujusque ordinis annalibus certissime constat. Mitto innumera, quæ in monumentis Ecclesiasticis passim occurrunt, ad Fidei propagationem, ad malorum Ecclesiæ impendentium liberationem, aut bonorum procreationem conducentia, ab eodem fonte profecta. Hæc mitto, ut in rebus quæ proposito nostro magis congruunt hæreamus. Enimvero quot in Ecclesia celebritates, ac festi dies; quot devotionis officia, ac pietatis exercitia, fidelium usu ubique recepta, initium a privatis revelationibus habuere? Quid memorem festa inventionis Sanctæ Crucis; dedicationis Sanctæ Mariæ ad Nives; ejusdemque Virginis conceptionis, nativitatis, ac visitationis festivitates; Rosarii, ac Scapularis, solemnitates; apparitionem S. Michaelis Archangeli; inventionem Sancti Stephani; aliaque ejusmodi sexcenta, adeo nota & communia, ut pi-geat his enumerandis immorari?

Verum inter omnes ejusmodi festivitates, quarum initia, privatae cuiquam revelationi referri debent; una est, totâ Ecclesiâ, celeberrima, tam ad propositum nostrum accommodata, ut nefas sit, illam hoc loco præterire. Celebritatem dico Corporis Christi: in cuius institutione, tanta reperitur, cum ea de qua agimus, confor-

A 2 mi-

Baron. in
notis. 2. Ju-
lii. 8. Sept.
8. Decemb.

4 DE CULTU SACROSANTI

mitas, ut mihi, utriusque originem, progressum, modum, successus, difficultates, incrementa attente consideranti, nihil omni ex parte similius esse posse, visum fuerit. Quod, ne temere a nobis dici, aliquis fortasse suspicetur; ab hac utriusque officii & solemnitatis, inter se comparatione, narrationem nostram auspicari operæ pretium duximus: persuasi nimirum, nihil aptius animis, ad ea quæ in decursu dicturi sumus, præparandis, afferri posse.

Igitur ex legitimis historiæ Ecclesiasticæ monimentis, duo, circa festivitatis Corporis Christi institutionem, pro certis habentur. Primum: Eam ortum sumississe ex facta privata revelatione. Constat hoc punctum, ex ipsa institutionis Bulla Urbani IV. his verbis: *intelleximus olim dum in minori essemus officio constituti, quod fuerat quibusdam Catholicis divinitus revelatum, festum ejusmodi generaliter in Ecclesia celebrandum.* Fuit autem hæc revelatio facta virgini Deo sacræ, nomine Julianæ; quæ postea in sanctorum numerum relata est: ejusque festus dies in 5. Aprilis incidit. Secundum: Hujus festivitatis initia, innumeris magnisque contradictionibus, ac difficultatibus patuisse. Rem totam a Scriptoribus Ecclesiasticis fusius traditam, paucis, pro ratione instituti nostri, contrahemus.

*Chapeau-
ville de reb.
Leod.*

Bar. 1230.

*Sed om-
nium fusissi-
me Bolland.
aet. SS. 5. A-
pril. in vita
s. Julianæ.*

Vivebat juxta civitatem Leodiensem, suo clausa monasterio, Juliana virgo: quum Deus, qui humiliatate delectatur, cujusque fermocinatio cum simplicibus, festivitatem Corporis Christi antea Ecclesiæ incognitam

tam instituere volens, suum illud consilium humili
ac simplici virginis communicare non est dignatus: *Anno 1710*
eidem una denuncians, se, in hoc exequendo consilio, *Bolland. ibid.*
illius operâ uti constituisse. Illa hac denunciatione per- *in Comment.*
culsa, reique novitate attonita, simulque difficultatibus *prævio. s. 4.*
perterrita, reputans apud se quantum ejusmodi nego-
tium, a fœminæ imbecillitate, monasterio præsertim in-
clusæ, omniq[ue] ope destitutæ abhorret; revelationi
sibi cœlitus immisæ diffidens, ipsos viginti annos di-
vinis impulsibus restitit; nemini rem concredere ausa.
Verum longiorem moram Domino non ferente, ac
Julianæ conscientiam stimulare non cessante, verita
illa ne voluntati divinæ cum numinis offensione resiste-
ret; hoc timore victa, rem demum totam confessario
suo manifestavit.

Anno 1230

Erat ille Leodienfis Ecclesiæ Canonicus, vir pius, spirituumque discretionis gratiâ præditus: cui quum du-
dum nota esset Julianæ Sanctimonia, de veritate supernæ
revelationis, adjuvante in primis divino lumine, dubi-
tare minime potuit. Attamen ut in re tanti momenti
certius ageret, placuit in consilium adhibere viros non-
nullos pietate simul ac doctrinâ conspicuos. Hi matu-
re perpensis omnibus, unanimi consensu confessarii sen-
tentiam probavere; communique etiam consilio ad di-
vinæ voluntatis executionem impigre animum adjecere.

Verum ubi primum rumor increbuit, agi de nova
inducenda festivitate in honorem Corporis Christi in
Eucharistia residentis; mirum est quas ille turbas rumor
exciverit; quæ animorum contentiones extiterint; qui-

A 3 bus-

6 DE CULTU SACROSANCTI

busve contradictionibus, impugnationibus, ac demum persecutionibus illi vexati sint, qui hujus consilii authores, fautoresve sunt habiti.

Ita est, ita sane. Illa illa festivitas, qua vix ulla hodie in Ecclesia sanctior; nulla illustrior, nulla justior; nulla fidelibus acceptior, ac gratior; nulla utilior; nulla dulcior; non sic a principio habita, non sic accepta fuit:

*Apud Bol-
land. c.3.*

imo acerrime impugnata, summoque cum contemtu rejecta. Adeo ut historico coævo, qui turbas commentariis suis prosecutus est, affirmare licuerit, *festivitatem illam positam fuisse in signum cui contradiceretur, innumerosque habuisse contradictores, & atrocissimos impugnatores.* Ubi illud quoque observandum duxit, in re nostra non omittendum, in eadem videlicet Clericorum congregatione in qua Deus defensores novæ festivitatis elegerat, impugnatores ejusdem obstinatissimos extitisse. Julianæ revelatio quæ afferebatur, ceu delirium infirmæ mentis rejectum est. Ipsa Julianæ gravissimis insectationibus exagitata ac vexata fuit. Qui vero ejus partes tueri visi sunt, stolidæ credulitatis insimulari, variisque passim injuriis, probris, irrisiōibus, laceſſiri coeperunt: vix ut in sacro cultu promovendo quicquam agere, loquive palam, adversantium metu auderent.

Neque deerant obtrectatoribus argumenta quibus pervicaciam suam plausibilem redderent. Impugnabatur Sanctissimus cultus, ceu novitas actis retro saeculis incognita: eoque solo capite reprobanda. Inutilem præterea ac prorsus superfluam novam festivi-

ta-

tatem clamabant: quippe quæ jam celebraretur feria 5.
majoris hebdomadæ in Cœna Domini: ac insuper
quotidie in missarum Solemniis de institutione SS. Sa-
cramenti commemoratio fieret.

Ipsum etiam nomen Corporis Christi, quod festivi-
tati indicebatur, novam calumniandi materiam cavilla-
toribus subministrare aptum erat: objicere enim pote-
rant (quod diebus nostris in re simili factum vidimus)
vocabulo illo, nihil nisi materiale, Carnem Christi vi-
delicet, fidelium devotioni proponi: cultus autem
Christi Carni adhibitus, quid ad solidam pietatem con-
ferre posset, non apparere. Veram ac Germanam Chri-
stianorum pietatem aliquid a materia, sensibusque magis
discretum postulare. Præterea novo cultu ipsum quo-
dammodo dividi Christum videri: qui quum totus quan-
tus est, in Eucharistia sit; non carere superstitione soli
illius corpori præcipuam, ac peculiarem venerationem
adhibere. Denique si Corpori Christi colendo propria
festivitas instituenda sit, idem pari jure faciendum ani-
mæ, divinitati, personæ; ac festa sine modo multipli-
canda. His, similibusque rationibus, prout unicuique
affectus, aut animi præoccupatio suggerebant, nova festi
institutio acerrime, ac constanter impetebatur. Verum
enim vero officium Sanctissimum Dei co nfilio suscep-
tum, sœva licet tempestate jactatum, mediis quasi in
fluctibus felicem, divina providentia dirigente, cursum
tenebat: varia in loca sensim sine sensu penetrabat; ve-
ritas ejus, soliditasque discussis paulatim præjudiciorum
tenebris agnoscebatur, diffundebatur, probabatur: imo
in

in ipsis etiam adversariorum animis, errore contrario paulatim depulso, prævalebat.

Episcopus Leodiensis primus omnium fuit, qui anno 1246. novam festivitatem, suffragio suo comprobata, sua in Dioecesi publicam esse voluit. Inde in vicinas provincias propagata: annis deinceps decurrentibus, in aliis etiam remotissimis recepta fuit; novis ubique contradictionibus obnoxia: donec Urbani IV. Summi Pontificis auctoritate, universalis Ecclesiæ anno 1264. multis adhuc reclamantibus, proposita est. Ac postea a Clemente V. in Concilio Vienensi anno 1311. confirmata, post annos a prima origine circiter octoginta, pacificam demum ubique possessionem obtinuit.

Jam, ad rem nostram veniamus. His porro, quæ modo narravimus, immorari tantisper oportuit, quia nativam eorum omnium imaginem referunt, quæ in festivitatis cordis Jesu institutione contigerunt. Rem totam paucis accipe, studiose lector, atque quum tacitus inter utriusque Officii initia, & incrementa, comparationem institues, senties profecto unum ab altero, ne puncto quidem discrepare.

Vivebat Parodii (quod in Gallia, Burgundia ducatus oppidum est) Virgo Sanctimonialis nomine Margarita Alacoque, ex ordine S. Francisci Salesii a Visitatione B. Mariæ nuncupato: quæ virgo anno 1690. vita functa est. Fuit hæc vitæ sanctitate insignis, omnibusque cœlestibus donis mirum in modum cumulata. Quod ut omnibus certo appareat, adjiciemus huic opusculo codicem translatum, qui ab ipsamet virgine manu sua,

CORDIS DEI JESU.

9

sua, obedientia cogente, vernacule conscriptus fuit, in quo vitæ suæ seriem ad certam usque ætatem mira simplicitate complexa est. Adjungemus etiam nonnulla litterarum fragmenta ad eumdem finem pertinentia; ac demum ad cumulum proferemus testimonia præsidum & antistitarum ejusdem virginis, illius sanctimoniam commendantium. Hæc omnia qui legerit, convincetur plane, hanc quoque Virginem inter cæteras Christi Jesu sponsas dilectissimas annumerari facile posse. Hæc igitur illa Sanctimonialis fuit quam Dominus Jesus eligerre dignatus est, ut officio ad cordis sui cultum destinato initium faceret. Ac primo quidem, ut eam ad tantum opus præpararet, cœlestes quasdam ac mirabiles illustrationes in ejus animam immittere cœpit de Cordis Jesu excellentia, quibus illa in admirationem rapta, tanto illius SS.^{mi} Cordis amore exardescere cœpit, ut studio illius gloriæ procurandæ pene confici videretur. Nihil cogitabat aliud, nihil loquebatur aliud, nihil moliebatur aliud, nihil ardenter desiderabat, nihil postulabat vehementius.

Tum vero Jesus famulam suam hac ratione præparatam, cœlesti, ut solebat, visione recreatam admonuit, velle se cordis suo SS.^{mo} peculiarem cultum in Ecclesia fuscitare, nova in eum finem solemnitate instituta: in negotio vero procurando, se ipsius opera uti constituisse, declaravit. Quantum lætitiae ac voluptatis sacræ Virgini peperit nuncium de instituenda nova solemnitate, tantumdem mœroris ac timoris attulit ratio operis perficiendi, in qua videlicet, opera ejus desiderari

B vide-

videbatur. Suæ namque tenuitatis apprime conscientia, similes prorsus animi motus experta est, quas in B. Julianæ vidimus. Timuit: siluit: divinis impulsibus, ac monitis multos annos restitit: donec conscientiæ stimulis, ac Numinis offendendi timore victa; quum animæ præfertim rectorem idoneum, quem illi Deus adjutorem destinaverat, nacta esset; omnia demum eidem aperire constituit.

Fuit is P. Claud. la Colombiere e Societ. Jesu, ille idem qui totâ hodie Europâ clarus est ac celebris, cùm ob concionum excellentiam quæ publicæ luci donatæ magnos ubique fructus peperere: tum vero præcipue ob ea, quæ vivens præclare gessit, præfertim in Anglia, quò superiorum iussu trajecerat, Ducisla Eboracenfis postea Angliæ Reginæ a concionibus futurus. Quo munere vir Dei dum strenue fungitur, aliisque viro Apostolico dignis operibus incumbit, hæreticorum odio in carcerem truditur; ubi pluribus mensibus miserrime detentus, tandem extractus, tota Anglia in odium Fidei pulsus est. Unde in Galliam remigrans, confectus morbo quem ex assiduis laboribus, ærumnisque toleratis contraxerat, quatuor adhuc circiter annos ægre vitam protraxit; ac eodem denique morbo consumptus est: bonis omnibus magnum sui desiderium relinquens. Vir fuit omnium existimatione summo ingenio, summâque prudentiâ, eloquentiæ in primis laude conspicuus; sed quod caput est, singulari pietate ac vitæ sanctimonia præstans. Quæ opinio sanctitatis post mortem, ut in sanctis fere accidit, longe fuit illustrior: quum nempe mul-

multa præclara, quæ ipso vivente ignorata fuerant, cognoscere demum licuit: inter quæ non infimum tene-
re locum videtur arduum illud, dignumque tali viro
votum, quo se Deo obstrinxerat, summæ perfectionis
assequendæ, in absoluta omnium societatis nostræ con-
stitutionum, ac regularum observatione.

Hunc igitur talem, tantumque virum, ut dicere cœ-
peram, Christus Jesus prædictæ virginis adjunxit pii ope-
ris socium. Verum hæc provincia qua ratione tum
dictæ virginis, tum P. Claudio a Deo demandata sit, ex
illis ipsis cognoscere operæ pretium erit: rem enim to-
tam scripto testatam reliquere. P. Claudio in certo
codice in quem cœlestes illustrationes referre solebat,
sibi a Patre luminum immis-
sas, eo maxime tempore,
quo exercitiis spiritualibus juxta morem Societatis no-
stræ operam dabat (qui codex ob rerum præstantiam
editus est in lucem) in illo inquam codice, dum in An-
glia jam esset, hæc instinctu Numinis scripta ad verbum
reliquit.

His spiritualibus exercitiis finem irnponens firmissi-
me animo decrevi, omni studio curâque in id incum-
bere, ut quod Domini jussu mihi præscriptum fuit, “
executioni mandetur. Gratiae siquidem dulcedine in-
effabili modo delibutus, cognovi penitus sensique, “
Deum opera mea uti velle, in negotio sibi acceptissimo “
procurando, quod totum pertinet ad certum quoddam “
religionis officium, Christum Jesum in altaris Sacra- “
mento respiciens; cuius officii rationem, Dominus Je- “
sus personæ sibi in primis charæ, peculiari revelatione “

B 2 ma-

„ manifestare dignatus est. Plerosque ego jam in Anglia
 „ ad hocce piissimum officium amplectendum, Deo adju-
 „ vante, feliciter permovi: litteras quoque ad amicum in
 „ Galliam misi; rogans, ut ad hoc idem quos posset indu-
 „ ceret: quod utique ad Dei gloriam maxime cessurum
 „ confido, ob ingentem vim animarum magna pietate
 „ præstantium, in eo loco ac communitate degentium.
 „ Quin possum, o mi Deus, ubique terrarum versari,
 „ quodque a servis & amicis tuis jure tuo expectas, apud
 „ omnes gentes prædicare! Cum igitur Deus consilium
 „ suum dictæ personæ declarasset; ipsaque ad me retulisset;
 „ quæ referebat, scripto ut traderet jussi: quæ ego rursus
 „ in hoc exercitiorum meorum diario describere non sum
 „ gravatus. Siquidem Deus hoc negotium curis etiam
 „ meis vult promoveri.

„ In hunc ergo modum illa rem totam, scripto manu
 „ sua confecto, complexa est. Die quodam infra octavam
 „ Corporis Christi, cum orationi, coram Sanctissimo Sa-
 „ cramento vacarem, cœlestibus gratiis a Domino meo
 „ supra modum omnem repleta sum. Ego vero quum
 „ pro tantis beneficiis aliquid pro tenuitate mea repen-
 „ dere ardenter cuperem; votis meis Dominus annuens,
 „ nihil inquit, præstare potes, quod mihi futurum sit ac-
 „ ceptius, quam si illud perficias, quod te sæpius antea
 „ monui. Tum cor suum Sacrosanctum detegens: vides
 „ inquit cor meum: Cor illud tanto hominum amore
 „ succensum, ut nihil prætermiserit, viribus exhaustis
 „ penitus atque consumitis, quo amorem hunc immen-
 „ sum certissimis signis testatum eis relinqueret. Forum

ta-

tamen pars maxima usque adeo se mihi gratos , ami- "
cosque non exhibit, ut me etiam injuriis, contumeliis- "
que in hoc amoris mysterio affidue lacestant . Quod "
eo etiam acerbius accidit , quod a personis mihi dicatis "
talia quoque pati cogor . Itaque a te requiro ut feria "
sexta , quæ post octavam festi Corporis mei proxima "
iequitur , cordi meo colendo peculiariter sit dicata , qua "
die ad Sacram mensam accedendo , injuriæ cordi meo "
in altaris mysterio inflictæ , eo maxime tempore , quo "
palam fidelium venerationi expositus sum , violati ho- "
noris reparatione sarciantur . Et quidem spondeo , eos "
omnes qui hoc honore cor meum afficient , ipsius divini "
cordis influxu cœlestium gratiarum copia fore cumu- "
landos . Tum ego : heu Domine mi , heu , quam tan- "
dem adhibere vis consiliorum tuorum adjutricem ! Me "
nimirum cuius summa vilitas , ingensque peccatorum "
numerus , successum potius impedit , fane quam juva- "
bunt : præsertim quum tot alii e famulis tuis præsto "
sint , qui operam suam in eo quod cupis strenue navent . "
Tum Christus : an vero imprudens ignoras , infirma "
mundi me eligere solitum , ut fortia confundam , meæ- "
que esse sapientiæ , imbecilles homines in consiliis meis "
exequendis adhibere , ut nimirum quum ipsi sibi nihil ad- "
scribere valeant , potentia mea gloriosius manifestetur ? "
Rationem igitur , Domine mi , viamque demonstra "
jussa tua perficiendi . Jesus autem: adi inquit , ad servum "
meum N. eique meo nomine refer , ut omni ope con- "
nitatur , quò hoc religionis officium stabiliatur: futurum "
hoc cordi meo gratissimum . Ne vero desponeat ani- "
mum

„ mum propter impedimenta quæ multa occurrent su-
 „ peranda: namque scire debet, eum omnia posse, qui
 „ sibi prorsus diffidens, fiduciam suam omnem in me
 „ uno, spemque collocat. Hactenus P. Claudius.

Ille vero eximia pietate vir, spirituumque discernen-
 dorum magister peritissimus, quum virginis sanctitatem
 haberet perspectissimam, nullamque fraudem in eo
 quod agebatur suspicari omnino posset: mandatum
 Domini sui exceptit ea reverentia, qua par erat, cultum-
 que deinceps cordis Jesu pro virili parte promovere,
 quoad vixit, non destitit. Modicum tamen piissimus
 cultus eo vivente progressum habuit: seu quod Dei fa-
 mulus paulo post in Angliam, uti dictum est, trajecerit:
 seu quod ex Anglia redux, quatuor dumtaxat annos
 continuais morbis afflictatus superstes fuerit: seu denique
 propter impugnantium morositatem, qui ea novitate
 offendi videbantur, ac ne induceretur resistebant. Ve-
 rum enim vero Deus opus suum quod cœperat imper-
 fectum non dereliquit; uti cap. sequenti videbitur.

C A P U T II.

De progressu Sanctissimi Cultus.

Patre Claudio La Colombiere e vivis sublato: scri-
 pta illius opera publicæ lucis dignissima paulo post
 edita sunt: inter quæ memoratus ille codex est repertus,
 qui admirabiles plane pietatis sensus continens, summa
 aviditate a populis exceptus est, atque etiamnum piorum

ma-

manibus, totâ Europâ varias in linguas translatus, magno cum animarum fructu usque teritur. In eo autem codice quum revelatio illa, de qua dictum est. (Deo sic res longe ante ad propositum finem mirabiliter disponente) inserta esset: inde officio erga cor Jesu, mirifica accessit commendatio: atque ex eo fonte primum noster hic cultus emanavit in publicum. Codicem illum alii postea libelli secuti sunt, de eadem re uberior, & explicatius tractantes; variasque exercitationes ac praecationum formulas cordi Jesu colendo idoneas complectentes: quorum ope Sacratissimus Cultus celebrior factus, a multis usurpari, & in proxim deduci coepit. Verum quod fuit novæ praxis ac cultus initium, idem & persecutionis fuit. Nam ubi primum animadversum est, novum istud pietatis exercitium diffundi, usque perfici: incredibile dictu est qui animorum motus, qui clamores extiterint: iis etiam in locis ubi non publice sed privatim tantum usurpari contigit. Adeo ut plerique pacis studio, omnino ab eo exercitio cessandum duxerint. Ipsum (quod mirere) cordis Jesu vocabulum sacro officio inditum, multorum iram & indignationem accendere videbatur, ut coram ne pronunciari quidem sine offensione quiret. O Jesu, o Salvator hominum amantissime, quid demum in hoc tam sacro tamque suavi vocabulo fuit, tali contemtu dignum? Quid in corde tuo, quo nihil sanctius, nihil dulcius, nihil nobilius, nihil divinius esse potest, quid inquam repertum est, aptum ad animos Christianorum offendendos? Qua tandem mentis aut cœcitate tanta, aut perturbatione

con-

contigit, ut fideles tui, officium tam sancto, tam divino, tamque amabili nomine insignitum ac nobilitatum, ipsiusmet vocabuli aversatione & odio, fastidirent ac respuerent? Mirum hodie cunctis accidit, quum auditur, aut legitur, solemnitatem Corporis Christi acerrimas olim in prima sui institutione contradictiones passam esse: at mirum certe magis posteris aliquando accidet, quum audient, aut legent festivitatem cordis Christi similibus impugnationibus patuissit.

Porro nihil huc attinet, ea singillatim enumerare, quae contumeliose in Sacrum Cultum seu dicta, seu scripta, seu gesta sunt: quanta vi, & acerbitate in illum, viri etiam religiosi insurrexerint: quam indigne passim habiti sint pii officii authores fautoresque; quibus calumniis, dicteriis, irrisiōibus jaētati: quam sœva in ipsam quoque virginem Margaritam persecutio in ipso suo monasterio efferbuerit: hæc inquam longiori narratione referre nihil juvat; præsertim quum multi adhuc, qui horum participes fuerunt, superstites sint, atque in melius jam mutati. Omnia uno verbo complectar, renovata scilicet singula, quæ de initiis festi Corporis Christi narravimus.

Verum quod ibidem de divini consilii executione observavimus, idem omnino in negotio præsenti contigit. Excitata nimis tempesta, cursum piissimi cultus retardare quidem potuit; at nullatenus impedire. Factum est enim, aspirante Numine, ut ubi semel fuit cognitus, diffundi latius ac propagari nunquam deinceps cessaverit. Primum quidem occulte, ac timide a

pau-

paucis suscepitus: postea publice ac confidenter usurpatus a laicis pariter ac clericis; sed maxime uti decebat in religiosis cœtibus a viris fœminisque; junioribus natuque majoribus; doctis juxta ac idiotis; perfectis in studio virtutis, parumque proiectis; consilium ad id dantibus privatim ac impellentibus confessariis, animarumque ductoribus; hortantibus etiam publicè verbi divini præconibus; eo plane successu ut digitum Dei h̄c quoque fuisse rerum consciæ dubitare minime posint. Libelli in eam rem conscripti toto regno diffemnati: Imagines Sanctissimi cordis magno numero & pingi & sculpi coeptæ, sexcentisque in locis fidelium adorationi palam expositæ: altaria cordi Jesu dicata plurima: confraternitates in ejusdem divinissimi cordis honorem, in omnibus regni provinciis Episcoporum authoritate constitutæ; atque a Sede Apostolica confuetis indulgentiis decoratae: festus dies cordi Jesu colendo destinatus, & ab eisdem confraternitatibus solemni, ut fit, pompa & apparatu celebratus: quod quidem festum ut Sanctimoniales a visitatione Beatæ Mariæ nuncupatae singulis annis simili pompa in suis Ecclesiis celebrent, ab Episcopis, totâ Galliâ ac deinde a summis Pontificibus, brevi indulgentiæ speciali, toto orbe concessum est. Id præterea in eisdem monasteriis, aliisque nonnullis in more positum est, ut singulis mensibus dies una cordi Jesu colendo præcipue consecrata sit, indictâ eo die in eumque finem omnium Sanctimonialium sacra communione. Denique piissimus cultus, 40. annorum spatio, impedimentis superatis, toto regno

C fen-

sensim diffusus, summo animarum fructu ac bonorum omnium gaudio late vigebat: cum ecce tibi novus ac mirabilis modus a Divina Sapientia præparatus, drepente præter omnem expectationem exorsus est: quo certe nihil ad Sanctissimum cultum dilatandum; ad populorum animos percellendos, ac permovendos; ad Pastorum zelum acuendum; ad reverentiam denique sacro officio apud Magnates, plebejosque conciliandam aptius, & efficacius esse potuit. Siquidem graffante in Gallia his posterioribus annis pestilentia, urbesque florentissimas in Provincia miserrime devastante; hanc Deus cogitationem singulis urbibus peste affictis injecit, ut ad cor Jesu tanquam ad certum perfugium recurrerent: quo consilio quasi divinitus afflato, avidissime a Præfulibus ac Magistratibus suscepto, se se omnes cordi Sacratissimo, votis etiam solemniter editis, non sine præfenti numinis auxilio devoverunt. Quibus votis se se peculiariter ad festum Sanctissimi Cordis Jesu singulis annis in perpetuum celebrandum, Episcopis annuentibus & edicentibus, obstrinxere. Hoc Massiliæ primum, hoc Aquissextis, hoc Telone, hoc Arelate, hoc Avenione invicem factum est. Quæ tam subita, tam inexpectata, tamque solemnis populorum, & Episcoporum ad cor Jesu conversio, præsertim in tam variis, ac diversis locis, tanta animorum confusione, sine instinctu divino excitari minime potuisse credenda est.

Porro eventus ille mirabilis, quum ad commendationem piissimi cultus, propter tot Episcoporum autoritatem multum omnino valeat: illiusque progressum in

in tot Diœcesibus præcipuis sane, ac diffusis clare demonstret; operæ pretium erit, ea quæ hac occasione gesta sunt, ex ipsis Episcoporum publicis decretis, aliisque authenticis instrumentis cognoscere. Quæ propterea ad calcem hujus opusculi diligenter annexemus.

Cæterum existimandum non est, hos Provinciæ Episcopos primos extitisse, qui Sacroſancto cordi publicam venerationem adhibuerint. Alii enim non paucum intra Galliam, tum extra illis exemplo præiverant; piusque officium jamdudum amplexi, suis in Diœcesibus publicum esse voluerant.

Archiepiscopus Lugdunensis Fr. Paul. de Neuville de Villeroy Galliæ Primas, anno 1718. 3. Decemb. nullo adhuc imminente contagionis periculo, sed sola innata pietate, Numinisque instinctu permotus, mandatum edidit typis impressum, quo festum cordis Jesu in amplissima Diœcesi celebrandum indicebat. Anno vero 1721. 3. Junii. Cum jam pestilentia quæ Provinciam vastabat, terrorem vicinis provinciis incusisset; mandatum illud primum, novo decreto confirmavit: diemque cordi Jesu Sacrum in universa Diœcesi feratum esse voluit. Archiepiscopus Bisuntinus Pet. de Grammont pietate ac religione insignis, anno 1692. cultum cordis Jesu ita probavit, ut Missam propriam die cordi divinissimo dicato celebrandam, missali quod illius provinciæ peculiare est, atque a Romano diversum, inseri mandaverit. Illo ipso tempore Episcopus Lingonensis Archiepiscopo Bisuntino proximè vicinus; hujus exemplum secutus idem omnino in hono-

rem cordis Jesu sua in Dioceſi constituit: Missamque Bifuntinam suo quoque missali adjungi præcepit. Episcopus Constantiensis in Normania Carol. Fr. De Lomenie de Brienne, primus omnium in Gallia fuisse videtur, qui cordi Jesu cultum solemniori ratione detulerit, jam enim ab anno 1688. templo ad honorem Sanctissimi Cordis in Seminario suo excitato ac consecrato; constitutaque pia sodalitate cordis Jesu nomine insignita, quam Romana Sedes indulgentiis etiam decoravit, officio publico festum cordis Jesu pompa solemniflma celebravit.

Contigit sub illud ipsum tempus, ut ordo Sancti Benedicti cultum Sacratissimi cordis sibi peculiari ratione amplectendum duxerit: Officio divino proprio, sub ritu duplicis secundæ classis, suis in Ecclesiis in honorem divinissimi Cordis certa assignata die, celebrato, ut videre licet in libello Parisiis edito officia hujus ordinis peculiaria continente.

Memoratis Episcopis adjungi debent, quotquot in orbe Christiano sunt, qui Monialibus a Visitatione B. Mariae facultatem concessere festum cordis Jesu in propriis Ecclesiis solemnii, ut faciunt, pompa celebrandi; quos certe innumeros esse constat. Nam de Gallia quidem hoc asseri sine ulla dubitatione potest, nullum esse hujus ordinis Monasterium, in quo singulis annis, aprobantibus Episcopis, festum illud Sanctissimum non agatur. In aliis vero extra Galliam provinciis, ac Regnis; in Germania præsertim, ac Polonia, idem pene factitari exploratum est.

Item

Item adjungendi sunt illi omnes Episcopi, qui sodalitates cordi Jesu dicatas, sexcentisque in locis jam constitutas approbarunt, ac condiderunt. Neque enim ab illis ignorari potest, quanto apparatu ab ipsis fodalibus, quantoque populorum concursu idem festum singulis annis peragatur. Denique adjungenda etiam videtur Romanæ Sedis authoritas, quæ omnes illas sacras sodalitates sub cordis Jesu nomine institutas, eidemque Sanctissimo Cordi publice colendo destinatas, ac dicatas, Indulgentiarum litteris cohonestavit. Ut autem certo appareat quam ingens jam sit in Ecclesia, harum fodalitatum numerus: earumdem indicem, ex ipsis indulgentiarum publicis codicibus Romæ asservatis accurate extractum, lectorum oculis sub finem exhibebimus. Unde constabit harum numerum, 40. annorum spatio, ad trecentas & amplius assurgere: non in uno dumtaxat regno contractas, sed toto orbe Christiano diffusas, in Italia, Gallia, Belgio, universa Germania, Polonia, Bohemia, Lithuania, & usque in Sinas Canadamque. Neque in certis tantum Ecclesiis, seu ordinibus ejusdem generis, aut coloris constitutas; sed in omnibus sine discrimine tam Sæcularibus Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, Parochialibus; quam Regularibus omnium ordinum virorum, ac mulierum Sancti Benedicti, S. Bernardi, S. Augustini, S. Dominici, S. Francisci, Carmelitarum, Cappucinorum, Societatis Jesu, & aliorum. Ex qua observatione manifestissime declaratur, cultum Cordis Jesu a fidelibus avidissime ubique suscepimus, totaque jam Ecclesia non sine pe-

His de origine ac progressu Sanctissimi Cultus præmissis, jam ad naturam ejusdem explicandam accedamus. Porro quum ad ejusmodi expositionem, si secundum divinum consilium procedere velimus, multum conferre debeat revelatio illa peculiaris, de qua superius dictum est: expedire omnino videtur illius veritatem capite sequenti confirmare.

C A P U T III.

Memoratæ revelationis veritas expenditur. Ubi, occasione accepta, que fides ejusmodi cœlestibus gratiis adhibenda sit, obiter perstringitur.

O Stendam paulo post, cultum cordis Jesu ita esse per se se folidum & excellentem, ut nihil opus sit ad cœlestem visionem confugere authoritatis accersendæ causa. Verumtamen quum hoc officium ab ipso Jesu divinitus fuisse traditum dixerimus; hocque si verum esse comprobetur, aptissimum sit ad fidelium animos ad pium cultum alliciendos: videndum sane est num allatæ revelationis veritas satis firmo nixa fundamento sit: an fortassis fœminæ deliramentum aut allinicatio pro divino monito nobis imprudentibus obtrudatur. Quæ res eo magis examinanda videtur, quod ea vivimus ætate, qua multos reperire est tam alienos ab hisce gratiis inusitatis, ut quidquid ejusmodi audiunt, tanquam fabulas, meraque somnia respuant, & aspernen-

nentur. Neque illas dumtaxat cœlestes visiones quæ nostris temporibus contingere dicuntur, rejiciendas existimant: verum eas quoque quæ olim sanctis viris ac fœminis obtigere, in dubium vocare, præclarum putant ac præferunt. Verum quam imprudens quamque temeraria hæc judicandi ratio sit, cuperem fane, ut qui ita animo comparati sunt, paulo attentius considerarent. Facile nimis intelligerent, se, quum levitatis atque ineptæ credulitatis vitium fugere volunt; in aliud non minus vitandum incidere, quum ea scilicet credere renunt, quæ negari sine ingenti temeritate non queunt. Puto autem ingenti temeritate non vacare, si quis universe neget, dubitetve, cœlestes visiones, revelationes, aliaque id genus beneficia & obtigisse olim plerisque Sanctis; & nostris quoque temporibus similia quandoque contingere. Et quidem quod ad Sanctos ab Ecclesia receptos attinet, res demonstrari facile potest: ut enim omittam rationem, quæ peti potest, tum ex authoribus summa fide dignis, qui acta Sanctorum scripsere: tum ex Ecclesiæ authoritate, qua hæc eadem acta, ante solemnem inter Sanctos relationem recognita diligenter ac discussa, probata denique sunt: ut hæc inquam omittam, res eadem evidentissima redditur ex scriptis quæ a Sanctis ipsis confecta dum viverent, post illorum mortem, in lucem, Deo sic ad suam gloriam ordinante, prodire: in quibus multæ ejusmodi gratiæ inusitatæ, ab eis divinitus acceptæ, patentibus ipsis ac narrantibus, continentur.

Atque ut de viris sileam, ac de fœminis tantummodo agam:

agam: de quibus nimirum major esse suspicio solet, ne errore & allucinatione ducantur: ajo dubitari sine stultitia, nedum temeritate non posse, quin Theresia exempli causa, quin Gertrudis, Catharina Senensis, Magdalena de Pazzis, aliæqne ejus generis virgines, veras a Deo illustrations, ac revelationes acceperint. Quod ego, hoc unico argumento, quod tetigi, plane confici posse existimo: nempe extant libri ab ipsa Theresia, ab Gertrude, aliisque, instinctu divino conscripti; consilium dantibus imo cogentibus Prælatis ac confessariis: qui libri pleni sunt cœlestium visionum aliarumque omnis generis divinarum gratiarum, quas sibi a Deo sæpius immisas illæ ipsæ declarant. Jam vero si hæc, universe sumta, utrum a Deo vere profluxerint, vertatur in dubium; alterum e duobus dici necesse est: vel illas virgines mentitas ultro fuisse, quod summæ esset improbitatis; aut certe deceptas, & allucinatas, quod in tanta gratiarum ac revelationum copia summæ esset stultitiae. Cum autem nihil horum de sanctissimis ac prudentissimis virginibus non modo diei salva pietate sedne cogitari quidem rationabiliter posse videatur, quid restat, nisi ut fides earum dictis ac scriptis adhibeat? Nam si neque mentitæ, neque deceptæ sunt, certe quæ narrant, ut plurimum vera esse, prorsus necesse est.

Dixi ut plurimum. Nimirum ut alterum extreum vitiosum evitemus, & in medio quodam, veræ virtutis & sanæ doctrinæ, proprio, consistamus. Neque enim animus est persuadere, omnia quæ a viris Sanctis in

in eo genere, aut dicta, aut scripta sunt, cœco quodam modo accipi a nobis, ac credi debere: quum hoc solius Scripturæ, ac sacrorum Authorum proprium sit: fatendumque sit errari ab aliis, in casibus particularibus, posse, iis etiam in rebus quas sibi divinitus traditas putant. Quare prudenti semper Prælatorum ac doctorum examini ac judicio omnia subjicienda sunt. Itaque, ut accidit in materia miraculorum, ita & revelationum. Negare universa miracula velle, temerarium & impium est, quanquam falsa aliqua miracula proferantur. Non minoris autem temeritatis, aut impietatis videtur esse, revelationes particulares generaliter rejicere velle, propterea quod falsæ aliquando evulgentur. Igitur regula certa tenenda hæc est, quam tradit Apostolus, *proprietias nolite spernere. Omnia probate. Quod verum est tenete.*

Sed ad rem nostram redeamus. Argumento modo adducto ad fidem Sanctorum virginum scriptis astruendam, quid responderi sapienter, aut qua ratione vis illius infringi possit, ego sane non video. Age enim quisquis ita animo comparatus es, ut his adjungendam esse fidem non putas: & vide in quas te demum angustias, si tibi quidem constare velis, conjicias. Horum enim unum dicendum tibi necessario est: aut his libris quos citamus, res quas dicimus, minime contineri: aut libros falso prædictis virginibus adscribi: aut si ab illis scriptos fatearis, denique mentitas esse, aut meras certe allucinationes pro rebus veris scripsisse, dicere cogeris. Quoquo te vertas, temeritatis ut minimum notam non

D effu-

effugies . An negabis libris citatis cœlestes visiones ac revelationes contineri ? Sed libri extant, quorum lectio-
ne mendacii convinceris . An dubitabis , eos libros a Sanctis fœminis quibus adscribuntur vere fuisse profe-
ctos ? Scilicet dubitabis, num Theresia vitam ipsa suam obedientia cogente conscripserit ? At hoc si negare cui-
piam veniat in mentem, an minoris stultitiae fore videa-
tur, quam si dubitaretur num ipsamet Theresia in vivis aliquando fuerit ? Quum unum alio nihilo certius a pru-
dentibus habeatur . Quid ergo, quum integrum non sit aut libros , aut librorum authores habere suspectos ; an dices has virgines scribendo mentitas esse ? aude ergo eas simul appellare improbas , hypocritas , impias : Ec-
clesiam damna, quæ mendaces ejusmodi æternis suppli-
ciis dignas , adscripserit Cœlo . Non mentitas eas qui-
dem ex consilio , sed tamen decipi potuisse dices . Ego vero interrogo , an a Dœmone deceptas credis ; an errore proprio ? a Dœmone ? hoc vero horrendum dictu-
est : an tu hoc probrum Sanctissimis virginibus inurere audeas ? Tibi illæ videlicet idoneæ videntur, quæ Dia-
boli ludibrium fuerint ? Tu tantum imperium spuriissi-
mis spiritibus in Sponsas Christi castissimas fuisse cen-
ses, ut impune illis illudere potuerint ; easque ita fasci-
nare , ut diabolica præstigia pro Christi muneribus &
blanditiis habuerint ? Supereft ut allucinatæ fuerint,
proprioque errore ductæ : minus quidem illud horren-
dum dictu , sed temeritatis tamen plenissimum . Hoc enim generaliter dicere, quid est aliud, quam eas Sanctas accusare dementiæ ? Quid enim esse dementius possit,
quam

quam inania rerum simulacra mente conficta, pro rebus
ipsis accipere ; meraque somnia pro visionibus cœlesti-
bus venditare ? Quid stolidius, quam si quis existimet
se Christum Dominum, aut B. Virginem, aliosve San-
ctos præsentes oculis cernere ; cum absint penitus : se
eos alloqui , interrogare , responsa accipere , qualia in
prædictis codicibus scripta legimus ; quem re ipsa nihil
eorum contingat , meraque ludificatio sit , animique
inepte aberrantis allucinatio ? Sic delirasse Theresiam ,
sic Gertrudem, sic Mechtildem, sic Catharinam Senen-
sem , sic insanisse Virgines toto orbe ingenio ac pru-
dentia celeberrimas, & quidem non semel, aut iterum ,
aut certo ætatis tempore ; sed sæpiissime , sed per totam
vitam ad extremum usque spiritum in stultitia perman-
sisse : quis demum vir bonus ac Christianus , quis sanæ
mentis sibi persuadeat ? Ac illæ quidem rationes majus
sane momentum habent , ad persuadendum vera esse
ea, quæ fœminæ sanctitate conspicuæ de seip sis narrant,
quam quidquid in contrarium ab adversariis dici solet .
Quid vero dicunt, quid opponunt ? Nam id quidem nos-
se & in medium afferre operæ pretium est . Unum
ajunt : incredibilia prorsus esse , quæ narrantur . Equi-
dem, quum legunt Dominum Jesum cor suum Sacro-
sanctum Divæ Catharinae dono dedisse : Sanctam
Gertrudem supra ipsum cor Jesu requievisse; ipsumque
Jesum, quod mirabilius est, in cor Gertrudis ingressum
esse: aliaque similia, quæ harum Sanctorum scriptis con-
tinentur: his vero se fidem adhibere posse negant . Ec-
quis enim tam hebes , tamque pueriliter credulus repe-

D 2 ria-

riatur, qui hæc serio putet esse vera? Hæc dicitant, hæc contracto supercilio quum dixerunt, securi sunt; quasi nihil reponi queat, quod eos a sententia vel leviter dimovere valeat.

Nos vero ut incredulos hujusmodi revincamus, respondemus: Primo, nihil cogere ut credamus ejusmodi gratias per Christum ipsum immediate ac corporaliter exhibitas esse. Id enim omne fieri potuit Angeli alicujus ministerio, ac per quasdam species exprimentes sensibiliter, quod Dei gratia in earum virginum cordibus operabatur. Quod certe ad minuendam credendi difficultatem aptissimum est. Verum ut in eorum sententia loquamur, quibus placet has gratias inusitatas, simpliciter & in sensu verborum proprio, uti narrantur, accipi debere: ita ut a Christo immediate profectæ & corporaliter exhibitæ credantur; respondemus secundo in hunc modum. Quum tota ratio qua se incredulituentur, in credendi difficultate consistat, nos a ratione prius facta non discedentes, petimus utrum credibilius sit Sanctissimas virgines, quas appellavimus, aut mentitas ultro fuisse: aut a Dœmone deceptas: aut amentes denique fuisse? Peto, utrum credibilius sit Sanctos ac peritissimos rerum spiritualium magistros, qui virgines illas in via spiritus regebant, deceptos quoque fuisse; animique delirantis ineptias, ab actione divina discerne-re non valuisse? Utrum denique credibilius sit Ecclesiam in eo errore versatam esse, ut foeminas inanum fictrices visorum; deliras prope atque infanas; contemtu & irrisione dignissimas; denique quas inter personas

ra-

rationis compotes annumerare non liceat, Sanctorum numero tanquam cœlestis sapientiæ plenas solemniter adscriberet?

Verum enim vero ut contradicentes convincamus, eorumque opinionem infringamus, unicunque credendi impedimentum removeamus, afferere non dubito, inter gratias illas inusitatas, quæ de Sanctis memorantur, nihil esse, quod incredibile dici, aut videri debeat, si paucum attentius considerare velimus, quid amor Jesu Christi erga homines possit; quidve re ipsa jam effecerit. Ego quidem quum animo mecum ipse reputare cœpi beneficia hominibus a Christo Jesu collata: ipsumque in primis contemplor Eucharistiaæ Sacramentum; cætera ut verum fatear, quæ a Christi charitate, ac beneficentia Sanctis hominibus accidisse narrantur, quantumlibet mira & inusitata, mirari prorsus desino. Neque dubitare possum, quin omnes, qui ad hæc animum attenderint, in eadem mecum sententia futuri sint. Eos igitur cum quibus res mihi nunc est vehementer oro, ut ad hoc mysterium animum tantisper adjiciant: dicantque, quid sibi incredibilius, quid ab humano sensu, ac cogitatione remotius videatur, an Jesum cor suum Sacrosanctum Sponsæ castissimæ ac dilectissimæ dono dare, aliaque ejusmodi facere quæ de Gertrude, Catharina, aliisque virginibus referuntur: an Corpus suum quantum quantum est, adeoque & cor, & caput, & sanguinem, & animam, se denique totum, in cibum potumque vili homuncioni, ac peccatori tradere? Quæ consideratio ut sit efficacior: finge tantisper animo,

D 3 Eu-

Eucharistiæ Sacramentum nusquam institutum; nosque hujus mysterii fide plane carere: hoc rerum statu, si quis cœlestia beneficia commemorando, quæ a Domino virgini cuiquam conferuntur, hanc gratiam inter cæteras afferret, nempe Dominum Jesum virginis illius gratia & amore, ut ne momento quidem temporis ab ea disjungi posset, seipsum specie panis velatum, sacraque inclusum pixide, illius potestati penitus commississe: imo stupendo prodigo, ut se intimius illi conungeret, seipsum hac specie tectum, manducandum illi quotidie præbere; suaque illam carne, suoque Sanguine nutrire solitum. Quid hæc audiendo censeremus? quid increduli nostri dicturi essent? num commentum ullum absurdius, ineptiusve deliramentum afferri posse putarent? atqui hoc ipsum quod hominibus divinam beneficentiam ignorantibus, Deique opera humano sensu metientibus, insanum, imo impium videri posset; hoc inquam fecisse Christum jam fide divina tenendum est; & quidem fecisse non pro amicis dumtaxat, qui cum Gertrude, Theresia, similibusque comparari possint: sed pro cunctis promiscue fidelibus, quantumvis negligentibus, & in amore Dei torpentibus. Hæc si quis animo reputaverit, huic ego cæteras gratias in sanctos cœlitus congregatas nunquam incredibiles visumiri certo scio.

Jam vero si hoc semel extorserimus, ut Sanctorum dictis ac scriptis, in iis saltem rebus quas de se ipsi commemorant, fides adhibenda sit: multum quidem omnino profecimus: cætera enim, quæ in præsentia cupimus,

fa-

facillime sequuntur. Quippe quibus argumentis demonstratum est, negari sine ingenti temeritate non posse, quin cœlestes revelationes olim sanctis hominibus vere obtigerint: iisdem plane conficitur, temeritate quoque non carere, si quis in dubium vocet, similes gratias his quoque temporibus contingere. Siquidem personas sanctitate illustres hac etiam ætate vixisse certum est: quæ ipsæ quoque Dei instinctu, ex consilio pariter & imperio Prælatorum, ac confessariorum viorum Sanctorum ac sapientium, cœlestes illustrations, gratias, ac revelationes, divinitus acceptas scripto tradidere: quæ post mortem typis editæ, non secus ac illæ antiquæ summa cum admiratione, animarumque fructu leguntur: De illis autem jure optimo idem confici argumentum potest, quod de prioribus confecimus. Servata utique debita proportione, quam intercedere æquum est, inter virgines Cœlo ab Ecclesia assertas, aliasque, quæ hoc eodem honore nondum dignatae sunt. Videlicet credi prudenter non posse generaliter loquendo, personas illas aut mentitas ultiro, aut turpiter deceptas & allucinatas; quum id, et eorum sanctitati, et sapientiæ repugnet. Atque ita reliquum est ut fateamur fidem mereri, quæ scriptis suis commendarunt. Quæ persuasio bene stat cum hoc alio prudente judicio, quod in casibus particularibus errari ab illis possit. Ut antea dictum est. Atque hoc argumentationis genus efficacissimum semper, atque evidens futurum est, quoties et personam vera sanctitate fuisse præditam, et res quæ afferuntur, vere ab ipsa profluxisse constabit. Maxime

xime quando certæ aliæ quædam circumstantiæ concur-
runt ad assensum extorquendum validissimæ .

Inter cæteras autem personas in quas hæc omnia ca-
dere certo possunt, ut aliquando tandem ad rem no-
stram veniamus, enitet in primis virgo illa Sanctimo-
nialis Parodiensis, de qua superius diximus. Scripsit
enim ipsa quoque, jubentibus ac cogentibus superiori-
bus, cœlestes gratias quæ sibi divinitus obtigerant: in
quibus non solum revelatio qua de agitur, una cum aliis
id genus beneficiis, continetur; sed præterea ex illis aper-
te cognoscitur eam virginem ad opus præsens electam a
Deo & destinatam fuisse, infinitisque donis ad illud perfi-
ciendum præparatam ac dispositam. Extant autem hæc
scripta ipsius sanctimonialis manu confecta, in Monaste-
rio Parodiensi, Episcopi Augustodunensis D. De
Dromenil authoritate ex forma juris recognita; et a
Commissario ab eo deputato, solemniter, ut fieri solet,
subscripta, propriâque notâ insignita. Eorum autem
exemplum accuratissimum, & authenticum, ad nos a
dicto Monasterio transmissum, sub hujus libelli finem,
quemadmodum jam promisimus, summa fide in lati-
num translatum exhibebimus. Itaque de scriptis qui-
dem nullum esse dubium potest. Quod vero ad vitæ
sanctimoniam attinet, ea evidentissima redditur, tum
eorum testimoniis qui cum illa vixerent, præsertim Super-
iorum ac Prælatorum, qui personæ sanctitatem demiri-
tati, dum viveret, post ejus obitum prædicare non ces-
sarunt (hæc porro testimonia in scriptis habemus, &
proferemus): tum judicio virorum pietate insignium,
qui

qui animam ejus rexere: in quibus eminent P. Claudius la Colombiere, cuius judicium maximi semper ponderis erit, apud eos certe qui hominis merita noverunt. Ille vero quid in ea re senserit, scripta ejus quæ superius retulimus, aperte testantur. Verum quæ fuerit hujus virginis quamque sublimis in virtute perfectio, nullo ex alio capite certius dignosci potest, quam ex illius vitæ actis, quæ postea integra referemus. Interea hoc unum id loci afferre placet, ex quo jam tota illius vitæ ratio quam perfecta fuerit, certo certius conjicere licebit. Nimirum multos ante mortem annos, de Confessarii & Superiorum consensu, votum maxime arduum emiserat illi propemodum simile, quod a S. Theresia factum cum admiratione legimus: quo voto se summo Deo obstrinxit, acturam se in rebus omnibus, quicquid demum divinæ majestati gratius futurum cognosceret. Quod quam perfectissime expletum ab ea sit, ii testantur qui cum illa simul vixere. Huc accedit fama, & opinio sanctitatis mortem illius consecuta: qua, totâ jam Europâ, tam in universo suo ordine, quam apud alios omnis conditionis homines, illos præsertim qui sacro cordis Jesu cultui addicti sunt, celebris est. Tam præclaram vero illustremque famam habere Deus non sineret fœminam mendacem, aut inanum visorum fictricem. Deceptione siqua est, serius ocyus demum cognoscitur; neque contigit unquam ut qui errore sunt ducti, diu pro sanctis habiti sint, maxime post mortem, quæ memoriam omnium hominum extinguit, præter quam justorum & amicorum Dei. Adjiciemus ad cumulum

E mi-

miracula quibus Deus famulæ suæ sanctitatem testatam voluit, quorum unum inter cætera illustrius, rationeque authentica ab ordinario loci recognitum sub finem cum aliis actis exhibebimus. Denique ipsa cultus Sacrosancti cordis Jesu institutio, cuius author hæc virgo fuit; ipsiusque Sanctissimi cultus incrementa, ac progressus, qui omnem vicere expectationem, arguento sunt, quo haud scio an aliud evidentius esse possit, ejusmodi consilium vere a Deo profluxisse. *Nam si esset ex hominibus consilium hoc, dissolvetur: si vero ex Deo est, nemo poterit dissolvere illud.* Act. 5.

Et his quidem omnibus attendere par esset eos, qui ignorantiam rerum, sibique plus æquo sapientes, cultui Sacratissimo sese hactenus opposuere. Quos ego, si qui adhuc ejusmodi sunt, ut errorem tandem agnoscant, Deique consiliis obsistere cessent, vehementer opto; hor torque, ut prudentiam eorum pietatemque imitentur, qui quum adhibito diligenti examine, nil nisi pium ac sanctum in cultu prædicto repererint: fortissimaque adfæsse argumenta viderint, quæ suadeant Christum vere illius fuisse authorem: prudenter veriti ne dum proprium iudicium pervicacious fortasse sequuntur, divinæ re ipsa voluntati, non sine gravi ipsorum periculo, resisterent; omnena contentionem abjecere: ac pium denique officium amplexi, alios etiam ad idem faciendum impellere, ad Jesu Christi gloriam, non desinunt.

CA-

CAPUT IV.

*Quæ & qualis sit natura Sanctissimi cultus
proponitur, & explicatur.*

QUAM revelatio cœlestis, de qua diximus, principium sit, atque origo præcipua Sanctissimi Cultus cordis Jesu; ex eo utique fonte petendum est quicquid ad hoc pietatis exercitium pertinet: sive naturam illius explicare, seu modum in praxi tenendum tradere velimus. Inspicienda ergo hæc ipsa revelatio est, atque ex ipsis Christi Jesu verbis tota ipsius cultus natura, si fieri potest, eruenda & explicanda. Neque vero id factu difficile erit, cum & verba Jesu clarissima sint, & omnia ad dictum cultum pertinentia complectantur. Itaque revelatio quidem fuit ejusmodi: eam enim iterum hoc loco referre, ut ob oculos sit, omnino juvabit.

Nihil præstare potes quod mihi futurum sit acceptius, « quam si illud perficias quod te jam sæpius antea monui. « Tum cor suum Sacrosanctum detegens: vides inquit « cor meum, cor illud tanto hominum amore succensum, « ut nihil prætermiserit, viribus exhaustis penitus atque « consumtis, quo amorem hunc immensum certissimis si- « gnis testatum eis relinqueret. Eorum tamen pars maxi- « ma usque adeo se mihi gratos amicosque non exhibent; ut « me etiam injuriis, contumeliisque in hoc amoris mysterio « affidue laceant. Quod eo etiam acerbius accidit, quod a « personis mihi dicatis talia quoque pati cogor. Itaque «

E 2 a te

„ a te requiro, ut feria sexta, quæ post octavam festi corporis mei proxima sequitur, cordi meo colendo peculiariiter sit dicata: qua die ad sacram mensam accedendo injuriæ cordi meo in Altaris mysterio inflictæ, eo maxime tempore quo palam fidelium venerationi expositus sum, violati honoris reparatione sarciantur. Et quidem spondeo, eos omnes qui hoc honore cor meum afficiunt, ipsius Divini cordis influxu, cœlestium gratiarum copia fore cumulandos.

Ex quibus omnibus clarissime patet Christi Jesu consilium esse, ut novum quoddam religionis officium erga cor suum instituat. Hoc enim ipsum est quod se vehementer cupere dicit: hoc nihil sibi acceptius praestari posse declarat: eam ob rem servum suum adiri jubet, eique suo nomine præcipi, ut omni ope connatur, quo officium illud stabiliatur. Porro de corde Jesu non translatitie sumto, sed in propria ac nativa significacione intellecto, videlicet ut est pars Corporis Christi nobilitissima, hic agi, evidens est ex ipsa Christi actione, qua cor suum detegit, monstratque: *cor suum detegens: vides inquit cor meum* *Ecc.* De hoc certe corde loquitur, quod detegit ac monstrat: huic ipsi cultum adhiberi postulat: neque vox illa (*Cor*) saepius a Christo Jesu in hoc sermone repetita aliter accipi ullenus potest, quin verba de se perspicua, per vim in alienam significationem detorqueantur. En tibi igitur quæ sit res, quam Jesus colendam proponit: nimirum cor suum Sacrosanctum. Jam vero ratio propter quam cor illud Sanctissimum coli maxime debeat, sequentibus verbis

ex-

exprimitur. *Vides cor meum, cor illud tanto hominum amore succensum, ut nihil pretermiserit, viribus exhaustis penitus atque consumitis, quo amorem hunc immensum certissimis signis testatum eis relinquere. Eorum tamen pars maxima usque adeo se mihi gratos amicosque non exhibent; ut me etiam in iuriis, contumeliisque laceffant.* Itaque cor Jesu in hoc religionis officio considerari debet, ut est amore hominum succensum, & ab ipsis tamen hominibus impie ingratis crudelissime offensum. Eaque potissimum dupli ratione moveri debemus ad amantissimum cor redamandum: injuriasque quibus afficitur compensandas, & abolendas. Qua autem ratione id fieri Jesus velit, ipse declarat his verbis, *a te requireo, ut feria sexta, quæ post octavam festi Corporis mei proxima sequitur, cordi meo colendo peculiariter sit dicata: qua die ad sacram mensam accedendo, injurie cordi meo inflictæ violati honoris reparacione sarciantur.* Quæ verba præcipuum quidem novi exercitii actum a Christo requisitum comprehendunt, sed non unicum: aliis enim rationibus cor Jesu coli posse ac debere, ex dicendis in decursu palam fiet.

His præmissis ac necessario notatis. Cultus Sacrosanctus cuius naturam inquirimus, sic definiri ac describi posse videtur. Exercitum erga divinissimum cor Jesu, spectatum ut est amore hominum ardentissimum; simulque ob injurias quibus ab illis ipsis hominibus impie ingratis appetitur (olim) afflictissimum. Quo exercitio cordi illi Sacrosancto cultus peculiaris adhibetur, ejus dignitati, amori, & afflictioni æqua proportione respondens.

Explicanda definitio est, omniaque, quæ huc pertinent

E 3

7

ment in clarissima luce , quoad fieri poterit, collocanda . Primo : *exercitium erga cor Iesu*. Notandum, alia multa pietatis officia jamdiu in Ecclesia esse constituta , quæ quum inter se diversa sint , tamen unum Iesum respiciunt . Aliud siquidem Corpus ejus ; aliud sacra vulnera ; aliud crucem ; aliud nomen ipsum spectat . Pium vero officium de quo in præsentia agimus, cor ejusdem Iesu respicit . Apparet autem evidentissime cor illud divinissimum nihilo minus aptum esse , dignumve, cui cultus peculiaris deferatur , quam illa priora : neque opponi quidquam ulla ex parte potest contra cultum cordis Iesu, quod idem contra cultum Corporis, vulnerum, Crucis , nominis , opponi pari , aut etiam potiori jure non posse : ut facile patebit consideranti . Verum ut & dubitationibus ignorantium occurratur, & cavillatorum tricis locus omnis, quoad fieri potest, præcludatur: observandum est, habendumque diligenter præ oculis, cor Iesu in hoc pietatis officio nequaquam spectandum esse, veluti si res quæpiam esset inanima, sensuque vacua ; sed spectari debere vivum, sentiens, cognoscensque, quatenus nimirum animæ Iesu & personæ divinæ intime conjunctum est . Itaque cor Iesu non solitarie sumptum , non separatum ab iis rebus, quibus indissolubili nexu sociatur considerandum est; sed quatenus cum anima Iesu, ejusdemque divina persona rem unam quodammodo in ratione objecti constituit . Quæ res adoranda plane atque divina, conflata scilicet ex corde Iesu, ipsiusque anima , filiique Dei persona ; adjunctis etiam gratiis omnibus, cœlestiumque charismatum thesauris , ac virtutis-

tutibus omnibus, affectionibusque hujus Sacrosancti cordis propriis; ipsa est res, quæ venerationi fidelium proponitur. Ex quo necessario consequitur id quod diligenter adverti oportet, ut quicquid cordi Jesu honoris defertur, id totum ad Christi personam pertineat; & vicissim in cor redundet quicquid honoris personæ tribuitur. Non secus ac si quis honorem adhibeat homini viventi, non is sane animæ dumtaxat honorem adhibere censendus est, aut soli corpori; sed utrique parti indivisim, propter intimam utriusque conjunctionem. Apparet præterea quam vere & proprie de corde Jesu ita spectato dicatur, & quod amet, & quod injuria afficiatur, & quod doleat, cæteraque ejusmodi. Denique quam congruenter ad illud idem cor & sermo dirigi possit; & adhiberi preces; & omnis denique deferri cultus cuius persona capax est: quum quicquid ad cor dirigitur, ad personam, quæ eodem corde vivit & que dirigi necesse sit. Et quidem ad hæc prorsus non attendisse oportet eos, quibus ista ratio cor Jesu colendi displicuit: qui videntur plane non aliter cor Jesu considerasse, quam ut frustum carnis emortuum, nullo sensu, nulla cognitione præditum, nulla animæ, nulla divinitatis habitatione.

Sed jam cæteras definitionis partes persequamur. Sequitur illud: *spectatum ut est amore hominum ardentissimum simulque ob injurias quibus ab illis ipsis hominibus impie ingratis appetitur afflictissimum*. Nempe cor Jesu in hoc exercitio, sub hac dupli ratione spectari debet. Primum ut est amore hominum plenissimum: amore in-

inquam illo immenso, quo incitatus amantissimus Dominus, & cætera omnia hominum causa præstitit; ipsumque in primis Altaris mysterium instituit. Neque certe alia consideratio efficacior esse potest ad amorem nostrum huic divino cordi conciliandum. Quemadmodum enim illius cum divina verbi persona conjunctio, supremam cùm hominum, tum Angelorum veneracionem exigit: ita consentaneum est, ut amor quo ardet erga homines, ipsum eisdem hominibus amabile, charumque reddat.

Qua in re hoc ponderandum occurrit, nempe cor humanum, quamvis ad amorem spiritualem procreandum nihil de suo proprio conferat; tamen ad procreationem amoris sensibilis, qui ad spiritualem naturaliter consequi solet, plurimum omnino contribuere: quæ est doctrina D. Thomæ opusc. de dilect. Dei. C. 19. ubi explicans præceptum amandi Deum *ex toto corde*; hæc habet. *Sicut naturale igni calere est: ita naturale est cordi amando ardere. Vita cordis amor est.* Et ideo impossibile est ut sine amore sit cor, quod vivere querit.... *Cor ergo, quod est secundum philosophum originale domicilium vitae naturalis, excitatur præcepto: ut suo modo cooperetur ad eliciendum actum vitae gratuitæ.... est etiam cor secundum Arist. primum organum sentiendi, & ideo congrue primi mandati actio ab ipso & per ipsum debet sensibilis fieri.* Ergo ex S. Doctore, cor vere suo modo cooperatur ad eliciendum amorem, seu, quod in idem recidit, est verum comprincipium suo modo, amoris. Et observare libet, ad hunc amorem sensibilem

aut

aut augendum aut minuendum, non parum conferre temperationem naturalem ipsius cordis, quæ in variis personis varia est. Hæc autem omnia locum habere etiam in amore supernaturali certum est, tum ex doctrina Doct. Angel. modo tradita, tum experientia sanctorum, in quorum videlicet cordibus effectus admirabiles, ac prodigio similes amorem divinum produxisse constat; scitur quid ea in re S. Philippo Nerio contigerit, cuius sinus vi & impetu amoris in corde agentis, duabus elatis costulis ampliatus est. Quid Petrus de Alcantara, quid Xaverio, quid Stanislao Kostka, aliisque ejusmodi bene multis, quorum ardores pectoris, ex amoris flammis e corde prodeuntibus, concepti, aëre frigido captando, aut aqua ingesta temperare necesse fuit. Quid S. Theresiæ, cuius cor ignito jaculo Angelus transverberavit, non ficto aut imaginario vulnere, sed reali, adeo ut in corde mortuo Abulæ asservato, etiam num appareat. Quid S. Gertrudi, in cuius corde suæ stigmata Passionis Jesus impressit. (vitæ l. 2. c. 4.) Quid B. Claræ de Montefalco in cuius corde instrumenta Passionis insculpta cum intuentium admiratione adhuc visuntur. Quid Catharinæ Senensi, cuius cor Dominus cum suo commutare dignatus est. Quid Catharinæ Genuensi, cuius cor tanto amoris incendio jugiter ardebat, ut partes tum pectoris tum dorsi cordi respondentes sensibili vulnera quasi sauciatae apparerent. (vitæ c. 37.) Quid ven. mat. Mariæ de incarnatione (de qua postea) cuius cor Jesus ita cum suo arctissime conjunxit, ut ex

F utro-

utroque unum quodammodo conflaverit (vitæ l. 1. c. 17.) Denique quid aliis innumeris Sanctis , quorum vitæ acta manibus omnium teruntur , & quorum Catalogum texere infinitum est . Eorum autem, qui similia patiuntur , hæc una vox est: cor amando ita vehementer affici , ut ex illo, tanquam ex fonte, amor erumpere videatur; idque nonnunquam tanto impetu , ut cor quodammodo diruppi , & in frusta diffilire sentiantur .

Jam vero ratio hujus nostræ animadversionis hæc est: quia anima , quæ præcipuum quidem amoris etiam sensibilis principium est , quandiu corpori est alligata , nihil efficit , in eo actuum genere , se sola & sine confortio corporis , cuius videlicet variis partibus ceu totidem instrumentis utitur . In amore autem illo sensibili producendo præcipuum, nobilissimumque animæ instrumentum cor esse , ignorat nemo . Ergo quemadmodum anima ope oculorum videre dicitur: audire ope aurium : ita ex æquo amare ope cordis dicenda erit : & qua ratione de oculo vere dici potest ac debet , quod videat ; de aure , quod audiat : eadem prorsus fatendum est de corde vere dici quod amet. Quæ opinio ita omnium hominum ubique terrarum degentium menti insidet , ut apud omnes gentes cor principium ac propria sedes amoris habeatur, & dicatur . Imo vero tanta est cordis humani cum amore conjunctio , ut una eademque res , communis hominum existimatione , esse videantur . Certe quidem uno eodemque vocabulo *cor* et *amor* exprimi ac confundi solent: sic dicitur ama-

re

re Deum ex toto corde : cor suum Deo præbere : cor a rebus creatis abstrahere : aliaque ejusmodi sexcenta, quæ in divinis scripturis æque ac profanis, usque hominum quotidiano communia sunt, in quibus cor pro amore sumi & usurpari videremus. Sed quoquo modo illa se habeant : de hoc certe a nemine ambigi potest, cor humanum, cùm ab aliis animi commotionibus, tum vero maxime ab amore vehementer affici. Quis enim hoc expertus non sit, variae cordis affectiones quam exacte respondeant variis animi amantis dispositionibus? Animo enim in absentia rei amatæ desideriis æstuante, anxiisque & inquieto, æstuat ipsum quoque cor, angustisque inquietumque est: animo expectatione languente, languet etiam cor & contabescit. Quum vero animus re amata fruens, ardenti amore incensus præ dulcedine liquefieri quodammodo videtur; simili prorsus affectione cor calet, accenditur, exquisitoque voluptatis sensu perfunditur. Contra vero si contingat animum mœrore atque tristitia confici, quum scilicet negligi amorem suum, aut sperni sentit; aut quum personæ amatæ malis, aut periculis commovetur; tum cor item affligitur, comprimitur, mirumque in modum torquetur, quæ omnia ac similia nemo est qui propria edoctus experientia certo cognoscere non possit.

Hinc vero legitima consequentia deducitur, quod quum amor, quo Dominus Jesus (qua homo est) Deum Patrem, ipsosque homines prosecutus est, conceptus fuerit secundum modum naturæ humanæ proprium; deducitur inquam, quod ad amorem spiritualem, qui in

F 2 ani-

anima Christi vehementissimus fuit, amor sensibilis in pari gradu naturaliter in corde consequi debuerit: præfertim quum cordis Christi temperationem ad amandum, præcipua quadam ratione effectam fuisse, fides & ratio clament. Quæ opinio luculenter confirmari potest, ex dolore sensibili concepto ob peccata hominum, quem constat ex dolore spirituali animæ in cor Jesu derivatum: qui quam intensus fuerit, Jesus stupendis illis effectibus qui in horto contigere, toti Ecclesiæ manifestum esse voluit. Neque enim credere fas est, cor illud sacrosanctum minus ab amore, ad quem præcipue effectum erat; quam ab alia ulla affectione commotum fuisse. Itaque dicendum omnino est, cor illud divinissimum ad hujus amoris sensibilis, & quidem ardentissimi & tenerrimi procreationem, tanquam veram ac propriam causam, plurimum contulisse; similesque prorsus commotiones (omni seclusa imperfectione) expertum fuisse, quas cæterorum hominum corda, quum amant, naturaliter experiuntur. Quæ consideratio, ut prædiximus, non potest non esse efficacissima ad amorem nostrum cordi divinissimo conciliandum. Quis enim tam durus tamque inhumanus fit, qui cor amantissimi Servatoris contemplans amore nostri incensum; desideriis salutem nostram spectantibus æstuans; mœrore ac tristitia ob peccata nostra, cæteraque mala nobis impendentia confectum; quis inquam cor Jesu sic affectum at-tente contemplans contineat se, quin tam suavissimum tamque amantissimum cor redamet, intimisque sensibus complectatur.

Ve-

Verum ad naturam sanctissimi cultus perfecte intellegendam minime sufficit cor Jesu considerasse, ut est divinitati coniunctum, & insuper amore hominum plenissimum; eaque dupli ratione, adoratione nostra & amore dignissimum: sed considerari ulterius debet quatenus ingrato hominum animo crudelissime offendum, injuriisque atrocissimis appetitum, eaque ratione non amore tantum nostro, sed commiseratione, si ita loqui fas est, ac dolore nostro vere dignum. Scilicet cor Jesu immenso quodam amore homines complectitur: at amor ille immensus licet, qui omnium corda inflammare, atque ad Jesum adjungere debuit, negligitur passim ab hominibus; itaque contemnitur, ut de eo maxima pars, ne cogitent quidem; tantum abest, ut debitis grati animi significationibus prosequantur. Imo vero quae hominum fuit incredibilis durities, summaque impietas, Jesum benefactorem amantisimum, in medio nostri in Eucharistia commorantem, injuriis, probris, ac convitiis infecuti sunt. Quid enim aut ab hereticis, aut ab impiis plerumque Catholicis contra Jesum in sacramento latenter nefarie commissum non est? Quam indecora, quam indigne habitus est? quam inhumaniter ac barbare sexcentis in locis tractatus? En tibi igitur ex altera quidem parte cor Jesu ineffabili amore succensum; ex altera vero homines ingratos, excordes, ferreos, qui tanto amore adeo non tanguntur, ut ipsum Jesum injuriis etiam laceſſere non desinant. Quis vero hoc reputando non commoveatur? quis non indolcat? quis afflictissimi cordis mœrem abſtergere

F 3 quo-

quoquo liceat modo non cupiat, illatas injurias expando, & quoad ejus fieri potest, honoribus adhibitis compensando? Atque illa quidem consideratione moveri filium animi debent, ad illam, quam Jesus exigit, violati honoris reparationem suo ipsius sacrosancto cordi exhibendam.

Et hæc hoc loco dicta sufficient, ut cultus erga cor Jesu tota natura intelligi queat. Cætera enim, quæ definitione allata continentur, vix difficultatem habere ullam posseunt: si quæ vero reliqua sit, facillime in decursu expedietur.

C A P U T V.

*Cultum Cordis Jesu, & cultum Sanctissimæ
Eucharistie inter se differre.*

FUERE, qui horum cultuum, dixere nullam esse differentiam, ideoque cultum cordis Jesu, rejiciendum censemebant; tanquam si novum nomen induceretur sine re, quod frustraneum sit. Verum hæc existimatio, quantum absit a vero, ii facile judicabunt, qui ea legerint, quæ de natura cultus cordis Jesu jam præmisimus. Apparet nimis hæc duo religionis officia maxime inter se differre: quippe quæ differant & objecto, ut vocant, materiali, seu re quæ colenda proponitur; & objecto formali, seu ratione quæ ad colendum permovet; Et denique fine, propter quem instituta sunt; atque ita ex omni prorsus capite differunt unde pius aliquis cultus ab alio

alio cultu differre potest. Quæ demonstrare facillimum est. Nam primo, objectum materiale cultus cordis Jesu, seu res quæ illo officio colenda proponitur, est cor Jesu, nulla corporis habita peculiari ratione: in cultu vero sacrosanctæ Eucharistiæ, objectum materiale est corpus Jesu, nullo vicissim cordis habito peculiari respectu. Deinde in cultu sacrosanctæ Eucharistiæ, ratio quæ movet ad colendum, est divini corporis dignitas, excellentiaque infinita: ratio vero propter quam cor Jesu colitur, præter excellentiam quam habet cum corpore communem, aliasque prærogativas ipsi speciales, de quibus dictum est; ratio inquam peculiaris, ac præcipua est amor divinus, quo cor illud sacrosanctum erga homines incensum est. Denique finis in cultu illo solemni sacrosanctæ Eucharistiæ propositus, hic est: ut nimirum Jesu inter homines residenti debitus adhibetur honos, gratesque dignæ pro tanto beneficio, amoreque rependantur. Huc spectant omnia ab Ecclesia in honorem tanti mysterii instituta: huc festi dies; huc solemnies supplicationes; huc templorum ornamenta. In cultu autem sacrosancti cordis Jesu finis propositus in hoc præcipue consistit, ut amori Jesu ab ingratis hominibus repudiato, faciamus satis voluntaria expiatione ad cor Jesu, hujus amoris principium, directa; cæterisque omnis generis honoribus, quibus injuriæ amantissimo cordi inflictæ eluantur, & compensentur: quem finem nullo modo proprium esse cultui sacrosanctæ Eucharistiæ ex hoc facile intelligi potest, quod sine ejusmodi fine cultus sacrosanctæ Eucharistiæ, integer plane

plane subsistere potest. Nam si fingas Jesum, nunquam in Eucharistia ulla fuisse violatum injuria; adhuc tamen cultus SS. Sacramenti nulla ex parte diminutus subsistet: tum enim & festos dies celebrari, & solemnes supplicationes institui, cæteraque quæ in usu sunt, eodem plane modo fieri deceret, ad gratiam Jesu referendam, nostrique amoris & grati animi publicas significaciones edendas. Secus vero est de cultu cordis Jesu, qui ideo institutus est, ut hoc sacrofanctum cor, peculiari veneratione ac amore prosequamur; inflictasque amori illius injurias, compensemus & expiemus.

F. Dandrieau

Petrus Martinus sculps.

LIBER SECUNDUS

De excellentia cultus Cordis Dei JESU.

Xcellentia cuiuslibet religio-
nis officii, ex quatuor hisce
capitibus omnino metienda
est. Primum, ex re quæ co-
lenda proponitur. Secun-
dum, ex ratione colendi, seu
ex fine propter quem cultus
adhibetur. Tertium, ex a-
ctionibus, quæ cultum in actu constituunt. Quartum
denique, ex fructu qui ex ejusmodi cultu paritur.

Quatuor hæc, quo nobiliora & excellentiora esse
contigerit, eo quoque nobilius excellentiusve officium
esse necesse est. In cultu autem sacrosancti Cordis Dei

G JESU,

Jesu, seu rem consideres quæ colenda proponitur; seu finem, propter quem cultus est institutus; seu actiones, ac virtutum exercitia, quæ complectitur; seu denique fructum quem parit; audacter pronuncio, nihil in Ecclesia nobilior, nihil excellentius, nihil præstantius, nihil sanctius repieres. Et hoc quidem explicare, ac demonstrare in hoc opusculi libro, aggredior: speroque me ita effecturum, ut nihil a me, per exagerationem esse dictum, æqui rerum æstimatorum, judicaturi sint.

CAPUT I.

De excellentia rei, que colenda proponitur.

REs, quæ in hoc religionis officio colenda proponitur, ipsum est cor Jesu, ut superiori libro stabili-
vimus. Hujus porro cordis quanta sit nobilitas, & ex-
cellentia, toto hoc capite prosequemur: sed ante omnia
hanc observationem præmittendam duximus de excel-
lentia carnis Christi, utpote quæ ad finem nostrum
mirifice conducere visa est.

Nemo est qui dubitet, sanctissimam Christi Jesu carnem dignissimam esse, cui peculiaris honor a fidelibus adhibetur: tum ob illius intimam cum verbi divini persona conjunctionem; tum ob immensam cœlestium gratiarum copiam in ipsam cumulatissime congestam; tum ob ea, quæ ad Dei gloriam, seu agendo, seu pa-
tiendo, mirabiliter contulit; atque in primis propter a-
cerba omnia, quæ passionis tempore, seu victima divi-
næ

næ justitiæ , pro hominum salute ac peccati expiatione perpessa est ; denique ob singularem illam ac plane divinam prærogativam , ad quam ab omnipotentia divina evecta est , ut animarum nostrarum cibus, vitæque spiritualis & æternæ alimentum fieret ; simulque gratiam sanctificantem, qua nihil in rebus creatis excellentius sit, in sacramenti susceptione produceret. Hæc enim omnia Christus carni suæ, expressis ac indubitatis verbis attribuit . *Panis quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita. Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem, & biberit meum sanguinem habet vitam æternam. Caro mea vere est cibus, & sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem, & biberit meum sanguinem in me manet & ego in illo. Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.*

Ex his omnibus ac singulis capitibus manifestum plane fit , carnem illam divinissimam , suprema Angelorum & hominum adoratione , infinitoque amore esse dignissimam . Et vero certis illis, solidisque rationibus adducta est Ecclesia , Spiritu Sancto quo semper regitur docente & impellente, ut festum solemne institueret , sacrosanctæ carni colendæ destinatum : quod quidem festum , nomine *Corporis Christi* insigniri voluit , ut ex ipsa appellatione , solemnitatis finis ac scopus agnosceretur : certum quippe est (quanquam id fortasse aliqui non satis advertant) verum ac proprium hujus festivitatis objectum , ipsam esse Christi carnem , Ecclesia aperte profitente , se sacra mysteria *Corporis*

G 2 &

& *Sanguinis Christi* sacro illo die venerari ; ipsaque divini officii ratio ejusdem solemnitatis propria , id ipsum quodammodo clamat ; ut attendenti perspicuum erit : itaque non animam Christi , non divinitatem , non personam , hocce festum *Corporis Christi* proprie respicit (quanquam & hæc quidem indirecťe , & ut ajunt concomitanter) sed ipsum ipsum corpus & sanguinem , ipsam ipsam carnem directe , proxime , & immediate attingit . Scilicet æquissimus remunerator Deus , voluit carni amantissimi Salvatoris , tam acerba , tamque indigna pro sua gloria hominumque salute passæ , honores solemnnes tota Ecclesia conciliare ; quo labores , probra , ignominiae , dolores ab ea suscepta & tolerata , publica illa ac solemnissima totius Ecclesiæ veneratione , compensarentur ac quodammodo abolerentur .

*Bourdaloue
serm. in so-
lemnit. Corp.
Christi.*

Hæc porro observatio ab aliis antea facta , recens a doctissimo totaque Europa celeberrimo verbi Dei præcone , mirifice adhibita est in sermone habito in solemnitate corporis Christi , qui cum aliis editus est ; in quo videlicet dedita opera panegiricum carnis Christi instituit ; miraque suo more differit , tum de dignitate sacratissimæ carnis ; tum de veneratione eidem adhibenda ; tum de fine ab Ecclesia in hac celebritate intento , qui alias sane non est , quam quem modo diximus ; tum denique de ratione qua Caro illa divinissima coli a fidelibus debet .

His notatis jam ad Cor Jesu veniamus . Nihil vereor affirmare , id omne quod in carne seu corpore Christi idoneum esse potest ad populorum devotionem allicien-

ciendam, fovendamque, adeo perfecte ac cumulate in Corde illius collectum reperiri; ut mirum prorsus vide-ri debeat, negari a quoquam potuisse, hos honores cor-di diviniissimo esse concedendos, quos sacro ejusdem cor-pori deferendos, tota Ecclesia prædicat. Ut autem in re per se clarissima rationibus etiam agamus: notan-dum, Cor Jesu duobus omnino modis considera-ri posse. Primum, in se ipso, juxta excellentiam sibi pro-priam. Deinde comparete ad homines, quibus colen-dum proponitur.

De excellentia Cordis JESU in se spectati.

Excellentia Cordis Jesu in se spectati, ex sequenti-bus maxime titulis ducitur: quæ si non cursim, ac præcipitanter legantur, sed attente & studiose per-pendantur, divino præfertim requisito lumine; quæ sit singulorum vis ad persuadendum quod intendimus, aspirante gratia sentietur.

I.

Primo igitur excellentia Cordis Jesu ducitur ex pro-prietatibus cordi naturaliter insitis. Scilicet pars est præ-cipua ac nobilissima corporis Christi, juxta Philosophorum omnium de cordis humani natura differentium sententiam. Quum autem in rebus corporeis omnino ni-hil sit corpore Christi excellentius aut divinius, liquet quid de cordis illius excellentia censendum sit. Deinde juxta eorumdem Philosophorum doctrinam, cor huma-

G 3 num

num principium est vitæ naturalis cujusque hominis: atque ita Cor Jesu principium est vitæ naturalis hominis Dei. Quæ quum infiniti pretii sit, consequens est, ut infiniti quoque pretii cor ipsum habeatur. Denique hoc habet peculiare ac proprium cor nostrum, ut in eo, ceu receptaculo, sanguis contineatur, formetur, perficiatur: igitur ex valore ac dignitate divinissimi Sanguinis Christi, qui redemtionis nostræ pretium fuit, ipsius quoque Cordis pretium, ac dignitas æstimari certo potest; nec absimilis honor, ac reverentia utrique debetur.

II.

Secundo dicitur ex conjunctione cum anima inter omnes excellentissima, cuius omnium affectionum (eo sensu & modo quo explicatum est) Cor Jesu organum est, atque instrumentum nobilissimum. Coniunctio autem illa cordis cum anima hoc habet peculiare, ut ipsi cordi tantum ferme dignitatis & excellentiæ tribuat quantum ipsi animæ inest; ut patet in cordibus virorum illustrium, quibus honores deferri solent post mortem, excellentiæ animorum quibus fuere conjuncta proportionati: quod omnium gentium usu comprobatum est. Si ergo excellentia Cordis Jesu ex ejusdem animæ excellentia mensuranda est, quanta demum censenda est?

III.

Tertio dicitur ex arctissima, & substanciali, ut ajunt, unione quam habet Cor Jesu cum persona verbi divini,

ni. Quæ ineffabilis conjunctio quum vere reapse & absolute Cor Jesu divinum efficiat, utpote vere Cor Dei: hoc ipso, cæteris omnibus rebus creatis eminere facit, cunctisque illius, vel levissimis affectionibus, commotionibus, ac ut ita dicam palpitationibus valorem infinitum conciliat. Sane quælibet res, quæ personam Jesu attingit, eo ipso dignissima veneratione redditur: nullaque pars est sacrosancti corporis quantumvis exigua, non gutta sanguinis, non levissimus capillus, quæ adoratione nostra digna non sit. Imo res per se contemtibiles vilissimæque, solo corporis Jesu contactu honore maximo næ censemur; ut videre est in Cruce, clavis, lancea, spinis &c. Quid igitur faciendum Cordi Jesu? quo demum honore congruo prosequi convenit? quid enim, si lancea ob idipsum dumtaxat quod Cor Jesu tetigit, ac vulneravit (ut communis est fidelium sententia) hominum, Angelorumque veneratione digna facta est; quid merebitur Cor ipsum, ex cuius solo contactu tantum excellentiæ vili ferro partum est?

IV.

Quarto dicitur excellentia Cordis Jesu ex functione omnium excellentissima, ad quam formatum destinatumque fuit; quæ alia non est, quam ut arderet indesinenter flammis amoris divini, quibus revera a primo creationis suæ momento semper mirabiliter arsifit, ardebitque sine intermissione in æternum. Porro si quis æstimare novit quæ sit divini illius amoris excellentia,

næ

næ ille facillime judicabit, quæ & qualis esse debeat excellentia cordis ad hunc finem præcipue procreati, ut divinum illud amoris incendium in omnem æternitatem & pateretur, & facheret. Atque ex isto maxime titulo intelligere licebit quantopere Cor illud divinissimum Patri æterno complacitum esse debeat; quum nihil in conspectu ejus acceptius esse omnino possit amore illo unigeniti Filii sui. Et quidem singularis illa dilectio, qua Pater Æternus Cor Jesu complectitur, tam aperte ex variis revelationibus minime suspectis, & suo loco a nobis afferendis constat; ut vix vocari in dubium prudenter posse videatur. Cujus sane rei causa, æquum est, ut a viris spiritualibus investigentur; ac fidelibus ad Sanctissimi cordis gloriam, juxta divinum beneplacitum manifestentur. Hoc vero munere dum nos præsenti opusculo fungimur, ac pro tenuitate nostra lucem aliquam veritati in umbris adhuc delitescenti afferre conamur, vehementer optamus, precamurque, ut Deus aliis famulis suis nobis aptioribus dignioribusque, lumen copiosius infundere dignetur; quo divinissimi Cordis excellentia, illorum opera, luculentius cognosci possit. Nam ex iis certe quæ jam innotuerunt, æstimari tuto potest latere in hoc sacro sancto Corde ineffabiles divitias mundo adhuc incognitas; quæ ut tandem aliquando cognoscantur, & Deo maxime gloriosum, & Ecclesiæ fructuissimum futurum sit.

V.

Quinto dicitur excellentia Cordis Jesu ex sanctitate
ipfi

ipſi propria. Fide conſtat, Cor Iefu ſanctum eſſe ſanctitate verbi divini, atque adeo ſanctitate infinita. Sed hæc ſanctitas ſingulis corporis partibus communis eſt; h̄ic peculiarem ac cordis propriam attingimus. Circa quod, hæc obſervanda. 10. Corpus humanum animæ cui coniunctum eſt ſanctitati participat: inde honos Sanctorum reliquiis debitus. Quo vero anima ſanctior, eo quoque ſanctius iplum corpus: quare reliquiae Sanctorum magis iſignium, iſigniores etiam ac pretiosiores habentur. 20. Inter omnes corporis partes, ea quæ ſanctitati magis participat iplum eſt cor: unde fit ut inter cæteras corporis Sanctorum reliquias hæc pretiosiſſima habeatur. Ratio vero diſcri- minis peti debet; primo quia cor, quum omnium af- fectionum Sanctorum, quibus ipſa animæ ſanctitas per- ficitur, cooperator ſuo modo fit, ac propria ſedes; ne- cesse eſt, ut ex illo quidem capite ſanctitati magis com- municet. Deinde (quod peculiari h̄ic animadverſio- ne digniſſimum videtur) certum eſt excellentiora Spi- ritus Sancti dona, quæ Deus eximiis ac ſelectis fa- mulis ſuis divinitus infundere folet, in cordibus eorum præcipua quadam ratione (quoad effectus ſenſibiles) recipi, ac contineri. Ita ſane, cœleſtium chariſmatum iſuſiones, gratiæque imprefſiones extraordiñariæ, fa- vores denique omnes peculiares, quibus Deus homi- nes ad ſublimiorem ſanctimoniam evehit, aut jam evectis gratificatur, corda iplorum præcipue afficere ſolere indubitatum eſt. Scilicet in cor dulcedo cœleſtis ac ſuavitas iſtillatur: in corde dolores & anguſtiae di-

vinitus immissæ sentiuntur: e corde gemitus erumpunt,
& suspiria: e corde languores, & amoris divini deliquia
enascuntur: sive contingat animum extraordinario il-
lo divini amoris igne succendi, iisdem continuo
flamnis cor aduritur; sive anima vehementiori pec-
catorum dolore penetretur, eodem illico doloris acu-
leo cor transfigitur ac laceratur; sive illa cœlestibus de-
liciis delibuta Dei sui sacris amplexibus fruatur; aut
contra, ut in vita spirituali astolet, variis angustiis, affli-
ctionibus, moeroribus, aliisque laboribus interioribus
oppressa probetur ac purificetur; iisdem omnibus affe-
ctionibus cor extraordinarie commovetur: adeo ut
ipsis sanctis attestantibus, cuncta hæc in solo corde
recipi, contineri, agi, ac perfici vividissime sentiatur.
Certum rursus est, non aliam in corpore nostro Spiritus
sancti sensibilem sedem esse, non aliud templum
quam ipsum cor: non alibi Christus Dominus se præ-
sentem sensibiliter reddit; non aliud in membris nostris
eligere domicilium solet. Quæ omnia experientia ac te-
stificatione Sanctorum adeo certa sunt, ut nemo sit vi-
tæ interioris arcanis initiatus, qui de his dubitare
possit.

Jam vero, quantum his omnibus Spiritus Sancti
muneribus, donis, gratiis, favoribus, infusionibus,
impressionibus, deliciis, doloribus, in cordibus San-
ctorum receptis, ipsa corda singulariter, ac miro quo-
dam modo sanctificata maneant: eoque perfectius, quo
munera illa omnia perfectiora sunt, res ipsa per se cla-
mat, nec explicatione indiget. Ex quo demum intelli-
gere

gere licet, quid de sanctitate Cordis Jesu censi debat: quum manifestum sit, quicquid in eo gratiarum genere in Sanctorum cordibus extitit, etiamsi omnia simul in unum colligantur, nihil prorsus facienda esse, si cum divitiis Cordis Jesu comparentur. O si divitiæ illæ immensæ, O si fontes illi uberrimi sanctitatis, O si harum prærogativarum pretium infinitum probe a fidelibus, affulgente divina luce, cognosci possent! Nihil certe desiderandum ultra remaneret, ad excellentiam Cordis Jesu demonstrandam, alteque in omnium animis imprimendam.

VI.

Sexto dicitur excellentia Cordis Jesu ex virtutibus, quarum principium ac sedes est; uti antea sæpe diximus: sed dictis hæc addidisse juvabit. Observandum itaque, id quod apud omnes gentes, natura ipsa docente, communiter & universè receptum est: imo quod ipso Spiritus Sancti eloquio in omnibus Scripturæ paginis confirmatum invenitur: videlicet cor humanum arctissimam habere cum animi virtutibus conjunctionem; iisque ipsis virtutibus suo modo, ac peculiari quadam ratione vere perfici, ornari, ac nobilitari; quemadmodum suo quoque modo vere ad earum productionem cooperatur, ut supra diximus. Et vero cernimus virtutes animi proprias, cujusvis demum generis illæ sint, cordi etiam ipsi vulgo tribui. Sicut enim animo adscribitur patientia, mansuetudo, humilitas, obedientia, liberalitas, celsitudo, magnificentia, magna-

H 2

ni-

nimitas; ita & cordi eadem virtutes tribuuntur. Dicitur enim, communi apud homines sermone in sacris etiam codicibus usurpato, cor patiens, cor mansuetum, cor humile, cor obediens, cor liberale, cor generosum, cor magnificum, cor magnanimum. Imo sicut animorum, ita & cordium excellentia, ex harum excellentia virtutum, æqua proportione mensuratur. Scilicet corda virorum illustrium, heroum, summorum Ducum, inclytorum Principum; sed præcipue, ut de cet, Sanctorum & amicorum Dei eo studiosius commendantur ac coluntur, honorificentiusque habentur, quo personæ, dum viverent, sublimioribus instructæ fuere virtutibus. Cujus rei ratio, hæc, quam sæpe diximus, congruenter afferri posse videtur: quod scilicet affectiones animi & virtutes, in cor naturaliter ac sensibiliter derivatae, ita ipsum afficere solent, ut earum propria causa ac sedes esse videatur. Quare eo excellentius apud homines haberi convenit, quo virtutes ex illo fonte excellentiores prodiere, hæcque sedes illustrioribus quasi ornamentis decorata fuit. O quid igitur existimandum de excellentia Cordis Jesu, omnium nempe summarum virtutum fontis: cuius comparatione quicquid magni, quicquid excellentis in cæteris cordibus reperitur, vile prorsus nulliusque pretii judicandum est! Quid enim proh summe Deus, excellentius, nobilius, admirabilius eo Corde, in quo nihil esse potuit, quod infinitam Dei majestatem non deceret; omniaque esse debuere, quæ divinæ excellentiæ convenirent, ac congruerent! Quis aestimare queat hujus di-

vini Cordis , qualis quantusque fuerit erga Deum Patrem amor ; quam incensum illius gloriæ , quamque immensum studium ; quæ ejus summisilio ; quæ obedientia ; quæ fiducia ; quantus de injuriis divinæ bonitati factis dolor ? Erga homines autem quæ illius misericordia ; quæ patientia ; quæ charitas ? De virtutibus vero , quæ majorem apud homines habere admirationem solent , quales sunt fortitudo , constancia , animi celsitudo , liberalitas , magnificantia , magnanimitas ; ecquis exprimere aut etiam cogitatione asse qui valeat , quantæ , quamque admirabiles fuerint in Corde Jesu ?

VII.

Septimo denique, quo res aliqua creata plus ad Dei gloriam conducit, eo profecto & Deo chariorem, & hominum cultu, amoreque digniorem esse necesse est. Hæc enim vera ac certa norma est, si recte judicare velimus, pretii ac meriti cujuscumque rei. Unde aperte sequitur, Cordi Jesu singularem plane, imo summum honorem inter cæteras omnes res creatas esse deferendum; quum alia nulla sit quæ ad Dei gloriam plus contulerit, adhucque conferat, æternumque collatura sit, quam Cor Jesu; ex quo nimirum tanquam ex fonte omnes Christi affectiones, quibus Deus infinite colitur, prodiere.

Atque ex illis quidem omnibus considerationibus
rite perpensis evidens redditur, Cor Jesu in seipso
spectatum, quod primo loco proposuimus, rem esse

supra omnem modum excellentissimam , infinitaque
veneratione dignissimam . Verum hæc eadem ve-
ritas longe fiet illustrior ac evidentior , si Cor illud di-
vinissimum considerare jam libeat comparate ad ho-
mines, quibus colendum proponitur. Quod erat secun-
do loco explicandum .

De Corde JESU comparate ad homines .

Enim vero quid fidelibus populis exhiberi potuit
ad eorum aut venerationem excitandam , aut amorem
alliciendum potentius , quam Cor divinissimum &
amabilissimum Redemptoris? Quæ demum alia res, seu
in Cœlo , seu in terris cogitabilis est , non modo san-
ctior, verum etiam dulcior & amabilior: ad cuius ni-
mirum aspectum subito in memoriam suavissime re-
ducuntur , tum amor immensus quo amantissimus
Dominus homines complexus est; tum beneficia nu-
mero ac magnitudine infinita ab eo in genus humanum
profecta ; tum denique labores ac dolores quos nostrum
omnium causa toleravit . Hæc enim omnia in eo sa-
cratissimo Corde non contenta solum , sed descripta
quodammodo , & quasi insculpta cernuntur. Quæ dum
dicimus , si quis statim non fentiat , næ ille humano
sensu plane carere judicandus est . Ego sane quum me-
cum ipse animo reputo , quid natura ipsa in nobis effi-
ciat , quosve animi sensus inspiret adversus eartum per-
sonarum corda , quibus nos aut ardentissimus amor
conjunxit; aut gratus animus arctissime devinxit. Quum
exem-

exempli causa considero, quid sponsa carissima experiatur a sentiat ad aspectum cordis sponsi dilectissimi, in pignus amoris ab eodem moriente relieti ac transmissi. Quid in simili casu aulicus, aliisve subiectus ab optimo Rege beneficiis cumulatus persentiat, cui vide licet cor Regis sui ac benefactoris munificentissimi in benevolentiae monimentum sibi in morte legatum recipere contingit: quo animi affectu, qua charitate, quo amore, qua veneratione, quam illustribus grati animi testificationibus charissima illa pignora admittantur: quam decenter, quam honorifice ac magnifice collificantur: quanta cura ac studio conserventur. Hæc inquam quum animo reproto, pudet profecto quum me hoc adigi video, ut rationibus evincam, Cor Jesu a fidelibus venerandum & amandum esse.

Cogita igitur, quisquis hæc legis, animoque revolve, agi in præsentia de Corde Dei ac Creatoris nostri, Redemptoris nostri, Regis nostri, benefactoris nostri, amici, fratraris, ac Patris nostri, sponsi denique nobilissimi ac dilectissimi animarum nostrarum; hæc inquam cogita, hæc animo revolve, teque ipsum tacitus consule, quid demum honoris, quid amoris, quid pietatis, Cordi amantissimo ac divinissimo debeatuer. Cogita quid facturus esset populus Christianus, si contingeret Cor illud Sacrosanctum, a nobis tot capitibus colendum & amandum, in nostra esse potestate. Finge tantisper ejusmodi casum, nimirum quod in orbe Christiano, peculiaris quædam Ecclesia Cor divinissimum Jesu inter sacras reliquias sibi proprias

prias possideat. Proh Deus immortalis, quantus demum ille thesaurus haberetur! Quam dives ac fortunata Ecclesia illa censeretur! Qui honores deferrentur! Qua pompa, quibus gaudiis, quo Provinciarum omnium concursu ac Jubilo festivitas divinissimi Cordis ageretur; quod studium peregrinorum, quæ sollicitudo quærendi, quis ardor videndi, adorandi, osculandi! Hic vero jam mihi quærere liceat, an hoc studium, hic amor, hæc pietas, hæc officia religionis quæ Cordi Jesu mortuo, & a reliquo corpore avulso nulloque sensu prædicto deberentur; negari æquum videatur eidem Cordi viventi, sentienti, amanti: scilicet conjunctio illa quam nunc habet cum reliquo corpore; vita ac sensus quibus prædictum est, ejus fortasse excellentiam minuunt, minusque dignum reddunt hominum veneratione & amore. O cæcitatem humanæ mentis quæ hæc non videat! O Cordis incredibilem duritiam, quæ hæc non sentiat! O vim præjudiciorum stupendam, si in tam clara luce offusæ menti tenebræ non discutiantur.

Unum ego dumtaxat in re præsenti cuperem, quod ad omnium voluntates permovendas & ad desideratum finem perducendas sufficientissimum esset; nimirum ut fideles Cor amantissimi Redemptoris identidem contemplarentur amore ipsorum perpetuo ardens; miseriis illorum toties vehementer commotum & afflitum; toties ob peccata eorum amarissime vexatum ac contritum; in quo consilia omnia ad eorum felicitatem pertinentia suscepta sunt; ex quo tanquam ex fonte bona cuncta quibus in præsentia gaudent, aut quæ

quæ in futurum expectant, prodierunt aut prodibunt. Denique (id quod præcipua hic consideratione digum est) tot ac tantis doloribus hominum amore oppressum, ut vere de eo affirmari possit, ipsum solum plura & acerbiora nostri causa pertulisse, quam reliquas omnes divinissimi corporis partes etiam simul sumtas. Certum quippe atque indubitatum apud omnes est, interiorem Christi Salvatoris passionem, exteriori, multo fuisse acerbiorum ac crudeliorum: passio autem illa interior, quanta quanta fuit, tota Cordis fuit; hanc totam, Cor præcipue, imo ut verius loquar, unice toleravit: in hoc quippe sanctissimo Corde omnes animæ dolores ceu in centrum quoddam confluxere. Ita sane est, quicquid tristitia illa *usque ad mortem*; quicquid derelictio Patris; quicquid contritio peccatorum immensa; quicquid timor, tedium, pavor; quicquid agonia sudore sanguineo mista acerbi, amari, crudelis, terribilis habuere seu in horto, seu in decursu passionis, seu demum in Cruce; quod certe omnem excedit fandi aut cogitandi facultatem, id totum calix fuit Cordis proprius: inestabile illud dolorum pelagus totum in Cor confluxit: his fluctibus amaritudine quadam immensa infinitoque dolore Cor impletum & obrutum est. O si liceret statum illum afflictissimi Cordis graphice describere! O quin tibi hoc ipsum liceat Angelorum fortunatissime, cui a Deo Patre concessum ac commissum est, Cor divinissimum in agonia constitutum consolari ac confortare; ut quæ tunc lugens contemplatus es, ea nunc

I ad

ad nostram totiusque Ecclesiae disciplinam, & ad hujus Sacrosancti Cordis gloriam oculis mentis nostrae depingere possis! Quam facile cunctis de repente appareret, Cor Jesu, amoris divini severitati relictum, ad statum longe luctuosiorem fuisse redactum, quam ipsum corpus militum furori tortorumque crudelitati permisum. Et hunc quidem sacratissimi Cordis statum propheta di-
Psalm. 21. sertis pridem verbis expresserat. *Factum est Cor meum tanquam cera liquecens in medio ventris mei. Im-*
Psalm. 68. *properium expectavit Cor meum & miseriam. Suscini- nui qui simul contristaretur, & non fuit; & qui consolaretur, & non inveni.*

Hæc sunt quæ a fidelibus, ut supra dicere cœperam, attentius considerari vellem; certissime confidens, his considerationibus amorem ac pietatem adversum Cor Jesu non posse non excitari, ac vehementer accendi. Quid enim, si carnem Christi sanctissimam in passione pro nobis miserabiliter lacera- tam; si pedes, manusque amore nostri clavis fixa contemplari non possumus absque tenero pietatis sensu, quo permoti carnem illam innocentissimam plagis coopertam, pedes ac manus vulnerata veneramur, amamus, complectimur, osculamur; quo tandem pa- cto, ipsum amarissimi Salvatoris Cor, tantis immer- sum doloribus, ac lanceæ demum crudeli vulnere percussum & apertum, inspicere valeamus sine inti- ma præcordiorum commotione, inflammatoque pie- tatis studio?

Supereft ut his omnibus considerationibus in lau- dem

dem Sanctissimi Cordis hactenus adductis, hanc ultimam, viris spiritualibus magis propriam adjiciamus. Scilicet Cor Jesu vulneratum & apertum, veluti asylum quoddam tutissimum, animabus singulari puritate ac charitate praeditis, esse preparatum; in quod confugere debeant ac soleant, invitante Spiritu Sancto in Cant. c. 2. *Veni Columba mea, in foraminibus petrae, in caverna maceriae.* Una est enim Patrum, ac interpretum sententia, vocibus illis vulnera Christi indicari: ita ut per foramina, plagae pedum manuumque; per cavernam autem ipsum latus, ac cor lancea apertum, significentur. Porro solemne esse puris ac fidelibus animabus in hoc asylum confugere, ibique quasi mansio-
nem collocare, certa res est Sanctorum experientia comprobata: quorum selecta aliqua testimonia hinc adjungere placet.

S. Bernardus, de Corde Jesu vulnerato differens, pios animi sui sensus erga Cor illud divinissimum, in hunc modum expressos reliquit. Quia semel venimus ad Cor « dulcissimum Jesu, & bonum est nos hinc esse, ne sinamus « nos facile avelli ab eo. Accedamus ad te, & lætabimur « & exultabimus in te, memores Cordis tui. O quam « bonum, & quam jucundum habitare in Corde hoc. « Bonus thesaurus, bona margarita Cor tuum bone Je- « su... Quis hanc margaritam abjiciat? Quin potius « dabo omnia & comparabo illam mihi, jactans omnem « cogitatum in Cor Domini Jesu: ad hoc templum, ad « hæc Sancta Sanctorum, ad hanc arcam testamenti ado- « rabo & laudabo nomen Domini, dicens cum David: «

*Tract. de
Pass. c. 3.*

I 2 in-

" inveni cor meum , ut orem Deum meum . Et ego
 " inveni cor Regis , Fratris & amici benigni Jesu , &
 " numquid non adorabo ? Orabo utique , cor enim illius
 " meum est , audacter dicam : nam si caput meum Chri-
 " stus est , quomodo quod capitum mei est , non meum est ?
 " Hoc igitur Corde tuo & meo , dulcissime Jesu , inven-
 " to , orabo te Deum meum : admitte tantum in sacra-
 " rio exauditionis tuæ preces meas ; imo me totum trahe
 " in cor tuum . O omnium speciosissime Jesu amplius
 " lava me ab iniquitate mea , & a peccato meo munda
 " me , ut in Corde tuo omnibus diebus vitæ meæ me-
 " rear habitare . Ad hoc enim perforatum est latus tuum ,
 " ut nobis patescat introitus : ad hoc vulneratum est Cor
 " tuum , ut in illo , & in te ab omnibus perturbationi-
 " bus absoluti habitare possimus ... propterea vulnera-
 " tum est , ut per vulnus visibile vulnus amoris invi-
 " sibile videamus . Quomodo hic ardor melius ostendi-
 " potest , nisi quod non solum corpus , verum etiam ipsum
 " Cor lancea vulnerari permisit ... Quis illud Cor tam
 " vulneratum non diligit ? Quis tam amantem non re-
 " damet ?

Stim. Div. D. Bonaventura , agens de Christi vulneribus
 amor.c.1. " hæc habet : O amantissima vulnera Domini nostri
 " Jesu Christi ! quum in ea subintrarem , perveni ad inti-
 " ma viscera charitatis suæ , ibi inhabito ... ibi tanta
 " abundo dulcedine , ut tibi non valeam enarrare . O cæ-
 " citas filiorum Adæ , qui per hæc vulnera in Christo ne-
 " sciunt introire ! Beatitudo Angelorum patet , & cir-
 " cumstant paries ejus confactus est , & vos introire ne-
 " gli-

gilitis . Crede mihi , o homo , quia si in Jesum per hæc angusta foramina introire volueris , non solum anima , sed etiam corpus tuum quietem ac dulcedinem mirabilem inveniet . . . & si ita accidit de corpore , quanta putas animam frui dulcedine , quæ per illa foramina conjungitur Cordi Christi : certe exprimere nequeo : sed experire . Ecce aperta est apotheca omnibus aroma- tibus plena . . . ecce aperta est janua Paradisi , & per lanceam militis gladius versatilis amotus est : ecce aper- tus est thesaurus sapientiæ , & charitatis æternæ : intra ergo per vulnerum aperturam . O quam beata lancea & beati clavi qui apertio nem hujusmodi facere meruerunt . O si fuisset loco illius lanceæ , exire de Christi latere noluisse , sed dixisse : hæc requies mea in sæ- culum sæculi , hic habitabo quoniam elegi eam . O ani- ma ecce sponsus tuus dulcissimus præ nimio amore aperuit tibi latus , ut tibi tribuat Cor suum .

Illuc quoque spectabat Augustinus in manuali cap.
23. Longinus, inquit, aperuit mihi latus Christi lan- «
cea, & ego intravi, & ibi requiesco securus. Quæ «
Augustini verba Doctissimus Suarez referens, agens
de vulnere lateris Christi, hæc habet. *Christus vul-* In 3. part.
nerari voluit in ea parte Corporis, qua ejus Cor ho- T. 2. disp.
minibus quasi patere posset; ut intelligerent sibi aper- 41. sett. 1.
tum ostium, per quod in Cor Christi ingredi, illicque
possent requiescere.

Idem experiebatur S. Laur. Justin. tract. de casto connub. c. 8. Ostia hæc intuemini : lateris , manuum- que , pedumque fixuras videte Redemptoris : apertæ

„sunt, introire ne timeatis: intus est latitudo immensa, deliciæ inæstimabiles, & odoramenta, per quæ interiores animæ sensus reparantur, & pacatissima quies.

Idem testatur S. Thomas de Villanova, concione 2. in Asc. Dom. Turtur ipsa est casta & gemebunda Ecclesia, sponsi sui solatio viduata; cui in hac viduitate gemitus continuus pro cantu est... nidus turturis pectus est dilecti sui, in quo per lateris aperturam subintrans, secura nidificat.

Idem & Guerricus Abbas, sermon. 4. in Domin. Palm. Benedictus, qui ut nidificare possem in foraminibus petræ, latus perforari sibi tulit; & se mihi totum aperuit, ut ingrediar in locum tabernaculi admirabilis... tuta habitatio, fratres mei, turrisque fortitudinis a facie inimici: ingredere igitur in petram, o homo; & abscondere in fossa humo... in fossῳ latere te ipsum reconde. Vulnus enim in latere Christi, quid, nisi ostium in latere arcæ, salvandis a facie diluvii... ideo latus suum aperuit ut spiritus Cordis quantum patenti & libero meatu aspiret: ibi tuto latebis... ibi deliciis afflues.

Verum has affectiones erga Cor Jesu, animique delicias ex illo divinissimo fonte prodeuntes, nemo suavius degustavit, aut mirabilius expertus est, quam selectæ quædam Virgines a Christo Domino præcipuo amore dilectæ, & ab ipso cœlesti sposo Cordis sui divitias edoctæ; quarum aliqua testimonia hic apponere operæ pretium visum est. Eminet inter cæteras S.

Ger-

Gertrudis, ex cuius vitæ actis, ac revelationibus perspicuum fit vix aliam in Ecclesia Virginem reperiri, in quam tot tamque admirabiles gratias ac favores Deus contulerit: hæc igitur divinitus inspirata ardentissimo semper erga Cor Jesu accensa studio fuit; atque ex illo sacratissimo fonte infinita gratiæ dona, cœlestesque delicias perenni fluxu in se emanasse testatum posteris scripto reliquit. Insignis est in primis ille locus libri 2. cap. 23. (qui liber ab ipsamet virgine conscriptus est) ubi post enumerata multa atque mira beneficia, sibi ab infinita Dei liberalitate concessa, gratiasque agens pro singulis; de beneficiis e Corde Jesu in se profectis subjungit in hæc verba, quæ uti jacent in libro insinuat: refero. Præter hæc omnia, addi-
disti etiam mihi inæstimabilem amicitiæ familiaritatem
impendere, nobilissimam illam Deitatis arcam, scilicet
deificatum Cor tuum diversis modis mihi præbendo
in copiam omnium delectationum mearum: nunc
illud mihi gratis donando, nunc ad majus mutuæ fa-
miliaritatis indicium illud cum meo commutando:
cum quo Corde, tam occulta secretorum judiciorum
simul & deliciarum tuarum mihi manifestasti; ac tam
amicissimis blanditiis, animam meam multoties liquefe-
cisti; ut si abyssalem superfluentiam dignationis tuæ
ignorarem, mirarer si intelligerem, te, vel Matri tuæ
benignissimæ tecum in Cœlo regnanti, tales blandi-
tias, tam dignantissimo affectu exhibuissé. Eodem lib.
2. c. 21. hæc refert. Super hæc omnia adjecit inæsti-
mabilis virtus charitatis tuæ, Deus meus, hæc dona
su-

„supra dicta tali pacto dignissime obfirmare. Nam
 „quum die quadam ea beneficia mente revolverem, &
 „usque ad illam præsumptionem ducta fuisset, quod
 „causarer te mihi ea beneficia more pollicitantium
 „manu ad manum non firmasse; tua tractabilissima sua-
 „vitas his querelis se benignissime satisfacturum pro-
 „misit, dicens: ne hoc causeris, accede & suscipe pacti
 „mei firmamentum. Et statim parvitas mea confexit
 „te, quasi utrisque manibus mihi pandere arcum illam
 „divinæ fidelitatis, atque infallibilis veritatis, scilicet
 „deificatum Cor tuum; & jubentem me perversam mo-
 „re judaico signa quærentem, dexteram meam exten-
 „dere, & in sacratissimum Cor tuum mihi patefactum
 „immittere: & manu mea sic in Cor tuum inclusa
 „dixisti: ecce dona tibi collata me tibi illibata servatu-
 „rum promitto.

In revelationibus Beatæ Mechtildis (de qua Cani-
 fius noster ita loquitur: Virgo divino spiritu illustrata,
 l. 1.c. 13. & in sacris revelationibus probe sancteque versata: tam
 de Mar. V. sancta & sapiens, ut electum Dei organum præclaris
 divinisque dotibus ornatum, quum viveret, merito
 haberetur; multaque miranda per illam suam sponsam
 Christus & docuerit & ostenderit) Hæc conmemo-
 rantur. Respondit Dominus do tibi Cor meum in pi-
 spirituali
 seu revelat. gnus ... do etiam tibi Cor meum in domum refugii ...

B. Mecht. l. hoc donum unum erat ex præcipuis donorum Dei ... cœ-
 1, c. 28. ed.
 Venet. ann. pitque ex tunc mira devotione circa divinum Cor Do-
 mini Iesu affici; & fere quotiescumque illi Dominus
 1558. apparebat, aliquod speciale donum a Corde ejus accipie-
 bat

bat: sicut patet in multis locis libri hujus. Sæpe etiam ipsa simpliciter ita dicere solebat: si omnia scribi deberent, que a benignissimo Dei corde mihi collata sunt bona, multitudinalis libri quantitatem excederent.

Alia bene multa de Sacrofæcto Corde Jesu passim in dictis revelationibus tam S. Gertrudis, quam S. Mechtildis reperiuntur; quæ consulto prætermittimus, tum ut brevitati consulamus: tum quia coelestes ejusmodi favores, inexpertæ multitudini concredere fortasse minus expedit.

C A P U T II.

Satisfit objectionibus.

QUUM ex hac tenus dictis, & ex iis maxime, quæ capite superiori explicata sunt, erui potissimum debeant responsiones ad argumenta contra cultum Cordis Jesu jactari solita; operæ pretium videatur, dum ea quæ dicta sunt ex recenti lectione adhuc memoriae hærent, has objectiones dissolvere. Neque enim aliis in hoc opusculo locus opportunior occurret, huic muneri faciens satis. Age igitur oppugnantium rationes excutiamus, earumdemque inanitatem, divino aspirante lumine, ostendamus.

O B J E C T I O I.

Ajebant primo, Cor Jesu rem esse prorsus materialem,

lem, adeoque parum idoneam ad solidam fidelium pietatem fovendam, quæ quum esse debeat maxime spiritualis, objecto (hoc scholæ verbo uti liceat) a materia magis discreto indigere videtur.

Verum si huic argumento vis aliqua contra cultum Cordis Jesu insit, illo eodem certe æque impetuntur innumera pietatis officia jam in universa Ecclesia receptissima; quorum nimurum objecta nihilo sunt minus materialia, quam Cor Jesu. Impetitur cultus Corporis & Sanguinis Christi; impetitur cultus plagarum; cultus Crucis; cultus SS. Sudarii; cultus coronæ spineæ; aliarumque sexcentarum ejusmodi rerum, quæ licet corporeæ ac materiales sint, universæ tamen, Ecclesiæ dignæ visæ sunt quæ non modo fidelium pietati colendæ proponerentur; verum etiam ut de earum singulis festi dies solemni pompa agerentur. Quæ sane quum ego sæpius considerarem, mirari non desinebam adversariorum attentionem nullam; quid enim, ajebam, vident ipsi celebrari festum Crucis, festum sacratissimæ Sindonis, festum lanceæ, festum spineæ coronæ cum officio & Missa propriis, ab Ecclesia Rom. probatis: imo unius etiam clavi quo sacrum corpus fixum, unius spineæ qua punctum est, festum agi vident: solemnitatem etiam ipsius nominis Jesu, quod mirabilius videri potest, totâ Ecclesiâ celebrari vident; & tamen dum hæc & similia suis passim hauriunt oculis, in dubium vocant, litigant, pugnant, utrum idem honor Cordi Jesu concedi liceat. Hæc posteri credent? hæc sine admiratione audient?

Sed

Sed aliam respcionem accipe objectioni factæ elidendæ magis idoneam ; ex qua nimirum apparebit falso illam fictioque nixam esse fundamento. Immensum quippe errant illi , qui in obiecto cultus Cordis Jesu nihil vident nisi materiam : quanquam enim verissimum sit ipsum Cor Jesu corporeum principali- ter a nobis coli ; attamen ita colendum proponitur , ut ab aliis rebus maxime spiritualibus , quibus intime conjunctum est , minime separetur. Non separatur a persona Verbi , per quam ad divinum ordinem evehitur ; non ab anima Christi , a qua vitam & sensum obtinet , quæque suam ei nobilitatem ac excellentiam totam quasi infundit & communicat ; non ab affectionibus ac virtutibus infiniti pretii , quarum cor verum principium , in sensu prædicto , ac fides est , & a quibus infinitum quoque valorem cor adipiscitur ; non ab illis omnibus Spiritus Sancti donis , cœlestibusque gratiæ infusionibus supra memoratis , a quibus sanctitatem immensam participat. Hæc autem omnia cum Cordi Jesu nexu indissolubili conjuncta sint ; & ab his ipsis dignitatem , pretium , nobilitatem , sanctitatem , divinitatem , omnem denique perfectionem Cor accipiat ; prorsus necesse est , ut cultus Cordi adhibitus hæc omnia simul & indivisi attingat : adeo ut ex his omnibus simul sumtis confletur unum aliquod totum , quod verum sit & adæquatum obiectum cultus , quo de agimus. Hoc autem si verum est , ut sane est , evidentissime sequitur , obiecto illo cultus nostri ita spectato , nihil esse posse seu in terris , seu in Cœlis , nobilior , sanctius ,

K 2 su-

O B J E C T I O I I.

Objiciebant secundo in hunc modum: Si cultus peculiaris Cordi Jesu adhibendus sit, festumque proprium in ejus honorem instituendum, quidni idem præstetur honos aliis divinissimi corporis partibus? Cur enim potius isti quam cæteris, quum par pro omnibus videatur esse ratio? Ergo tot erunt jam instituenda festa, quot sunt in sacro corpore diversæ partes: agetur festum pedis, festum manus, festum capitis, frontis, oculorum, oris, &c.... Nec finis erit ejusmodi celebritatum instituendarum: quod certe nemo sapiens approbat.

Hoc fuit quasi palmare contradictorum argumentum; hoc omni occasione insultantes oggerebant; hoc telo cultores Cordis Jesu ita percelli putabant, ut ab eis nullo conamine aut repellere, aut eludi posse crederent. Denique hoc unico arguento freti victorix securi, prostratos adversarios miserantes aspernabantur. Verum hæc omnia qua veritate, qua soliditate, qua sapientia & prudentia, acta dictaque sint, ex sequentibus animadversionibus planum fiet.

10. Negari nullo pacto potest, infinitum quodam discrimen esse inter proprietates Cordis Jesu, quæ illius cultum peculiarem suadent; & rationes colendi

lendi quæ ad cæteras facri corporis partes pertinent: ut ex his quæ toto superiori capite exposita sunt, perspicuum esse confidimus. Hinc fit ut tametsi cæteris partibus cultum deferre non expediret (quod ab adversariis errore delusis, tanquam certum assumi videtur) nullum propterea cultui cordis præjudicium afferretur; quum illius prerogativæ supra reliquas partes sint indubitatæ. Eos vero, qui tanta confidentia nos interrogant, cur potius Cordi honorem haberi velimus quam cæteris corporis partibus, facile revincere possumus interrogatione simili: dicant ergo si placet, cur apud omnes nationes, sola natura duce, usus invaluerit, quod si homo aliquis eximie amator, aut beneficus, illustre quoddam amoris sui ac benevolentiae pignus relinquere post mortem velit; is non pedem, non manum, non caput relinquit, sed cor. Interrogamus itaque & nos, cur potius cordi hic honos habeatur quam cæteris corporis partibus? Respondeant adversarii, hujusque differentiæ ab omnibus hominibus assertæ rationem afferant: afferent certe simul eam, quam a nobis expostulant Cordis Jesu prærogativam.

20. Notandum diligenter est, vehementer errare adversarios, quum assumere tanquam rem certam vindentur, adhibendum non esse cultum peculiarem cæteris corporis Christi partibus. Indubitatum quippe est, singulas divinissimi corporis partes, etiam singillatim sumtas, honore infinito dignas esse; quum infinitæ excellentiæ sint, propter conjunctionem cum verbo. Neque hoc a quoquam sine errore manifesto negari posse

videtur. Fatendum insuper in singulis sacratissimi corporis partibus, præter illam rationem universalem, e conjunctione cum verbo petitam, qua honore infinito in communi dignæ redduntur; peculiarem inesse proprietatem, qua unaquæque pars peculiari quoque veneratione & affectione digna efficitur. Quod ut statim persentias, optime ac religiose lector, inspice precor animoque perlunga sacrosancti corporis partes singulas. Inspice frontem illam ex una parte maiestate humano-divina resurgentem; ex altera spinea corona redimiculam, plurimoque vulnere cruentatam. Inspice divinos illos oculos cœlesti modestia ac gravitate conspicuos, quorum suavitate conspectuum misericordiam ubique spirantium, tot peccatores ad penitentiam adducti sunt. Os illud sacrum intuere, ex quo tot oracula, tot cœlestia ad salutem documenta, tot admonitiones, exhortationes, allocutiones, divina vi ac suavitate condita prodiere. Aures illas salvatore dignas considera, peccatorum precibus semper pervias, & ad miserorum postulationes exaudiendas unice factas. Manus illas contemplare infinita potestate prædictas, divina liberalitate ac munificentia commendabiles, tot patratis miraculis ac prodigiis admirandas, denique tot collatis in homines beneficiis, ac fixuris maxime clavorum amabilissimas. Sacra genua confspice, toties ad Deum tibi placandum in oratione humi fixa. Pedes sanctissimos intuere, tot itineribus, laboribus, defatigationibus ac saevis demum clavorum vulneribus veneratione nostra, amore, amplexibus, ac repetitis osculis dignissimos

mos

mos. Totum denique corpus plagi a planta pedis usque ad verticem pro te conscientiam contemplare, & fatere verissimum esse quod diximus, in singulis divinissimi corporis partibus, peculiarem aliquam reperiri rationem, qua fidelium venerationem, admirationem, amorem, miserationem, amplexus, oscula, intimamque viscerum commotionem omnimodis mereantur. At in his certe affectionibus verus interior cultus consistit.

Ergo, inquires, jam singulis sanctissimi corporis partibus cultus adhibendus erit. Id quidem omnino sane, si de cultu privato sermo sit; sed nondum, si de publico. Nam quod ad privatum cultum attinet, eum non modo licitum & honestum esse, sed etiam sanctum & in Ecclesia usurpatum Sanctorum exempla declarant. Quis enim ita peregrinus in rebus spiritualibus sit, qui ignoret animas vitae interiori deditas in contemplando corpore Christi assidue versari; ejusque diversis partibus venerationem singillatim adhibere solitas: quo in exercitio, & magna se spiritus voluptate frui; & solidum pietatis, amorisque praesertim alimento reperire testantur. Inde oratio illa D. Bernardi numeris adstricta, melliflui doctoris affectibus plena ad singulas corporis Christi partes; ad pedes, ad manus, ad genua, ad pectus, ad Cor, &c. quæ in operibus illius editis post epistolas collocata reperitur. Inde oratio illa perulgata, Sancto Ignatio, aliisque familiaris: Anima Christi sanctifica me. Corpus Christi salva me. Sanguis Christi inebria me. Aqua lateris Chri-

Christi lava me. &c. Inde aliæ similes affectiones
quas passim in operibus & actis Sanctorum reperire
est.

Itaque de cultu quidem privato dubitationi locus
esse non potest. Sed non continuo inde sequitur, pu-
blicum quoque cultum adhibendum esse: non quod
singulæ partes corporis Christi dignæ non sint, sunt
enim dignissimæ: sed quod ad publicum cultum non
sufficit rei dignitas; sed aliæ præterea requiruntur con-
venientiæ, de quibus judicium ferre penes Ecclesiam
est. Illud autem in primis requiritur ut Deus divi-
nam suam voluntatem Ecclesiæ manifestare certa
aliqua ratione dignetur; aut privatis revelationibus, aut
miraculis patratis, aut indita inspiratione quadam uni-
versali: uti semper alias in similibus casibus contigisse,
ex Ecclesiasticis historiis certum est.

Igitur, hoc in re nostra diligentissime observan-
dum est: nimirum quum agitur de novo aliquo cultu
in Ecclesia generaliter inducendo, non hominum hoc
opus esse, sed Spiritus Sancti. Neque putandum, in-
stitutionem ejusmodi publicam ac constantem, a cuius-
vis hominis voluntate aut arbitrio pendere posse. Hu-
manæ hoc certe sapientiæ aut potentia non est, sed so-
lius Dei, qui hominum corda solus inflebit; cuiusque
providentia Ecclesiæ suæ invigilans ac bono con-
sulens, diversa religionis officia, diversis temporibus
exoriri facit; ea ratione, eoque tempore prout major
sua ipsius gloria, & fidelium utilitas exigunt. Inde
effectum est, ut ea pietatis exercitia quæ jam consti-
tuta

tuta videmus, non omnia simul fidelibus proposita sint; sed alia aliis temporibus, citius aut serius, juxta divinam electionem ac beneplacitum.

His præmissis responsionem ad objectionem propositam duobus verbis concludimus: Cor Jesu in cultu nostro aliis Sanctissimi corporis partibus præferimus, tum quia id exigunt prærogativæ & excellentia singularis Sanctissimi Cordis, uti fuse jam explicatum est: tum præcipue quia sic est voluntas Dei, cuius indicia minime dubia toti jam Ecclesiæ patent; ut constare credimus ex iis quæ libro præcedenti de origine, progressu, ac natura piissimi cultus exposita sunt.

O B J E C T I O I I I .

Opponebant tertio, officium hoc nostrum erga Cor Jesu novitatis redargui: ac præterea multis ac gravibus impugnationibus virorum etiam doctorum ac piorum patuisse: itaque ex hoc dupli capite suspectum esse debere.

Responsio facilis est. Et quidem quod ad novitatem attinet. 1°. Negamus pias erga Cor Jesu affectiones, in quibus interior cultus ac præcipuus consistit, novitatis insimulari posse: ut constat ex testimoniiis Sanctorum superius adductis, & constabit adhuc ex iis quæ libro III. dicenda sunt. 2°. Fatemur novam esse rationem Cor Jesu venerandi; quippe quæ cultum publicum inducit, ac certis exercitiis circumscribit: sed ea novitas si justam cultus nostri calumniandi causam præ-

L beat,

beat, eadem certe calumnia inferri potuit omnibus pietatis officiis, quotquot actis retro saeculis in Ecclesia nata sunt: quum nullum sit quod aliquando novum non fuerit, initium enim habuisse necesse est. Ergo ad repudiandum novum aliquem cultum, sola non sufficit novitas; nisi etiam rationibus evincatur, rejiciendum esse aut tanquam pravum, aut frivolum, aut superfluum: quod ut evincatur de cultu Cordis Jesu, non est sane cur timeamus; quum ejus veritas, soliditas, sanctitas, tot jam argumentis demonstrata sit, atque iterum iterumque toto opusculo sit demonstranda.

Jam quod spectat ad impugnationes, haec reprehensio si alicujus ponderis est, noster hic cultus communem certe habet cum omnibus insignioribus religionis officiis, quae in Ecclesia extant: quorum nimis exordia non minoribus contradictionibus patuere. Vidimus supra qua importunitate, qua pervicacia, qua atrocitate, festum Corporis Christi impugnatum fuerit. Scitur quanti S. Bernardino Senensi constiterit institutio cultus Sanctissimi Nominis Jesu. Ac ne inutiliter per singula eamus, constat, omnia divinæ misericordiæ opera ad Ecclesiæ decus animarumque bonum destinata, nunquam sine ingentibus obicibus ac difficultatibus ad exitum esse perducta; eoque graviores & atrociores contradictiones passa esse, quo præstantiora fuisse, Deoque gratiiora. Cujus mali, hi duo semper extitere fontes præcipui; ex una parte non cessat malus dæmon Dei consiliis obsistere, omnesque contendit nervos tum sua, tum suorum opera, ut bonum omne subvertat

vertat: ex alia parte, ut est hominum ingenium & indoles, necesse est eos, in rebus suo arbitrio relictis, ne cum ab Ecclesia definitis, in variis scindendi opiniones, sibique invicem contradicere; duos videlicet (ut fere contingit) studiis, cogitationibusque contrariis. Itaque neque ex hoc capite exortarum contradictionum, officio huic nostro inferri præjudicium potest. Imo debet, congruumque omnino erat, ut officium Christo Domino charissimum gratissimumque, hoc quasi contradictionis ac persecutionis signaculo, quo similia opera insignita semper fuere, minime careret.

O B J E C T I O I V.

Quarto denique objiciebatur a nonnullis, hoc officio erga Cor Jesu dividi quodammodo Christum; quum non totus qualis est colatur & adoretur, sed per partes: contra dictum Apostoli: divisus est Christus? sed piget profecto nugis ejusmodi confutandis immorari.

I^o. Textus Apostoli in epte admodum adducitur, quum luce meridiana clarius sit, nihil a mente Apostoli esse alienius ejusmodi interpretatione: ut ex simplici loci inspectione cuique evidenter patebit. Neque minus ineptum ac frivolum est, quod dicitur de divisione Christi: quasi vero magis dividatur Christus per cultum adhibitum ipsius Sanctissimo Cordi, quam per cultum adhibitum ejus carni, corpori, sanguini, nomini, plagiis, &c. An forte dividi etiam Christum dicemus, quum varia illius mysteria, aut variis vita illius

L 2 status,

status, vel variæ illius virtutes, singulatim coluntur ac celebrantur. Colitur enim a fidelibus infantia Christi, vita ipsius privata, jejunium in deserto, vita apostolica, vita patiens, vita gloria. Colitur singillatim nativitas Christi, Circumcisio, adoratio Magorum, præsentatio in templo, fuga in Ægyptum, passio, resurrectio, Ascensio. Considerantur etiam seorsim ac coluntur Christi virtutes, humilitas, patientia, obedientia, charitas, mansuetudo, &c... An ergo his omnibus exercitiis in Ecclesia communibus dividi Christum dicetur? quid autem in cultu particulari Cordis Christi seorsim ab aliis corporis partibus, minus pium aut religiosum reperiatur; aut cur magis in eo exercitio dividi Christus dicendus sit, ego certe non video; & quantum judico, nemo sapiens existimabit.

O B J E C T I O V.

Quinto aliqui in rebus theologicis controversiisque scholasticis subtilius versati, varia contra cultum Cordis Jesu jactabant; quæ hic dissimulanda non sunt, ut ex responsis veritas magis magisque eluceat. Ajebant igitur.

I.

1°. Non solum induci in Ecclesia cultum ac festum novum, jam ex solo novitatis capite reprobrandum; sed talem insuper cultum ac festum induci, quod aliis in Ecclesia receptis, omnino esset dissimile. Nam cultum

tum seu festum partis integralis (qualis est Cor) in sup-
posito vivente ; nullum aliud in Ecclesia celebrari .
Præterea alia festa sive communia sive particularia ad
Christum pertinentia , omnia in ipsam Christi perso-
nam resolvi ; ita ut festum Nativitatis v. g. Circumci-
sionis , Resurrectionis , Ascensionis , &c. sit vere festum
Christi nascentis , circumcisi , resurgentis , ascendentis :
similiter festum Crucis , vulnerum , coronæ spineæ , &c.
sit festum Christi crucifixi , vulnerati , spinis corona-
ti , &c. hoc vero festum Cordis , quid erit ? an forte fe-
stum Christi cordati ?

III.

2º. Ad eamdem dissimilitudinem spectare, quod in isto novo cultu Cor Jesu non modo proponitur ut terminus adorationis, verum etiam ut terminus orationis: ita ut in praxi postea tradenda (ut in lib. III. videbitur) orationes & exercitia propria dirigantur ad Cor Jesu; quasi si ipsum Cor, ipsa esset persona Christi: qui orandi modus videtur contrarius rerum naturalis, ac rectæ rationi dictanti, solam personam esse posse terminum idoneum orationis.

III.

3°. Festum istud novum videri prorsus superfluum ex parte duplicitis finis, propter quem institui petitur; nimirum respondendi amori Christi, & reparandi injurias ipsi in altaris Sacramento inflictas. Nam ad respondendum amori Christi, jam alia omnia Christi festa

instituta esse ; præsertim festa passionis , vulnerum , coronæ spineæ , clavorum , &c. & hæc abunde sufficere. Ad reparandas autem injurias Christo in Eucharistia illatas , ipsam solemnitatem Corporis Christi , & octavam integrum celebrari .

IV.

4°. Gratuito supponi festum Corporis Christi habere pro objecto ipsum Corpus Jesu : ut eo nimirum exemplo aliunde accersatur , si fieri potest , authoritas pro tuendo festo Cordis Jesu . Verum quum solemnitas Corporis Christi celebretur in gratiarum actionem pro beneficio institutionis tanti Sacramenti ; dicenda est habere pro objecto hanc ipsam institutionem , potius quam Corpus Jesu : adeoque nullum inde deduci posse firmum argumentum pro festo Cordis . Neque vero plus urgere rationem petitam ex festis Crucis , vulnerum spineæ coronæ , & similium . 1°. Quia generaliter loquendo , omnia festa habent pro objecto principali Deum ipsum : sunt enim instituta primario & præcipue vel in laudem Dei simpliciter , vel in memoriam & gratiarum actionem beneficiorum ab eo acceptorum . 2°. Quia cum festa hic memorata , uti dictum est , resolvantur in personam Christi , horum objectum dici debet ipsa persona Christi , potius quam crux , vulnera , aut spineæ : quibus sane rebus ratio objecti , cultus rationabilis vix convenit .

RE-

RESPONSI O.

Quanquam his omnibus argumentis contra cultum Cordis Jesu subtilius quam verius factis, solidam responsionem prudens quisque & attentus lector facile eruere possit, ex iis quæ jam hoc libello explicata sunt, ut mox indicabitur; juvabit tamen hoc loco, singulis punctis, solutionem pressius & distinctius adhibere. Itaque:

I.

Ad primum respondemus, negando simpliciter cultum seu festum Cordis Jesu, quicquam habere dissimile ab aliis seu cultibus, seu festis jam in Ecclesia receptis. Dissimilitudo siqua sit, tota est in objecto ab aliis diverso: sed hæc dissimilitudo omnibus festis communis est; habent enim singula, objectum proprium ab aliis diversum, & necessario dissimile. Aliam autem diversitatem aut dissimilitudinem in modo ac ratione cultus, quæ sola culpanda esse potest, nullam prorsus in hoc cultu Cordis Jesu agnoscimus. Id vero quod in probationem adducitur, scilicet nullum aliud festum partis integralis in supposito vivente ab Ecclesia celebrari, mera est allucinatio: celebratur enim festum Corporis & Sanguinis Christi; celebratur festum Pedum, Manuum, Lateris, in festo quinque vulnerum; celebrantur in variis locis alia festa similia; imo celebratur festum Nominis, quod certe videtur res minus idonea ad cultum religiosum terminandum. Præterea si Cor

Chri-

Christi vere ex se , cultu religioso dignum est ; & aliunde voluntas Dei , quoad hoc , satis Ecclesiæ nota sit (quæ duo toto hoc opusculo demonstrare contendimus) parum certe refert , quod aliud festum simile nondum esset in Ecclesia constitutum ; nam ab uno denique initium sumi necesse est : sane quidem quum festum Crucis , aut festum Nominis Jesu , primum instituta sunt , nullum tale festum prius erat .

Jam vero , doctrina illa quæ affertur de festorum resolutione in personam Christi , tametsi veritate nitetur , nihil prorsus festo Sanctissimi Cordis noceret : facilis enim ac vera esset responsio , festum Cordis Jesu resolvi in festum Christi amantis . Sed nobis modus ille explicandi non videtur esse legitimus : si enim admittatur saltem universaliter , 1° . Quid dicetur de festo Sanctissimi nominis Jesu ? defesto Sudarii , & similium ? Qua ratione festa illa resolventur in personam Christi , melius quam festum Cordis ? 2° . Doctrina illa æque impedit cultum etiam privatum tam Cordis , quam aliarum partium Sacrosancti Corporis Christi : siquidem cultus privatus non aliud certe objectum habet , quam cultus publicus ; atque adeo uterque in idem prorsus resolvi debet . Certo autem constat , cultum privatum diversarum partium Corporis Christi , esse per se sanctum , & a Sanctis universaliter usurpatum . 3° . Qui hanc doctrinam astruunt videntur aliunde in errore versari : dum enim contendunt , festum Crucis v. g. resolvi in Cristum crucifixum , innuere volunt objectum festi Crucis , nullo modo esse ipsam Crucem ;

sed

sed solam personam Christi; adeo ut ipsi Crucis omnem auferant rationem objecti ejusdem festi: quod certe errore non caret, ut paulo post videbitur. Hanc autem illorum esse mentem, hinc patet, quia finis ab ipsis in his objectionibus intentus, plane est, ut persuadeant Cor Jesu non esse objectum idoneum ad terminandum cultum fidelium, neque posse ab Ecclesia in ejus honorem festum congruenter institui. Quum autem valde se premi sentiant argumento desumto ex festo tum Crucis, tum vulnerum, ac similium, propter rationum parilitatem; neque vis hujus argumenti infringi ullo modo queat, quandiu ipsi Crucis, aut vulneribus ratio idonei objecti cultus religiosi constabit; ut hanc a semolestiam depellerent, adinvenierunt modum illum, ut dicerent festum Crucis esse festum Christi crucifixi. Sed nos sic urgebimus. Quum dicitis festum Crucis esse festum Christi crucifixi, vel vultis, objectum ejusmodi festi esse Christum solum, vel Christum simul cum Cruce. Primum sine errore dici non potest, ut patebit attendenti, & ex sequentibus constabit. Si secundum; ergo jam Crux ipsa habet rationem objecti indivise cum Christo; & reddit vis argumenti pro Corde Jesu, de quo illud ipsum pari ratione dicemus. 4°. Fatemur ultiro omnia festa ad Christum pertinentia, resolvi debere in personam Christi; sed non illa resolutione vana, ac mere vocali in objectione proposita, verum alia magis reali, nimirum quatenus persona Christi est principium, ratio, & finis omnis religiosi cultus, rebus Christo conjun-

M. Atis

etis delati. Nam Crux v. g. colitur & adoratur ea præcise ratione, quia Crux est Christi conjuncta cum Christo, sanctificata contactu personæ Christi, respersa sanguine Christi. &c. Relatio autem illa ad personam Christi, nequaquam impedit, quominus cultus vere & immediate deferatur Crucis ipsis; quæ doctrina omnium Theologorum esse videtur: ergo idem prorsus dicendum de Corde Christi.

II.

Ad secundum: In festo Cordis Jesu instituendo, aut celebrando, nullum plane modum observari volumus diversum ab illo, quem Ecclesia observat in festis supra nominatis; sive in officio divino ordinando, seu in Missa propria, aliisque piis ceremoniis huc pertinentibus. Ansa autem vituperandi quæ sumitur ex praxi, in qua formulæ orationum diriguntur ad Cor Jesu, vana est. Caret enim hic orandi modus omni reprehensione: 1º. Quia privatim adhibetur estque omnino voluntarius ac liber, & adhibetur in aliis pie-tatis exercitiis: cuique certe in ea re affectum suum sequi licet. 2º. Quum Cor Jesu animæ personæque Christi intime & indissolubiliter conjunctum sit, sana oratio quæ ad ipsum Cor dirigitur, eodem tempore, eodemque actu, necessario dirigitur ad ipsam animam & personam indivise; ut supra, l. 1. c. 4. explicatum est: adeoque hic orandi modus nequaquam videri potest, hominibus saltem attentis, contra rerum naturam, aut rectam rationem. Quod autem

oran-

orando, non persona Christi, sed Cor ipsum appellatur, invocetur, laudetur, id fit piissime, ex affectu erga ipsum Cor: quem affectum Christo esse gratissimum ex variis Sanctorum testimoniis ac revelationibus a nobis allatis & afferendis liquido constat. Certe Ecclesia ipsa orationes & laudes publico ac solemni cultu dirigit ad Christi Crucem, quamvis de se materialem & inanimam. O Crux ave spes unica... auge In offic. div. piis justitiam, reisque dona veniam. O Crux splendi- festi exalt. dior cunctis astris, mundo celebris, hominibus multum amabilis, sanctior universis, salva praesentem catervam, in tuis hodie laudibus congregatam. O Crux venerabilis, que salutem attulisti miseris, quibus te efferam praeconiis, quoniam vitam nobis coelitem preparasti. Crux fidelis inter omnes, arbor una nobilis. Hec est arbor dignissima in paradisi medio situata. Supra omnia ligna cedrorum tu sola excelsior. Crux praecellenti decore fulgida, &c. Si ergo ab Ecclesia universa ejusmodi orationes, laudes & praeconia ad Crucem ipsam materialem & inanimam diriguntur; quanto magis hic orandi & laudandi modus conveniet Cordi Christi? Quae enim comparatio Crucem inter & Cor Jesu?

III.

Ad tertium: Ubi noster hic cultus superfluitatis arguebatur; responderemus sic: 1º. Nullum pietatis officium per se sanctum, ac idoneum ad amorem Christi in fidelium cordibus excitandum, & inflammandum,

M 2 ha-

haberi potest superfluum: Tale autem esse officium erga Cor Jesu ex toto hocce libello constare confidimus.

2º. Habendum præ oculis, h̄ic agi præcipue de Corde Jesu, in cuius honorem festum instituendum est: nullum autem simile festum habetur adhuc in Ecclesia; ergo istud supervacuum non est. 3º. Finis duplex hujus pii officii proprius, nimirum respondendi amori Christi, & reparandi injurias ei in Sacramento inflictas, considerari debet ut ratio peculiaris colendi Cordis divinissimi; nimirum quatenus respicitur, ut est amore ardentissimum, simulque ob ingratum hominum animum afflictissimum: quemadmodum fuse c. 4. l. 1. explicatum est. Finis autem ille, sic contractus ad Cor Jesu procul dubio non reperitur in aliis festis atque ita non est superfluus. 4º. Objectum proximum festorum in objectione designatorum, videlicet passionis, vulnerum, coronæ, clavorum, &c. non est proprius amor Christi, sed dolores. In festo autem Cordis Jesu, amor quo Cor illud sanctissimum ardet est objectum proximum festi, indivisim cum Corde ipso; adeo ut affirmari vere possit amorem Christi erga homines, in hoc festo propriissime ac immediate attingi; quod sane ad festi hujus commendationem magna consideratione dignum est. 5º. Institutio festi Crucis, aut Passionis Christi, nihil obstat quominus postea instituerentur alia festa in objectione appellata: cur igitur hæc ipsa obstat juste queant, institutioni festi Cordis Jesu longe excellentioris. 6º. Certum videtur, finem saltem præcipuum institutionis festi Corporis Chri-

Christi nunquam fuisse, ut injuriæ ei in Sacramento inflictæ reparentur (ut c. 5. l. 1. dictum est) neque vero in eo fine comprehendi ulla tenus potuerunt injuriæ illæ, quibus in ipsa festi solemnitate, ac durante tota octava plerumque Christus est expositus: finis autem primarius festi sanctissimi Cordis est hæc ipsa reparatio Cordi amantissimo & afflictissimo exhibenda: ergo festum hoc nostrum ex nullo capite videri potest superfluum.

IV.

Ad quartum: Quæ h̄ic prolata sunt circa objectum festorum tum Corporis Christi, tum Crucis, tum vulnerum & similium, paucis Theologis, nisi vehementer fallimur, probari poterunt. Et quidem quod attinet ad festum Corporis Christi, rationes supra adductæ, c. 1. sufficienter ostendunt Corpus Christi verum esse hujus solemnitatis objectum: quod certe vel ex ipso nomine ab Ecclesia solemnitati indito, aperte comprobatur. Vocatur enim hæc solemnitas simpliciter & sine addito, *Festum Corporis Christi*; ergo vere est festum Corporis Christi vel; error & allucinatio est in ipso nomine: quod sine causa urgentissima dicere fas non est, præsertim quum in omnibus aliis festis objectum proprium ex appellatione propria dignoscatur. Neque propterea a ratione objecti ejusdem festi excludi volumus memoriam accepti beneficii, & institutionem Sacramenti: potest enim objectum ejusdem festi esse multiplex. Sed fane nemo negaverit præcipuum

M 3 obje-

objectum publici cultus in hac celeberrima solemnitate esse ipsum Sacramentum, quod videlicet tanta pompa ac magnificientia adorandum ubique fidelibus proponitur; quodque tantis gaudiis, laetitiis, ac jubilis, in templis & supplicationibus tota Ecclesia prosequitur. Quid est autem aliud hoc Sacramentum quam ipsum Corpus & Sanguis Christi?

Quod addebatur de objecto festi crucis, vulnerum, & similium eidem errori obnoxium videtur; ut patet ex sequentibus animadversionibus, quas hic ex doctrina Theologorum adjicimus, ad similes difficultates quæ nasci possunt prævertendas.

Primo: Res quælibet sacra, etiam corporea, materialis, & inanima, maxime vero illæ quæ ad personam Christi pertinent, cultu religioso dignæ sunt; eoque majori, quo Christo sunt conjunctiores: hinc cultus reliquiis Sanctorum, templis ipsis, Cruci Christi, clavis, coronæ spineæ, lanceæ, sudario, & multo magis corpori & sanguini debitus. Hunc autem cultum Deo gratum esse de fide est.

Secundo: De re qualibet sacra, ejusmodi cultu religioso digna, festum peculiare institui ab Ecclesia potest, cuius finis sit cultum illum dictis rebus publice adhibere; eumque in cordibus fidelium excitare, augere, promovere. Inde festa Crucis, Sudarii, spineæ Coronæ &c. ab Ecclesia instituta.

Tertio: Quanquam verissimum sit, Deum finem esse principalem ac primarium omnium festorum, quæ demum omnia ad ejus honorem primario ordinata sunt,

sunt, tanquam authoris omnium bonorum, & universæ sanctitatis, in quem omnis denique cultus ultimo referri debet; tamen hoc non impedit quominus in celebratione festorum alia dentur objecta proxima, immediata & specialia, a quibus ipsa festa denominantur & specificantur. Negari enim non potest quin festa B. Virgini sacra v. g. aut sanctis particularibus, ut Petro, Paulo, habeant pro objecto proximo ipsam B. Virginem, ipsum S. Petrum & S. Paulum, in quorum vide-licet memoriam celebrantur. Idem prorsus, atque eadem ratione dicendum est de rebus sacris etiam corporeis ac inanimis, ut Cruce, Sudario, &c.

Quarto: Fines primarii in festorum institutione variis simul esse possunt; ut cultus Dei, gratiarum actio, memoria beneficii alicujus accepti, &c. Verum cum illis finibus universalibus facile conjungitur finis proximus, immediatus, & specialis colendi vel sanctum aliquem, vel aliam rem sacram, ut diximus; sunt enim fines illi inter se subordinati.

Quinto: Hinc dicendum omnino est festa instituta in honorem rerum illarum sacrarum etiam corporearum, res illas vere respicere, easque vere pro objecto habere. A qua doctrina si discedatur, jam nomina festis indita falsam habebunt significationem: si enim Crux v. g. non esset objectum verum festi sanctæ Crucis, eo ipso festum Crucis falso dicitur festum Crucis: in errorem inducuntur fideles, ususque ipse Ecclesiæ in celebratione festorum fallacia plenus est. Idem dicendum de festo nominis Jesu, de festo vulnerum, de fe-
sto

sto corporis & sanguinis : nimirum objecta propria illorum festorum esse ipsum nomen Jesu , ipsa vulnera , ipsum corpus & sanguinem . Et certe quum de fide sit , res illas dignissimas esse cultu , quid obstare potest , quo minus habeantur pro veris objectis festorum quibus nomen earum inditum est .

Hæc si accommodentur festo Cordis Jesu , apparet nullam in hujus festi institutione majorem esse posse difficultatem , quam ea quæ esse potuit in institutione aliorum festorum ad personam Christi pertinentium : nihil enim omnino petitur circa hoc festum Cordis , quod aliis commune non sit .

OBJECTIO VI.

Supereft , ut gravissimæ omnium difficultati ultimo loco faciamus satis : quæ quum diversæ ab aliis , quas hactenus attulimus , speciei fit , solutionem alterius generis , ac difficultiorem requirit : nempe priores illæ ad intellectum pertinent , hæc ad voluntatem ; & si tollatur hæc una , aliae cessabunt : est enim hæc aliarum quasi radix ac fons . Et quæ tandem illa ? nimirum cultus hic noster plerisque non arridet , non sapit , non placet ; seu id oriatur ex innata quadam repugnancia , ut sunt diversa hominum ingenia , diversa studia , diversæ ideæ : seu ex tentatione ac fraudibus diaboli , quibus viri etiam docti , piique aliquando subjacent : seu demum ex defectu divini luminis , quod Deus non omnibus æque distribuit : ut ut sit , certum est cultum

Cor-

Cordis Jesu plerisque, ut dictum est, non placuisse; nec placere. Hinc contentionum fomes; hinc pronitas ad oppugnandum; hinc mira facilitas ad assentiendum rationibus contrariis etiam levissimis; hinc renixus argumentis faventibus etiam gravissimis; hinc morositas in admittendis responsionibus etiam solidissimis; hinc obstinatio animi in prejudicio semel concepto, retinendo. Certe in illis quibus idem cultus placet, qui eum sequuntur & amant, nihil simile cernitur: non offenduntur, non conqueruntur, non disceptant, nihil objiciunt, objectisque vix commoventur. Adeo verum est præcipuam intelligendi difficultatem non raro in voluntate residere. Verum, hæc quum ita sint, quæ demum ratio quisve modus nobis suppetere potest, hanc difficultatem superandi; quum id efficere divinæ potius videatur esse potestatis, quam humanæ; Dei nempe solius est immutare Cor. Fatendum sane cum ipsis hominibus, non tam agendum argumentis ad intellectum convincendum factis; quam precibus, aliisque rationibus ad voluntatem flectendam idoneis. Igitur osores illos cultus Cordis Jesu oramus & obsecramus, ut animum tantisper ad frequentes animadversiones adjicere, earumque momenta coram Deo ponderare velint.

Considerent 1º. Num ad reprobandum cultum quemlibet, præsertim jam a multis receptum & usurpatum, alicuius roboris sit hoc argumentum. Plerisque viris etiam doctis ac piis, non placet, non arridet, non sapit; ergo rejiciendum. Refelli enim, subito potest

N argu-

argumento prorsus simili. Multis æque piis ac doctis placet, arridet, sapit; ergo retinendum. Sane reprobantium authoritas, approbantium autoritate ita retunditur, ut vim omnem ac pondus prorsus amittat.

2º. Num viri sapientis fit, ex gustu proprio rem istiusmodi definire velle; quum sensus nostri, in his maxime rebus spiritualibus, atque a divino lumine admodum dependentibus, sint fallacissimi.

3º. Optime hæc duo stare posse simul, & quod hoc nostrum pietatis officium solidum fit, atque ad veram animi sanctitatem conferat; & quod aliqui tamen eo nec delectentur, nec juventur. Siquidem non una omnibus ad virtutes semita est; non omnes una ratione ad perfectionem aguntur; non omnes æqualiter omnibus exercitiis delectantur, aut juvantur; alius sic, juxta Apostolum, alius autem sic. Varia sunt dona spiritus, variis orationis modi, variis sensus, variæ exercitationes, variæ praxes; quibus pietas foveri, ac nutritri potest, ac solet. Quid ergo mirum si in cultu Cordis Jesu, non omnes idem experiantur ac sentiant?

4º. Quum agitur de rebus ad vitam interiorem ac mysticam pertinentibus, ut hæc fit, vix de illis farnum ferre judicium eos posse, qui in ea vita exercitati non sunt: neque enim ad hæc discernenda sola sufficit communis scholæ doctrina, nisi accedat peculiare lumen haustum tum ex Patribus, tum ex Theologis mysticis, vitæque spiritualis magistris, tum ex Sanctorum Sanctorumve actis, in quibus rationes illæ modique admirabiles, quibus Spiritus Sanctus selectas animas

ac

ac puritate eximias sibi ac Christo sponso conjugere solet, conspicuntur; tum denique (quod melius ac desiderabilius) ex certa viarum illarum interiorum experientia. Porro qui hoc divino lumine carent facile decipiuntur, dum res istas supernaturales naturali sensu metiri volunt. Heu quam multa sunt secreta coelestia, quæ doctos sua sæpe scientia inflatos penitus latent; & humilibus ac simplicibus a Deo revelantur! impletur enim, his quoque diebus, illud Christi Domini oraculum, a viris illis doctis sibi nimium præfidentibus nunquam satis meditandum. *Confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc a sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis.* Ea autem quæ ad excellen-
tiam ac divitias divinissimi Cordis Jesu pertinent, in harum rerum numero reponi certo posse, ac debere experientia Sanctorum demonstrat.

5°. Multa superius de Corde Jesu ex variis Sanctis ac Doctoribus attulimus, aliaque non pauca adhuc adjungemus inferius, ex quibus constat Sanctos illos, (inter quos Bernardus & Bonaventura, Gertrudis ac Mechtildis, aliique ejusmodi numerantur) constat inquam illos summa reverentia, summo amore, affectuque tenerrimo Sacrosanctum Cor Jesu esse complexos. Porro nefas est credere Sanctos ejusmodi inania verba jactasse; aut illudere voluisse; aut fucum fecisse: sentiebant proculdubio intus in corde, quod exterius tanto cum affectu vocibus exprimebant. Nos miseri (quæ nostra in spiritualibus egestas est) eadem non experimur, quia luce eadem ac gratia non perfundimur.

6º. Denique, Christianos illos cujuscumque ordinis fint qui cultum Cordis Jesu, similiaque pietatis officia contemnenda putant; quique gravioribus, ut sibi videtur, intenti curis, hæc quasi levia suaque attentione parum digna negligunt ac despiciunt, admonebimus: nihil hominibus vere christianis videri debere pretiosum aut magnum, nihil æstimatione sua & attentione dignum, præter id quod Deo gratum est; quod ad Dei ac Christi gloriam confert; quod majorem Christi scientiam & amorem ingerere potest. Hoc ipsum divinissimus & amabilissimus Redemptor noster mire expressit, his verbis: *Hæc est vita æterna ut cognoscant te solum Deum verum, & quem misisti Jesum Christum.* Hoc idem inculcant toties repetitæ in scripturis sacris Spiritus Sancti sententiae, vanitatem rerum omnium præterquam scientiæ Dei, divina plane vi exprimentes: inter quas, hæc, in præsentia animo occurrit, qua nulla animi christiani contemplatio-

7erem. 9. ne dignior. Non glorietur sapiens in sapientia sua, 23. & non glorietur fortis in fortitudine sui, & non glorietur dives in divitiis suis: sed in hoc glorietur, qui gloriatur, scire & nosse me. Hæc igitur una vera gloria censenda est, scire & nosse Deum. Hæc una vera vita scire & nosse Christum. Hinc quicquid aptum est ad ingerendam divinam illam scientiam, hoc ipso haberi debet pretiosius, æstimabilius, optabilius, cunctis aliis rebus humanis. Jam vero pietatis exercitia de quibus tractamus ejusmodi sunt, ut ex eorum institutione, necesse sit scientiam & amorem Christi in ani-

animis efflorescere, Deique gloriam vehementer auge-
ri: unde patet quo loco in æstimatione fidelium, qui
vere fideles sunt, hæc eadem institutio reponi debeat.
Atque ut in re nostra hæreamus, stabilito semel cultu
Sanctissimi Cordis Jesu qualis hocce libello describi-
tur, quis æstimate queat quam immensa vis actuum
præcipuarum virtutum Jesum respicientium, adora-
tionis, amoris, contritionis, gratiarum, petitionis, &c.
inde proditura sit? Quis numeret infinita opera pia ad
hunc eumdem cultum pertinentia; templorum aditio-
nes, voluntarias expiations, Sacramentorum tum pe-
nitentiæ tum Eucharistiae multiplicatas receptiones,
exercitationes humilitatis, poenitentiæ, misericordiæ?
His adde gratiarum abundantiam, ex eodem cultu qua-
si fonte, tum ad peccatorum conversionem, tum ad
justorum perfectionem, universæque Ecclesiæ ædifica-
tionem ac splendorem, divina liberalitate manantium?
Et hæc quidem, non uno in loco aut civitate aut
provincia aut regno, sed in omnibus orbis christiani
partibus; non uno die aut mense aut anno, sed futu-
ris in perpetuum sæculis duratura. Quid autem æsti-
matione nostra attentione nostra cura nostra studio
ac zelo nostro dignum est, si hoc non est? Et tamen re-
periuntur inter fideles qui hæc frivola suaque attentio-
ne parum digna judicent; qui bonis hujusmodi spiri-
tualibus, divinis, æternis, Dei ac Christi gloriam dire-
ete ac proxime spectantibus, alia nescio quæ bona, hu-
mana, caduca, misera præferunt, suaque attentione di-
gniora putant. O cæcitas humanæ mentis! O pu-

N 3 dor!

C A P U T III.

*Excellentia cultus Cordis Jesu ex fine excellentissimo
declaratur.*

Diximus superius excellentiam cuiuslibet pietatis officii mensurari debere, Primum, ex rei excellentia quæ colenda proponitur: & hoc quidem punctum dupli superiori capite absolutum est. Tum ex excellentia finis cuiuslibet officio propositi: est enim in confesso apud omnes eo nobiliorem & excellentiorem actionem necessario esse, quo finis agentis nobilior & excellentior est. Jam vero finis cultui nostro propositus, hic est præcipuus, quemadmodum lib. 1. explicatum est; ut injuriæ amantissimo Cordi ab hominibus ingratis infictæ, maxime in altaris mysterio, eluantur, sarciantur, compensentur. Hujus porro finis excellentia quanta sit, ut melius intelligi possit, duplex omnino adhibenda consideratio est. Altera de amore Jesu erga homines; altera de hominum erga Jesum integrato animo, maxime in Eucharistiæ sacramento. Sic enim amorem immensum Cordis Jesu cum incredibili hominum duritie comparando, apparebit & quam justa sit amantissimi Redemptoris querela; & quam æqua postulatio ut violatus ejus honor reparetur; & denique quam sancta & homine christiano digna exhibita

hibita idoneis obsequiis & operibus postulata reparatio, in qua demum finis intentus positus est. Ego vero quanquam me imparem tantæ rei explicandæ prorsus sentio, conabor tamen, quum opus suscepsum id exigit, aliquid circa illa delibare, quod ad animos permovendos aliquantum aspirante gratia conferre possit.

*De amore JESU erga homines aliquid attingitur, quum-
tum ad propositum nostrum satis est.*

Christus Jesus immensam Patris in homines charitatem exprimere volens, omnia paucis his verbis divina plane sapientia complexus est. *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat vitam æternam.* Nihil majus, nihil divinius dici potuit. Nos divinam illam sententiam ipsimet Jesu accommodemus: nulla aptior, nulla convenientior, incredibili ipsius amori significando. Sic Jesus dilexit mundum, ut semetipsum daret, ut omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat vitam æternam. *Quis dilexit? Quos dilexit? Quan-
tum dilexit?* Hæc breviter perpendamus. Jesus Filius Dei Altissimi, Patri per omnia æqualis, universorum Dominus & conditor, nullius egens sibi se solo sufficientissimus ac beatissimus; hic homines dilexit, homines inquam natura sua vilissimos, Deique dilectione per se omni ex parte indignissimos: dilexit, quum jam ad communes naturæ miserias innatamque vilitatem,

pecca-

peccati etiam fæditatem adjecerant. Jacebant miseri, infinitis obruti malis, quibus emergere nullo conatu, nullo humano consilio possent: Deo invisi, diabolo subjecti, extores cælo, æternisque suppliciis addicti, in pejora quotidie ruentes, cupiditatibus effrenatis servientes, ad omnia scelera projecti, infinitorumque criminum colluvie spurcissime deformati, Dei majestatem violare iramque cœlestem provocare non cessantes: hos homines ita comparatos, tam viles tam fædos tam turpes tam dignos odio Dei contemtuque, Jesus dilexit; opem ferre miseris constituit, malisque omnibus quibus premebantur erutos immensis bonis cumulare gestivit. Hoc autem consilium non necessitate ulla cogente, non proprio impellente commodo, non spe ulla, non precibus cuiusquam adductus, sed sola animi magnitudine, suoque dumtaxat sustentatus amore suscepit. Jam vero quanto amore dilexit, quam incenso, quam vehementi, id vero non modo non exprimi verbis, sed ne cogitatione quidem comprehendi potest. Tantopere dilexit ut cæco quodam, si ita loquias est, & impotenti amore accensus fuisse videatur; certe quidem nullum in amore modum tenuit, suo nempe honore & commodo, sua dignitate, suisque deum omnibus rationibus posthabitatis, fecit hominum causa quod nemo aliis homo pro homine, non servus pro domino, non subjectus pro Rege, non filius pro parente fecit unquam, facturusve est. Sic dilexit, ut seipsum daret: daret, inquam, morte afficiendum ac crucifigendum. Deum infensum habebant homines:

hinc

hinc cæterorum malorum origo: Jesus ut Patrem placaret, divinamque vindictam a nocentium cervicibus averteret, se Patri obtulit debitas hominibus pœnas ipse iuiturus; acceptaque a Patre conditione, ad opus se accinxit, remque ita executus est, ut orbem universum tanti prodigii admiratione defixerit: sua namque omnia hominum causa devovit, opes, gloriam, dignitatem, otium, vitam ipsam, illorum felicitati posthabuit. Abjectis primum ornamentiis omnibus personæ suæ majestati debitis, semetipsum exinanivit servi formam accipiens: in extrema rerum omnium egestate nasci voluit, totamque vitam traduxit in paupertate, vigiliis, laboribus, ærumnis, periculis, persecutionibus, incommodis denique omnibus quibus infirmitas humana obnoxia est: nihil animo spectans aliud, quam ut hominum saluti consuleret. Ad hunc unum scopum cuncta vitæ divinissimæ momenta contulit: ut ne voculam quidem emiserit, non gressum ullum fecerit, non lacrymam fuderit, suspriumve traxerit, nisi hominum gratia & amore. Verum parum fuit vitam omnem saluti hominum sic impendisse; majus quidpiam immensus poscebat amor: infinitæ caritati aliter satisfieri non poterat, quam significatione quadam infinita: majorem autem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Huc amor Jesu pervenit: animam suam pro hominibus posuit; mortem pro illis operiit: at quam mortem? Recole o anima christiana genus mortis; recole vincula, alapas, sputa, flage-

O gel-

gella, spinas, clavos, crucem denique cui Jesus affixus est, & obstupescet, Dominum majestatis huc hominum amore fuisse compulsum. O amorem immensum! O vim dilectionis incredibilem! O charitatem solo Jesu dignam! Huic porro charitati bona omnia quibus nunc fruimur, aut quæ speramus in futurum, accepta referre debemus. Si vivimus, si conservamur incolumes, si dæmonum insidias vitamus, si tentationes vincimus, si æternis ignibus non cremamur, si a Deo diligimur, si filii ejus & hæredes nominamur & sumus: denique si felicitatem æternam speramus, hæc omnia Jesu charitati adscripta debemus.

Quid tanto amori rependere homines debuere.

Age jam, ut ad rem nostram proprius accedamus, quid amantissimo Redemptori ad homines iterum venienti & inter ipsos in Eucharistia commoranti, sperare ab ipsis licuit obsequii, humanitatis, benevolentiae, amoris, gratiarum? Quo pacto a fidelibus, post tot amoris monumenta, post tot ac tanta collata beneficia accipi tractarique debuit, qua pietate, quo studio, quo grati animi sensu, quo amoris ardore? Hæc vero quum animo facilius concipi possint, quam verbis exprimi; liceat sermonis imbecillitatem certis parabolis adjuvare. Finge tantisper animo, subjectos rebelles, post impiam a rege legitimo eodemque beneficentissimo affectionem, ab immani tyranno armis appetitos ac

cru-

crudelissime subjugatos, bonis spoliatos, omniq[ue] malorum genere oppressos, justissimas rebellionis poenas luere, sine ope, sine solatio, sine spe. Hoc rerum statu, si Regis filius unicus sortem ingratii populi misertus, innata clementia, animique magnitudine ductus, opem ferre miseris cogitaret, consiliumque susciperet eos in pristinam libertatem vindicandi; si arma ipse caperet, bellique defungi periculis vellet; si pugnare ipse, corpusque hostium telis objicere non dubitaret: quæ mens demum horum populorum esse deberet, quum princeps generosissimus post partam periculo suo sanguineque vietoriam, repressa hostium feritate, longeque a regni finibus repulsa, e prælio revertens pulvere conspersus, sudore ac cruento madens, in rebellium oculis appareret; veniamque commissi sceleris benignissime impertiens, perduelles Patri reconciliaret, pristinisque juribus restitueret? Quæ gens esset tam inulta, tam horrida, tam immanitate fera, quæ hac clementia, his beneficiis, hoc amore non tangeretur, gratumque animum quaqua demum via liceret, ostendere non gestire? Finge iterum, amicum reperiri tam fidelem, tamque alto prædictum animo, qui ut amico in præsenti mortis periculo constituto opem ferat, mortique imminentis eripiat, certo exitio se libens volensque ipse objiciat, ac pro amico mortem oppetat. Quid eo casu sentire par esset eum, qui tam insignem amoris testificationem accepisset? Si tibi ipsi, qui hæc legis, simile quippiam accideret: si te fato quodam adversaque fortuna, crimine majestatis implicitum, certæ addici

O 2 mor-

morti contingeret ; tibique amicus esset tam generosus, qui ut te periculo eriperet , tentatis frustra omnibus sedem ipse pro te moriturus offerret : si petitionem urgeret , votique demum compos factus , te ipse vinculis exolveret , eisdemque inspectante te onerari se patetetur : si eum ad supplicium tibi destinatum rapi videres , si ferale pegma hilari vultu tui amore ascendentem, caputque libertori abscindendum dantem cerneret : si infamem mortem subiret laetus , præclare secum agi putans , vitæ suæ dispendio tuam servare in columem ; suumque in te amorem tam illustri significatione testatum tibi relinquere : quibus tu demum animi sensibus , quibus oculis huic spectaculo assisteres ? Quæ tuæ cogitationes essent ? Qui cordis affectus ? Quæ voces ? Quæ lacrymæ ? An tu , si non ferreo & adamantino pectore es , amici tam fidelis , tam benefici , tam magnanimi obliuisci posses , aut de eo unquam cogitare absque intimo ac tenerimo grati animi sensu ?

Cogita jam quid facturus es , si contra omnem expectationem , repentina & inopinata quodam miraculo , hunc amicum divina vi a morte redivivum , tibi reddi contingeret . Quo pacto eum ad te venientem exciperes ? Quid illius gratia faceres ? quid te facere certe par es ? Ille vero quid a te , tuoque amore jure suo expectare deberet ?

Harum parabolarum ad rem nostram adaptatio , cunctis in promptu est , neque nostro indiget eloquio . Sed heu ! quam pusillæ , quam infirmæ sunt , adductæ comparationes ad Jesu amorem explicandum ! Quam

pa-

parum aptæ ad exprimendum quid ei ab hominibus debatur ! Nullus unquam Rex pro subjectis , nullus amicus pro amico fecit , quæ fingendo narravimus : & si fecissent , nihil nisi homines essent , qui pro hominibus sui similibus passi essent . Tu solus o Jesu , ad hæc quæ commemoravimus vere præstanda adduci amore potuisti ; & Deus es. Tu vere Rex ille es potentissimus , ac beneficentissimus , Rex Regum , & Dominus dominatum , qui ut viles rebellesque subjectos æternis suppliciis dignos , ab durissima peccati ac Diaboli servitute liberares , arma ipse cepisti , acerrimeque pro salute eorum dimicasti . Tu eos ab imminentि exitio sudoribus , periculis , fusoque sanguine vindicasti , & in libertatem filiorum Dei afferuisti . Tu ille es amicus fidelissimus , immenso quodam ardens amore , qui ut amicos æternæ addictos morti , e tanta calamitate eriperes morti ipse te , volens libensque objecisti : iratum Patrem orasti supplex , veniam ut peccatoribus largiretur . Ille exorari se non est passus , nisi conditione adjuncta , ut tu pro nocentibus satisfaceres , pœnasque lueres illis debitas . At quam tandem satisfactionem ac luitiōnem exegit ? Tormenta videlicet tum corporis , tum animæ crudelissima , contumelias , opprobria , flagella , sputa mortem denique Crucis acerbissimam . His his impensis , emenda tibi nostra salus fuit : at te , O amator invictissime , tam acerbæ conditiones non absterre re , non a proposito dimovere potuere : quicquid injunctum fuit amplexus es , ad plura difficilioraque paratus , si fuisset opus . Proh summe Deus ! quid igitur

O 3 fa-

facient homines tui causa? Quid facient ut amori tuo
respondeant, seque meritorum tuorum memores, gra-
tosque exhibeant? Heu tum temporis quum pro nobis
tam dira patiebare, o amator dulcissime, ignotus omni-
bus, nihil pro tuo illo immenso amore, præter offensas,
ac ludibria referebas. Verum hodie quum jam a nobis
cognosceris, quis sis, & qualis sis: quum jam omnia
tua nobis intime perspecta sunt, personæ dignitas, mi-
sericordia, amor, beneficia, labores, vita, & mors;
quid nos demum facere decet, ut meritorum tuorum
magnitudini quoquo modo respondere possimus? O
si nobis tua iterum frui præsentia liceret! O si nobiscum
iterum versari, iterumque commorari dignarere! Quæ
nobis luctuæ & exultationis materies? Veni, veni
dulcissime & amantissime Jesu, redi ad nos; hanc cæ-
teris tuis beneficiis gratiam adde, ut te ipso frui, ti-
bique ipsi grates debitas amorisque signa coram repen-
dere possimus. Ecquem tandem eligere locum poten-
tis, ubi aut impensius colare, aut amere vehemen-
tius?

Hæc vota quæ quisque nostrum toto pectore fa-
cturus fuisset, Jesus amoris sui vi, multo ante præve-
nit: redivit apud nos sponte sua, versari iterum, iterum-
que commorari apud homines voluit; versari inquam
& commorari, non jam brevi aliquo annorum spatio,
ut prius, sed usque ad sæculi consummationem: non alio
certe fine ductus, quam ut suo constantissimo erga nos
amori satisfaceret, nobisque pulchram occasionem præ-
beret, nostro vicissim erga ipsum amori faciendi fatis.

Ne-

Neque vero favore illo inexpectato amor Jesu contentus fuit; majus aliquid & amabilius nostri causa molitus est: hoc suæ præsentiae beneficium, alio beneficio cumulavit, quod nos non cupere modo aut sperare, sed ne cogitare quidem potuissimus: nempe ita nobiscum esse voluit, ut cum unoquoque nostrum intime conjungi cupiverit: modum autem hujus conjunctionis stupendum plane, & ab ipso solo Jesu excoxitandum ac perficiendum invenit, altaris Sacramentum instituendo, quo Corpus suum & Sanguinem, sub specie panis & vini in escam & potum nobis præbuit; ipseque in viscera nostra descendens animas nostras in vitam æternam alere voluit. Hoc porro amoris prodigo cætera beneficia ita cumulavit, ut infinitam suam charitatem, suamque omnipotentiam exhausisse penitus videatur.

Ergo quæ summa votorum erat, amantissimum Jesum iterum possideimus. En apud nos est: habitat in medio nostri, eodem semper amore ardens. En adest, & eo in statu adest, ut nobis longe carior & amabilior esse omnino debeat: in hoc enim amoris mysterio se totum nobis tanta benignitate tantaque familiaritate tradit, ut curam omnem sui, suarumque rerum nobis ultro committat, penitusque relinquat. Nostrum erit habitationis illius locum aptum investigare. Nostrum, templa in quibus resideat ædificare. Nostrum, altaria super quæ immolandus pro nobis est, erigere. Nostrum, suppellectili necessaria templa & altaria instruere. Demum quicquid opportunum ad cultum, ad ornatum, ad de-

CO-

corem videbitur, suppeditare nostrum erit. Non alios ille ministros qui sibi inserviant, non alios aulicos, socios. ve qui sibi assistant, secumque versentur, exoptat. Denique in medio nostri ita est, ut pro nobis dumtaxat ibi sit, ac totus pro nobis sit: aliorum honores, obsequia, munera respuit; a solis fidelibus depositis & exspectat. O felicem igitur populum christianum tanto honore dignatum! Lætare, gens superis acceptissima, exulta, triumphos age. En quod cupiebas impletum est: vota tua cumulata sunt. Fruere præsentia illa amantissimi Redemptoris: utere facilitate adeundi, invisendi, colloquendi: vias illas tam multiplices amorem tuum, intimosque pectoris sensus ipsi coram testificandi, toto pectori amplectere. Erumpat demum amor ille tuus modis omnibus infirmitati tuæ possibilibus; nullumque alium grato animo tuo ac zelo præscribe limitem, quam quem amantissimus Dominus tuo amori, suisque beneficiis præfinivit.

Ingratus hominum animus expenditur.

Quid vero ad hæc homines? Quid obsequii, quid amoris, quid gratiæ Jesu Domino retulere? O rem incredibilem! post tanta beneficia, amoremque tantum, nihil non modo gratiæ & amoris, Christo Jesu inter homines habitanti a plerisque repensum est; ut potius odium, injuriasque sustinere coactus fuerit. Rem hanc tantisper expendamus, atque amori qui unquam extitit maximo, duritiem quæ esse possit maximam opponamus. Et

Et vero in quamcumque demum orbis christiani partem oculos conjiciam, occurunt illico infanda undique ingratissimi animi monumenta. Hoc primum, quod magna Christianorum pars in hæresim lapsa Christi præsentiam in Sacramento negavere, amantissimumque Dominum inter illos habitantem agnoscere obfirmato animo renuere. Fecerunt id, quo nihil acerbius amanti contingere potest, quum non modo gratia pro beneficio accepto nulla refertur, sed ipsum etiam beneficium acceptum fuisse negatur. Illam porro primam injuriam aliae infinitæ secutæ sunt, quas commemorare quamquam horret animus, tamen ut aliquid de iis attingamus finis nobis propositus omnino exigit. Ergo præsentia divini benefactoris semel abjecta fide, hæretici cæco quodam furore quasi perciti, rabieque acti, omnia nefanda contra Jesum in templis nostris residentem perpetravere. Parum fuit sacras ædes in quibus habitabat expilare, succendere, a fundamentis diruere, aras evertere, Sacrosancta tabernacula disturbare, Sacerdotes maectare, sacra vasa rumpere, profanare, sexcentisque execrandis modis polluere. Parum inquam hoc fuit, sacrilegas etiam manus in sacras pixides inferre ausi sunt; quodque audire refugiunt aures, mensque recordari perhorrescit, sacrosanctum Christi Corpus in terram per contemptum abjectum, luto & fordibus confuscatum pedibus protrivere, canibusque ad manducandum objecere. O Jesu, huccine te coegit amor tantumne valuit apud te desiderium manendi nobiscum? Athæc non semel aut iterum, non brevi ali-

P quo

quo dierum spatio, aut uno dumtaxat in loco commis-
sa sunt; verum sexcentis in locis, lateque patentibus
provinciis ac regnis idem furor grassatus est, ipsaque
sæcula perduravit.

Et haec quidem ab hæreticis: Catholici vero quid?
Certe quum ipsi Jesum in Eucharistia præsentem agno-
scant, summa omnia ab eis expectanda fuere: & ecce
novum ex injuriis modo relatis incentivum amoris.
Scilicet quum hoc ineffabile sacramentum Jesus institue-
bat, prævidit sane quid hæreticorum aliorumve homi-
num furore passurus esset; hoc, inquam, certo prævidit,
nec tamen impeditus aut retardatus est, quominus hoc
tam insigne beneficium nobis conferret: nihil dicens
tam indigna pati, modo ut esse nobiscum posset. O
quid igitur expectandum a Catholicis? Certe si opes
suas omnes Jesu colendi causa profundant; si de Jesu
dies noctesque cogitent; si ab illius præsentia disjungi-
se nunquam permittant; si pedibus ejus provoluti, a
templis ubi residet non discedant; si coram illo non-
nisi prostrati humique reptantes honoris causa confi-
stant; nihil profecto faciant, quod officium adversus
tantum hospitem, quod amor in tam benevolum ami-
cum, quod gratus animus erga tam insignem benefa-
ctorem, non exigat. Age ergo Catholicos intueamur,
& quo pacto ab illis Jesus acceptus fit contemпле-
musr. Infandum dictu! non modo nihil eorum quæ
præmisimus a plerisque Jesu causa fieri cernimus, sed
ne ipsas quidem communissimas amoris & obsequii si-
gnificationes adhiberi videmus: non modo non profun-
di

di opes ædibus sacris ornandis, sed eas omnino necessariais ornamentis destitui: non modo de Jesu assidue non cogitari, sed eum prorsus oblivioni tradi: non modo singulari cum reverentia & honore non colli, sed irreverentiis, sacrilegiis, ac contumeliis affici. Heu quam multæ sunt ædes sacræ divina Jesu præsentia cohonestatæ, ruri maxime, & in pagis ac oppidulis; imo etiam in magnis peræpe civitatibus, ubi patronorum incuria aut avaritia, Jesus pauperius habitat miseriusque, quam habitare soleant vel infimæ conditionis cives. Nihil his in ædibus non modo magnificum aut pulchrum, sed ne concinnum quidem & mundum; omnia vilia, obsoleta, immunda, horrorem potius parere apta, quam pietatem ac reverentiam excitare. Ego quidem, quum mihi iter habenti, aliove casu, non semel in ejusmodi templo ingredi contigit, templo, inquam, tuguriis, expositisque villis similiora quam ædibus sacris; quum ruinosa ædificia conspexi, tectaque stramentaria hiantibus sæpe rimis disluta, imbribus ventisque pervia, parietes luto paleisque temere obductos, pavimentum sordibus horridum; quum aras sacras vilibus vidi vestitas pannis, detritis, laceris, quibus sine dedecore honesta persona tegi non posset; hæc attonitus contemplans, imo pectore suspirans, dixi: O Jesu tu ne hic præsens ades! O Rex gloriæ te ne in hoc tugurio habitare! Inter has sordes diu noctuque versari! Hæc de te Christianorum cura! His te laciniis induunt! His tibi vasis inserviunt! At ipsi certe apud se lautius & mundius habent. O fidem Christianorum ex-

tinctam, qui Deum suum sic negligunt! O infinitam Je-
su patientiam, qui hæc sustinet! Verum ad alia minus
ferenda, divinoque Cordi acerbiora transeamus, ni-
mirum amantissimus Dominus in amoris sui mysterio
latitans, oblivioni prorsus a plerisque traditur, solusque
in templis suis, velut ignotus ac peregrinus derelinqui-
tur. Quot enim reperias catholicos, qui nunquam de
Jesu apud eos habitante cogitant, nunquam ad eum offi-
cii causa accedunt, nunquam visitatione dignantur: qui
non modo dies, hebdomadas, menses, sed annos ipsos
effluere sinunt, sine ulla aut amoris, aut grati animi
peculiari significatione. Itur quidem ad tempora fre-
quentius, festis saltem diebus, sacrificii causa: at eo ne
spiritu illuc fideles confluunt, ut Jesu Redemtori suo
debitos honores deferant, gratosque se pro beneficiis
acceptis exhibeant? nihil minus. Atque ita contingit
ut quæcum homines inter se, parentes, cognatos, amicos,
benefactores, Magnates adire saepe officii causa soleant;
Jesus ipse amicorum fidelissimus, benefactor munifi-
centissimus, parens amantissimus, Rex Regum & Do-
minus dominantium, solus in suis ædibus deseratur, si-
ne amicis, sine aulicis, sine cultoribus. Quæ derelictio
eo illi acerbior accidere debet, quod urbes nostras, no-
stri dumtaxat gratia, solaque utilitatis nostræ ratione
ductus incolit. O si sic cum terreno principe agere-
tur! si subjecti, si aulici, si filii, qui omnia ab suo Re-
ge ac patre accepissent, sic cum eo se gererent; ita il-
lum negligenter ac contemnerent: quo demum animo
id cerneremus?

Ve-

Verum hæc adhuc parva sunt, si cum injuriis quibus Jesus inter ipsos Catholicos expositus est, comparentur: irreverentias dico, sacrilegia, cæteraque peccata in templis committi solita; quæ hic commemorare non est animus, præsertim quum cunctis nota sint. Hoc dixisse uno verbo sufficiat, nullum esse tam exiguum principem aut dominum, cui præsenti non major defertur honos, quam Jesu in domo sua a multis defertur. Imo in privatis honestarum personarum ædibus decen-
tius agi, quam agi plerumque soleat in templis; ubi nihil frequentius est, quam fideles videre, ipso etiam sacrificii tempore, aut stantes, aut indecorè sedentes, aut libere & immodeste colloquentes, oculos circum quaque petulanter versantes, invicem fabulantes ac salutantes; eo denique se prorsus modo gerentes, quo in foro aut in profano confessu affolet.

Jam quid dicam de accessu ad sacram mensam, ubi Jesus ipse sumitur, nobisque intime copulatur? Amore ille totus ardens se nobis tradit, nos contra ægre ac frigide accedimus; imo bene multi accedere negligunt, cogendique sunt Ecclesiæ minis, & intentatis æternis suppliciis. Alii sacrilegos amplexus Jesu dare non horrent. Cæteri ferme omnes sine amore, sine sensu, sine præparatione Sacramentum suscipiunt. Ad Missæ Sacrificium quod attinet: quo demum pacto, aut in eo celebrando Sacerdotes, aut in audiendo alii fideles se habere solent. De Sacerdotibus quidem, si mores plerorumque, modumque sacrificandi consideres, jam Missam munus aliquod e popularibus esse dicas ad

P 3 pe-

pecuniam lucrādam utile, quod celeriter & expedite conficere pulchrum sit. Quām imparati multi accedunt! Quām indecorē rem sacram faciunt! Quām irreverenter sacrofāctum panem manibus tractant! Panis ille quem sine sacro quodam horrore ac fremitu tangi non liceat; heu tangitur, locoque movetur tam irreligiose, tam præcipitanter, ut non caro Christi, sed vile panis frustulum videatur. Cæteri fideles, nihilo sanctius erga divinissimum mysterium afficiuntur: multi intereste negligunt; alii nonnisi cum satietate ac molestia affi- stunt. Itaque fit, ut eo ipso tempore quo Jesus se Patri æterno victimam pro peccatis hominum offert, ipsi homines quum hoc sciant adesse, tamen aut renuant, aut ita negligenter adsint, ut continua animi vagationibus ad diversa se distrahi patiantur.

En igitur (ut tandem ad conclusionem veniamus) En quo pacto Jesus ad homines rediens, acceptus ab il- lis est: hi honores illi delati: hic amor repensus: hæ grati animi significationes exhibitæ. Audiant hæc omnes quibus æqui justique amor inest: quotquot hu- manitatis sensu tanguntur: audiant, & inauditum inhu- manitatis prodigium erubescant & exhorrescant. Re- petamus fane quæ toto hoc capite a nobis fusius dicta sunt, & in pauca contrahamus, ad pudorem & horrorem acrius, si fieri potest, excitandum. Jesus universorum conditor, populorumque omnium supremus Dominus, sed Christianorum præcipua quadam ratione Pater & Rex; ille ipse qui de cœlo illorum gratia descendit, vi- tæque suæ momenta singula eorum saluti & incolumi- tati

tati consecravit; qui tormenta crudelissima Crucisque mortem sustinuit, ut eos ex inferorum incendiis eriperet, aditumque in paradisum referaret; ille ipse Jesus amoris sui impetu actus, ut a Christianis separari nunquam posset, Sacramentum Corporis sui instituit, mediisque in urbibus nostris habitare voluit: sexcentis nunc locis praesens adest, nobis proximus ac vicinus, eodemque saepe tecto nobiscum utens; & tamen Jesus non amatur, oblivioni datur, negligitur, derelinquitur, contemnitur, injuriis ac contumeliis appetitur. O prodigium! obstupescite coeli super hoc: nihil stupore vestro dignius. Tuque obstupescit terra quae haec vides. Vos mortales, qui haec cernitis, fremite indignabundi. Cognoscant haec infideles ac barbarae gentes, & exclamabunt: O populum Christianum immanem prorsus ac ferum! Quam orbis denique partem tam agrestem tamque horridam incolunt? Sub quo tam duro tamque aheneo celo spirant ac vivunt? An cor carneum, ut ceteri populi, an ferreum potius gerunt? Quid enim, amore Dei sui, & tali quidem tantoque amore eorum duritiem non emolliri? Nullam amoris scintillam excitari? Quid, ingratum esse post tot beneficia: hoccine hominum est, an belluarum? O Cor Jesu sacratissimum, omnium cordium nobilissimum, generosissimum, tenerissimum, qui tui esse sensus debent? Quam acerbus dolor, quum sic amorem tuum contemni vides? Huccine conatus omnes tui, labores, vigiliæ, tormenta recidere, ut ingratos denique faceres?

Quæ-

Querela Christi justissima: eique satisfaciendi necessitas.

Et hæc quidem sunt quæ Jesum cogebant apud spon-
sam illam tuam, de qua superius dictum est, conque-
ri. *Cor suum detegens: vides Cor meum, Cor inquam*
illud tanto hominum amore succensum, ut nihil intenta-
tum reliquerit, quo amorem suum significaret. Ego mi-
seris hominum permotus, eosque malis infinitis quibus
oppressi jacebant eripere cupiens, nullo meo fudente
commodo, sed amore solo quo illos complector incita-
tus, e cœlo veni, formam servi accepi, memetipsum
exinanivi, illisque me similem per omnia reddidi; cor-
pus humanum indui cunctis infirmitatibus cæteris com-
munibus obnoxium, vitam vixi laboribus ærumnis-
que plenam; quicquid egestas, vigiliæ, fames, sitis,
frigus, æstus, hominum invidiæ & odia afferre malo-
rum possunt, hoc omne illorum gratia sustinui. Parum
hoc fuit, gravius quidpiam justitia Patris, amorque
meus poscebant: sanguine litandum fuit, vita prodi-
genda, supplicioque Crucis finienda. Nihil hæc amo-
ris mei vim & impetum retardarunt; corpus vinculis,
alapis, sputis, clavis, spinis vexandum dilaniandum
que tradidi, fudi sanguinem, exhaustæ sunt venæ: Cru-
ci denique, ego innocens, ego Dominus, ego Deus,
pro nocentibus, pro servis, pro vilibus creaturis sum
affixus. At poteram certe minori dispendio eorum sa-
luti prospicere, poteram gutta sanguinis, poteram la-
cryma. Verum hoc amoris mei vim immensam non
satis

satis declarasset. Oportuit amorem infinitum, signo aliquo amoris immenso esse testatum. His omnibus majus aliquid amor meus excogitavit: Corpus meum & Sanguinem hominibus in cibum, potumque tradidi, ut una res quodammodo effici cum illis possem. His certe eorum emolliri corda debuere; eosque gratos futuros post tanta beneficia sperare certe fas erat. Sed O spes falsas, inanesque labores meos! *Horum hominum maximi pars non modo se gratos non exhibent; ut me etiam aversentur, injuriisque ac contumeliis in hoc amoris mei mysterio assidue lacestant: quod eo acerbius accidit, quod a personis etiam mihi dicatis hec pati cogor.* Unum ergo supereft amori meo perfugium, unum solatum, in tua nimirum paucorumque fidelitate repositum. Vos afflictissimi Cordis mei mōrorem abſtergitate: *infictas injurias vos compensate: violatum tot injuriis honorum meum vos, si me amatis, sarcite.* Et quidem *scire cupis quem potissimum honorem & cultum Cordi meo adhiberi velim.* Accipe: *Abſte peto ut feria sexta que post octavam Corporis mei proxima sequitur, Cordi meo colendo peculiariter sit dicata: quia die ad sacram mensam accedendo, injuriæ Cordi meo in altaris mysterio infictæ, eo maxime tempore quo fidelium venerationi expositus sum, violati honoris reparacione sarciantur.* Hac Jesu querela, quid justius? Quid concitandis animis potentius? Et si quis in nobis remanet sensus, si qua aduersus amantissimum Redemptorem fides ac pietas, an possumus his illius vocibus non commoveri, omniq[ue] ope non conniti, ut ejus desiderio ac

Q pe-

petitioni faciamus satis? O vos quos æqui amor tangit, vos qui Jesum aut diligitis aut certe diligere cupitis, quæ vestræ cogitationes esse debent, qui Cordis affectus, quum Jesum vestrum prædictis contumeliis expositum cernitis, eumque tam amanter conquerentem auditis? At enim non ipsi vos fortasse in eum injurii fuistis, nullumque tam gravi querelæ locum ipsi dedistis. Esto, sit ita sane: de vobis nihil Jesus habeat quod conqueratur. Verum hoc cogitate, hocque vobiscum reputate, non satis esse ab injuriis abstinere; officii plane vestri esse irrogatas ab aliis injurias compensare, afflitoque Cordi Jesu peculiari quadam ratione ac cultu, solatium ac consolationem afferre. An vero filio charissimo, qui patrem gravissimis affici injuriis cerneret, satis esset, se patris inimicis non adjungere, seque ab inferenda injuria dumtaxat continere? An pietatis potius non esset, contumeliosis, totis viribus resistere, patrisque injuriam impedire, si posset; sin minus aliqua via damnum illatum resarcire, honoribusque extraordinariis patris ignominiam eluere, quantum fas esset? An igitur nos minori in Jesum studio feremur, quam filii soleant in parentes, aut in amicos amici? An ego, qui si amicum male tractari mei causa videam, sine dolore ferre non possum, nec sine acri desiderio damnum illius compensandi; patiar scilicet immotus, siccisque cernam oculis, Jesum Salvatorem meum, amicum fidelissimum patremque amantissimum, crudelissimis mei causa injuriis affici. Hunc sciam infinitis propter me in amoris sui mysterio affectum fuisse

fuisse contumeliis, omnique probrorum genere vexatum, flammis traditum, vulneribus confossum, pedibusque impiorum protritum; aliaque omnia perpetuum, quæ homines perditissimi Dæmonum furore afflati ex cogitare potuere. Hæc sciam, hæc videbo, hæc recogitare potero, nec commovebor? Et sine sensu doloris remanebo, quasi si hæc nullatenus ad me pertineant, nullaque ego cum Jesu ratione conjunctus sim? Me miserum! Si tam inhumano tamque ferreo pectore sim: si me sic pietas, sic humanitas omnis deserat. Avellatur sane potius e pectore Cor tantæ vecordiæ capax: mori siquidem longe præstat, quam talis perfidia reum effici. Heu! heu! dulcissime Jesu, non committam, tua adjutus gratia, ut tantum in me scelus reprehendere unquam possis. Certum mihi fixumque est, me sacrosancti Cordis tui cultoribus adjungere, tuæque tam justæ petitioni ac querelæ satisfacere. Tuis igitur posthac pedibus millies accidens, te in hoc amoris sacramento supplex venerabor: amorem tuum ab ingratis hominibus impie neglectum deflebo, meisque lacrymis sacra illa loca in quibus resides, tot tantisque flagitiis violata, eluere omni ope conabor. Illam quam postulas tam æquam violati honoris reparationem, Cor di tuo sanctissimo humi prostratus mœrens adhibebo. Denique nihil omittam, quo nefanda in te, amoremque tuum perpetrata compensare queam.

Hic jam aliquando mihi quærere liceat: primum, an quidquam esse sanctius possit, homineque Christiano dignius his animi affectionibus, quas toto præsen-

Q 2

ti

ti capite excitare conati sumus ? tum, utrum religionis officium, quo id unum spectatur, ut pii ejusmodi sensus in animis nascantur, natique alantur & augeantur, solidum sit, veræque pietati consonum, dignumque quod ab Ecclesia universalis recipiatur? Denique an non deceat ejusmodi pium officium publicum reddi, cuius nimirum ope, Fideles ad tam sanctos erga Jesum affectus excitari possint? Quemadmodum enim certi dies ad Christi Domini passionis memoriam celebrandam ab Ecclesia consecrati sunt; in quibus opprobria ab amantissimo Redemptore pro nobis suscepta, peculiaribus adhibitis honoribus publice compensantur: ita consentaneum prorsus erat, certos dies pari ratione decerni, in quibus similiter injuria, ab eodem in Altaris mysterio acceptæ solemniter quoque sarcirentur. Quum certum sit Jesum in Eucharistiæ sacramento instituendo, non minorem nobis dilectionem exhibuisse, quam quum pro nobis mortuus est: nec minora in hoc eodem Sacramento tolerasse, quam quæ passionis tempore toleravit.

Atque hæc demum de excellentia finis hujus SS. cultus erga Cor Jesu dicta sufficient.

C A P U T I V.

Excellentia tum virtutum quis cultus Cordis J E S U complectitur, tum fructus qui ex ejusdem praxi colligitur.

HÆc sunt duo posteriora capita, unde excellentia cuiuslibet pietatis officii certo dignosci posse di-

dictum est. His porro explicandis, nihil jam opus erit immorari diutius, quum ex iis omnibus quæ hæc tenus exposita sunt, clarissime intelligi possint. Quod enim pertinet ad virtutes, quas cultus Cordis Jesu complectitur, liquet eas esse perfectissimas: ubi enim aut fides, aut charitas, aut religio præclarior perfectiusve exercentur? Siquidem universus cultus in eo demum consistit, ut Dominum Jesum frequenti adoratione, amore, gratiarum actione, omni denique officio prosequamur, de injuriis illi inflictis doleamus, eisque quacumque licet via, abolendis ac compensandis omni conatu ac cura incumbamus: Sacra menta in hunc finem frequentemus: templo adeamus: expiationem voluntariam adhibeamus: preces huc pertinentes ex imo pectore fundamus. His, inquam, actionibus, his virtutum exercitiis totum hoc erga Cor Jesu officium continetur, ac circumscribitur. Sunt autem hæc, ut apparet, non vanæ ceremoniæ, non signa vacua exteriores pietatis, non ostentus vani, oculis hominum perstringendis, aut auræ populari captandæ accommodati; nihil denique in his reperire est quod ulli cupiditati servire possit; cuncta solida sunt, cuncta interiora, cuncta sancta, cuncta pietate christiana dignissima: adeo ut, in eo quidem genere, nihil sincerius, nihil solidius, nihil sanctius, nihil Deo ac Christo Jesu dignius esse posse videatur.

Jam ad fructum quod spectat ex hoc officio capendum, excellentissimum esse convincitur; non solum harum virtutum contemplatione, quas modo di-

Q.3

ximus,

ximus, quarum videlicet exercitatione animam infinitis gratiis ditari necesse est; verum duabus præterea de causis, quas obiter attingere juvat.

Primum, quia vix fieri potest ut quis se assidue in cultu Cordis Jesu exerceat, quin brevi totus amantissimi Redemptoris amore accendatur. Hic est enim hujus officii fructus maxime proprius, ut facile intelligi potest, tum ex ipsa officii natura de qua dictum est, tum ex usu & praxi de qua postea. Idem vero evincitur animadversione sequenti: dupli nimirum via, amorem Jesu adipisci omnino possumus. Primo Dei mera liberalitate: quum ille scilicet vel precibus nostris exoratus; vel opus aliquod ad sui gloriam præstitum munerandi causa; amorem illum, munus omnium maximum misericorditer elargitur. Tum labore nostro accedente semper auxilio gratiæ: quum nimirum ea media adhibemus, quæ natura sua ad amorem Jesu in animis procreandum aptissima sunt. Qualia esse constat in primis, consideratio amabilissimarum Jesu perfectionum, ejusdemque in nos amoris ac meritorum recordatio. Jam vero affirmare sine dubitatione possumus, nullum esse pietatis officium, quod duplum hunc amoris Jesu consequendi modum luctucentius complectatur, quam cultus sacrosancti Cordis Jesu. Sive enim divinum hunc amorem procreari velis consideratione amoris Jesu erga nos, ejusdemque beneficiorum; nulli plane officio ejusmodi consideratio magis convenit ac propria est, quam huic ipsi de quo tractamus: quod ex superioribus duobus capitibus ma-

ni-

nifestum est. Sive amor Jesu fusis ad Deum precibus obtinendus sit: nihil cultores Cordis Jesu ex officio, tam frequenter, tamque acriter petunt, quam amorem Jesu: hic est votorum scopus præcipuus: hoc cætera omnia referunt. Sive denique ratio habeatur operis Deo grati, quod Deus dono illo pretiosissimo munetur; perspicuum est ex iis quæ toto hoc libello continentur, cultum Cordi Jesu adhibitum, opus esse Christo Jesu gratissimum.

Unde ulterior etiam ratio desumi potest, ad ostendendum officii hujuscce fructum non posse non esse maximum. Quum enim constet ex revelatione illa supra memorata, eos qui cultum propositum amplectentur, rem gratissimam Christo Jesu facturos; quemadmodum ipse disertis verbis significavit: dubium esse non potest quin eos amantissimus Dominus liberalissime remuneraturus sit. Certe promisso tenetur, fidemque obligavit suam, his verbis: *Spondeo eos omnes qui hoc honore Cor meum afficient, ipsius divini Cordis influxu cœlestium donorum copia* (quorum præcipuum amor Jesu est) *fore cumulandos*. Verum, ut nulla sit hæc promissio: certe officium erga Cor Jesu natura sua ejusmodi est, ut ejus assidua exercitatione cuncta impetrare a Jesu benignitate possimus. Quod hac unica consideratione persuaderi potest. Si tempore passionis Christi Domini, quum ille ab omnibus derelictus, & in manus inimicorum traditus, tam dira patiebatur; unus aliquis e discipulis inventus esset tam fidelis qui se palam ejus discipulum professus esset, gloriæque duxisset,

set eum magistrum ac Dominum agnoscere: si ab ejus latere non discedens, suasque lacrymas cum Jesu lacrymis miscens, dolorum ejus & ignominiae socius particepsque fieri voluisset; omnique ope Dominum patientem sublevare conatus esset. Quid putas, hanc fidem pietatemque in Corde Jesu omnium cordium gratissimo ac beneficentissimo effecturam fuisse? Qua deum gratiarum cœlestium copia, ejusmodi discipulum remuneraturum fuisse credendum est? Jam vero considerandum, ea quæ olim Jesus passionis tempore indigna toleravit, hoc tempore adversus eumdem in altaris Sacramento latentem quodammodo renovari, uti capite superiori descriptum est. Hic enim, a suis quoque derelictus, repudiatus, pulsus, contumeliis jactatus, injuriis denique omnibus appetitus fuit; atque etiam multis in locis appetitur. Hoc igitur statu, si aliqui fideles discipuli reperiantur, qui Jesum suum tam male habitum contemplantes, intimis sensibus commoti, omni ope connitantur, cœterorum negligentiam ac vercordiam; diligentia sua, honoribus, omnique genere cultus abolere, sarcire, compensare: quod aliud demum officii genus esse potest Christo Jesu acceptius; & quo certius illius voluntatem aut gratiam nobis demereri possimus?

F. Dandrea, 1998

Petrus Marinij sculps.

LIBER TERTIUS

De usu & praxi cultus Cordis Dei JESU.

A detailed woodcut illustration of a classical urn or vase, flanked by two small figures, all enclosed within a decorative circular frame with a decorative border.

R sunt

sunt adoratio, summiffio, admiratio, amor, laus, aliæque ejusmodi, prout rei dignitas & qualitas exigit. Ad memoriam denique, frequens ejusdem rei perfectiōnumque ei propriarum recordatio.

Res in exemplo planior fiet: sumamus cultum erga B. Virginem Dei Matrem. In quo demum consistere dicendus est cultus ille suavissimus? De interiori loquimur. Res facilis est, 1°. Ex parte quidem intellectus, consistit in cognitionibus, quibus prima illa animæ potentia instructa & ornata esse debet, de perfectionibus & excellentia hujus sanctissimæ Virginis: nimur quæ sit ejus dignitas, potentia, bonitas, misericordia, privilegia, perfectiones, gratiæ. Hæ porro cognitiones si desint, evidens est deesse plane fundamentum totius cultus. Et vero quotquot Deiparam sincere & ex animo colunt, hi omni opera satagunt ut has cognitiones comparent, & augeant lectione, meditatio-
ne, oratione, quo in studio non levem animi consolatiō-
nem percipiunt. 2°. Ex parte voluntatis, cultus B. V. consistit in affectionibus ex dicta notitia nasci aptis, quales sunt veneratio, fiducia, amor, gratus animus, &c. Quæ affectiones, ut nascuntur ex cognitione perfectiōnum Deiparæ, ita eidem cognitioni, prout magis aut minus perfecta est, æqua proportione respondent. 3°. Denique ex parte memorie, ille idem cultus perficitur per frequentem recordationem B. Virginis, rerumque ad eam pertinentium; quousque eo demum per-
veniatur, ut hæc recordatio frequentissima & familia-
rissima evadat. Hæc de cultu interiori.

Jam

Jam quod attinet ad exteriorem: quum actiones quibus constat oculis omnium pateant, cunctis quoque fidelibus notae sunt; nec egent peculiari explicacione. Hoc solummodo advertere juvat: certas quasdam actiones ita esse proprias & affixas quibusdam officiis particularibus, ut cæteris accommodari non possint: quemadmodum formulæ precationum particulares, litaniae, corollæ precatoriæ, imagines, confraternitates, &c. Alias vero, quæ quum natura sua sint communes, propriae tamen redduntur officiis particularibus, ex intentione operantis. Tales sunt Novendalia; Templorum aditiones; Altarium & Icuncularum ornamenta; auditio Missarum; Sacmentorum suscepitio; Eleemosinae; opera penitentiæ, charitatis, humilitatis; &c. uno verbo omnes illæ actiones exteriore ad cultum exteriorem pertinere dicendæ sunt, quæ cultus interioris hîc & nunc vera signa sunt: undecumque demum hanc significationem habeant. Igitur quum in hocce libro tractandum suscipiamus de usu ac praxi cultus Cordis Jesu, omnino necessarium est, ut de duplii illo genere cultus, interioris videlicet & exterioris, Cordi divinissimo proprio convenientis, breviter differamus.

C A P U T I.

De Cultu interiori Cordis JESU.

EX his quæ mox præmisimus, consequens est ut dicamus, cultum interiorem Cordis Jesu considerare, ex parte quidem intellectus, in cognitione excel-

R 2 len-

lentiæ hujus divinissimi Cordis. Scilicet quæ sit illius dignitas, sanctitas, sublimitas? Qui gratiarum thesauri in eo reconditi? Quanta pro Dei gloria, hominumque salute toleraverit? Quam divinissimæ Trinitati charum sit & acceptum? Quam fidelibus omnibus amabile? Uno verbo quam dignum amore nostro ac veneratione suprema? Ex quibus omnibus enasci oportet infinitam quamdam estimationem hujus sacratissimi Cordis. Hoc primum totius cultus fundamentum est. Porro hæc omnia fuse prosecuti sumus c. 1. l. 2.

Hæc igitur prima cura sit studiosorum Cordis Jesu, ut has cognitiones acquirant, & intellectum applicent ad ea consideranda, penitusque comprehendenda quæ dicto capite continentur. Quod non nuda lectione; sed meditatione, ac præsertim oratione, & cultus ipsius exercitatione consequentur.

Intellectu ita comparato facile sequentur quæ ad voluntatem pertinent; nimirum affectiones, infinitæ Cordis Jesu excellentiæ respondentes. Supremæ namque illius dignitati suprema debetur adoratio. Summis ejusdem prærogativis ac perfectionibus admiratio, glorificatio, laus. Amori immenso amor mutuus. Beneficiis ex eo in nos profectis æqua gratiarum actio. Misericordiæ fiducia. Virtutibus quarum sedes est imitatio. Injuriis quibus violatur violati honoris reparatio. Et ita de cæteris.

Præterea quum nulla sit res, Deo Patri hoc divino Corde charior: hoc ipso Corde apud eum utimur, ut omnes nostras actiones infinitæ ejus majestati gratas &

& acceptas reddamus: quicquid seu agimus, seu patimur, actionibus, per passionibusve hujus sacrosancti Cordis conjungendo. Per Cor Jesu Deum adoramus, laudamus, amamus, beneficia poscimus, gratias agimus, divinæ voluntati nos subjecimus, veniam delictorum petimus, &c. Denique quod huic pio officio maxime proprium est, considerantes amorem immensum quo Cor Jesu erga homines ardet, simulque perpendentes injurias eidem ab ingratis hominibus illatas; & nosmetipso in hoc ingratorum numero esse sentientes, pudore suffundimur, dolore afficimur, veniam summissime precamur, nosque illi abjicientes justam quam requirit expiationem, intimo pectoris sensu quoad possumus adhibemus. Quem præcipue honorem Cordi suo deferri Jesum maxime cupere, ex tota hujus SS. cultus ratione aperte constat.

His si adjungatur ex parte memoriæ frequens ac familiaris divinissimi Cordis recordatio, ita ut actiones illæ omnes, seu exercitia interiora huic colendo propria, in usum sæpiissime deducantur; tunc perfecte & ex omni parte constabit cultus interior; & in externum necessario diffundetur. Porro afferemus paulo post documenta & exercitia virorum sanctorum, quibus totum hoc quod de cultu interiori breviter hic attigimus egregie confirmabitur, fusiisque explicabitur.

CAPUT II.

De cultu exteriori Cordis Dei JESU.

QUæ pertinent ad cultum exteriorem Cordis Jesu, nihil discrepant ab iis quæ in aliis religionis officiis ab Ecclesia probatis observari solent. Præcipua capita breviter percurremus.

I.

In primis, maxima ratio habenda est eorum, quæ Jesus ipse in supra memorata revelatione exprefse præscripsit. Itaque singulis annis, ut in similibus officiis usuvenit, dies una cultui Cordis Jesu dedicanda est; festumque sacratissimi Cordis maxima qua fieri potest solemnitate ac pietate celebrandum.

Porro diem hanc Dominus ipse definivit, nempe feriam sextam octavæ Corporis Christi proximam. Illa igitur dies tota in colendo Corde Jesu consumenda est. Quod ut recte fiat, necesse est apprime cognoscere, seduloque perpendere quæ sit hujus festi ratio? Quod Christi in illo instituendo consilium? Quis finis? Quis scopus? Qua intentione celebrandum sit? Quo affectu? Quibus animi sensibus? Ad quæ probe intelligenda conducet ea legere, & meditari, quæ cap. 4. l. 1. & cap. 1. & 3. lib. 2. explicata sunt.

Accedendum ad penitentiæ Sacramentum, in quo, hac quidem die, decet & expedit confiteri summo animi dolo-

dolore, quicquid contra Jesum in Eucharistia residentem per totam vitam peccatum est, irreverentiis, sacrilegiis, negligentia, tepore, &c. Tum Christi Corpus sumendum: quod eo ferventius hac die praestari convenit, quod haec sacra communio ad aliarum defectus compensandos ordinari debet. Post coelestes epulas, adhibenda violati honoris expiatio ad sacrof sanctum Cor Jesu directa, quemadmodum Dominus expressis verbis postulavit. Haec autem expiatio aliud nihil est, quam affectus animi ex intimis enascens praecordiis, quo quis amore simul, pudore, & dolore tactus ob injurias amantissimo Redemptori ab ingratis hominibus illatas; hunc suum amorem, pudorem, ac dolorem Jesu pedibus abjectus testatur, conaturque profundissima animi summisione ac reverentia, offensas ab aliis, atque a semetipso irrogatas, abolere & quoad fieri potest compensare. Porro hujusmodi exercitationis exemplum ac formula inferius tradetur.

Præterea eo illo die tempa obeunda frequentius, ut cæterorum Christianorum negligentia, qui Jesu Salvatoris sui penitus obliti, ad eum nunquam officii causa adeunt, affiduitate nostra, hac saltem die compensetur. Eo vero habitu, ea modestia, ea reverentia tempa frequentanda, ut appareat animum esse, irreverentias ibidem admitti solitas abolere. Quinquies quoad fieri poterit hac die Jesus visitandus est. 1º. Eo fine, ut ei gratias habeamus ob immensum beneficium nobis in tanti Sacramenti institutione praestitum. 2º. Ut Jesu itidem gratias referamus, quod toties sacro ejus corpore

pore in sacra mensa pasti fuerimus: atque etiam pro cæteris omnibus gratiis in hoc Sacramento acceptis: 3°. Ut violati honoris expiationem Cordi divinissimo pro omnibus injuriis ac sacrilegiis, quibus ab hæreticis, aut infidelibus affectum est, adhibeamus. 4°. Ut pro innumeris etiam ac gravissimis fidelium offendis facimus satis. 5°. Denique ut Jesum tot in desertis locis residentem, ubi tam male habet, tam raro visitatur, tam ex omni parte negligitur, ea loca animo lustrando, suprema adoratione & amore debito prosequamur. Demum preces & orationes in laudem sacrosancti Cordis conscriptæ, ut in aliis ejusmodi piis officiis assollet, pro cuiusque affectu, ac commodo recitandæ. Quibus omnibus adjungi debent alia pietatis opera, penitentiæ, charitatis, misericordiæ, humilitatis, religionis, aliarumque virtutum, quibus in cæteris solemnitatibus animus præparari consuevit, ad gratias recipiendas illis diebus a Deo copiosius infundi solitas: quæque amor affatiæ suggeret.

II.

Verum præter illam diem solemniores quæ festo Cordis sui semel in anno celebrando, consecratam Jesus voluit, alia dies quolibet mense eidem SS. Cordi colendo dicanda similiter est: nimirum feria sexta prima occurrens initio cuiusque mensis. Qua die similia prorsus opera præstanta erunt quæ ipso præcipuo festivitatis die usurpanda notavimus. Nempe frequentanda Penitentiæ & Eucharistiæ sacramenta; adhibenda violati ho-

honoris expiatio ; obeunda Templa ; &c. Hæc porro ad præmix singulis mensibus deducere, grave videri non potest : quum nemo sit eorum qui pietati dant operam, qui sæpius in mense Sacraenta non suscipiat : nihilque vetet quominus feria illa sexta quam assignavimus, sacro convivio destinetur. Certe, si festum aliquod insignius in eam diem incideret, huic officio piæ personæ non decessent. Illa ergo feria sexta habenda est ut dies quædam sacratior, Cordi Jesu colendo dedicata, in qua ad divina mysteria accedi, Deo gratissimum erit.

III.

Singulis præterea hebdomadis, feria sexta eidem cultui destinari potest : qua die superius statuta, vel omnino, vel ex parte pro cuiusque devotione exercenda erunt. Fuere, qui initio, improbare visi sunt, certos dies sacro cultui sic toto anno definiri: unum diem sufficere volebant: quumque Jesus huic festo celebrando, feriam sextam post octavam Corporis Christi designasset, hac, contentos nos esse debere volebant: plures dies addi sine causa. Sed certe parum illi ad rem attendisse videntur. Nam 1º. solemne hoc est aliis omnibus pietatis officiis, ut non tantum semel in anno, sed mensibus præterea singulis, atque etiam hebdomadis, dies una his exercendis consecrata sit. Sic feria sexta cujusvis hebdomadæ, Passionis Christi memoriæ recolendæ, dicata est: & feria quinta institutioni sanctissimæ Eucharistiae. Cur ergo in cultu Cordis Jesu hoc

S

im-

improbabitur, quod in aliis similibus Ecclesia probat? Præterea, si laudabile est Deoque gratum, Cor Jesu semel in anno solemnri ritu coli; quis non videt laudabilius fore, Deoque gratius, si cultus ille saepius in anno renovetur? Demum, quum Jesus declarare dignatus sit, sibi vehementer acceptum esse ut Cor suum a fidelibus colatur: quid amplius expectamus, ut ad cultum huic divinissimo Cordi adhibendum accendamus; non tantum semel in anno, aut mense, aut hebdomada, sed diebus etiam singulis atque horis, si fieri possit? Et vero ita solent sinceri cultores Cordis Jesu: nullam siquidem diem prætermittunt, nullam fere horam cultu sanctissimi Cordis vacuam. Sive enim ad Altare sacrificii causa, seu ad sacram Communionem accedunt, sive Missarum solemnibus intersunt, sive Templa obeunt, seu orant, Cor Jesu assidue cogitant: huic sese strictissime conjungunt: eo apud Patrem æternum sine intermissione utuntur, ut accessum facilem ad misericordiæ Thronum inventant: sua demum omnia ad Dei gloriam animæque salutem ac perfectionem spectantia, cum hoc divino Corde, per ipsum, & in ipso perficiunt. Sed hæc, jam Sanctorum hominum authoritate & exemplis confirmare juvat.

CA

CAPUT III.

*Varie praxes Cordi JESU colendo idoneæ, a Sanctis
Viris exercitæ ac traditæ.*

EX dicendis in hoc capite clare patebit, cultum sacrosancti Cordis Dei Jesu non esse saeculi hujus novum inventum; sed olim a Deo piis ac Sanctis viris, iisque in Ecclesia illustrioribus fuisse afflatum.

P R A X I S I.

Ex Ludovici Blosii documentis de Corde JESU.

Blosius ex ordine S. Benedicti, in rebus spiritualibus ac divinis Magister omnium consensu peritissimus, ac vitae sanctitate celeberrimus; qui natus anno 1506. pie obiit an. 1566. multis in locis suorum operum, Cordis Jesu cultum & praxim gravissimis verbis commendat. In speculo spirit. c. 7. sub finem, hæc præcipit. Commenda bona opera & exercitia tua sacratissimo atque mellifluo Cordi Jesu emenda- da, perficiendaque. Maxime enim id expetit Cor il- lud amantissimum, & semper paratum est imperfe- cta tua excellentissimo modo perficere. Rursus in in- stit. Spirit: c. 9. Asceta, inquit, opera & exercitia sua, pio mellifluoque Cordi Domini Jesu, quod divinita- tis Cordi inseparabiliter unitum est, & unde omne

S 2 bo-

„ bonum promanat, emendanda atque perficienda com-
 „ mendabit. Iterum in farrag. utiliss. instit. sub finem,
 „ inter illa documenta quæ notatu digna inscribit, idem
 „ docet his verbis. Sectator vitæ spiritualis, opera &
 „ exercitia sua divino Cordi Jesu Christi emendanda
 „ perficiendaque commendet. Item in scrinio spirit.
 „ Sic Deum Patrem orat: Pater Cœlestis! ego pro fri-
 „ gida & misera cordis mei ariditate, offero tibi fervida
 „ desideria, ardentissimumque amorem Cordis dilecti
 „ filii tui Jesu Christi. Denique in articulis vitæ Chri-
 „ sti, articulo 23. de Corde Jesu ita loquitur. Utinam
 „ hoc Cor suavissimum, hoc amænum beatitudinis
 „ gazophilacium sit mihi in morte salus & solatium,
 „ & post mortem æternum domicilium. Alia ejusmo-
 „ di non pauca, de Corde Jesu, in operibus ejusdem
 Blosii reperiuntur, ex quibus non obscure intelligitur,
 quanti faceret praxim illam toties a se inculcatam.

P R A X I S I I.

Ex Lanspergio desumpta.

Joannes Lanspergius, ob eximiam pietatem justus
 cognominatus, ex ordine Carthusiano, doctrina &
 usu rerum spiritualium commendatissimus, qui sub
 initium sæculi 1600. floruit, quid de cultu Cordis
 Jesu sentiret, declaravit in eo opusculo, quod, *pha-*
Lib. 1. part. 5. initio. *retra divini amoris Apostoliceque perfectionis*, incri-
 ptum voluit. Ubi de cultu Cordis Jesu ex instituto
 tractans, hæc habet. Ad venerationem Cordis piissimi

simi D. N. Jesu Christi amore & misericordia exuberantissimi, studeas te ipsum excitare, ac sedula devo-
tione ipsum frequentare: illud osculando & mente in-
troeundo. Per ipsum petenda petas, & exercitia tua offre-
ras: quia charismatum omnium est apotheca, & ostium
per quod nos ad Deum, & ipse ad nos accedit. Itaque
figuram aliquam dominici Cordis... ponas in loco ali-
quo, per quem saepius transfire debeas, qua saepius exerci-
tii tui, & amoris excitandi in Deum, admonearis... posses
etiam, urgente devotione, internam figuram hanc, id
est Cor Domini Jesu osculari, & animo tuo pervadere;
quasi verum deificum Cor Domini Jesu sub labiis
habeas osculandum: in quod Cor tuum imprimere
gestias, atque spiritum tuum immergere, absorberi-
que desideres: videarisque tibi, ex gratiose corde ipsius
attrahere in cor tuum Spiritum ejus, gratiam quoque
ejus & virtutes, ac prorsus quicquid fuerit ibi salutare;
quod mensuram excedit. His enim omnibus Cor Jesu
exuberantissime scatet. Expedit autem & valde pium
est, Cor Domini Jesu devote honorare: ad quod in omni
necessitate confugias: unde quoque consolationem &
omne auxilium haurias. Nam ubi cunctorum te mor-
talius corda deseruerint, ubi imposuerint tibi: secu-
rus esto, hoc fidelissimum Cor te non decipiet, nec
derelinquet.

Ex P. Alvare de Paz.

P. Jacobus Alvares de Paz e Soc. Jesu, in via spirituali, quam tot excellentissimis libris demonstravit, dux peritissimus, vitæque sanctitate insignis, quid de cultu Cordis Jesu sentiret, expressit, cùm in aliis operum suorum locis, tum vero præcipue tom. 3. l. 4. part. 2. Exercit. 2, ubi exercitium ad Cor Jesu specialiter venerandum præscribens, hæc habet. Conaberis intrare in Cor Domini Jesu, ipsumque considerare quale sit: ut ad ipsius similitudinem cor tuum efformes. Cor istud sanctissimum est via, per quam venimus ad æternam mansionem, quæ est Christi divinitas: & ostium per quod ingredimur ad contemplationem & amorem divinitatis ascendere, in Cor istud Domini, omnium cordium sanctissimum atque mundissimum, intenta consideratione penetrare curabis; ut simile Cor, aspirando in oratione, & laborando in actione, habere coneris. Tum, in certa quædam praxi, quam in eodem loco subjungit, in hæc verba prorumpit. O Salvator hominum Christe Jesus, cuius opus redemptio nostra est: cuius imitatio tota perfectio est; aperi mihi obsecro sanctissimum Cor tuum, januam vitæ, & fontem aquæ vivæ, ut per il lud ad tui notitiam ingrediar, & aquam veræ virtutis omnem sitim rerum temporalium extinguentem bibam, &c.

PRA-

S. Gertrudi, a Deo revelata.

Quanto studio & affectu S. Gertrudis divinissimum Cor Jesu, Deo afflante, prosecuta sit, superius c. 1. l. 2. dictum est. Hic aliquid dictis addendum. Libro 3. insinuationum seu revelationum cap. 25. hæc leguntur. Alia vice, quum Gertrudis studeret orando singula verba cum attentione proferre: & in hoc, ex " humana fragilitate sæpius impediretur: ob eam rem " mœsta, dixit intra se: *Quis vero ex tali studio pro-* " *venire fructus possit, cui tanta ineft instabilitas?* Cujus " mœrorem Dominus non patiens, obtulit ei Cor " suum deificatum, dicens: *ecce Cor meum dulcissi-* " *mum, venerandæ Trinitatis organum, oculis mentis "* tuæ objicio, cui omnia quæ per te minus implere suffi- " cis, fiducialiter pro te supplenda commendabis: & " *sic omnia coram oculis meis apparebunt summe per-* " *fecta ... Cor meum deinceps semper aderit tibi, ad hoc "* ut omnes negligentias tuas qualibet hora pro te suppleat. "

Eodem illo lib. 3. c. 28. hæc habentur. Dixit Do- " minus ad Gertrudem: respice ad Cor meum: hoc erit " tibi templum. Quære autem in cæteris Corporis mei " partibus, alias quasi officinas, in quibus vitam degas: " Corpus enim meum erit tibi imposterum pro clauistro. " Ad quod illa: Domine, nihil est quod quæram amplius " aut eligam, quia tam suavem ubertatem in Corde tuo " dulcissimo (quod dignaris templum meum dicere) in- " veni, ut extra illud nullam quietem admittere possim. "

PRA-

P R A X I S V.

*Venerabili Matri Marie de Incarnatione ex ordine
sanctimonialium divae Ursulae, Deo revelante,
tradita.*

Hæc ipsa est sanctimonialis totâ Galliâ vitæ sanctitate celeberrima, omnibus gratiæ donis mirabiliter insignita, altera Theresia dicta, quæ nova prorsus admirabilique vocatione, Dei monitu, ac superiorum permisso, invicto animo maria trajiciens, in plagas Canadenses anno 1640. se contulit; ibique Monasterium feminis barbaris in fide educandis destinatum, fundavit. Quo opere, labore ingenti, consummato, ipsa, barbaris illis feminis instituendis, zelo plane apostolico, ad senium & mortem usque perseveravit. Porro hæc eximiis virtutibus adeo excelluit, tot tantisque cœlestibus gratiis abundavit, tam sublimibus a Deo communicationibus ac donis ornata fuit, ut ejus animæ rectores animo reputantes, quantum utilitatis & fructus ex illarum gratiarum cognitione ad Dei gloriam, publicumque Ecclesiæ bonum, aliquando existere posset, non dubitaverint idem illi præceptum imponere, quod olim Sanctæ Theresiæ impositum fuisse legimus: nimirum ut vitam ipsa suam, beneficiaque a Dei bonitate accepta, manu sua conscriberet. Päruit illa, ut decebat, vitam scripsit suam: quæ postea, ea mortua, in lucem, cum Doctorum & Superiorum approbationibus, non sine legentium admiratione

tionē edita est. Eo quippe stylo res suas conscripsit, ut facile appareat, (id quod ipsa satis innuit) afflante numine, verbaque Spiritu Sancto subministrante, opus injunctum perfecisse. Neque enim humana mens, rebus quæ his scriptis continentur, utpote ab humano sensu intelligentiaque remotissimis, tam sublimiter tamque dilucide tractandis, par ulla tenus censi potest.

Hæc igitur sanctimonialis, quod ad rem præsentem attinet, Cor Jesu maximo affectu constantissime ad mortem usque venerata est: & quidem eo tempore ac ætate, quum de hoc cultu nostro, utpote nondum cognito, altum in Ecclesia silentium tenebatur. Quo pacto autem cœlesti revelatione didicerit Cordi Jesu cultum adhibere, ipsa in hunc modum refert. lib. 2. c. 10. & iterum l. 3. c. XIII. in additione.

Crescebat in dies magis ac magis hoc meum vehementissimum de amplificatione regni Jesu Christi desiderium, precibusque ardentissimis de hoc negotio agere apud Patrem æternum non cessabam. Accidit autem nocte quadam, quum super ea re, more meo, cum Patre æterno in oratione tractarem; ut, subita in animo meo oborta luce, perspexerim ac senserim, me a divina majestate æquis auribus non audiri: Deumque Patrem, contra solitum, meis precibus minime tangi. Pupugit acerrime hæc infusa cognitio cor meum, miraque anxietate vexavit: omnia pati cupiissem, ut id quod in me deerat ad Patris æterni cor emolliendum, divina bonitas largiretur; ut sic de-

T mum

„mum rem, quam enixissime petebam æquissimamque
 „esse sentiebam, obtinere possem. Hoc equidem apud me
 „interius certo cognoscebam, preces meas Deo esse gra-
 „tas; sed eum tamen ut se exorari pateretur, aliquid
 „præterea ex me cupere, quo me carere sentiebam.
 „Ego vero me ad illius pedes abjiciens, atque in aby-
 „sum vilitatis meæ quantum poteram memet immer-
 „gens, optabam vehementissimo desiderio, ut hoc
 „ipsum quod mihi deerat, donare summa majestas di-
 „gnaretur; ut exaudiri tandem possem. Tum vero
 „repente divinæ lucis radium in animam meam illabi-
 „sensi: quem hæc vox statim secuta est. PETE A
 „ME PER COR JESU FILII MEI AMANTISSI-
 „MI: PER ILLUD EXAUDIAM TE, ET IMPE-
 „TRABIS QUÆ POSCIS. Porro ex illa hora ac
 „momento, Spiritus quo anima mea regebatur, huic
 „me divino adorandoque Cordi tam arctissime con-
 „junxit; ut jam nec loqui, nec spiritum ducere, nisi
 „per illud possem. Novas quotidie in hoc divinissimo
 „Corde Jesu gratiæ infusiones experiebar, quas neque
 „calamo, neque lingua exprimere fas est.

Ex illa die, quotidianum exercitium erga Cor Jesu
 usurpare cœpit: cui nunquam se desuisse, 30. anno-
 rum spatio quos supervixit, confitetur, in epistola quæ
 lib. 3. ejusdem vitæ c. 13. in additione refertur, in
 hæc verba: A me petis, ut de quibusdam pietatis of-
 ficiis mihi familiaribus te participem faciam. Non es
 nescius, me illa exercere vix posse, quæ certis ac defi-
 nitis actionibus continentur. Fatebor tamen ingenue,
 unum

unum esse præ cæteris, quod ab ipso Domino acce-
ptum habeo, in quo triginta jam ferme annos me
exerceo, erga sacrosanctum & supreme adorandum
Cor Jesu. Ratio autem quæ me impulit ad hoc exer-
citum amplectendum, si scire cupis, hæc fuit. No-
ste quadam quum aliquid a Patre æterno maxima
contentione peterem (Hic summatim repetit quæ mo-
do citata sunt, tum hæc addit.) Meæ internæ faculta-
tes omnes jam tunc huic sacrosancto Cordi tam inti-
me fuere conjunctæ, ut Patri æterno loqui amplius
non valerem, nisi per Cor Jesu. Ab illo tempore dies
singulos vespere clando pia ad Cor Jesu exercitatione:
cui nunquam me defuisse memini, nisi fortasse neces-
sitate compulsa. Et quidem, si audire libet, en ferme
exercitum meum ad Cor Jesu, & rationem quam te-
nere soleo Patrem æternum alloquens.

Per Cor Jesu mei, vitæ meæ, veritatis & viæ,
ad te accedo O Pater æterne! Per hoc adorandum
Cor, te adoro pro iis omnibus hominibus qui te
non adorant: Te amo pro his omnibus qui te non
amant: te Deum agnosco pro iis omnibus qui volun-
tarie excæcati te agnoscere negligunt. Cupio homi-
num omnium erga te obligationibus & officiis maje-
stati tuæ per hoc divinissimum Cor satisfacere. To-
tum orbem mente circumeo, animas requirens pretio-
so sponsi mei redemptas sanguine, ut pro iis per hoc
sacrosanctum Cor tibi satisfaciam: eas complector, ti-
bique per Cor Jesu offero: eorum ad te conversio-
nem per illud ipsum Cor summissime peto. Heu!

T 2 ne

„ ne permittas, Jesum meum ab illis diutius ignorari.
 „ Fac ut pro illo vivant, qui pro illis omnibus mortuus
 „ est. Cernis equidem, divine Pater, eas nondum cer-
 „ te vivere. Ah! fac per hoc divinum Cor Jesu, fac
 „ obtestor, ut vivere tandem incipient. Offero maje-
 „ stati tuæ super hoc sanctissimum Cor N. N. servos
 „ tuos. Peto per divinum sponsum meum, ut eos ejus
 „ spiritu repleas: utque auspice eodem illo sacrosancto
 „ Corde, tecum esse mereantur in æternum. Tum fer-
 „ monem dirigens ad verbum ipsum incarnatum, sic
 „ ajo. Scis utique dilecte mi, id omne quod Patri tuo
 „ per divinum Cor tuum dicere cupio: atque hæc omnia
 „ quum dico Patri tuo, tibi etiam ipsi dico: quia Tu
 „ in Patre, & Pater in Te est. Hæc igitur omnia cum
 „ illo perfice. En quale sit meum ad Cor Jesu exerci-
 „ tium. Deinde considerans, quantum debeam Verbo
 „ incarnato, in hunc modum orare pergo. O mi divi-
 „ ne sponsæ, quid tibi rependam pro tuis innumeris in
 „ me collatis beneficiis: tibi utique gratias agere volo
 „ per divinissimam matrem tuam. Cor sacrosanctum
 „ hujus SS. Matris tibi offero, quemadmodum Patri
 „ æterno tuummet obtuli. Per hoc sacrosanctum Cor
 „ Matris tuæ, tanto tui amore succensum, te amo: hæc
 „ sacra ubera quæ suxisti, hunc uterum in quo habita-
 „ re voluisti tibi offero, ut pro omnibus acceptis bene-
 „ ficiis gratias agam; atque etiam pro vitæ meæ emen-
 „ datione, & animæ meæ sanctificatione. Tum deni-
 „ que ad B. Virginem me converto, & quicquid affectus
 „ suggerit fundo.

PRA-

P R A X I S V I.

*Deducta ex visione cœlesti habita ab illa Virgine
Parodiensi supra memorata.*

Dum aliarum sanctorum seminarum visiones cœlestes ad Cor Jesu spectantes referimus, omittenda sane non est Virgo illa sanctimonialis Parodiensis, cuius opera Jesus uti voluit, ut Cordis sui divinissimi cultum his temporibus excitaret. De qua quum jam multa superius dixerimus, unum dumtaxat huic loco accommodatum adjungemus. Hæc igitur ad animæ suæ rectorem scribens, sic loquitur: *Quod pertinet ad beneficia singularia ex Corde Jesu in me profecta, adeo multa sunt, ut vix animum inducere possim ea singillatim enumerare. Obedientiæ porro, quæ me hæc scribere cogit, facturam me satis existimavi, si pauca hæc quæ subjicio declararem. Die quodam S. Joanis Euangelistæ sacro, postquam ab amantissimo Dominino gratiam accepissem illi propemodum similem, quæ in ultima cœna dilecto discipulo contigit: mènti meæ Cor illud sacrofæcum objectum est, lucis radios miro splendore spargens undeque, crystallique instar pellucens, in throno qui totus ex igne flammis que constare videbatur veluti sublime: vulnus lancea factum distincte apparebat: spinea corona Cor cingebat: Cruxque in superiori parte eminebat. Quæ Dominicæ Passionis insignia significabant (rem ipso Jesu declarante) omnia quæ ille pro hominum salute passus*

T 3 est,

» est, ex amore profluxisse. Tum, amantissimus Do-
 » minus hæc adjecit: cupere se vehementer, ab homini-
 » bus redamari: seque hoc desiderio excitatum statuif-
 » se Cor suum illis manifestare, huncque thesaurum
 » amoris & misericordiæ, gratiarumque omnium ad fa-
 » lutem & perfectionem conducentium referare: eo fine
 » ut quotquot huic sacrosancto Cordi debitam reveren-
 » tiam & amorem adhibere vellent, infinitis quas com-
 » pletitur divitiis participes efficerentur. Affirmans præ-
 » terea, cultum illum peculiarem Cordi suo delatum si-
 » bi esse acceptissimum: ac propterea velle se, ut ima-
 » go Cordis sui expressa coloribus fidelium oculis palam
 » exponeretur: quo emolliri eorum durities specie tam
 » amabili posset. Pollicens insuper eos omnes qui ejusmo-
 » di imaginem præcipua veneratione colerent, donis cœ-
 » lestibus ex hujus divinissimi Cordis plenitudine pro-
 » deuntibus, affatim cumulandos.

CAPUT IV.

*Appendix de cultu sanctissimi & immaculati Cordis
MARIAE Matris Dei JESU.*

Constituto semel in Ecclesia, afflante Spiritu
 Sancto, cultu ac festo Cordis Jesu; consequens
 erat ut, ejusdem Spiritus instinctu, constitueretur adhuc
 cultus & festum Cordis MARIAE. Hæc porro conse-
 quentia quam justa sit, ac divinis consiliis consentanea,
 apparebit ex sequenti animadversione; qua capitatis hu-
 jus

ius initium facere operæ pretium erit. Nulla certe Mariæ gloriosior, nulla servis illius jucundior ac gratior accidere potest. Scilicet, Christus Jesus immenso Matris amore ductus, eam sibi in rebus omnibus coniunctissimam ac simillimam esse voluit; & quantum licuit effecit, perpetua rerum suarum cum illa communicatione. Bona quippe omnia sibi propria, modo quodam mirabili, cum matre, omni tempore, omni loco, omni rerum statu ita divisit, ac partitus est; ut id omne quod ipse natura sua ac proprio jure possidet, illud idem Mater ipsa, filii gratia ac communicatione possideat; quantum naturæ creatæ fragilitas patitur. Prærogativas dico, qualitates, nomina, titulos, privilegia, virtutes, perfectiones, divitias, gloriam, potentiam, imperium, ac denique, quod hic peculiariter intendimus, honores omnes ab Ecclesia delatos. Rem hanc, hominum sane & Angelorum attentione & admiratione dignissimam, atque ad finem a nobis intentum, ut videbitur, accommodatam, paulo attenius perpendamus. Oculos itaque mentis, si placet, in Mariam convertamus: hancque ipsius cum filio indissolubilem conjunctionem, primo, ante sæcula condita inspiciamus. Nimirum in decretis divinæ Providentiae: cuius primum ac præcipuum opus, Jesus ipse utique fuit, simul cum Virgine Matre. Hæc, ab æterno ante omnem creaturam, simul cum filio præcognita, præelecta, prædestinata. Hæc, cum filio causa finalis saltem secundaria productionis rerum omnium: nam omnia propter Filium & propter Matrem simul,

con-

condita esse, indicant cuncta illa Sapientiae loca, quæ cùm a Patribus, tum ab Ecclesia Mariæ constanter *Eccli. 24. adaptantur. Prodi vi primogenita ante omnem creaturam. Proverb. 8. ram. Dominus posse dicit me in initio viarum suarum... ab Aeterno ordinata sum... nondum erant abyssi. Ego jam concepta eram.... quando preparabat cœlos aderam. (nimis ut causa finalis.) Cum eo eram cuncta componens. Et c.*

Mirum sane accidere debet, quod ista divinæ Sapientiae oracula, Verbum æternum proprie respiciencia; Mariæ, ab ipsa veritatis magistra Ecclesia, palam ac publice accommodentur: præsertim quum ejusmodi publica accommodatio, non sine peculiari Spiritus sancti Ecclesiam assidue dirigentis inspiratione, facta fuisse credenda sit. Quid vero Spiritus sanctus, quid Ecclesia significare voluere, dum eisdem præcise coloribus ac lineamentis Matrem adumbrarunt, quibus Filius a divina sapientia in Scripturis effingitur: nisi hanc quam dicimus admirabilem Filii cum Matre conjunctionem, ac similitudinem in omnibus tum creationis operibus, tum redēctionis mysteriis: communem quodammodo utrique tribuentes potestatem, ac dominationem super omnes creaturas; communemque influxum gratiarum ad salutem & perfectiōnem conducedent?

Jam si eamdem sanctissimam Virginem post rerum productionem considerare pergas, conjunctionem illam seu similitudinem cum Filio, ab ipso statim mundi exordio, ac deinceps in toto veteri testamen-

mento expressam perpetuo reperies: in promissionibus Patriarchis a Deo factis: in oraculis Prophetarum: in figuris ac symbolis antiquæ legis. In his enim pe-
ne omnibus Mariam invenies cum filio promissam,
prænunciatam, figuratam.

Verum hæc conjunctio nusquam admirabilior ap-
paruit, quam in lege nova: in ipsa videlicet rerum præ-
dictarum ac promissarum executione. Hic velim con-
sideres Verbi incarnati mysteria omnia, Incarnatio-
nis, Nativitatis, Infantiae. &c. in omnibus ac singulis
Matrem ita cum Filio junctam reperies, ut nihil esse
conjunctius possit. In Incarnatione, Verbum divi-
num se in Matris visceribus menses novem ita condidit,
ut rem unam & eamdem, juxta humanum loquendi
morem, cum illa quodammodo constituere visus sit.
Infantiam totam inter brachia Matris transegit, vir-
gineo sinu perpetuo fotus, affixusque sacris uberibus.
Vitam privatam cum Matre 30. ipsos annos consum-
fit, eodem tecto, eadem mensa, iisdem bonis, eadem
fortuna utens: imo Matris imperio, filiorum more,
subditus & obediens. Ecquæ major aut magis intima
conjunctio esse, aut etiam fingi possit? Similem plane
reperire est in aliis omnibus Christi seu prædicantis,
seu patientis, seu resurgentis mysteriis. Etenim labo-
res omnes suos, dolores, opprobria, gaudia, ita filius
matri communicavit; ut omnia sibi cum illa esse com-
munia, semper & ubique voluerit, & ostenderit.

Sed ad majora transeamus: hanc Mariæ cum Filio
assimilationem contemplemur in virtutibus, perfe-

V ctio-

ctionibus, prærogativis, nominibus, titulis, qualitatibus, privilegiis, potestate, imperio, gloria, ac demum in honoribus ab Ecclesia utrique delatis. Et primo quidem in virtutibus. Jesum itaque ex una parte considera, hominum omnium humillimum, mitissimum, patientissimum, obedientissimum, castissimum, innocentissimum, charitate ac misericordia plenissimum, denique sanctissimum: ex alia Mariam considera Filio in eisdem virtutibus ita similem, ut ipsa quoque homines omnes humilitate, mansuetudine, patientia, obedientia, castitate, innocentia, charitate, misericordia, sanctitate, infinito quodam intervallo vincat ac superet.

2º. In titulis ac qualitatibus. Vide quam exacte respondeant Matris qualitates ac tituli, qualitatibus ac titulis Filii. Jesus Rex noster: Maria Regina nostra. Jesus Dominus noster: Maria Domina nostra. Jesus advocatus & mediator noster: Maria advocata ac mediatrix nostra. Jesus Pater noster: Maria Mater nostra. Jesus spes nostra, vita nostra, refugium nostrum, auxilium & solatium nostrum: Maria spes nostra, vita nostra, dulcedo nostra, refugium, solatium, & auxilium nostrum. &c.

3º. In prærogativis ac privilegiis. Jesus natura impeccabilis: Maria impeccabilis gratia. Jesus omni peccato tum originali tum actuali jure proprio immunis: Maria immunitate eadem singulari privilegio gaudens. Jesus author gratiæ: Maria Mater gratiæ. Jesus misericordiæ Pater: Maria misericordiæ Mater. Jesus virgo: Maria virgo. Jesus in sepulchro incorruptus:

ptus: Maria eadem post mortem prærogativa donata. Jesus a mortuis tertia die resurgens: Maria eodem die rum spatio ipsa quoque a mortuis rediviva. Jesus in cœlum corpore & anima ascendens: Maria eodem modo in cœlos assumta. Jesus ad dexteram Patris sedens: Maria ad dexteram Filii collocata. Jesu omnis potestas a Patre data: Mariæ omnis quoque a Filio potentia concessa. Pater gloriam omnem suam & imperium cum Filio divisit: Filius hanc ipsam gloriam & imperium Matri secum voluit esse communia.

4º. Denique in honoribus ab Ecclesia Jesu ac Mariæ delatis: quod ad rem hujuscē capitatis propriam proxime pertinet. Scilicet nullum est obsequii aut officii genus ab Ecclesia ad honorem Filii institutum, cui simile ad Matrem venerandam inductum non reperiatur. Orbem terrarum mentis oculis perlungstra, & cum debita admiratione animique voluptate recognoscē, nullam esse mundi partem, ubi Jesu nomen cognitum ac prædicatum sit; quin ibidem Mariæ nomen simul cum Filii nomine annunciatum quoque fuerit. Nullam esse gentem quæ Jesum Dei Filium agnoverit; quin Mariam indivisim Dei Matrem confessā, ac venerata sit. Templum nullum Jesu consecratum fuisse; in quo monumentum aliquod ad Mariæ gloriam constitutum non inveniatur. Neminem in Ecclesia extitisse, qui amore Jesu singulariter arserit; quin ardore simili erga Mariam incensus fuerit: quod omnium Sanctorum exempla declarant. Ut omnino dicere liceat, Jesum neque coli, neque amari voluisse

V 2

fine

sine perpetuo Matris confortio. Cerne, ut Mariæ nomen in ore fidelium, a nomine Jesu inseparabile sit. Ut Matris præconia cum Filii laudibus quotidie in divinis officiis misceantur & confundantur. Ut mysteria omnia vitæ Christi, ab incarnatione incipiendo usque ad Ascensionem, totidem solemnitatibus ab Ecclesia celebrentur: & quomodo idem honor, cunctis mysteriis vitæ sanctissimæ Matris, a Conceptione ad Assumptionem, similiter deferatur. Nullam demum in Ecclesia exoriri novam festivitatem, nullum officium, aut exercitium ad honorem & cultum Filii; quin similis continuo festivitas, officium, aut exercitium ad honorem & cultum Matris excitetur, & inducatur: exemplo sint, festivitates Nominis Jesu: Nominis Mariæ. Gaudiorum Jesu: gaudiorum Mariæ. Excellentiarum Jesu: Excellentiarum Mariæ. Dolorum & Passionis Jesu: Dolorum & Passionis Mariæ. Quod in aliis similibus celebritatibus, & exercitiis, constanter & absque varia-
tione in Ecclesia factitatum, attentus quisque lector repe-
riet. Ergo, ut tandem id quod intendimus, quodque ini-
tio hujusce capititis asseruimus, concludamus: semel in-
stituto cultu ac festo Cordis Jesu, consequens erat jux-
ta consuetam Spiritus sancti in Ecclesia gubernanda
Providentiam, ut similis cultus seu festum ad honorem
Cordis Mariæ institueretur.

Et vero ita factum esse gaudemus: jam enim suavif-
fimus ille Cordis Mariæ cultus, totâ Europâ una cum
cultu Cordis Jesu propagatus est. Imo ita rem Jesus
disposuit, ut primum templorum omnium, in suimet

Cor-

Cordis honorem excitatum (quod fuit Constantiis castris in Normannia in seminario Episcopali) illud idem in honorem Cordis Mariæ simul dedicatum fit: atque uno eodemque momento, utrique sanctissimo Cordi simul & indivisim honos adhiberi coeperit. Namque ibidem, in amborum honorem, festum solemni pompa per octiduum celebratum est: constitutaque confraternitas sacris Cordibus affidue colendis destinata: quam Clemens X. Sum. Pont. brevi Indulgentiarum decoravit. an. 1674. die 4. Octob. Pontif. 5. Clemens IX. cumdem favorem jam impertierat, anno 1668. 28. April. Abbatiae regiae S. Cæsarii in civitate Arelatensi: in qua singulis annis, Cordis Mariæ festum solemni ritu celebratur. Ex eo vero tempore, sanctissimus ac suavissimus cultus in aliis plurimis civitatibus, Provinciis, ac Regnis dilatatus est; in Gallia, Belgio, Germania, Polonia, Bohemia, Lituania. In Ecclesiis tum secularibus, tum regularibus viorum ac mulierum: ut patebit ex indice Brevium Indulgentiarum, variis confraternitatibus sub illo sacro nomine constitutis, a summis Pontificibus concessorum: quem sub finem secundæ partis exhibebimus. Demum hoc loço omittendum non est; ordinem S. Benedicti in Gallia, officium divinum ad honorem Cordis Mariæ proprium ac peculiare concinnasse, sub ritu 2. class. 8. Februarii recitandum: quemadmodum de Corde Jesu supra retulimus. Quod, ex additamento Breviarii hujus Ordinis proprii, Parisiis apud Petrum de Bats via Jacobea edito, certissime constat.

V 3

Jan

Jam si rationibus agendum sit, ad persuadendum quanta sit hujusc cultus erga Cor Mariæ soliditas, æquitas, suavitas, utilitas, sanctitas, non aliis certe ute-
mir argumentis, quam illis ipsis quæ superius attulimus, quum de Corde Jesu differuimus. Etenim ubi a Corde Jesu discesseris, quid demum reperies aut sanctius, aut dulcior, aut nobilior, aut sublimius, quam Cor Mariæ? Quod quum simillimum sit Cordi Jesu; quicquid de hujus excellentia dictum est, c. 1. l. 2. Cordi Mariæ accommodatum, ejus quoque excellentiam commendabunt. Sive enim hanc excellentiam metiri velis ex dignitate personæ: sive ex perfe-
ctione animæ, cui Cor conjunctum est: sive ex gratiis infusis: sive ex virtutibus, quarum sedes est atque origo: sive ex functione, ad quam factum destinatumque est, nimirum ut amore Jesu ineffabili, indesinenter ac in æternum arderet: sive demum ex gloria, quam suis affectionibus Deo creat: evidens est, nihil exis-
tere inter puras creaturas, seu in Cœlo, seu in terra, hoc virgineo corde perfectius, pretiosius, sanctius, excel-
lentius, Deo & Jesu Christo gratius. His adde nihil esse nostri amantius, aut in nos beneficentius. Agitur enim de Corde Matris nostræ, Dominæ nostræ, Reginæ nostræ, Advocatæ nostræ, Auxilii nostri, Refugii nostri, Consolationis nostræ. Agitur de Corde amo-
re nostri gladio doloris transfixo, cunctosque Cordis Jesu dolores pro nostra salute suscep-
tos, affatim participante. Hæc si quis attente consideraverit, ac luce di-
vina perfusus perpenderit, sentiet profecto fatebitur-
que,

que, nihil esse veneratione, & amore nostro dignius, sanctissimo Corde Mariæ. O si venter qui Jesum portavit beatus est: Si beata ubera quæ lactaverunt, ac proinde veneratione dignissima: Quid amabo, dicendum de Corde, quod amavit?

Cogita nunc, si Pater æternus in cultu Cordis Filii sui, ut supra vidimus, tantopere sibi complacet: dubitari non posse, quin ei gratissimus etiam accidat cultus Cordis Mariæ: ob mutuam utriusque sanctissimi Cordis conformitatem. De Jesu vero, quis dubitet venerationem Cordi sanctissimæ ac dilectissimæ Matris adhibitam, ipsi debere esse gratissimam: quum in eo sacro sancto Corde amore sui ineffabiliter incenso, super omnia creatura suavissime conquiescat?

Neque desunt ad hæc confirmanda, exempla Sanctorum; imo etiam divinæ revelationes. In operibus *Edit. Venet.* B. Mechtildis, de cuius eximia sanctitate supra dixi-^{1558.} mus, hæc habentur. lib. 1. c. 54. Post hæc datum est « ei salutare Cor Virginis gloriose, in his septem arti- « culis, in quibus nobis utilissimum fuit præ omnibus « cordibus, post Christum: & 1º. In desiderio quod præ « omnibus Patriarchis & Prophetis maxime habuit ad « Christi humanitatem. 2º. In amore, quia per amo- « rem ardentissimum & humillimum Mater Dei est ef- « fecta. 3º. In dulcissima pietate, qua tam affectuose « parvulum Jesum enutritivit. 4º. In studiosa conserva- « tione verborum Christi. 5º. In exemplo patientiæ « passionis Christi. 6º. In sedula oratione & desiderio « pro Ecclesia. 7º. Quod quotidie proficit in cœlo apud « san-

In revelationibus S. Gertrudis hæc de Corde Mariæ leguntur. lib. 4. c. 3. Videbatur blandus ille ac floridus puerulus (Jesus) æterni Patris Filius unicus, Cor Matris Virginis cum summa voluptate sugere. Quod dabatur intelligi, quod sicut Christi humanitas virginis lacte nutriebatur: ita ejus divinitas suavissime in hoc innocentissimo & amantissimo Corde conquiescebat, eoque frui delectabatur.

Eodem lib. 4. c. 12. hæc referuntur. Tempore Matutini dum cantaretur *Ave Maria* visum est illi (Gertrudi) tres quasi rivulos prorumpere, unum ex Patre æterno, alterum ex Filio, tertium ex Spiritu Sancto, qui Cor Virginis Matris penetrarunt: ex quo deinde egredientes, cum vehementi impetu, unde primo processerant, revertebantur. Quo influxu sanctissimæ Trinitatis in beatam Virginem significabatur, eam post Patrem esse potentissimam, post Filium sapientissimam, post Spiritum sanctum benignissimam.

Vidimus supra, venerabilem illam Matrem Mariam de Incarnatione, Dei donis, ac virtutibus eximiis ornatissimam, solitam esse, Cor Mariæ a Corde Jesu in suo cultu nunquam disjungere; sed utrumque simul, instinctu divino, venerari: utens apud Jesum Corde Mariæ, eadem ratione, qua Corde Jesu apud Patrem æternum uti consueverat. Fuit mos B. Hermanni, Ordinis S. Dominici, singulis diebus Cor Mariæ salutare, ejusque in honorem salutat. Angelicam recitare. Denique Virgo illa Parodiensis, de qua toties mentio fa-

facta est, Cordis Jesu studiosissima, simili prorsus affectu Cor Mariæ complectebatur. Hinc haud dubie P. Claud. la Colombiere suum erga Cor Mariæ studium hausit: ut patet ex oratione, quam ad sacrofanta Corda Jesu & Mariæ, in exercitiorum suorum dia-
rio conscripsit.

Nos itaque his exemplis atque rationibus adducti, cultum sacrosancti Cordis Mariæ, a cultu divinissimi Cordis Jesu ne separemus; Cor utrumque sanctissimum æque ac suavissimum intimis præcordiis complectamur, veneremur, diligamus: utrique nos totos tradamus & consecremus. Adeamus ad Patrem æternum per Cor Jesu: ad Jesum vero ipsum per Cor Mariæ. Per Cor Jesu reddamus Deo Patri quæ infinitæ illius majestati, justitiæ, misericordiæ debemus. Per Cor Mariæ reddamus Filio, quæ infinitæ illius dignitati, clementiæ, beneficentiæ, benevolentiæ & amori immenso debemus. Omnia a Patre æterno impetrabimus per Cor Jesu: a Jesu ipso per Cor Mariæ cuncta pariter consequemur.

CAPUT ULTIMUM

*Exercitia ad cultum Cordium JESU & MARIÆ
pertinentia.*

Quod in aliis omnibus pietatis officiis consuetum est, in hoc certe non omittendum: ut pias quasdam orationes, precationesque in honorem Cordium Jesu ac Mariæ adjungamus. Quan-

X quam

quam enim in cultu nostro, affectum animi sequi præstet, quam formulæ cuiquam scriptæ scrupulosius adhærere: tamen ejusmodi formulas ad exemplum & imitationem apponere consultum semper visum est.

Exercitium laudis & adorationis ad Cor JESU.

O Cor Jesu divinissimum, hominum atque Angelorum adoratione dignissimum! Tu, æterno Verbo indissolubili nexu conjunctum. Tu, summi Dei verum Cor: ipso Deo dignum: Dei sanctitate sanctum. Divinæ bonitatis, charitatis, misericordiæ vere particeps: cuius omnes affectiones & sensus infinitæ Dei majestati condignas esse necesse est. O Cor ineffabile ac vere incomprehensibile, infinitis laudibus infinitisque obsequiis merito prosequendum! Tu, virtutum omnium origo. Tu, donis omnibus cœlestibus cumulatissime ditatum. Tu, bonorum omnium fons inexhaustus. Tu, æternæ & increatæ charitatis dignissima sedes. Tu, sola victimæ divinæ justitiae digna: iræ divinæ placandæ sola potens ac sufficiens. Tu unum, amore divinæ bonitatis ipsa digno, arsisti: in te uno demum sanctissima Trinitas super omnia sibi complacuit. Tu, Ecclesiæ necessitatibus mira dispensatione providens, charitate multorum refrigerante, eam hoc tanto munere ditare voluisti, ut amoris thesauros in te reconditos, in eos qui se tibi devovere vellent, effunderes. O me fortunatum! Quem tua licet indignum misericordia harum tamen divitiarum partici-
pem

pem esse voluisti: cognitionem tuorum mirabilium infundendo, meque ad cultum tuum alliciendo. Ad te igitur supplex accedo, O Cor millies adorandum! Tu, me, justissimum laudis & adorationis tributum tibi debitum, deferre conantem adjuva: atque in devotorum tuorum numerum adscribi ardenter cupientem admitte. Ecce infinitam tuam dignitatem & excellen-
tiam pronus agnosco. Te quam possum demississime veneror & prostratus adoro. Verum quum plane sentiam, te, vilibus affectionibus meis, pro dignitate hono-
rari neutiquam posse; ut impotentiae meae quoquomo-
do & quoad licet supplex, laudes & honores tibi ab omnibus Angelis & Sanctis in cœlo delatos offero. Majus etiam aliquid, ac te dignius deferre audeo: vi-
delicet Cor immaculatum Mariæ, quod unum ad te colendum præ omnibus cæteris aptissimum est. Af-
fectiones ergo meas omnes hujus sanctissimi Cordis af-
fectionibus conjungo: hocque fretus adjutorio ac so-
ciate me tibi totum offero, meaque omnia tuæ glo-
riæ penitus consecro. Tu vota clemens exaudi, ac per-
fice. Amen.

Exercitium amoris ad Cor JESU.

O Cor amantissimum Jesu, adorandis Filii Dei perfectionibus, amabilissimas Filii hominis perfectio-
nes ineffabili modo conjungens! Tu, cordium omnium nobilissimum, generosissimum, latissimum, liberalis-
simum, magnificentissimum; simulque mitissimum,

X 2 hu-

humillimum, purissimum, innocentissimum, patiensissimum, misericordia exuberantissimum, denique ardentissima erga homines charitate plenissimum. Tu, Cor Redemptoris nostri, Benefactoris nostri, Amici nostri, Fratris nostri, Patris nostri, Sponsi animarum nostrarum. Tu, immaculatae Virginis Matris nostrae purissimo sanguine formatum: Tu, principium vitae humanae amantissimi Servatoris. Tu, causa & origo pretiosi illius Sanguinis quo redempti sumus. Tu, verus nostrum omnium amator, justos simul & peccatores ineffabili charitate complectens, fons perennis misericordiae. Tu, amore nostri, grandi vulnere lancea sauciatus. Tu, refugium animarum sanctorum. Tu, grata columba requies. Tu, peccatorum nostrorum innocens victima, Dei justitiae pro nostra salute immensis doloribus immolata. Ecquae igitur res existere potest, amore nostro ac gratiis te dignius? Accipe ergo, O Cor sanctissimum, suavissimum, dulcissimum, amabilissimum, accipe quos offero intimos cordis mei sensus, eosque te dignos effice. Tibi gratias immensas ago pro tua in me & in omnes homines dilectione, innumerisque in nos collatis beneficiis. Me tibi ardentissime conjungo: te toto cordis affectu, tenerrimisque praecordiorum sensu complector, & amo. Me tibi totum devoveo, meaque omnia tibi committo. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio, tibi amor, tibi imperium cordium in aeternum. Amen.

Invo-

Invocatio ad Cor JESU.

O Cor Jesu, cordium omnium dominator legitime, imo & unice! Tu, corda nostra tuæ illi tam iustæ dominationi penitus subjice, ac jure tuo tota posside. Ingrata etiam atque rebellia clementer & potenter tibi servire compelle. Imperium illud tuum sanctissimum, aequissimum, suavissimum in ea constanter exerce. Fac ut in rebus omnibus voluntati tuæ subiecta, a te nusquam ac nullatenus discrepent. Observo etiam te, O Cor sanctissimum, cordium omnium exemplar perfectissimum, ut corda nostra tibi similia, humilitate, mansuetudine, patientia, charitate, reddere digneris. Tu terrestres quibus premuntur cupiditates, cœlestibus tuis affectionibus reprime, expelle, restingu: nutantia confirma: egentia dita: ad res infimas prona erige: inclinata subleva: dura emolli: immunda purifica: frigida, igne illo quo ardes inflamma: imperfecta eorum benigne perfice: demum talia redde, ut te amare, te colere, te imitari valeant, & in æternum te possideant. Amen.

*Pro injuriis Cordi JESU inflictis voluntaria expiatio
ad Cor JESU.*

O Cor Jesu, amore hominum ardentissimum, simulque ob spretum amorem tuum afflictissimum! Nihil a te olim dum in terris ageres prætermissum est, viribus etiam exhaustis penitus atque consumtis, quo

X 3 hunc

hunc tuum immensum amorem certissimis ac stupendis signis testatum relinqueres: neque tamen tibi, tunc temporis quidquam ab ingratis hominibus praeter injurias, repensum est. Tu, eodem in nos amore etiamnum in Eucharistia flagras: non ignotum ut olim, sed plane cognitum, nobisque vicinum ac proximum, nec propterea humanius in hoc mysterio a multis amori tuo respondetur. Quæ tuæ ergo cogitationes esse debent, qui sensus, quum hos homines a quibus omnia reverentiæ & amoris argumenta expectare jure tuo debebas; in tantum se tibi reverentes ac gratos non exhibere cernis, ut etiam injuriis contumeliisque te in hoc amoris sacramento quotidie lacestant? His ego injuriis & contumeliis vehementer commotus, tibi amantissimo & afflictissimo Cordi supplex accido, veniamque summissime precor. Ingrati animi vitium quo memetipsum reum agnosco, injuriasque amori tuo a memetipso infictas, detestor & abominor. Aliorum quoque hominum peccata ac sacrilegia in te commissa odi, & execror. Violatum honorem tuum hac mea summissione ac voluntaria expiatione quoad licet relarcire cupio. Utinam & lacrymis & sanguine, omnia in te perpetrata eluere & abolere penitus possem! Utinam novo quodam & inusitato honoris ac summissionis genere, tot irreverentias, convicia, sacrilegia compensare liceret! O quam præclare mecum agi putarem, si tam justa de causa vitam profundere possem! Veniam igitur, O Cor Jesu dulcissimum mihi propitius indulge, propositumque animo conceptum

gra-

gratia tua confirma : fixum namque mihi ratumque est , viribus omnibus eniti , ut nulla ex parte honori tibi debito in posterum desim : firmum est irreverentias pristinas, summa reverentia : negligentiam, diligentia : oblivionem tui , frequenti memoria compensare . Denique nihil omittere , quod ad amorem meum gratumque animum testificandum , abolendaque priora peccata conducere arbitrabor . Hoc statuo , hoc firmissime decerno , gratiaque tua adjutus me effecturum confido . Amen .

Oblatio sui suarumque rerum ad Cor JESU.

P. Claud. la Colombiere de quo supra , hujus exercitii author est , in quo nihil immutandum censuimus . Porro oblationis causas in hunc modum Vir Dei præmittit .

o Fieri debet hæc oblatio ad honorem Cordis Jesu , quod virtutum omnium sedes est , & gratiarum divinarum fons , animarumque Sanctorum perfugium . Virtutes autem ob quas Cor illud sacrosanctum colidebet , hæ sunt præcipuæ . Amor in Patrem ardenterissimus , cum summa veneratione ac summissione conjunctus . Patientia in malis tolerandis infinita . Dolor de peccatis immensus ; pro quibus videlicet justitiæ divinæ satisfacere onus ultiro in se susceperat . Fiducia dilectionissimi Filii propria , pudori ac verecundiæ maximi peccatoris confociata . Commiseratio erga homines tenebrima , & , miseriis nostris nonobstantibus , charitas in nos & amor ardenterissimus . Denique in mediis hisce affe-

affectionibus tam variis ac diversis, tamque vehementibus, ut augeri nullo pacto possent, (quippe quæ omnes summum perfectionis gradum attigissent.) Pax tamen summa & tranquillitas, orta scilicet ex conformitate cum divina voluntate tam omni ex parte perfecta, ut quicquid vel zelo ipsius vel amori, vel alteri cuilibet ex prædictis affectionibus contrarium accidere, quantumcumque demum illud esset, eo ne levissime quidem pertubaretur. In eodem hodie statu versatur etiamnum Cor illud sanctissimum: in primisque summo hominum amore flagrat, tametsi ejus amori homines nequaquam respondeant, nihilque præter contemptum incredibilemque duritiem repandant. Ardet Jesus amore nostri, neque redamatur tamen; imo amor illius ne agnoscitur quidem: nempe hominibus ea dona respuentibus ac dedignantibus, quibus Jesus amorem suum testificari ac declarare solet, ac cuperet. Ego vero, O Cor Jesu mei dilectissimi! Cor adoratione & amore meo dignissimum! tot ac tantas injurias in te commissas, farciendi eluendique desiderio inflammatus, utque ingrati animi vitium quantum in me est fugiam, Cor meum cum omnibus suis affectionibus, ac me denique totum tibi penitus offero tradoque. Testor hoc esse purum ac sincerum desiderium meum, ut ex hac ipsa hora ac momento, mei, mearumque rationum penitus obliviscar: ut sublatis omnibus impedimentis in sacrosanctum Cor tuum, quod mihi singulari misericordia referasti, introire, ibique cum fidibus servis tuis, vivus ac moriens habitare queam:

er-

ergo amore tui totus incensus, huic divinissimo Cordi libens offero meritum omne, omnemque satisfaciendi vim, quæ inesse poterunt tum Missæ sacrificiis, tum orationibus, tum operibus pœnitentiæ, humilitatis, obedientiæ, cæterarumque virtutum omnium, quæ toto vitæ meæ tempore ad extremum usque spiritum facturus sum. Hæc omnia non solum in laudem & honorem Cordis Jesu fieri volo, sed præterea enixe & summisse precor, ut perfectam horum omnium donationem, quam eidem sanctissimo Cordi facio, admittere non dedignetur: ita ut de iis omnibus disponere pro arbitrio possit; ea, cui voluerit attribuendo, aut in quemcumque finem ei placuerit destinando. Atque quum jam animabus in purgatorio detentis conceferim, quicquid in actionibus meis satisfactorium esse potest: cupio ut hoc ipsum animabus illis secundum Cordis Jesu beneplacitum impendatur. Porro quum ejusmodi donatio nullatenus impeditura sit, quomodo Missæ sacrificia, cæterasque orationes offerre possum, prout obedientia aut charitas quandoque exigent; tunc, quum alienis bonis, atque ad Cor Jesu pertinentibus usurus sim, animus est, ut omnia virtutum opera, quæ tum temporis exercere continget, Cordi Jesu tanquam bona ipsi propria, dicata & consecrata maneant. O Cor sanctissimum, viam obsecro edoce, quam inire debeam, ut mei penitus oblitus, amoris tui puritatem, cuius mihi desiderium infudisti, consequi valeam. Incendor equidem vehementi tibi placendi desiderio: at sentio, me quod cupio nequaquam

Y affe-

assequi posse sine ingenti auxilio, quod tu solum præstare potes. Perfice igitur in me, O Cor sanctissimum, quicquid tibi acceptum est tuæque voluntati conforme. Sentio equidem repugnare me ac resistere; sed nollem certe, nisi me fallit animus: tuum est præstare omnia, atque perficere: tibi uni sanctitatis meæ (si adipisci tandem contingat) gloria debebitur: neque ego alio fine ad sanctitatem aspirare deinceps volo, nisi ut tu demum lauderis, ac glorificeris. Amen.

Exercitium ad Cor MARIAE.

O Maria, Mater Dei augustissima, hanc veniam servulo tuo clemens indulge, ut mihi liceat selectis illis famulis tuis conjungi, qui peculiari cultu & studio Cor tuum immaculatum prosequuntur: ut ipse quoque gratiarum, huic pietatis officio tibi ac Filio tuo gratissimo, affixarum, particeps effici merear.

O Cor Mariae, omnipotentissimæ Dei manus opus perfectissimum. Cor sanctitate, puritate, nobilitate, sublimitate, Dei Matre dignum: simulque Redemptoris Matre, misericordia, humilitate, charitate, mansuetudine, dignissimum. Tu, fons inexhaustus bonitatis, dulcedinis, beneficentie, commiserationis. Tu, virtutum omnium perfectissimarum ac purissimarum exemplar. Tu, Cordis Jesu imago quam simillima. Tu, flammis amoris divini super omnia Seraphim indesinenter & ineffabiliter ardes. Tu, gloriae Dei plus servis affectionibus tuis vel levissimis, quam alii Sancti con-

conferre possint cunctis operibus suis maxime arduis & heroicis. Tu, sedes pacis. In te, justitia & misericordia primum osculatæ sunt. In te, concordia inter cœlum & terram tractari, fædusque inter Deum & hominem iniri coepit. Tu, homines omnes incenso ac tenerrimo amore complecteris. Tu, illorum miseriis materno semper affectu tangeris. Tu, semper felicitatis nostræ desideriis exarsisti. Tu, dolores immensos pro salute nostra pertulisti. Ergo, O Cor dulcissimum, amantissimum, sanctissimum, tot capitibus veneratione mea, amore, ac fiducia dignissimum, obsequia, quæ amore tui incensus tibi supplex defero, solita clementia admitte. Te, summa qua possum summissione revereor. Maximas tibi gratias ago, quod miseriis meis, pietate plusquam materna commotum, pios in me tam sæpe misericordiæ tuæ effectus effuderis; tamque multis beneficiis ex illo bonitatis thesauro de-
promtis, affeceris. Ego me hodie devotis tuis, qui in laudibus tuis, cultu & amore delectantur, cupidissime adjungo. Scilicet a divino quo reguntur spiritu edociti didicerunt, te certam esse viam, qua tuto ac recta ad Jesum pervenitur: tuaque potissimum opera nos uti debere, ut officia quæcumque Jesu debita, per te solvamus & impleamus. Per te Jesus adorandus est: per te amandus: per te laudandus, ac benedicendus: per te rogandus: per te placandus: per te omnia nostra ei offerenda, dicanda, consecranda: ut ea demum ratione in omnibus, per te ipsum, imbecillitati nostræ subveniamus, atque egestati nostræ divitiis tuis

Y 2 pro-

provideamus, ac suppleamus. Esto igitur, O Cor virgineum, augustissimum, amabilissimum, esto ex hora hac, ad ultimum usque vitæ spiritum, veneracionis meæ & amoris mei objectum quotidianum, ac perpetuum. Tu via eris, qua & ego ad Jesum accedam, & ipsius misericordia ad me veniet. Tu, refugium meum in necessitatibus, & consolatio in tribulacionibus. Tu, speculum quod assidue contemplabor. Tu, schola sacra in qua Iesu magistri mei lectiones audiam. Te docente, divina illius effata, consilia, virtutes ediscam. Tu veram ac perfectam exercendarum virtutum rationem monstrabis. Te duce, te suadente, te excitante studebo sectari puritatem, humilitatem, mansuetudinem, charitatem, patientiam, mundi rerumque creatarum contemptum, sed maxime amorem Jesu Dei ac Redemptoris mei Filii tui. Has ego virtutes per te fidenter petam & impetrabo. O verus misericordiæ thronus! cor meum peccatis inquinatum, inordinatisque cupiditatibus agitatum, tibi præsentare audeo, tuo conspectu licet indignum, oro, ne contemnas; sed tibi oblatum ac dicatum purifica, sanctifica, a rebus terrestribus avoca, acerrimo peccatorum suorum dolore transverbera, tuo demum, ac Filii tui unigeniti Jesu Christi amore inflamma: denique tibi simillimum redde, ut tibi in Paradiso conjunctum, tecum amare Deum, Deoque frui, æternum possit. Amen.

P R E-

PRECATIONES,

PIIQUE AFFECTUS

Ad Sacrosancta Corda JESU & MARIAE.

COROLLA PRECATORIA

Ad honorem Sacrosancti Cordis Dei JESU.

Continet hæc corolla globulos majores quinque, minores vero triginta tres, secundum numerum annorum, ac vulnerum Christi. Initio corollæ oratio sequens dicenda est.

Anima Christi sanctifica me.

Cor Christi accende me.

Corpus Christi salva me.

Sanguis Christi inebria me.

Aqua lateris Christi lava me.

Passio Christi conforta me.

O bone Jesu exaudi me.

Intra tua vulnera absconde me.

Ne permittas me separari a te.

Ab hoste maligno defende me.

In hora mortis meæ voca me.

Et jube me venire ad te,

Ut cum Sanctis tuis laudem te.

In sæcula sæculorum. Amen.

*Ante quemlibet globulum majorem, dicitur oratio
sequens.*

Y 3

Dul-

Dulcissime JESU, fac cor meum secundum Cor tuum.

Ad globulum quemlibet majorem, dicitur.

Adoramus te Christe, in horto afflictissime, in Eucharistia etiamnum ab ingratis hominibus despe-
cte. Tu solus Sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus JESU.

Ad globulos minores, dicitur.

Adoro te Cor Jesu sacratissimum, divino amore quo ardes, accende cor meum.

In fine recitatur semel Pater & Ave, cum oratione sequenti.

Oratio.

Domine Jesu, qui ineffabili Cordis tui amoris miraculo, te totum nobis in cibum in Altaris sacra-
mento tradere dignatus es: concede, ut qui *injurias*
ac *sacrilegia* ab ingratis mortalibus adversum te in
hoc sacro mysterio commissa, toto animo detestamur
ac plangimus: ipsius sacrosancti Cordis accendamur
affectibus: & dignis in æternum laudibus, ejusdem
divinissimi Cordis misericordiam prosequamur.

C O R O L L A P R E C A T O R I A

Ad honorem sanctissimi Cordis MARIE.

*Continet hæc corolla globulos maiores septem, mino-
res 33. secundum numerum dolorum B. Virginis, &
annorum quos cum Filio unigenito divina & ineffabili
societate vixit. Initium sumit ab oratione sequenti.*

Ani-

Anima Mariæ sanctifica me.

Cor Mariæ amore Jesu accende me.

Pedes Mariæ dirigite me.

Manus Mariæ suscipite me.

Oculi Mariæ respicite me.

Aures Mariæ exaudite me.

Os Mariæ intercede pro me.

Corpus Mariæ purifica me.

Pastio Mariæ conforta me.

O Maria exaudi me.

Intra tua viscera admitte me.

Ne permittas me separari a te.

Ab hoste maligno defende me.

In hora mortis meæ protege me.

Et jube me venire ad te.

Ut cum Sanctis Dei Filii tui laudem te.

In saecula saeculorum, Amen.

Ante quemlibet globulum majorem, dici debet.

Dulcissima Maria, fac cor meum secundum Cor Jesu.

Ad globulum quemlibet majorem dicitur salut. Angel.

Ave Maria, gratia plena, &c.

Ad globulos minores, dicitur.

Cor Mariæ immaculatum, amore Jesu quo ardes
inflamma cor nostrum.

In fine recitatur Oratio sequens.

Oratio.

Sanctissime Spiritus, qui omnia gratiæ tuæ charismata, in uno Mariæ Virginis Corde mirabiliter congregasti, & illud divinitatis tuæ dignum habitaculum effe-

effecisti: concede propitius, ut in illo sanctissimo ac suavissimo sponsæ tuae Corde, tutissimum refugium, nunc & in hora mortis, invenire possimus. Per Dominum nostrum.

PII AFFECTUS AD COR JESU.

COR Jesu verbo Dei substantialiter unitum.
Divino amore quo ardes, inflamma cor meum.
Cor Jesu Dei maiestate dignum. Divino amore
quo ardes, inflamma cor meum.
Cor Jesu Dei sanctitate sanctum.
Cor Jesu Dei bonitate bonum.
Cor Jesu adoratione Deo debita adorandum.
Cor Jesu amore Deo digno amandum.
Cor Jesu ineffabile.
Cor Jesu incomprehensibile.
Cor Jesu Patris æterni templum dignissimum.
Cor Jesu verum ac proprium Spiritus Sancti
habitaculum.
Cor Jesu sanctissimæ Trinitatis sanctuarium.
Cor Jesu charitatis æternæ dignissima sedes.
Cor Jesu in quo habitat omnis plenitudo divinitatis.
Cor Jesu in quo sunt omnes thesauri sapientiæ
& scientiæ.
Cor Jesu thesaurus nunquam deficiens.
Cor Jesu dives in omnes qui invocant te.

Cor

Divino amore quo ardes, inflamma cor meum.

Cor Jesu de cuius plenitudine omnes nos accepimus.

Cor Jesu pax & reconciliatio nostra.

Cor Jesu fons aquæ salientis in vitam æternam.

Cor Jesu puteus aquarum viventium.

Cor Jesu principium & origo virtutum omnium.

Cor Jesu in quo sibi Pater bene complacuit.

Cor Jesu hostia vivens, sancta, Deo placens.

Cor Jesu propitiatio pro peccatis nostris.

Cor Jesu amaritudine repletum propter nos.

Cor Jesu saturatum opprobriis.

Cor Jesu attritum propter scelera nostra.

Cor Jesu usque ad mortem Crucis obediens factum.

Cor Jesu lancea perforatum.

Cor Jesu fons totius consolationis.

Cor Jesu solarium peregrinantis animæ.

Cor Jesu refugium nostrum in die tribulationis.

Cor Jesu salus in te sperantium.

Cor Jesu spes in te morientium.

Cor Jesu cultorum tuorum dulce præsidium.

Cor Jesu deliciæ Sanctorum omnium.

¶. Jesu mitis & humilis corde. ¶. Fac cor meum secundum Cor tuum.

Oratio.

Domine Jesu Christe, qui ineffabiles Cordis tui divitias, Ecclesiæ tuæ novo beneficio aperire dignatus es: concede, ut hujus sacratissimi Cordis amori respondere, & injurias eidem afflictissimo Cordi ab

Z in

Divino amore quo ardes, inflamma cor meum.

PII AFFECTUS
AD COR MARIAE.

COR Mariæ ab origine immaculatum. Amo-
re Jesu quo ardes accende cor meum.
Cor Mariæ gratia plenum. Amore Jesu quo
ardes accende cor meum.
Cor Mariæ inter omnia corda benedictum.
Cor Mariæ sanctissimæ Trinitatis sacrarium.
Cor Mariæ Cordi Jesu simillimum.
Cor Mariæ in quo Jesus sibi bene complacuit.
Cor Mariæ humilitatis abyssus.
Cor Mariæ sedes misericordiæ.
Cor Mariæ divini amoris incendium.
Cor Mariæ bonitatis Oceanus.
Cor Mariæ puritatis & innocentiae miraculum.
Cor Mariæ speculum omnium divinarum per-
fectionum.
Cor Mariæ primum omnium virginitatis voto
consecratum.
Cor Mariæ iu quo sanguis Jesu pretium Redem-
tionis nostræ formatus est.
Cor Mariæ desideriis tuis mundi salutem accelerans.
Cor Mariæ gratiam peccatoribus impetrans.
Cor Mariæ verba Jesu ac gesta fidelissime con-
fervans.

Amore Jesu quo ardes accende cor meum.

Cor

- Cor Mariæ doloris gladio transfixum.
 Cor Mariæ in passione Christi afflictissimum.
 Cor Mariæ Christo crucifixo cruci confixum.
 Cor Mariæ mortuo Jesu in oratione consepultum.
 Cor Mariæ Jesu resurgentem, gaudio redivivum.
 Cor Mariæ in ascensione Jesu ineffabili dulcedine delibutum.
 Cor Mariæ in descensu Spiritus sancti nova gratiarum plenitudine cumulatum.
 Cor Mariæ consolatio afflictorum.
 Cor Mariæ peccatorum refugium.
 Cor Mariæ cultorum tuorum spes ac dulce praesidium.
 Cor Mariæ agonizantium auxilium.
 Cor Mariæ Angelorum ac Sanctorum omnium jubilus.
 V. Maria immaculata, mitissima & humillima.
 Rx. Fac cor meum secundum Cor Jesu.

Oratio.

Clementissime Deus, qui ad peccatorum salutem miserorumque perfugium, Cor sanctissimum & immaculatum Mariæ, divino Cordi Filii sui Jesu Christi, charitate ac misericordia simillimum esse voluisti: concede, ut qui hujus dulcissimi & amantissimi Cordis memoriam agimus, ejusdem meritis, secundum Cor Jesu inveniri mereamur. Per eundem Dominum.

180 DE CULTU SACROSANCTI
ASPIRATIONES SACRÆ
(ad exemplum propositæ .)

Ad Cor sanctissimum JESU.

I.

O Cor divinissimum , suprema Angelorum & hominum adoratione dignissimum , adoro te : laudo te : glorifico te . Fac , obtestor , ut tua illa divina & infinita excellentia , animum meum , te illuminante perfundat , & debita admiratione defigat .

II.

O Cor amabilissimum , infinito amore dignum , amo te : toto cordis affectu complector te : deosculor te : me tibi , obsecro , arctissime & inseparabiliter coniunge .

III.

O Cor sanctissimum , fons perennis sanctitatis , virtutibus tuis cœlestibus , terrestre cor meum immunita , consecra , sanctifica .

IV.

O Cor gratiarum omnium thesaurus indeficiens , divinis tuis muneribus , miserum & egentissimum cor meum subleva , dita , cumula .

V.

O Rex cordium , dominator legitime imo & unice omnium cordium , subjice imperio illo tuo di-
vi-

vinissimo ac suavissimo, etiam rebelle cor meum.

VI.

O Cor æternæ charitatis sedes dignissima, divino amore quo ardes inflamma cor meum.

VII.

O Cor Jesu Patri æterno infinite gratum, me, tuis meritis, maiestati ejus acceptum constitue: mea omnia tu perfice, atque divinis aspectibus digna redde.

Ad Cor sanctissimum MARIAE.

I.

Cor Mariæ, Cordi Jesu simillimum, fac cor meum secundum Cor Jesu.

II.

Cor Mariæ, amore Jesu ardentissimum, amore illo quo ardes incende cor meum.

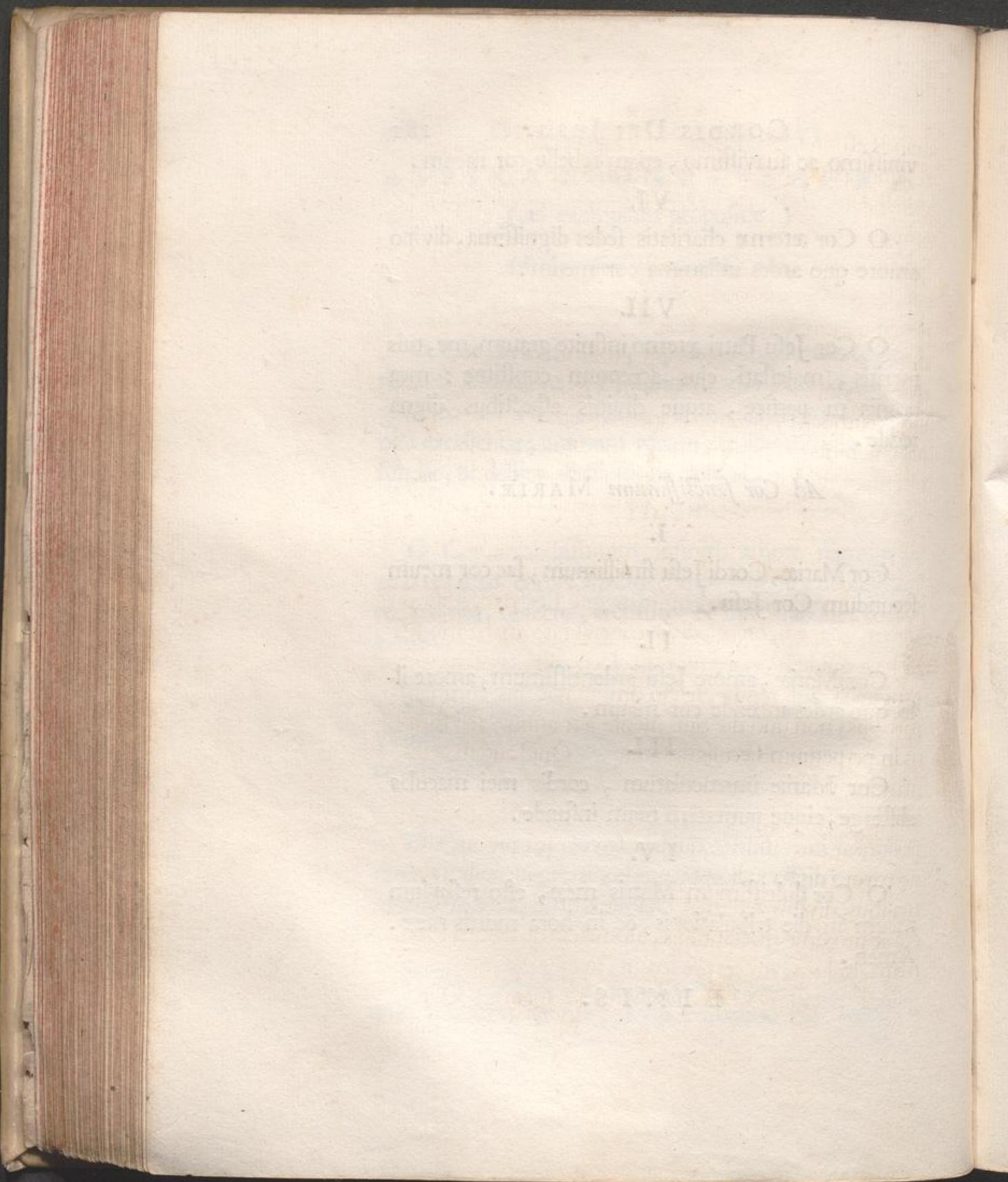
III.

Cor Mariæ immaculatum, cordis mei maculas absterge, eique puritatem tuam infunde.

IV.

O Cor dulcissimum Matris meæ, esto refugium meum in die tribulationis, & in hora mortis meæ. Amen.

F I N I S.

DE CULTU
SACROSANCTI CORDIS
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI.
PARS II.

DE CULTA
SACROSANCTI GORDI
DOMINI NOTRI
IUS CHRISTI
RAESI

(i)

DE VITA VEN. MAT. MARGARITÆ MARIÆ ALACOQUE

Ordinis a Visitatione B. V. Mariæ nuncupati,

Fundatore S. Francisco Salesio.

AD LECTOREM MONITIO.

UT omnibus constare possit, ea quæ h̄ic de vita Ven. Matris Margaritæ Mariæ Alacoque at teximus, ipsius Margaritæ genuinum esse opus, de cuius veritate nemini vel minimum suboriri dubium possit, operæ pretium duximus, testimonium authenticum Sanctimonialium Monasterii Parodiensis a Visitatione B. M. V. prætermittere.

Illæ itaque dum ad nos Exemplum, manu unius ex ipsis, ex autographo descriptum transmiserunt, hujus Exempli veritatem ac sinceritatem in hunc modum testantur, adjectis ut fit subscriptionibus, appositoque Monasterii sigillo.

Nos infra scriptæ Superior, & Officiales Monasterii Parodiensis a Visitatione B. V. M. in comitatu Caroloensi, totius Communitatis nostræ nomine, certum facimus & attestamur, scripturam istam, verum

Z * ac

ac sincerum esse exemplum, Vitæ Sororis nostræ Margaritæ Mariæ Alacoque, ipsiusmet manu conscriptæ, cuius authographum in Monasterio nostro asservamus, ex quo Exemplum istud exscripsimus. In cuius rei fidem omnes subscrisimus die 20. Augusti

1724.

Soror Anna Elizabeth de la Garde Marzac, Superior.

Soror Anna Alexia de Mareschalle, Assistens.

Soror Maria Catharina du Chailoux, Consiliaria.

Soror Joan. Fran. Chalon, Consiliaria.

Soror Maria Helena Coing. Consiliaria.

◆ *Locus Sigilli.*

Ipsa vero Superior in litteris separatis ad nos eodem tempore Missis, hæc adjungit: En vitam Sororis nostræ Margaritæ, fideliter ex autographo quod penes nos est, descriptam. Quod autographum jam munitum & insignitum est subscriptione, ac nota propria commissarii deputati ab Illustriss. DD. De Dromenil, tunc Augustodunensi, nunc Virdunensi Episcopo; necnon ab Illustriss. Episcopo Sueffionensi, tunc Vicario Generali, hujusque Monasterii Superiore. Qui ipse Vicarius Generalis acta præparatoria, ad informationem juridicam de vita, moribus, & miraculis istius Dei famulæ requisita, instruxerat. Hæc, vitæ suæ acta, pluries, jubentibus ipsius animæ rectoribus, conscripserat. Verum, illis Parodio acentibus, quæ scripserat, flammis absumebat. Istud vero Exemplum quod supereft, ideo conservatum habemus, quia justa est, ne consumeret. Sed finitum

tum non est, quia priusquam finiretur, abscessit animæ Rector a quo pendebat. Tunc vero illa scribere cef-
savit, opusque imperfectum, quale habemus, reliquit.

Hæc de Exempli ad nos transmissi veritate.

Jam quod attinet ad translationis fidelitatem, ea
approbatoribus hujus opusculi examinanda tradita est.
Nosque cum omni fiducia & asseveratione attestamur,
ad versionis sinceritatem & accurationem nihil pror-
sus desiderari posse.

Accipe nunc insigne omniq[ue] fide ac reverentia
dignissimum testimonium Illustrissimi Episcopi Sueſſionensis (celebris illius in Gallia fidei ac Ecclesiæ
defensoris) de ejusdem ven. Mat. Margaritæ vitæ
Sanctimonia, in Epistola sequenti contentum: ex qua
etiam intelliges, quid doctissimus ac sapientissimus
Præſul de cultus sanctissimi Cordis Jesu præſtantia
ſentiat.

E P I S T O L A

*Illustriſſimi ac Reverendissimi Episcopi Sueſſionensis ad
Authorem hujusce libelli scripta, de vitæ Sanctimo-
nia venerab. Mat. Margaritæ Mariæ Alacoque, Or-
dinis Visit. B.V. Mariæ.*

JE benis Dieu, mon **D**euſt Opt. Max. lau-
Reverend Pere, de ce **D**o, Reverende Pater,
que vous employez vôtre *quod in urbe christiani or-*
ſejour dans la Capitale du bis Capite dum hodie com-
monde chrétien à y faire moraris, operam tuam
* 2 con-

connoître la devotion au *confers, ad pietatem erga Sa-*
 Cœur sacré de Nôtre-Sci- *crof sanctum Cor Domini*
 gneur. J'estime cette de- *nostri ibidem illustran-*
 votion pour avoir vû de *dam. Ego certe hoc pium Re-*
 mes yeux , & touché pour *ligionis officium plurimi fa-*
 ainsi dire au doigt les *cio, quippe qui meis oculis*
 merveilles que Dieu a ope- *vidi, ac pene manibus con-*
 ré par elle & à son occa- *trectavi que per illud &*
 sion . Dans le tems que *ejus causa, Deus mirabili-*
 j'étois Grand Vicaire d'Au- *ter operatus est. Nam quan-*
 tun residant à Moulins en *do Augustodunensis Episco-*
 Bourbonnois , j'étois en *pi Vicarius fui, quum Mo-*
 même tems Supérieur par- *linis agerem, simul pree-*
 ticulier du Monastere des *ram Monasterio Virginum*
 Filles de la Visitation Sainte *que de Visitatione Sancte*
 Marie établi à Paray le *Mariæ nuncupatur, posito*
 Monial en Charolois ; & *Parodii in comitatu Caro-*
 dans plusieurs visites que *loensi. Quumque illuc fre-*
 j'ai faites de ce Monastere *quenter adire contigerit, co-*
 j'ai eû occasion d'y être in- *piam habui penitus cognoscendi de venerabili Matre*
 struit du merite , & de la *Maria Margarita Alacoque*
 reputation qu'a laissée la *e iusdem Monasterii Sancti-*
 venerable Mere Marie *moniali, que ibidem ante*
 Marguerite Alacoque Rel- *plures annos obierat magna*
 igieuse de cette Maison , *cum laude Sanctitatis, quan-*
 morte depuis plusieurs an- *ta scilicet fuerit eminentia*
 nées en odeur de sainteté . *virtutis, & qualem de se*
 C'est de cette Fille dont *opinionem reliquerit. Hec*
 Dieu s'est servi pour in- *spirer*

spirer la devotion au Cœur *autem illa est, cuius opera*
 de Notre-Seigneur, & Elle *Deus uti voluit ad insi-*
 l'a plus accreditée par ses *nundam humanis cordibus*
 vertus & par les prodiges *pietatem erga Cor Jesu; que-*
 de sa vie, que par ses pa- *que banc ipsam pietatem*
 roles. Ce qui m'a rendu *fecit multo quam verbis,*
 plus facile à croire tout ce *virtutum suarum magnitu-*
 qui m'a été raconté d'Elle *dine, ac totius vitæ prodi-*
 dans ce lieu, c'a été la fain- *giis celebratiorem. Et me*
 teté éminente que j'ai trou- *quidem, ut iis que de hac*
 vé dans les filles qu'elle *virgine referri audiebam,*
 avoit formée à la pieté, tan- *haud egre fidem haberem,*
 dis qu'elle étoit Maîtresse *præcipue movit spectata*
 des Novices de ce Cou- *multarum virginum san-*
 vent. J. C. nous dit qu'on *ctitas, quas illa informa-*
 connoît les arbres par les *verat ad pietatem, quum*
 fruits: j'ai cru par ces fruits *Novitiarum ibi curam ge-*
 de sainteté & de vertu ju- *reret. Nam, affirmante Do-*
 ger de l'heroïsme de la pie- *mino Jesu Ccristo, arbores*
 té de celle qui avoit si bien *ex fructibus cognosci: ex*
 appris aux autres à servir *iis Sanctimonie fructibus*
 Dieu avec une ferveur ad- *credi posse certum judi-*
 mirable. J'ai vû en mê- *cium fieri de excellentia pie-*
 me tems qu'elle est la re- *tatis ejus, que alias docue-*
 ligion des peuples de ce *rat eo charitatis ardore in*
 pays-là pour la memoire *Dei famulatu tam mirabili-*
 de cette sainte Fille, leur *ter effervescente. Sed illud*
 empressement à rechercher *eodem tempore perspexi,*
 comme des Reliques pre- *quanta omnes in iisdem locis,*
** 3 cieuses*

cieuses ce qui lui a appartenu , leur confiance en son intercession , leur concours à son tombeau. Ils lui rendroient volontiers les honneurs publics qu'on rend aux Saints canonisez , si le Saint Siege leur en accordoit la permission . Dieu favorise souvent leur pieté par des graces singulieres & miraculeuses . Dans le tems que j'ai fréquenté ce pays - là j'ai ouy raconter beaucoup de miracles operez par les merites de cette vertueuse Fille : j'en ai vû plusieurs assez bien circonstanciez pour attirer la croyance : cependant je crus par prudence ne devoir pas me presser d'en examiner juridiquement la certitude . Mais il y en eut un si marqué , si éclatant , si subit , que je crus devoir le verifier dans toutes les regles , afin qu'on put

ejus sancte Virginis memoria , veneracione colant : quo studio particulas quasq; rerum ad eam quoquomodo pertinentium, perinde ac cuiuspiam Beatorum lipjana undecumque conquerant : quantum fiduciæ ponant in ejus patrocinio ; ♂ qua deum ad tumulum ipsius frequentia confluant : procul dubio, si per Apostolicam Sede liceret , honores debitos iis qui Sanctorum Catalogo inscripti sunt, eidem summa sua voluntate delaturi. Et quidem huic tante pietati beneficia prorsus singularia , nec citra miraculum, non raro rependit Deus. Quandiu ibi frequens fui, multa ejusmodi memorari miracula audiebam, quæ perejus invocationem effecta dicebantur. quorum non pauca tot videbam insignita notis, ut fidem mereri possent : nihilominus prudenter me facturum credidi , si de eorumdem certi- rendre

rendre gloire à Dieu d'un *tudine non continuo ex formula juris inquirerem*. Sed *demum quiddam contigit in hoc genere miraculorum tam insigne ac luculentum, idemque tam repentinum, ut mihi visum sit, legitimam de illo questionem institui oportere*: *Quo, si quemadmodum referebatur factum esse constaret, debita auctiori Deo gloria rependeretur*. *Totus tamen sex menses locum ubi contigerat adire distuli, ut spatium darem iis, quorum mentes prima miraculi species pepulerat, confirmandi sese, suumque de ea testimonium, ad quendam quasi judicii maturitatem perducendi*. Sed tandem *Parodium profectus, quum questionem habuisssem quam accurate & (quod decet in ejusmodi causis) cunctabundus ac pene diffidenter, prodigiis veritas adeo ad liquidum perducta est, ut mei muneris esse duxerim, se- funte*

funte. Ce qu'il y avoit *cundum eam juridicam sententiam ferre. Res acciderat in una Sanctimonialium ejusdem, quod supradixi, Monasterii Parodiensis, que quum esset in extremis constituta, repente convuluit simul ac ei applicata fuit interula, quam antea superponuerant tumulo vener. Margaritæ. In hac vero curatione præcipue notabatur (quod suo deinde juridico testimonio ægra confirmavit ipsam nimirum non nisi ut morem aliis gereret, cum iis ad invocandam venerabilem matrem consensisse: Et id nulla fide, atque omnino sine fiducia & spe revalescendi. Porro genus ipsum ægritudinis sic habebat. Corpus dimidia parte paralisi dissolutum, horrendæ convulsiones, ac imbecillitas tanta, ut ægram lecto movere vel tantum ejus componendi causa, sine magno illius incommodo non possent: atque ideo*
 fe

se leva seule , s'habilla *nec frequentius auderent*
 de même , marcha sans *quam octava quaque die.*
 bâton , & vint à l'Eglise *Itaque Medici diu frustra*
 remercier Dieu . Tous *fatigati, jam sex totas hebdo-*
 ces faits sont prouvez *madas nullum illi curationis*
 par la déposition juri- *genus adhibebant. Et Hec ta-*
 dique d'un nombre de *men, ex rebus adeo complo-*
 témoins non suspects : *ratis, minus dimidio horæ*
 entre les autres sont celles *revocata ad omnimodam*
 de trois Medecins & un *valetudinem, suis illico vi-*
 Chirurgien qui tous a- *ribus surgit, induitur ipsa*
 voient vûs la Religieuse *per se, & sine baculo suis in-*
 dans sa maladie , & qui *gressa pedibus in Ecclesiam*
 sont convenus que sa *pergit, debitas Deo gratias*
 guerison étoit un mira- *actura. Facta hec singula*
 cle évident . Un d'entre *comprobantur legitimate sti-*
 eux declare dans sa de- *ficatione multorum, quorum*
 position , qu'il étoit au- *fides nemini suspecta sit. In-*
 trefois de la Religion P. *ter hos præcipuum obtinent*
 R. & que nonobstant *locum Chirurgus unus, &*
 son abjuration , il avoit *Medici tres, qui eamdem*
 conservé beaucoup d'in- *Sanctimonialem ægrotan-*
 credulité pour les mira- *tem inviserant, & qui una-*
 cles , mais que celui - ci *nimi consensu confirmarunt,*
 lui paroissoit si clair & si *curationem ipsius luculen-*
 marqué qu'il ne trouvoit *tum esse miraculum. Qui-*
 pas lieu à le revoquer en *dam etiam ex ipsis in suo te-*
 doute . *stimonio fatetur, se olim se-*

Ce qui m'a été conté

cte Calvinianæ fuisse, &

*Z ** de*

de la sainteté heroique *licet hanc ejuraverit, id tam
men ex illa retinuisse, ut dif-
ficillime miraculis fidem ha-
beat, affirmatque hoc sibi vi-
sum esse tam insigne ac ma-
nifestum ut de eo nullam in-
veniret causam dubitandi.*
*Cæterum que mihi nar-
ta sunt de heroica sanctitate
vener. Matris Margaritæ,
quæque legi tum in ipsius
epistolis, ac commentariis,
tum in monumentis, quæ de
eiusdem virtutibus modera-
tores ejus scripta reliquerant
ea mihi visa sunt tantum-
dem admirationis, ac am-
plius utilitatis ad legentium
institutionem habere, quam
prodigia curationum. Quo
circa veritus, ne eorum me-
moria lapsu temporum inter-
riret, quicquid adhuc super-
effet de tam egregiæ virgi-
nis monumentis, id ut pu-
blicis actis constet curan-
dum censui: parique cura,
publica inquirendum autho-
ritate de omnibus, per quæ
Mon-*

Monseig. l'Evêque d'Au-
tun. Ce fut le Reverend
Pere De Bensiere Prieur
de la Maison de Paroy de
la Congregation de Clu-
ny qui fut chargé de
cette commission. Il s'en
est acquitté avec zèle &
avec soin, & j'ai entre
les mains copie du pro-
cez verbal qu'il a dressé,
& des depositions des té-
moins la plûpart témoins
oculaires, qui font un de-
tail des vertus de cette
sainte fille, de ses pra-
tiques heroiques, des preu-
ves de son humilité, des
miracles que Dieu a fait
à son occasion, du Don
de prophetic qu'elle pa-
roît avoir eu, de la per-
suasion où est le public
de sa sainteté & de la
vénération qu'on a pour
sa memoire. Ce procez
verbal me servira infini-
ment à assurer le recit
de sa vie, auquel j'avois

*eadem notior fieri, ac plenius
cognosci possit. Verum quum
ad hæc accingerer, renuncia-
tus Suectionensium Episco-
pus, coactus sum operæ meæ
Vicarium querere, cui, pro
facultate ad id mihi concessa
per Episcopum Augustodu-
nensem, acta illa conficiendi
mandatum darem. Accepit
autem R.P. De Bensiere Clu-
niacensium Prior in domici-
lio Parodiensi, idemque stu-
diose pariter ac diligenter
executus est. Et jam præ ma-
nibus habeo Exemplum acto-
rum que confecit, in quibus
habentur testimonia multo-
rum, qui suis ipsi oculis vi-
derant, que testantur. Et hi
sunt qui virtutes vener. il-
lius virgin. explicant singil-
latim, praxesque heroicas re-
censent, ac presertim propriæ
demissionis exempla; ad-
dunt et miracula, Donum
que prophetæ quo videtur
illa minime caruisse. Postre-
mo commune judicium de-*

** 2 def-

dessein il y a long-tems *sanctitate ejusdem, atque unde*
venerationem, quacum in hominum memoria floret.
His ego actis, plusquam dicere possum, juvabor ad vitam
ejus enarrandam, cuius historiam dudum antea scribere meditabar; atque etiam
cooperam, quum me præsentior Ecclesiæ necessitas ad aliam scribendi materiam a-
vocavit. Nunc vero quando mihi jam videor, cuncta
Jansenistarum propugnacula nihil habentia firmitatis
evertisse, atque in medium protulisse quæcumque utiliter afferri poterant, ad assertandam sacram Constitutionis Unigenitus authoritatem: spero me brevi tantum
otii habiturum, quantum sit opus, ut, quod jam diu cogito, illius virginis vitam perficiam. Quæ quidem ad pie-
tatem fidelium inflammam non mediocriter prode-rit: nam inter cætera, magno suo bono cognoscent, quam-
ten-

tendresse & de bonté pour nous.

Voila, mon Reverend Pere ce que j'ai crû devoir vous mander pour rendre gloire à Dieu, & hommage à la vérité, en même tems que je répondois à vos demandes. Vous pouvez faire de ma lettre l'usage que vous trouverez à propos, & la communiquer aux personnes à qui elle pourroit être utile. J'atteste-rais juridiquement, s'il étoit nécessaire, tout ce que j'ai eu l'honneur de vous dire touchant la servante de Dieu, dont vous voulez faire connoître le mérite. Je suis, Mon Reverend Pere, Vôtre tres-humble & tres-obéissant serviteur,

☩ J. Joseph
Evêque de Soissons.

Soissons ce 4. Avril 1724.

*multa divinitus effecta sint,
ad confirmandum officium
religionis erga Cor Jesu.
Quod certe acceptissimum
esse debet iis omnibus quo-
rum corda capacia sunt exci-
piendi, amandique vim chi-
ritatis, quæ sacrum Jesu
Christi Cor, sui in nos amoris
vehementia, colliquefecit.*

*Hæc sunt, R. Pater, quæ ad
quæstiones a te mihi proposi-
tas rescribenda censui, ut glo-
riam Deo & veritati testi-
monium darem. Tu vero
meis hisce litteris uteris, ut
voles, easque communicabis,
quibus utiles fore judicave-
ris. Quantum enim in me
est, paratus sum, si opus fue-
rit, juridica etiæ & ratione
hæc omnia testificari quæ ad
te perscripsi pertinentia ad
hanc ancillam Dei, cuius ti-
bi propositum est eminen-
tiam ostendere. Tuus hu-
mill. ac obsequientiss. servus.*

☩ Josephus Ep. Suessonen.

*Suessonibus die 4. April. an. 1724.
EXEM-*

(xiiiij)

EXEMPLUM MIRACULI

Authentici Meritis venerab. Mat. Margaritæ Mariæ Alacoque a Deo impetratum, de quo in præcedenti Epistola mentio facta est.

Totius rei gestæ acta integra, & ex formula juris authentica habemus præ manibus: sed quia longiora sunt, ut brevitati consulamus, in pauca, quantum licuit, contrahenda censuimus.

Coram Nobis Joanne Josepho Languet, Presbitero, Doctore & Socio Sorbonico, &c. Vicario Generali Illust. ac Rerend. D.D. Caroli Francisci d'Hallen-cour de Dromenil Episcopi Augustodunensis &c. Die 9. Augusti anni 1713. in cursu Visitationis nostræ Monasterii Sanctimonialium a Visitatione B. V. M. in Civitate Parodiensi constituti, Præsentes fuere personaliter Venerabiles Mater Soror *Anna Elizabeth de la Garde*, dicti Monasterii Superior. Soror *Francisca Rosalia Verchere*, Assistens. Soror *Joanna Maria Comtois*. Perona *Rozalia de Farge*. Anna *Alexia Guinet de Marechalles*, ejusdem Monasterii Confiliariæ, universam communitatem repræsentantes: Quæ nobis exposuere, jam a viginti tribus circiter annis, Sororem Margaritam Mariam Alacoque hujusc Monasterii Sanctimonialis, mortem in hoc ipso Monasterio obiisse cum opinione eximiæ Sanctitatis, quippe quæ vitam in exercitio heroicarum virtutum transegerat: ita ut, dum adhuc viveret, illius Sanctimonia palam cognita, ac populi etiam suffragiis prædicata fuerit. Ve-
rum

rum post illius mortem, famam illam Sanctitatis longe fuisse illustriorem, ob gratias extraordinarias, ejusdem intercessione a Deo acceptas. Inter ceteras autem ejusmodi gratias, Sororem Claudiam Angelicam de Moulins in dicto Monasterio Christo consecratam, annum agens vigesimum, morbo quo laborabat sanatam fuisse ratione quadam mirabili ac repentina quæ nonnisi evidenti miraculo tribui potest ... Quas ob causas a nobis supplices postulavere, ut testimonia jurata tam dictæ Sororis Claudiæ Angelicæ, quam Medicorum, aliarumque personarum, quibus morbi natura, ac modus sanationis cognita sunt, audire, auditaque in acta referre dignaremur.

Itaque Nos Vicarius Generalis, eorum supplicationibus inclinati, elegimus in scribam Magist. Jacobum Godin, atque ad Examen Testium juratorum progressi sumus.

Prima omnium comparuit Soror Claudia Angelica des Moulins, quæ post juramentum, de veritate dicenda, præstitum, testata est: se die 18. Nov. anni 1712. repentinis acutisque arreptam ac perculsam esse per duos dies Coli cruciatibus: Tum supervenisse sibi in latus dextrum paralysim tantam, ut nec uti brachio dextro aut ipsum movere, aut in crus inniti liceret: Totum corporis latus dextrum ita caruisse sensu, ut quamvis vellicata, punctaque sæpius, nihil unquam percepit: Toto trium mensium spatio decubuisse, dumque componendus esset lectulus, in alium fuisse asportandam, quod toto illo tempore stare non posset etiam innixa bacu-

baculis, ac nec sedere propter nervorum contractio-
nes, & trepidationes, quæ afflito in latere excitaban-
tur. Vocatum Medicum nihil non tentasse, quo sola-
tium ferret: non venæ parcitum incisionibus, non me-
dicinalibus cucurbitis, non vino vomitorio; sed hæc
omnino frusta. Medicos alios, Chirurgos, &
Pharmacopolas adeo arte sua & cura non mulsisse ma-
lum, ut potius ægredere medendo videretur. Octavo
circiter die ab ineunte morbo, digitos manus contractos,
& compressos invicem sese in volam inflexisse; ita ut
in priorem illos ac naturalem situm restituere magna
vi non semel ac frusta tentatum fuerit: Dextri pedis
articulos similiter versus calcem contractos esse: Audi-
visse se non semel Medicos dictitantes non adesse cu-
rationalis spem, licet sibi ægræ rem, ut erat, dissimula-
re conarentur. Jam elapsum fuisse mensem unum
absque adhibito ullo Medicinæ genere, quando sanata
est. Ex desperata sanatione motam esse Sororem Pe-
roniam Rosaliam de Farge in eodem Monasterio
Deo addictam, ut testificantur mentem injiceret vene-
rabilis Sororis Mariæ Margaritæ Alacoque opem im-
plorandi; ad quod testificans ipsa minime propende-
bat: Inductam nihilominus fuisse, consilio dictæ So-
roris, ad preces novendiales cum eadem incipiendas,
quibus dictæ venerabilis defunctæ opem apud Deum
comprecaretur pro recuperanda valetudine: In eum fi-
nem recitasse orationem quamdam cum subjectis sibi
aliquot precibus; & quidem, ut fatetur ipsa, nihil ex
ope illa sperando pro sanatione, quippe quæ fidem abro-
garet

garet miraculis, quæ vulgo narrantur, & fabulas plerumque existimaret. Horis serotinis hujus diei, qua ad memoratas preces inducta est, nempe 17. Februarii illius anni, allatam sibi fuisse subuculam, quæ feretrum contigerat, ubi venerabilis Sororis Ossa asservantur in dicti Monasterii conditorio. Allatam subuculam a Sorore Peronia Rosalia se noluisse induere, sed distulisse in crastinum, quod nec fidem, nec spei in venerabili Sorore reponeret: Attamen passam esse, ut ad pedem afflictum suum admovearentur ejusdem Vener. Sororis sacræ quedam Reliquiæ; id quod ex fide minus, quam ut aliarum obsequeretur voluntati factum est: Sequentem noctem, præter solitum, transegitse inquietam, somno saepius intermisso; ita ut continuis vix horæ aliquot quadrantibus quietem ceperit: In somnis vero sibi visum esse induere subuculam, & ex eo sanescere: Saepius idem eadem nocte recurrisse somnium, seu fere quoties somnus recurreret. Quum autem somnia hæc fiduciam excitassent, qua carebat ante; ubi primum adfuerit Sorores, quæ valetudinario, in quo degebat, præpositæ erant, rogavisse enixe præberi sibi subuculam pridie allatam: Quam quum accepisset a Sorore Maria Virginea de Martiniere, altera ex valetudinario præpositis, eademque juvante induisset, quieti se iterum tradidisse, ac post horæ quadrantem frigoris aliquid sensisse in manibus, paulo post, tremorem in membris omnibus Paralyſi laborantibus, ac suavem denique calorem; ex quibus valere se conjectit. Eventum ut mirata est, & gratam se Deo præbere voluit, flectere genua tentasse

Z *** super

super lectulum, innixam brachio prius inerti, & manu cuius digitii situm suum connaturalem resumferant; sed quum genu nequiret inniti, recubuisse; nec nisi post horæ quadrantem ullum tentasse motum, orta enim ex principio sanationis turbatio cogitationem omnem abstulerat, donec post horæ quadrantem accedens Soror Maria Christina de Morande, ut ægræ assideret ac serviret, rogavit quasi per jocum num sanata fuisset, quippe quæ fiduciâ & ipsa carebat: Tum testificantem fidenter respondisse, utique sana facta sum; & ostendisse manum qua libere utebatur: Commotam vero rei novitate Sororem festine adiisse antistitam, ut moneret quod contigerat. Interea testificantem, quum remansisset sola, e lecto surgere, vestesque induere suas cogitasse, id quod sine cuiuspiam opera facile præstitit, pede scilicet in proprium situm reducere, quin advertisset uti ita factum erat. Audito miraculo accurrisse Antistitam cum multis Sororibus; & ipsam vestes, uti cooperat, induere, solam sine fulmento incedere perrexisse, Chorum adiisse, in crure tantum recens sanato imbecillitatis aliquid expertam, quum per scalas descenderet, ideoque Sororis unius usam auxilio; At reliquo diei illius tempore multum incessisse pergentem quocumque vocaretur, idque libere ac sine adminiculo. Quum tamen superesset difficultatis aliquid in flectendo genu quando per scalas ascendebat, descendebatque, aut se provolvebat ad orandum, optasse, ut pro impetranda reliquæ hujus infirmitatis liberatione, sacrum de passione quinques fieret in honorem sacri Jesu Christi Cordis, cuius cul-

TQH

tus

tus per venerabilem Sororem Margaritam Mariam Alacoque inductus ac promotus est : Facienda illa quamprimum , suscepisse Sacerdotem , & distulisse tamen ad dies 15. per quos testificans solitam infirmitatem passa est : Incepto tandem primo , de quinque , sacro , non leve solatium sensisse , ac post duos tresve dies ita convaluisse prorsus , ut nihil infirmitatis reliquum fuerit . Ab eo tempore ad hodiernum usque diem incedere se , ambulare , ascendere , descendere , ac cuicunque arduo operi liceret , ut antea , vacare . Quum sæpius res , multæ operæ & laboris , susceperit , ut de sanatione sua constaret , sibi compertum fieri repentinam adeo curationem Dei omnipotentis esse miraculum , quod Venerabili Margaritæ Mariæ acceptum refert . Se juxta conscientiæ testimonium , juxtaque veritatem ita testari apud nos , sicut si proxime fistenda foret , apud Deum testaretur .

Lectis his coram ipsa testificante , vera illa esse confirmavit ; adjecitque dum sanationis tempore , tremorem ac suavem calorem sensit , tunc nec sudorem , nec convulsionem , aut dolorem adfuisse ... ac nobiscum , & cum scriba nostro nomen suum propria manu subscrivit ut sequitur : *Soror Claudia Angelica de Moulins .*

Abbas Languet. J. Godin.

*In iisdem actis postea referuntur plurima testimonia tum Cappellani Monasterii , tum Sanctimonialium rei gestæ testimonioculatarum , eamdem sanationem miraculi plenam respicientia , quæ nos brevitati ergo prætermittimus , contenti tria dumtaxat testimonia in hacce causa es-
sen-*

sentia, duorum videlicet Medicorum, uniusque Chirurgi perstringere.

Hi tres postquam morbi (quo Monialis, de qua in testimonio mox adducto dictum est, tenbatur) naturam symptomata, effectus, ceteraque adjuncta, ut solent, descripsérunt, & explicarunt. In hunc modum testimonium jurati concludunt.

D. Guill. Billet, in Academia Monspessulana Medicinæ Doctor ... affirmavit minime dubitare se quin hæc sanatio verum sit miraculum, quanquam ex naturali animi propensione difficile adducatur, ut aliquid miraculo fieri credat, persuasus nimis rursum ejusmodi gratias rarissime a Deo concedi.

D. Francisc. Thoyant in Academia Monspessul. Medicinæ Doctor ... Quum nullatenus possit tam subitam morbi prædicti sanationem ulli causæ naturali attribuere, cogitur ut fateatur, Miraculo a Dei omnipotentia factam esse: neque super ea re ullum animo suo dubium hæret. Quod religiose secundum conscientiam suam affirmat & testatur.

D. Abel Gabriel Decamps Chirurgus inter peritos juratos cooptatus ... minime dubitat, quin sanatio adeo contraria tum experientiæ, tum cursui talium morborum ordinario, verum sit miraculum. Sola autem veritatis evidētia coactum, adduci se potuisse ait, ut id affirmaret: addens suum in ea re testimonium, eo gravius esse debere, quod in Calviniana hæresi olim educatus, vi antiquorum præjudiciorum, animo magis alieno sit ad fidem miraculis adhibendam.

EXEM-

Carolus Nauyer inv.

Petrus Martinus sculp.

EXEMPLUM

Fideliter exscriptum ex iis, quæ jussu patris sui spiritualis
scripsit de vita sua vener. Mater Margarita Alacoque
ordinis B. V. Mariæ a Visitatione nuncupati.

Mirabitur fortasse Lector, in hujusce scripti translatione, stili negligenciam: verum scire debet, id consulto a fidissimo interprete factum esse; qui religioni ducens, exemplum exhibere ab autographo vel iure levissima discrepans, scrupulosius forte adh. est in verbis ac locutioni istius servæ Dei: quæ sic loqui incipit.

U*1* igitur unius intuitu, O ^{I-}
mi Deus, hæc scribendi onus scribere in-
cipit obe-
dientia mihi imposi- dientia co-
tum subeo, veniam petens, gente.
quod ab eo abhorrentem me
præbuerim. Verum, ut tibi
compertum est uni, quam gra-
viter ab hoc onere suscipien-
do abhorream: ita tu potes unus mihi robur impertiri,

A a ut

2 DE VITA VENERAB. MATRIS

ut hac in re me ipsa vincam, quum hoc obedientiae
præscriptum acceperim, tanquam a te profectum, qui
hoc ipso poenas a me repetere voluisti nimiarum, quas
adhibueram, cautionum; ut satisfacerem gravi illi,
quam semper experta sum, animi propensioni, ad
meipsam in perpetua rerum creatarum oblivione sepe-
liendam. Et quodam die quum promissa eliciuisse
ab iis, qui meo huic desiderio obsecundare poterant;
quumque ea omnia, quæ, facta per obedientiam po-
testate, scripseram, igne absumissim, ea, quæ sequun-
tur, scribere jussa sum. Fac, O summum bonum
meum, ut nihil scribam, nisi quod ad majorem tui
gloriam spectet, mihique gravissimum meimet pu-
dorem incutiat.

II.
*Prima puer-
ritia.*

Quantum tibi debedo, O mi amor unice, quod me a
prima pueritia præveneris, non secus ac Dominus & pos-
sessor Cor meum occupans; quamvis tibi restitutam co-
gnosceres. Ut primum me ipsa cognoscere per ætatem
potui, peccati deformitatem ostendisti animæ meæ, ex
quo tantus illius horror infixus est cordi meo, ut vel
minima labes mihi instar esset intolerabilis supplicii,
& ad præservidam infantiae indolem in me compe-
scendam, sat erat dixisse, offendum iri Deum. Hæc
vox vel incitatam me substinebat in lubrico, & ab
eo, quod facere cupiebam, retrahebam. Affidue urgeri
me sentiebam ad has voces proferendas, quid rei hoc
esset ignara: O mi Deus, voveo perpetuam tibi casti-
tatem, meamque puritatem tibi consecro. Hasque ipsas
voces aliquando protuli intra illud temporis patium,
quod

M A R G A R I T A A L A C O Q U E . 3

quod interfluit inter utramque actionem sacram, qua Sacerdos & Hostiam & Sanguinem sacrosanctum populo ad venerationem exhibit in Missæ sacrificio, cui solebam interesse nudis nixa genibus, quantumcumque frigus fæviret. Nec magis vim hujus vocis (vovo) quam hujus alterius (castitas) animo percipiebam. At eo tantum mens mea ferebatur, ut in alicujus silvæ recessum me abderem, quod ne fieret obstat nihil, nisi quod timerem ne illic in homines aliquos incurrerem.

Beata V. Maria maximam mei curam semper gessit. Ad eam in quovis discrimine, tanquam ad solemne perfugium meum adibam, ejusque ope gravissima pericula effugi. Ad Filium ejus Christum Dominum recta pergere non audebam; sed ad ipsam sanctissimam Matrem me conferebam semper, cui rosarii coronam offerbam nudis genibus humi positis, aut toties flexo genu cum terræ osculo, quoties *Ave Maria* pronuntiarem.

Patre orbata sum adhuc puellula, & quum nulla domini, præter me, proles esset, nisi mascula, quumque tur. mea mater liberorum suorum, qui omnino quinque erant, tutrix facta, raro admodum se contineret domi; hinc factum est, ut ad annum usque ætatis octavum circiter cum dimidio a famulis & rusticis educarer. Deinde tradita sum educanda religiosis cuiusdam Monasterii virginibus, ubi ad sacram Eucharistiam suscipiendam promota sum circa annum ætatis nonum. Hæcque Corporis Christi communio puerilia gaudia omnia, animique oblectamenta usque

III.
*Patrocinium
B. Virginis.*

IV.
Patre orba.

Primæ Communionis effectus.

A a 2 adeo

4 DE VITA VENERAB. MATRIS

adeo amara mihi effecit, ut jam nullum esset, quod non fastidirem, eorum licet conquirendorum avidissima. Verum quoties una cum puellis æqualibus meis aliquid voluptatis capere parabam, toties sensus aliquis intimus inde me retrahebat; & in aliquem domus angulum sevocatam non ante patiebatur quietam esse, quam sibi obsecuta essem; ac deinde me impellebat ad orandum non aliter ferme quam humi prostratam, aut nudis nixam genibus, aut genu subinde flectentem; dummodo tamen nullus est testis: at mihi incredibile quoddam supplicii genus accidebat quum ab aliquo forte deprehenderer.

V.

*Vitæ religio-
sæ studium.*

Magno studio incendebar ea faciendi quæ a virginibus illis Deo dicatis fieri videbam, quum omnes, meo judicio, sanctæ essent, & putabam, si religiosam vitam amplecterer, sanctam me non fecus ac illas factum iri. Hæc cogitatio tantum in me accedit religiosæ vitæ desiderium, ut nihil spirarem aliud. Quanquam non ea solitudine, quæ meo desiderio satis esset, adstrictæ mihi videbantur illæ, quibuscum degabam religiosæ virgines. At quod nullas alias cognoscere, ipsarum institutum mihi amplectendum esse arbitrabar.

VI.

*Gravi morbo
tentatur, quo,
facta Deo
promissione,
liberatur.*

Verum morbo correpta fui tam gravi, ut totum circiter quadriennium non ambulaverim, ac vix officiis mea pellis hæreret. Quam ob causam duos tantum annos in hoc monasterio relicita fui: nec meo morbo medicinam aliter invenire licuit, quam concepto erga beatam Virginem voto, si mihi ipsa sa-

ni-

nitatem redderet, in ejus filiarum numerum aliquando me adscriptum iri. Quod votum vix emiseram, quum sanitatem adepta sum, simulque novam protectionem beatissimæ Virginis, quæ me habens pro sua, tanto cum imperio domina facta est cordis mei, ut me tanquam sibi dedicatam gubernaret, ea quæ peccabam redarguens, & Dei mei voluntatem facere me docens: ac mihi inter recitandum rosarium nostrum aliquando sedenti obtulit illa fæse beatissima Mater, & objurgationem adhibuit in hæc verba, quæ nulla unquam oblivio delevit ex animo meo, licet admodum tenera tunc ætate essem: *Miror, mea filia, quod mihi tam negligenter servias.* Hæc verba tam graviter affecerunt animum meum, ut in omne vitæ tempus mihi profuerint. Confirmata ex morbo, animum prorsus contuli, ad quærendam in degustando libertatis fructu oblationem: de eo, quod promiseram, præstanto parum sollicita. At illud, O mi Deus, tunc ne sciebam, quod mihi deinde compertum plane fecisti; postquam scilicet tuum sacratissimum Cor tantis cum doloribus in Calvariae monte me peperisset, vitam illic a te mihi datam non alio sustentari posse, quam Crucis alimento, quæ mihi pro delicatissimo ferculo futura esset. Quod quomodo contigerit jam narrabo.

VII.

Vanis oblationibus dum indulgere vult, afflictione revocatur.

Ut primum recuperatae valetudinis fructus gustavi, converti me ad vanitatem & creatarum rerum amorem; mihi met blandiens falsoque persuadens, tenerum erga me matris & fratrum meorum ani-

A a 3 mum

6 DE VITA VENERAB. MATRIS

mum liberam mihi potestatem facere levia mihi nonnulla oblectamenta comparandi, captando, quantum liberet, otio. Mihi plane monstraisti, O mi Deus, longe me a meis rationibus abesse, quas mecum ipsa subduxeram, juxta eam, qua ad voluptatem trahebar, nativam animi propensionem; non vero juxta placitum consiliorum tuorum, quæ a meis longe aliena reperi. Quum enim mea mater, eam, quam domi habebat, autoriratem exuisset, & in alios quosdam transtulisset, tantum exinde in nos imperii sibi arrogarunt, ut nec ego nec illa duriorem unquam servitatem expertæ fuerimus. Non hæc eo scriptura sum, quo velim hasce personas carpere; aut judicare, eas mihi molestiam exhibendo peccasse: noli finere, mi Deus, ut hæreat hæc in me cogitatio, sed fac, ut in eas tantum intuear, tanquam in instrumenta, quibus ad tuam sanctam exequendam voluntatem usus es. Jam ergo nulla penes nos erat relicta potestas domi, nec facere quidquam, illorum hominum injussum audebamus. Bellum erat affiduum, & omnia tam arcte clavi servabantur, ut ne congrua quidem indumenta reperirem, quibus operta pergerem ad sanctum Missæ sacrificium, nisi & calanticas & vestes alicunde mutuas sumerem. Tum vero sentire cœpi, quam gravi premerer jugo servitutis, cui me quidem ita totam mancipabam, ut nec domo exirem, nec facerem quidquam, nisi obtenta a tribus facultate. Ex eo tempore omnes affectus mei in id conversi sunt, ut solatium omne meum, voluptatem omnem

omnem in sanctissimo Eucharistiae sacramento quare-
rem. Verum, quum in pago degerem procul ab aede sa-
cra posito, illuc ire non poteram, nisi tribus illis personis
annuentibus, fiebatque ut alia facultatem concedente
negaret alia; ex qua repulsa conceptum dolorem quum
sape testarer lacrymis, increpabar eo nomine, quasi
voluissim ad conditum locum ac tempus, juvenem
aliquem adire, cuius blanditiis carere me ægre ferrem,
audiendæ Missæ aut sanctissimi Sacramenti benedi-
ctionis accipiendæ desiderium obtendens. Ego vero
mihi conscia cordis mei, quod ita ab his, quæ mihi
exprobabantur, abhorrebat, ut corpus meum millies
in frusta discerpi facilius, quam mihi tales cogitatio-
nes injici, passura fuisset: non habens tunc aliud
perfugium, quam aliquem domus hortive, aut stabu-
li secretiorem locum, ubi positis humi genibus cor
meum per lacrymas coram Deo meo effundere mihi
liceret, implorata piæ Matris meæ beatissimæ Virgi-
nis ope, in qua repositam spem omnem habebam:
illuc dies integros exigebam, omni cibo prorsus, ac
potu abstinentis. Hoc vero postremum mihi familia-
re erat; & nonnunquam rusticani pauperculi paulum
lactis, aut fructuum sub vesperam, commiserationis
sensu ducti mihi porrigebant. Ac deinde quum repe-
terem domum, tantus me timor invadebat, tanta
trepidatio, ut mihi ipsa viderer non alia esse, quam
criminis alicujus rea, cui sententia audienda esset suæ
damnationis: et me feliciorem arbitrata essem, si emen-
dicato pane vescendum, quam si in his angustiis viven-
dum

dum foret ; quum s̄epe ne panem quidem sumere e-
mensa auderem . Nam ex quo pedem referebam do-
mum , gravius mihi bellum denuntiabatur, quod curam
omisissim familiæ, reique domesticæ harum dilectorum
personarum de quibus dixi , tam beneficarum animæ
meæ : & ne verbi quidem unius proferendi potestate
facta , domesticas operas una cum famulis peragebam ;
quibus expletis noctes agebam , non secus ac diem exe-
geram fundendis lacrymis coram imagine Domini
mei crucifixi , qui ostendit mihi , haud perspicienti ta-
men quid ageret , se velle cor meum in suam penitus
potestatem redigere ; & velle se illud in omnibus effi-
cere vitæ suæ patienti consentaneum ; ideoque velle
se præsentem se sistere animæ meæ , ut me induceret
ad agendum eo modo , quo agebat ipse in mediis il-
lis durissimis cruciatibus , quos mihi ex amore mei
se pertulisse monstrabat : quæ cogitatio ex eo tempo-
re tam alte descendit in animum meum , ut dolores
meos ne temporis quidem puncto intermitte opta-
fsem .

VIII.
Chr̄isti pa-
tientis affi-
dua præsen-
tia .

Exinde enim Dominus mihi affidue præsens ade-
rat , aut Crucifixi imaginem , aut illam quæ *Ecce homo*
inscribitur effigiem referens , suamque crucem baju-
lans ; quod mihi tantum impressit commiserationis
sensum , tantumque ærumnarum amorem , ut quic-
quid paterer , levc mihi videri cœperit , præ illo , quo
ardebam , patiendi desiderio , ut meo Jesu patienti
quam simillima efficerer : ac mōcerbam , quod ma-
nus illæ , quæ ad me percutiendam aliquando attol-
le-

lebantur, sustinerentur in ipso suo impetu, & suam in me asperitatem omnem non effunderent. Equidem assiduo urgebar studio cuiusvis obsequii, officii-que exhibendi erga veros illos amicos animæ meæ, quæ pro illis ultro victimam se fecisset, quum mihi nihil esset jucundius, quam illis benefacere, & de il-lis quicquid boni poteram dicere. Verum mihi nihil adscribendum est eorum, quæ tunc a me facta nunc scribo, & repugnante admodum natura scribam; sed supremo domino meo, qui meam voluntatem prorsus occupaverat, & per quem mihi ne licebat quidem querelam, aut murmur edere, nec levem commotionis sensum adversus illas personas admittere. Imo non patiebatur dominus meus, ut finerem vicem meam doleri, nonnullave commiserationis significa-tione levari, dicebatque se hujus patientiæ exem-plum dedisse, & volebat, ut si quando non possem efficere, ne quis ea de re apud me verba faceret, excusarem illos, & culpam in me contra residere dicerem: quum peccatis meis (quod vere ita se habet) longe graviora deberentur.

Verum in illa summa vi, quam patior hisce scriben-dis, quæ semper silentio obvolveram, tanta cura tan-tisque cautionibus adhibitis, ne in posterum evulga-rentur; conata etiam omnem horum imaginem e me-moria mea expungere, id totum relinquendo in aman-tissimi Domini mei memoria, apud ipsum de hac mea, quam sentio repugnantem & adversantem, natura conquesta sum; verum hoc ejus responsum audivi:

B b per-

IX.

*Nova in his
scribendis
repugnan-
tia, porro
ut perget
Christus ju-
bet.*

*perge filia mea, perge, renitaris ne, an non, nihil inter-
est ad voluntatem meam, quam impleri omnino oportet.* Atenim, quí possim, O mi Deus, in eorum redire memoriam, quæ ex quo gesta sunt, anni jam fluxere plus viginti quinque? an nescis patris mei cœlestis æternam me esse memoriam, ex qua nihil unquam excidit, & in qua tum præteritum, tum futurum perinde sunt ac præsens? Omni igitur abjecto timore scribe quicquid ego tibi dictabo, pollicitus gratiæ meæ, qua perfundatur, unctionem, ut hinc major in me gloria redundet. Primum id a te fieri volo ad ostendendum tibi, me ludere in iis frustrandis curis, ac cautionibus, quas a te adhiberi paſſus sum, ut occultares affluentes gratiarum divitias, quas in pauperculam, qualis es tu, & abjectam famulam meam effundere mihi complacitum fuit; quarum gratiarum recordationem intermittere nunquam debes, ut illarum affiduas mihi grates referas. Deinde id a te fieri volo, ut docearis has tibi gratias adscribere te non debere, nec parcam esse illarum cum aliis communicandarum; quandoquidem volui, ut mihi certum canalis vice fungeretur, per quem hæc dona cœlestia, juxta propositum meum, in animas transfunderem, quarum multæ, hocce beneficio, e perditionis barathro revocabuntur, ut tibi posthac ostendam. Tertia est causa cur id a te fieri volo, ut scilicet notum faciam me esse veritatem æternam, nec posse mentiri, in promissisque servandis fidelem esse, ac gratias, quas tibi contuli, cuiusvis examinis & proba-

bationis patientes esse. Quibus auditis vocibus, tantum mihi roboris accessisse sensi, ut magno licet timore angar, ne cujusvis in oculos hæc scripta incurvant, coeptum tamen scribendi laborem, quovis meo incommodo, persequi deliberatum mihi sit atque decretum, ut supremi Domini mei voluntas impleatur.

Erat illa mihi crux una ex omnibus gravissima, quod matris meæ crucis allevare non possem, quas ferre multo mihi gravius erat, quam meas; quam id ipsi non afferebam solatii, ut vel unum eade re verbum apud me facere posset, ne ea voluptate, quam inter colloquendum de nostris incommidis, animo caperemus, Deus offenderetur. Tum vero quum illa morbis conflixtaretur, summo afficiebar dolore; levibus enim, quæ poteram præbere, obsequiis & curis prorsus relicta, non parum capiebat incommodi; ex eo quod obserata omnia reperienti mihi, necesse erat vel ipsa ova, & alia id genus ægrotantibus necessaria emendicare: qui cruciatus erat non levis ingenio meo timido. Huc accedebat, quod agerem cum rusticanis, qui plura me docebant, quam audire voluisse. Et quum aliquando illius capiti erysipelas succrevisset in horrendum tumorem, ruborem, ac duritiem, cui medicina facta est nulla, nisi quod illi e vena sanguis emissus per vulgarem, qui illac transibat, e pago quodam chirurgum; is mihi dixit, non posse illam, nisi miraculum interveniret, ex hoc morbo emergere, mea unius ope & cura: nec ha-

X.
*Ex Matris
afflictione
& ægritudi-
ne, dolore
acerbo tan-
gitur.*

B b 2 be-

bebám ad quem confugerem aut adirem, nisi consuetum asylum meum Beatissimam Virginem, & supremum Dominum meum, apud quem unum conquerebar, ut assiduas quibus mergebar ærumnas lenirem; inter quas, quum aliud acciperem nihil, quam irrisiones, accusations, & injurias, nesciebam quid perfugii quærerem. Quum igitur ad sanctissimum Missæ sacrificium perrexissem sacro Dominicæ Circumcisioni die Dominum rogatura, ut ipse per se medicus, & medicina esset languenti matris, meque quid mihi facto opus esset, doceret; tanta id clementia præstitit, ut domum reversa genam matris apertam, & hiantem repererim quantum vola patet in latitudinem, idque intolerabili cum fœtore, ut nemo proprius accedere sustineret. Curare vulnera nesciebam, eorumque ne aspectum quidem aut contactum ferre poteram, antequam huic curando manus adhibui, omnibus aliis destituta, præterquam divinæ providentiae medicamentis. Ex eo vulnere multas carnes putridas quotidie refecabam: verum tanto animi robore confirmari me sentiebam, tantaque fiducia in bonitate supremi Domini mei, quem semper animo præsentem meo, intueri mihi videbar, ut denique brevi temporis spatio, præter omnem humanae spei probabilitatem, mater mea sanitati redditam fuerit: toto autem morborum illorum tempore lecto ferme & somno abstinebam, nec alimento utebar nisi exiguo, dies totos saepe absque omni cibo peragens: at me solabatur Dominus ac magister meus, & perfecta meæ

vo-

voluntatis ad suam sanctam voluntatem accommodatione reficiebat ; quum eorum omnium , quæ mihi acciderent, unum illum authorem agnoscere , sicque alloquerer : O supreme Domine mi , nisi tu velles , id minime accideret ; sed tibi gratias ago , quod ita fieri permittas , ut me tibi similem efficias .

Inter hæc omnia tanto impetu ad orationem trahi me sentiebam , ut multum animo angerer , quod neque scirem , neque possem addiscere quo pacto orandum esset , omnibus plane carens hominum spirituum colloquiis . Atque de oratione unum erat quod scirem , nempe illud ipsum orationis nomen , quæ vox mira quadam dulcedine cor meum ad se alliciebat . Implorata ope divini magistri mei , ab ipso didici quem modum a me in orando teneri cuperet ; quod mihi in omne vitæ meæ tempus utile fuit . Ad suos pedes provolvi me jubebat cum intimo proprii nihili sensu , ad poscendam ab ipso veniam eorum omnium , quæcumque adversus ipsum peccaveram ; tum præmissa divini illius Numinis adoratione , meam illi orationem offerebam , quomodo ad illam peragendam progrediendum esset nescia . Deinde se ipse mihi exhibebat præsentem in illo mysterio , in quo considerari a me volebat ; meamque mentem sic occupabat , meas omnes potentias in seipso absorptas tenens , ut nullam animi evagationem paterer ; at illius amandi studio cor meum consumi se sentiret : quod me infatibili afficiebat desiderio , & sacram Eucharistiam accipiendi , & adversa patiendi . Verum quomodo huic

XI.

*Orationis ei-
studium in-
funditur.*

B b 3 ora-

14 DE VITA VENERAB. MATRIS
orationi necessarium tempus reperirem nesciebam ;
quum aliud mihi non suppeteret quam nocturnum ,
ex quo quantum poteram spatii suffurabar . Et quam-
vis hæc occupatio mihi delicias afferret supra quam ver-
bis exprimere possum suaves , hanc pro oratione non
habebam , assidueque ad orationis exercitium urgeri
me sentiebam : policebarque Domino , ut primum
orare me docuisset , in eo opere quicquid mihi liceret
temporis me collocaturam . Nihilominus ipsius Domi-
ni bonitas , in ea , quam dixi , animi occupatione adeo
me defixam tenebat , ut inde fastidium contraxerim il-
larum , quæ voce perficiuntur , precationum , quas co-
ram sanctissimo Sacramento persolvere non pote-
ram .

XII.
*Erga sanctissimum Sa-
cramentum
ardens affe-
tus.*

Ibi tam profundam animi attentionem experiebar ,
ut nunquam ullum ibi manendi tedium mihi obre-
peret . Imo dies ipsos , & noctes totas illic ultro exe-
gissim omni cibo prorsus & potu carens , neque id quod
faciebam sciens , nisi quod in ipsius divino conspectu
instar ardoris cerei consumebar , amorem ipsi pro amo-
re redditura : nec poteram in primo templi aditu con-
sistere , ad sanctissimum Sacramentum , quantuscum-
que inde pudoris sensus mihi in animo nasceretur ,
quam proxime poteram accedebam : eas solas felices ,
earum conditionem æmulatione dignam putabam , quæ
facram Eucharistiam frequenter sumebant , quæve li-
bera potestate gaudebant perstanti coram sanctissimo
Sacramento . Etsi , ut verum fatear , tempus ibi a me
male admodum collocabatur , & Christus nihil a me
nisi

nisi inustam honori suo labem, ut opinor, accipiebat: Supra dictarum personarum benevolentiam mihi conciliare conabar, ut aliquod temporis spatum ad sanctissimum Sacramentum adeundum mihi concederent. In poenam meorum peccatorum accidebat, ut natalitia Christi Domini nocte dormire non possem, & parochus in sacro ad plebem præconio palam significabat, qui somnum nondum cepissent, iis illa nocte communicandum non esse: ego vero quæ dormire non potueram, ad sacram mensam non audebam accedere. Itaque hic dies lætitiae, dies mihi erat lacrymarum, quas habebam pro cibo omniq[ue] oblectamento.

Nempe enim magnis me criminibus obstrinxeram; uno scilicet dierum genialium, ut aliquarum quibuscum versabar puellarum voluntati indulgerem, personato vultu vestem mutaveram; quod mihi, toto vitæ meæ tempore, doloris & lacrymarum materies fuit: non seculis ac culpa, quam admittebam vanis ornamentiis induendis ex eodem studio obsequendi voluntati supra dictarum personarum, quibus usus est Deus tanquam justitiæ suæ instrumentis ad puniendas injurias, quas ipsi mea peccata intulerunt; quanquam piæ erant illæ personæ, nulliusque peccati consciæ sibi erant in iis omnibus quæ erga nos facta sunt. Neque vero illas ego alicujus culpæ vinculo teneri putabam, quum ita Dei mei voluntas esset, neque ullam a me propterea malam gratiam inierant. Sed heu! Domine mi, miserere infirmitatis meæ in summo illo dolore ac pudore, quem mihi hæc scribenti tam acriter incutis, quod tam

tamdiu, ne hæc ipsa scriberem quæ scribo, repugnaverim. Confirm a me Deus, ne hic opprimar gravissima id mihi merito exprobantis conscientiæ meæ voice. Ita plane spondeo, opitulante gratia tua, me tibi nunquam restitutam; etiamsi oportuerit me sanguinem profundere, & in omnium contemtum venire & omnem inferorum furorem adversus me armare, ad ultiōrem sumendam de contrariis voluntati tuæ conatibus meis, quorum veniam a te supplex posco, necnon fortitudinem id quod a me perfici cupis perficiendi, quantumcumque repugnans ab eo me absterrat privatus mei ipsius amor.

XIII.
Agitur ut in matrimonio collocetur; inde pugnæ & dolores animi gravissimi.

Ut igitur incœptum persequar; crescebant una cum ætate cruces meæ; nam Diabolus locupletes suscitabat procos, qui me sibi peterent in sponsam, idque multis erat causa domum nostram frequentandi, quos aliqui mihi necesse erat, quod mihi supplicii loco erat non exigui. Ex hac enim parte urgebant me consanguinei, ac mater imprimis astidue flens, mihi inculcans nullam sibi nisi in me supereſſe spem emergendi e miseria, quum sibi polliceretur apud me perfugium, statim atque nuptui tradita forem: ex alia parte Deus tam acriter instabat cordi meo, ut ejus persequendi nullum finem faceret. Semper enim mihi obversabatur ante oculos votum a me emissum, quod si violarem, horrendas poenas datura essem. Tenerum amorem quo matrem meam complectebar, adhibebat adversus me malus Dæmon, jugiter mihi ob mentis oculos ponens quas illa lacrymas funderet, meque,

fi

si religiosum statum amplecterer, causam fore cur ani-
mi dolore enecaretur, cuius mortis rationem Deo red-
ditura essem; nam in curis & obsequiis meis spem suam
habebat plane collocatam mater. Id me tormento into-
lerabili cruciabat; sic enim illa me diligebat & ego
ipsam, ut vivere sine mutuo conspectu non possemus:
alia ex parte religiosæ vitæ desiderium urebat me a-
fidue, necnon meus impuritatis horror. Hæc omnia
martyrii quoddam genus mihi infligebant; neque
enim ullo quietis intervallo reficiebar, effundebarque
in lacrymas, neminem habens cui has cordis angu-
stias aperirem, neque quid consilii caperem sciebam.
Tandem tenera, qua matrem prosequebar, amicitia
potiores apud animum meum partes obtinere coepit,
mihique venit in mentem, quum hoc votum a me
adhuc puellula emissum esset, fore ut eximi facile pos-
sem illius vinculo, quod contraxeram non satis intelli-
gens quid rei hoc esset quod facerem. Præterea admo-
dum abhorrebam ab injiciendis libertati meæ vinculis,
mecum ipsa reputans mihi jam non fore liberum je-
junii, eleemosynis, ac piis verberationibus pro arbitrio
deditam esse; ac vitam religiosam tantum sanctitatis in
suis cultoribus exigere, ut mihi ad illam sanctitatem
pervenire futurum esset impossibile: atque adeo fore,
ut in eo vitæ genere æternis suppliciis digna fierem.
Incipiebam me inferre in hominum cœtus & collo-
quia, & ad ipsis placendum me ornare curiosius, quan-
tum in me esset, animum oblectare satagens. At
tu, Deus meus, qui solus aderas testis gravium meo-

C c rum

rum & diuturnorum certaminum, quibus victa milles succubuisse, nisi tua me bonitas & misericordia extraordinario roboreasset auxilio, longe alia de me consilia iniens, quam quæ apud me ipsa volvebam, plane ostendisti cordi meo & tunc, & aliis s̄æpe temporibus, durum ipsi fore ac gravissimum, contra potentem amoris tui stimulum calcitrare: quanquam mea me infidelitas & malitia eo adduxit, ut ad illi resistendum, & ejus omnes in me motus extinguendos vim omnem & industriam adhiberem, sed frustra: nam mediis in congressibus hominum, & in ipsis oblectionibus, tam ardentes in me sagittas intorquebat, ut cor meum, omni ex parte transfigerent, & consumerent; ac dolor qui me urebat hærere me stupenti similem cogeret. Nec satis id erat ad ingratum cor meum a suis avocandum nugis: sentiebam me quasi ligari & magna vi quasi vinculis trahi, tantoque impetu, ut tandem facere non possem quin sequerer eum, qui me in abdum quempiam locum vocabat, ubi me objurgabat acriter; nam zelator erat miseri cordis mei, quod horrendas patiebatur persecutiones: h̄ic postquam ab eo veniam in faciem procidens postularam, asperis diuturnisque verberibus eo impellente, in me ipsa s̄æviebam; tum non fecus ac antea revolvebar ad priores vanitates, ac priorem resistendi facilitatem: et vesperi cum maledicta illa Satanæ insignia deponerem, illa dico vana ornamenta, ejus malitiæ instrumenta, se mihi offerebat supremus Dominus meus, qualis erat in mysterio flagellationis totus deformatus, mirum quantum ex-

pro-

probrans mihi, meis vanitatibus se eo redactum esse, meque jaeturam facere temporis adeo pretiosi, cuius severam rationem in morte ipsi redditura essem; se prodigionibus a me ac persecutionibus excipi, post tot mihi data indicia amoris sui, illiusque desiderii, quo ardebāt, ut ipsi similis efficerer. Quæ omnia tam alte descendebant in animum meum, tamque acerbas cordi meo plagas inferebant, ut amare fierem. Et sane mihi esset admodum dictu difficile quid tunc paterer, quidve tunc experiretur animus meus, quod ignara tunc essem, quid esset vita spiritualis, de qua nullum documentum acceperam, nec ab ullo quicquam audieram; de ea nihil sciens, aliud, quam quod supremus Magister mucus me docebat, quodque ut facerem sua quadam amica vi compellebat.

Ut vero a me ipsa pœnas qualescumque repeterem
injuriarum, quibus ipsum afficiebam, & ad illam quam
in me expetebat, cum ipso similitudinem reforma-
rer; dolorem, quo premebar, levatura, miserum hoc-
ce flagitiosumque corpus nodosis vinciebam funibus,
tamque arcte constringebam, vix ut spirare posset &
cibum sumere: idque genus pœnæ tam diuturnum pa-
tiebar, ut funes veluti depresso penitusque defixi essem
in carnem, quæ supercrescens efficiebat, ut nisi ma-
gna vi acerboque cum dolore revelli funes possent:
quod item eveniebat in catenulis, quibus brachia sic
vinciebam, ut illas nonnisi cum avulsis carnis fru-
stulis exuerem. Tum cubabam in assere, aut in ba-
culis cuspidatim nodosis, ex quibus lectum mihi ster-

XIV.
*Corporis
maceratio-
nes acerbis-
sim.e.*

C c 2 ne-

nebam; tum verberabam me flagris, aliquid remedii conquirens meis interioribus pugnis ac doloribus, præ quibus quicquid tolerabam extrinsecus, licet omnes ignominiae, & illatae mihi, de quibus supradixi, molestiæ perseverarent jugiter, & augerentur potius quam remitterent, hæc, inquam, omnia nonnisi refrigerationis loco mihi erant præ interioribus pœnis meis, quas ut tacita ferrem, & juxta boni magistri mei documentum silentio tegerem, tantam mihi vim faciebam, ut earum nihil, ullo prodiret externo indicio, nisi quod pallescere & macescere deprehendebat. Timor, quo angebar, Deum meum offendendi, gravius adhuc quam cætera omnia me excruciatbat; tam gravia enim & perpetua mihi videbantur esse peccata mea, ut mirarer quod mihi terra non dehisceret, & sepeliendæ tam indignæ peccatrici inferorum abyssos non aperiret. Peccata mea quotidie lubens sacramentali confessione expiasslem; & id tamen nonnisi raro mihi licet. Qui Sacerdotem in sacro tribunali diu occupatum detinerent, eos ego pro Sanctis habebam, longe absimiles a me esse existimans, quæ culpas meas accusare nescirem. Id mihi ingentem lacrymarum vim eliciebat. Exactis aliquot annis inter has omnes pœnas & pugnas, aliaque incommoda, nullo aliunde accepto solatio quam a Salvatore meo Jesu Christo, qui se meum ipse moderatorem fecerat, vitæ religiosæ desiderium denuo in corde meo tam vehementer exarsit, ut illam quovis oblatu incommodo amplecti apud me statuerim. Sed hei mihi! rursum non potuit illud propositum perfici maturius,

quam

quam post quadriennium, quo temporis intervallo undique mihi congreginatae sunt pœnæ, congreginata certamina; adeoque feci, ut mihi ipsa pœnitentias congreginarem, quantum per supremum magistrum meum licebat.

Longe enim aliam vitæ rationem me inire docuit, XV.
*Pulchritudo
virtutum ei
demonstra-
tur.* virtutum pulchritudinem mihi ostendens, ac trium præsertim votorum, paupertatis, castitatis, & obedientiæ, quibus exercendis virtutibus animam fieri sanctam mihi dicebat, idque dicebat mihi, quia inter orandum ab ipso petebam, ut me sanctam efficeret.

Quumque alium ferme librum non legerem, quam eum, qui Sanctorum vitas persequitur, hunc aperiendo mecum ipsa dicebam, quærenda mihi est una præceteris imitatu facilis vita, ut possum, eamdem tenendo, quam illa sancta tenuit, viam, sanctitatem, quam adepta est, assequi. Illud autem me angebat præcipue, quod viderem tam crebris a me culpis Deum offendii, quem a Sanctis non quemadmodum a me offendum fuisse putabam, aut, si quis certe offendisset, perpetua deinde in pœnitentia vixisse; quod mihi magna suscipiendarum pœnitentiarum injiciebat desideria. At supremus Magister meus tantum mihi incutiebat timorem propriæ voluntatis faciendæ, ut jam tum putarem, quicquid facere possem, ipsi acceptum non fore, nisi ex amore & obedientia facerem. Neutrum vero quomodo in praxim redigere oporteret sciebam, putabamque mihi criminis verti, quum dicerem a me diligi Deum meum, quod opera mea dictis repugnantia cernerem. Ipsum orabam, ut ad id faciendum

Cc 3 me

me perduceret, quod a me fieri vellet ad ipsi placendum, & amorem significandum, quod in hunc modum præsttit. Tantum mihi amoris impressit erga pauperes, ut nulla jam alia quam ipsorum consuetudine frui ultro optarem; tamque tenero me commovebat commiserationis sensu ob illorum miseriam, ut si penes me fuisset, nihil mihi reliqui fecisset, & quum mihi pecunia erat ad manum, hanc pauperibus puerulis elargiebar, ut ii ad me cathechismum precesque addiscendi causa allicerentur. Quo fiebat, ut me, quocunque irem, sequerentur; quorum tanta nonnunquam turba confluebat, ut hiberno tempore quonam eos exciperem loco non haberem, præterquam in ampio cubiculo, in quo admittebam omnes, unde aliquando expellebamur. Id mihi multum affrebat molestiæ; neque enim quicquam eorum, quæ facerem, alienis oculis deprehendi volebam; & quicquid surripere possem, illis erogare existimabar; quod tamen non faciebam, furti horrore me impidente, & præter id, quod meum erat, nihil dabam; quod ipsum dare, nisi ex obedientiæ nutu non audebam. Quamobrem blandiebar matri meæ, ut quod habebam, dare per illam mihi liceret, quæ quod multum me amaret, satis ad annuendum meis optatis facilem se præbebat. Quum autem abnuerat, quiescebam paulisper a precibus, tum illam iteratis postulationibus fatigabam: Nihil enim jam facere poteram injussu non solum matris meæ, sed eorum etiam quibuscum habitabam, quorum ex nutu arbitrioque omnia faciebam, quod mihi

mihi assidui supplicii instar erat. Verum existimabam frangendam esse voluntatem meam in iis omnibus, a quibus maxime abhorrem, mihi faciendum esse, ut illis hominibus parerem ad experimentum capiendum possemne religiosæ vitæ jugum ferre: illæque tam assiduæ facultatum petitiones gravibus repulsis excipiebantur, & in gravem me captivitatem adigebant. Hinc enim tantum in me exercebatur auctoritatis, ut nulla Monialis alieno arbitrio arctius mancipata esset: sed illo, quo ardebam, amandi Dei desiderio incitata, difficultates omnes superabam, studioseque prospiciebam, ut id facerem, quod maxime repugnabat propensionibus meis, & a quo gravius naturam abhorrere sentiebam. Quod desiderium ita me urgebat, ut, si quando huic obsequi destiteram, culpam hanc Sacerdoti in confessione aperirem. Vulnerum aspectum horrebat quam maxime, sed continuo mihi incumbendum fuit ad illa curanda & osculanda, ut me ipsa vincerem, neque qua parte id aggrederer sciebam; sed supremus magister meus tam opportune subveniebat ignorantis meis, ut vulnera vel periculosisima brevi sanata deprehenderentur, nullis aliis, quam divinæ providentiae medicamentis: verum ejus bonitati confidebam magis, quam remediis adhiberi solitis.

Nativo impetu ferebar ad amorem voluptatis atque animi oblationis, at plenus ille doloris cruciatus Salvatoris mei, qui se mihi in mysterio flagellationis offerebat, satis superque me a voluptate capienda retrahebat. Hac enim exprobatione Dominus cor meum peni-

nitus perfodiebat: tune ut hanc oblectationem captes? ego vero nullo unquam voluptatis sensu me oblectavi, & omnis generis acerbitates tui causa hausi, ut mihi cor tuum devincirem; & tamen etiamnum de istius cordis dominatu certare mecum velles. Hæc omnia non parum commovebant animum meum; sed ingenue fateor nihil me tunc horum intellexisse, adeo rudi ingenio eram; nec boni quicquam faciebam, nisi quia Dominus ipse tam valide me ad illud urgebat, ut ejus impressioni resistere vix possem. Quod mihi pudorem incutit in his omnibus, quæ h̄ic scribo; ubi significare vellem quam merito mihi debeat aeternum supplicium, quod jugiter Deo ejusque gratiis restiterim, tum significare etiam cuperem ejus miserationum multitudinem; videbatur enim onus in se suscepisse fugitatem me insequendi, & assidue opponendi suam bonitatem meæ malitiæ, suum amorem meis ingratiani noxis, quæ mihi toto vitæ tempore acerbissimorum dolorum materiam præbuerunt; quod supremum liberatorem meum agnoscere nescirem, qui mei curam ab ipsis incunabulis tam amanter gesserat, ac semper deinceps gerere perrexit. Quumque aliquando stupore veluti absorpta mirarer, quod tanta infidelitas mea, totque vitia, quæ in me cernebam, non efficerent, ut me respueret, hoc mihi responsum dedit: sic tecum ago, quod te cupiam efficere quoddam veluti compositum ex amore meo, meisque miserationibus. Et alio quodam tempore dixit mihi: te mihi in sponsam elegi, mutuamque inter nos fidelitatem pollici-

liciti sumus, quum mihi castitatem vovisti. Ego te ad illud votum emittendum sollicitabam, antequam mundus ullam sibi partem cordis tui vindicasset; illud enim purum omnino mihi depositabam, terrenisque affectibus incoinquinatum: quo in statu ut illud mihi conservarem, propriæ voluntatis tuæ malitiam omnem auferebam, ne posset ipsa cor tuum corrumpere; tum sanctæ Matris meæ curis servandam te dedi, & apud eamdem depositam te habui, ut pro ratione mearum voluntatum te informaret.

Hæc adeo Virgo sanctissima bonæ Matris loco milii semper fuit, nec suo unquam auxilio me frustrata est, ad eamque in meis angustiis & necessitatibus sollemnem mihi confugium erat tanta cum fiducia, ut sub ejus materna protectione nihil esse mihi videretur, quod metuerem. Itaque tunc temporis voto me obstrinx ad jejunium diebus sabbati in ejus honorem observandum; ad officium ejus Immaculatæ Conceptio- nis, quum legere scirem, recitandum; ad Salutatio nem Angelicam septies quotidie toto vitæ tempore recitandam, flexo toties genu in honorem septem ipsius dolorum; meque tradidi in ancillam ipsius perpetuam, eam suppliciter orans, ut eo nomine ac titulo decorare me ne gravaretur. Verum tanquam ipsius filia eam alloquebar non secus ac bonam Matrem meam, in quam amore vere tenero jam tum affici me sentiebam. At illa severe me objurgavit quum denuo paratam me vidit cedere terribili pugnæ, quam in memetipsa experiebar. Nam viæta consanguineorum persecutionibus, Ma-

XVI.
Beatissimæ
Virginis
maternus in
eam affe-
ctus.

D d trif-

trisque tam charæ lacrymis , nec non monitis quæ ipsa dabat , puellam anno ætatis vigesimo debere sibi vitæ conditionem amplecti , in eorum sententiam pertrahi incipiebam . Mihi nempe perpetuo inculcabat Satanus : Misella, quid consilii capis, quum religionem vis ingredi ? omnibus te ridendam propinatura es ; nunquam enim in hoc vitæ genere perseverabis . Et quis pudor religiosam vestem exuere , e monasterioque dimitti ? Quæ te deinde latebra satis occultabit ? Inter hæc omnia prorumpebam in uberes lacrymas , nam a viris mirum quantum abhorrebam, nec jam quid amplecti statuerem sciebam .

XVII.
Sponsi Chri-
sti querela,
minæ, &
promissa.

At tandem misertus est mei supremus magister meus , qui intentos semper in votum meum oculos meos tenebat . Et quodam die post sacram , ni fallor , communionem , se mihi monstravit esse sponorum , quos amare possem , formosissimum , ditissimum , potentissimum , in omnibusque perfectissimum & absolutissimum ; quumque ante tot annos ipsi desponsa essem , quærebat cur , se relicto , alium accipere vellem . Tum vero hæc adjecit : scito , si ita me spreveris , æternum te a me deseriri ; si vero datam fidem mihi servas , non discedam a te , & adversus omnes inimicos tuos ero tua ego ipse victoria : indulgo aliquid ignorantia tuæ , quod scilicet nondum , qui sim , intellexeris ; si vero mihi fidelis es , & me sequeris , docendo efficiam ut me cognoscas , meque tibi manifestabo . Hæc quum diceret , tam profunda pace perfudit interiora mea , tantamque tranquillitatem expertus est animus meus

ut

ut decreverim morituram me potius, quam mutatram esse consilium. Tunc mihi vincula mea videbantur esse dirupta, nihilque metuendum supereret; quum cogitarem, etiamsi vita religiosa purgatorium mihi futura esset, levius fore reliquo vitæ tempore illic purgari, quam ad inferna detrudi, quæ toties ingentibus peccatis meis promeruerit. Quum igitur fluctuans animus meus ad vitæ religiosæ propositum se applicuisset, divinus ille sponsus animæ meæ, ne ipsi adhuc e manibus elaberet, petiit ut libertatem meam ipsius potestati ultro permitterem; quia debilis eram. Nihil in me moræ fuit, quominus huic divinæ potestati traderetur libertas mea, quam quidem ex illo temporis articulo Dominus potenter invasit; tamque alte ex hoc ipso momento se insinuavit in cor meum, ut votum meum renovarim: quid rei esset, incipiens intelligere. Illi sponpondi, me quovis etiam vitæ proposito periculo, nunquam aliud quam religiosæ vitæ genus amplexuram, idque palam domi significavi, consanguineos orans, ut, quantumvis conditiones ab iis oblatas qui me sponsam petebant, commodas esse mihi repræsentarent, illas respuerent. Quod quum mater mea intellexisset, coram me temperabat a lacrymis; sed ahsidue flebat apud eos omnes, qui sermonem ea de re inferebant. Illi autem sibi omnino faciendum putabant, ut me monitum venirent, si matrem relinquerem, mortem illi a me accersitum iri: hujusque damni rationem mihi apud Deum aliquando reddendam; neminem enim habebat mater, cuius

D d 2 obse-

28 DE VITA VENERAB. MATRIS
obsequiis juvari posset; addebatque tam bene me, ma-
tre mortua, quam viva Monialem fore. Atque unus
e fratribus meis, qui me multum diligebat, omnes
conatus adhibuit ut a meo proposito me deterreret,
partem mihi offerens sui patrimonii, quo dotata pin-
givis, commodius nuberem. His omnibus cor meum,
non fecus ac rupes, immotum tangi desinebat, licet ad-
huc triennio mihi manendum in saeculo, & adversus
haec omnia pugnandum esset.

XVIII.
*Mittitur in
Patrui do-
mum, ubi a
Consobrina
in familiam
S. Ursulae al-
licitur.*

Tunc missa sum in domum unius ex patruis meis,
ejusque curae commissa. Huic erat filia monialis, quae
quum me sciret ingredi religionem velle, nihil non effe-
cit, ut me haberet ejusdem secum instituti sociam. Ne-
que tamen allici me sentiebam ad vitæ genus quod
profitentur sacræ virgines a sancta Ursula dictæ. Illi
respondebam: attende, si in cœnobium vestrum ingre-
diar, ingressuram me in gratiam tui tantum: volo au-
tem in monasterium me recipere, ubi nec ullæ consan-
guineæ, nec personæ sint mihi notæ, ut divini amoris
impulso religionem profitear. Verum quum nescirem
ubinam futurum illud esset, variarum religionum no-
titia carens, qua discernerem quænam mihi esset ex
omnibus suscipienda, prope modum manus dabam il-
lius importunis sollicitationibus; eam enim amabam
plurimum, adhibebatque, ut me exoraret, authorita-
tem Patrui mei, cui obsistere non audebam, quod tu-
tor meus esset, mihi diceret, non minus charam
me sibi esse, quam unum ex filiis suis; ac propterea
velle se, ut in eo oppido, ubi degeret, stabilis mane-
rem.

rem. Nec ullo modo passus est, ut me frater meus reduceret domum, quod diceret pro jure suo se velle habere me in potestate. Quo factum est, ut frater meus qui nondum voluerat annuere, ut vitam religiosam amplecterer, admodum mihi succensuerit; his omnibus connivere me putans, ut ipso invito, & Matris injussu in sanctæ Ursulæ coenobium me conjicerem. Sed longe ab eo consilio aberam; quo enim me urgebant magis (quod eo usque perductum est, ut me etiam intromittere vellent in monasterium) eo graviori fastidio ab illo vitæ genere abhorrebam.

Mihi arcana quædam vox dicebat intus, non te illic volo, sed inter religiosas sanctæ Mariæ. Attamen illas Moniales a sancta Maria dictas videndi nulla mihi fiebat potestas, quamvis earum multas cognatas haberem; mihi de illis dicebantur, quæ satis esse possebant, ut mentes propositi tenacissimas ab eo dederent. At quo plures adhibebantur conatus, ut ab eo consilio deterrerer, eo illas amabam magis, mihi desiderium augeri sentiebam illarum institutum amplectendi, propter hoc tam amabile sanctæ Mariæ nomen, quod mihi significabat, hanc esse ipsam quam quærebam, vitæ rationem. Et quodam die quum intuerer in pictam tabellam magni sancti Francisci Salesii, visus est in me, quam suam appellabat filiam, oculos conjicere, tam paterno simul amicoque affectu, ut illum non alio deinceps quam boni patris loco habuerim. Sed de his omnibus nihil audebam dicere, nec sciebam, quo pacto me expedirem a confobrina mea, & to-

XIX.

*Sed a Deo
vocatur ad
Moniales a
S. Maria di-
ctas.*

D d 3 ta

30 DE VITA VENERAB. MATRIS
ta illa religiosa familia, quæ tantis benevolentiae offi-
ciis me prosequebatur, ut jam aduersus illam tueri
me non possem.

XX.

*In domum
paternam
revocatur
ubi recrude-
scunt pugnae
& dolores.*

Quum autem in ipso versarentur articulo aperien-
dæ mihi januæ Monasterii, per nuntium certior facta
sum, fratrem meum ex gravi morbo decumbere, &
matrem meam in extremis esse. Quod me impulit
ad iter versus ipsam hoc ipso tempore suscipiendum,
a quo deterreri non potui, quanquam ægrotabam, non
tam aliqua alia ex causa, quam ex animi dolore, quem
contraxeram, quum viderem quamdam mihi necessi-
tatem instare ingrediendi cœnobium, quo me non
vocatam a Deo arbitrabar. Nocte tota iter confeci
licet leucarum propemodum decem. Hunc in modum
extricata fui ex illis angustiis, ad gravissimam aliam
crucem rursus experiendam, quam non explicabo per
singula, quum satis multa jam ea de re dixerim. Sa-
tis sit dicere, meis omnibus molestiis novam esse fa-
ctam dolorum accessionem. Ostendebatur mihi ma-
trem meam sine me vivere non posse, quando quidem
meus tantilli temporis discessus ejus morbi causa erat;
ac denique illius mortis rationem Deo me reddituram
esse: Quod quum mihi diceretur a personis Ecclesiasti-
cis, acres mihi doloris aculeos infigebat, ob tenerum
amorem, quo illam complectebat, & quo utebatur
Diabolus, ut persuaderet mihi, hunc ipsum quem co-
gitabam a matre discessum, meæ damnationis æter-
næ causam fore.

Ex

Ex alia parte tantopere me urgebat Deus meus ad
omnia, ipsum sequendo, relinquenda, ut nullo jam
intervallo ab hoc suo impulsu vacare mea pateretur: XXI.
*Novis se
pœnitentiis
excruciat.*

tantoque me accendebat desiderio ad vitæ ipsius pa-
tientis similitudinem me conformandi, ut quicquid
malorum ferebam pro nihilo haberem; quæ mihi erat
causa gravioribus pœnitentiis me afflictandi, & quan-
doque humili me abjiciens coram imagine crucifixi Do-
mini mei, his eum verbis alloquebar: *O mi dilecte
Salvator, quam felix ero, si tuam in me imaginem
patientem imprimes! & mihi respondebat: hoc ipsum
est quod volo, dummodo tu mihi non obſſtas, & quod
tuarum est partium ad hoc opus perficiendum conferas.*
Ut vero nonnullas mei sanguinis guttas illi darem,
digitos meos arcte vinciebam, tum illos infixis acu-
bus pungebam, & singulis sacræ quadragesimæ die-
bus, quantum in me erat flagris me, verberabam, in
honorem verberum quæ in flagellatione accepit. At
quantocumque temporis spatio me verberarem, pa-
rum inde poteram elicere sanguinis, quem bono Ma-
gistro meo rependerem pro sanguine in mei gratiam
effuso, & quia humeri erant pars illa corporis quam
cædebam, multo tempore opus erat, ut aliquid san-
guinis exprimerem. Verum triduo ante quadragesi-
mam me ipsa discerpsissem lubens, ad compensandas
injurias divinæ ipsius majestati a peccatoribus illatas.
Trium illorum dierum jejunium, quantum fieri po-
terat, pane & aqua contenta observabam; reliqua, quæ
mihi in cibum tunc dabantur, pauperibus erogans.

Meum

XXII.
Eucharistie
desiderium.

Meum maximum gaudium erat, quod mundum relictura essem, meque hac cogitatione oblectabam, quod frequenter sacram Eucharistiam sumtura essem. Non enim nisi raro illius sumendæ facultatem obtinere poteram, meque unam ex omnibus felicissimam arbitrata essem, si frequenti Eucharistiae communione uti potuisssem, & noctes sola coram sanctissimo Sacramento traducere; tam fidentis enim animi mihi ipsa conscientia eram, ut licet ultra modum cæteroqui meticulosa, nihil tamen simile animo agitarem, simul ac eram in illo loco deliciarum meorum. Et in pervigilio dierum Eucharistiae communioni sacrarum, non aliter quam mihi vim inferendo loqui poteram, alto silentio veluti mergi me sentiens, ob illius actionis magnitudinem, quæ mihi obeunda erat; & post suscepitum sanctissimum Sacramentum lubenti animo abstinuisse cibo, potu, sermone, aspectu; tantum erat solatium, tanta tranquillitas, quam experiebar. Et quantum in me erat, latitabam, ut meum summum bonum amare discerem, cuius impressionibus tantopere urgebar ad amorem, ejus amori rependendum.

XXIII.
Orandi me-
thodum do-
ceri aget.

Verum si cætera etiam omnia facerem, mihi non videbar amare unquam ipsum posse, nisi orationis exercitium docerer: nam de orandi modo, & ratione nihil sciebam aliud, quam quod ipse Dominus me docuerat, ut scilicet Sanctis omnibus ipsius motibus me traderem totam, si quando me solam cum ipso in exiguum aliquem recessum possem concludere. At mihi satis non dabatur otii, toto enim, quantus quan-

tus

tus erat, die, mihi cum domesticis famulis laborandum erat. Quum autem assidue conquererer apud supremum Magistrum meum, vereri me ne in ulla eorum rerum, quas faciebam, ipsi placere non possem, quod nimium propria voluntas mea inferret sese in mortificationes meapte sponte lubenterque susceptas, quum tamen nihil facerem id quod ex obedientia non fieret. Heu, ajebam, Domine mi, da mihi aliquem qui me ducat ad te. An non tibi satis sum, respondit ille, Quid times? Filia sic dilecta, ut te diligo, potest ne perire in ulnis ipsis Patris Omnipotentis? Nesciebam quid esset a Patre Spirituali regi, at magno ardebam obediendi desiderio, divinæque bonitati placuit ita res disponere, ut cuiusdam jubilæi tempore apud nos diverteret unus e religiosa sancti Francisci familia, qui domi nostræ pernoctavit, ut peccata nostra generali confessione deponendi spatium nobis suppeteret. A diebus circiter septemdecim in mea scribenda confessio-
 ne occupata eram, quanquam enim generaliter con-
 fitebar quoties opportunitas aliqua se offerebat, vi-
 debar mihi nunquam satis frequentes hujusmodi con-
 fessiones facere posse, propter ingentia peccata mea;
 quorum dolore tam acri pungebar penitus, ut non mo-
 do multis lacrymis illa deflerem, sed præ nimio illo
 quo urebar dolore, ea apud omnes evulgare ex animo
 cupiissim: idque ingemiscebam maxime; quod tam
 cæca esset, ut illorum atrocitatem nec satis possem
 animo percipere, nec quanta esset, verbis explicare.
 Eam ob causam quicquid reperire poteram in libris,

*Confessionem
generalem
parat.*

Ee qui

qui de confessione differunt, scripto exarabam, & quandoque in confessionis chartam ea inferebam, quorum vel ab ipsa appellatione abhorrebam; sed mecum ipsa dicebam: hoc fortasse scelus admisi, nec tamen novi; plane æquum est, ut illius declarandi pudorem feram, ad satisfaciendum divinæ justitiæ. Hic non diffitebor, si maximæ partis eorum, de quibus me accusabam, conscia mihi fuisse, inconsolabilem mihi dolorem futurum fuisse; qualem etiam dolorem ex iisdem illis confessionibus suscepturna fuisse, nisi mihi Dominus meus asseverasset se voluntati, quæ minime mala est, omnia ignoscere. Hanc igitur confessionem feci, cuius multa folia bonus ille Pater a me prætermitti voluit, illa legendi potestatem facere nolens. Rogavi illum, ut conscientiæ meæ satisfacere me sineret; quum majoribus quam ille putaret, peccatis obstricta essem. Hæc confessio magnam mihi attulit animi tranquillitatem. Aliquid de mea vivendi ratione ipsi declaravi, circa quod multa utilia monita mihi dedit; sed omnia declarare non audebam; hoc enim putabam esse vanitatis; in quod vitium ne incurrerem vehementer timebam, quod ad illud in doles mea multum propenderet: quodque arbitrarer, quæ faciebam, omnia ad hunc vanæ gloriæ scopum dirigi, sensum a consensu discernere nesciens. Id me multum angebat, peccatum enim admodum horrebam; quippe quod Deum ab anima mea alienaret. Bonus ille Pater Franciscanus instrumenta pœnitentiæ mihi promisit, & illi significavi
qua-

quatuor jam aut quinque annos a me sollicitari fratre
mum, ut religionem ingredi me fineret; per
ipsumque adhuc stare ne ingredener.

Qua de re sic mei fratri animo religionem inje-
cit, ut ipse a me postea petierit semperne in propo-
sito religiosam vitam amplectendi persisterem; cui
quum respondissem paratam me esse mortem pati po-
tius quam mutare consilium; voluntati meæ satisfa-
cturum se pollicitus est. Ut igitur de dote mea paci-
siceretur, profectus est ad illam bonam consobrinam
meam, quæ me sollicitare non desinebat, volente ma-
tre cæterisque consanguineis meis, ut in illo cœnobio
monialis essem. Jam igitur, quomodo id ne paterer,
effugerem, nesciebam. Sed interea dum frater meus
hoc iter habuit, confugi ab Beatissimam Virginem
bonam Dominam meam, adhibito apud illam suffra-
gatore sancto Hyacinto, cui multas preces obtuli, nec
non multa sacrificia celebranda procuravi in hono-
rem sanctæ Matris meæ, quæ mihi solatium ferens,
amicus dixit: nihil timeas, eris vera filia mea, eroque
semper bona tua Mater. Hæc verba ita tranquillarunt
animum meum, ut omni exclusa dubitatione mihi
persuaserint non obstantibus omnibus quæ objicie-
bantur, obstaculis, rem quemadmodum mihi pro-
mittebatur, ita perfectum iri. Reversus ergo frater
mihi dixit: petuntur pro dote quatuor millia librarum,
tuum est de patrimonio tuo, ut lubebit disponere;
nondum enim de re transactum est. Continuo illi au-
dacter respondi: nunquam transigetur, volo ad san-
ctæ

XXIV.
*De religione
capessenda
iterum agi-
tur.*

*B. Virgo
cam consola-
tur.*

Etæ Mariæ religiosas virgines me recipere, idque in cœnobium valde hinc disstum, ubi nulla erit mihi sive sanguine, sive familiaritate conjuncta: volo enim Dei folius intuitu religionem ingredi; volo mundum prorsus relinquere, abdendo me in retrusum aliquem angulum, ubi me hominum consuetudine non utentem, & mundus obliviscatur, & ego mundum. Multa mihi Monasteria proposita fuerunt, in quæ consensum præbere minime poteram; sed ut primum Parodiense Monasterium appellatum est, dilatatum est præ gaudio cor meum, statimque assensum præbui. At mihi adhuc invisendæ fuerunt illæ sanctimoniales, apud quas habitaveram octavo ætatis anno, ubi gravis adhuc pugna sustinenda mihi fuit; me enim domum intromisere appellantes suam filiam, quærentes cur vellem ipsas deserere, quibus tam chara essem? addebat se non posse æquo animo ferre meum in sanctæ Mariæ ordinem ingressum, quum me in eo perseveraturam non esse probe scirent. Hujusce rei periculum facere me velle dixi, meque induxerunt ad promittendum redditum apud ipsas, quum e sanctæ Mariæ cœnobia dimitterer; huic enim vitæ dicebant satis se scire nunquam fore ut possem assuescere. Iis omnibus, quæcumque illæ mihi opponere potuerunt, minime movebatur cor meum; imo magis confirmabatur in proposito; quum jugiter diceret, moriendum est, aut vincendum. Verum cætera prætero, quæ mihi sustinenda fuere, certamina, ut veniam quam primum ad locum felicitatis meæ charum Parodium. Hic simul

*Ad solam
Monasterii
Parodiensis
appellatio-
nem cor
ipsius dila-
tatur præ
gaudio.*

mul atque vestibulum colloquiis destinatum subii, hæc verba intus mihi dicta sunt, is locus est, ubi te volo. Postea fratri meo declaravi pacta converta cum hisce monialibus esse transfigenda; quandoquidem nunquam apud alias ulla religionem amplexura eram. Miratus est eo vehementius, quod me huc adduxerat solummodo ad visendas nonnullas e sanctimoniis sanctæ Mariæ, quarum ex numero me esse velle dissimularam; non enim aliis, quam hisce conditionibus me adduxerat. Sed ante hinc abire nolui, quam de omnibus ingressus mei conditionibus inter utramque partem convenisset: quo facto novam vitam hausisse mihi videbar, usque adeo suavi pacis ac lætitiae sensu perfundebar; quod ita me efficiebat hilarem, ut ii, quos latebat quid experiretur animus meus, hunc in modum jocarentur: certe illam: quam bene gerit externam futuræ sanctimonialis speciem. Et certe pluribus, quam unquam antehac comta prodibam vanitatis ornamenti, itidemque genio indulgebam, ob ingens illud gaudium, quo afficiebar; quod mox tota adhæsura essem supremo bono meo, Deo meo; qui dum hæc scribo, hæc crebro mecum amice expostulat: vide filia, futurumne sit, ut reperire unquam possis patrem aliquem amore unigeniti Filii sui vulneratum, qui tantam illius curam gesserit, qui tam teneri in illum amoris indicia expromere potuerit, quam tenera fuerunt amoris in te mei testimonia, & hactenus edita, & posthac edenda: amor quippe meus tam patienter in

E e 3 te

te excolenda, ad meamque normam, vel a tenerima
ætate, conformanda laboravit, suaviter expectans te,
nec unquam tuos inter omnes renisus sustinere te gra-
vatus. Memento igitur, si gratum in me animum ex-
tingui paterere, horumque omnium gloriam ad me
referre desineres, te illa oblivione mei facturam esse
ut hic omnis boni fons ineffabilis tibi exaresceret.

XXV.

*Animi sen-
sus quum
mundo vale-
dicendum
fuit.*

Quum illuxisset tandem adeo exoptata dies, qua
mundo valedicendum erat, majori quam unquam
antea gaudio affecta sum, majoremque experta sum
constantiam in corde meo, quod obduruerat quodam-
modo ad omnem sensum sive amicitiae, sive doloris,
qui cùm ab aliis, tum maxime a matre mihi signifi-
cabatur, nec lacrymam vel unam in hoc ab illis di-
scessu fudi. Mihi enim videbar haud absimilis capti-
væ cuiquam mulieri, quæ se carcere exemptam, solu-
tamque vinculis videt, in domum sui sponsi mox admit-
tendam, ad incundum novam possessionem, plenaque
cum libertate, ipsius conspectu, bonis & amore per-
fruendum. Hoc ipsum erat quod sponsus meus di-
cebat cordi meo, quod eam ob rem extra se totum
rapiebatur. Nec aliam sciebam causam afferre voca-
tionis meæ ad sanctæ Mariæ institutum, quam quod
vellem esse filia beatissimæ Virginis. Sed fateor in
ipso articulo temporis, quo ingrediendum fuit, qui
in diem sabbati incidebat, difficultates omnes, quas
expertam eram, multasque alias animi anxietates tam
vehementer facto impetu in me irruisse, ut in ipso
ingressu anima mea jamjam a corpore divellenda
mihi

mihi videretur. Mox autem mihi monstratum est sacram captivitatis meæ a Domino conscißum esse, meque ipsius manibus, ejus pallio lætitiae circumdari; & tanta efferebar lætitia, ut clamarem, hic locus est ubi me vult Deus. Continuo menti meæ id insculptum fuit: domum hanc locum esse sanctum, omnesque illas, quæ eam incolerent, sanctas esse oportere, *gressu.*

atque hoc sanctæ Mariæ nomen mihi significare quovis pretio sanctitatem comparandam esse, eamque ob rem necesse esse in omnibus abnegare se, & immolare, nulla in re sibi parcendo, nihil planè sibi retinendo. Molliebat ea cogitatio quicquid difficultatum mihi videbatur esse asperrium in hisce initii. Quo tempore factum est per aliquot dies, ut quotidie mane excitarer a somno hisce verbis, quæ distincte audiebam, eorum sensum minime intelligens: *Dilexisti justitiam, & reliquum versiculi: necnon alias his aliis verbis: Audi filia & vide, &c.* itemque his: *agnovisti semitam tuam & viam tuam, O Jerusalem mea; domus Israel; sed Dominus diriget te in omnibus viis tuis nec unquam derelinquet.* Hæc, quorum sensum ignorabam, referebam omnia ad bonam illam, quæ Novitiis præerat, magistram: hanc, atque etiam domus totius moderatricem habebam pro meo in terris Christo. Quumque non nossem habuissim-
Obedientiæ studium.

ve unquam usum spiritualis directionis, adeo gestiebam, quod hanc sequendo, obedientiam exercere possem, ut quæcumque earum ex ore prodibant, oraculorum instar acciperem: nihil jam esse putans, quod time-

40 DE VITA VENERAB. MATRIS

*Docetur ora-
re.* timerem, si ex obedientia facerem, quæ mihi ab

ipsis præscriberentur. Quumque rogarem novitiarum magistrum, ut orationis exercitium me doceret, cuius fame tam vehementi laborabat anima mea, negabat credere se posse, me tam grandem natu in cœnobium venisse hujus exercitii rudem & ignaram. Quod quum ita esse illi confirmasset, mihi respondit: proximæ orationis tempore, Domino te siste tanquam telam puram & vacuam pictori ad elaborandum propositam. Sed quod illa mihi dicebat non intelligens, voluisse, ut mihi exposuisset, nec ab ipsa petere audebam. Dictum autem mihi fuit: Veni, hoc ipsum te docebo. Vixque orationem aggressa eram, quum ostendit mihi supremus Dominus meus animam meam hanc esse telam vacuam: in qua exprimere volebat lineamenta omnia vitæ suæ patientis, quæ in amore tota, & privatione effluxit: cuius operatio in silentio, sacrificium in sua consummatione fuit: facturumque se, ut hæc imago imprimeretur animæ meæ, postquam absterrisset reliquas omnes in ea maculas, tum affectus ad res terrenas, tum privati in meipsam, & in res creatas amoris, ad quas mea me indoles facilis, & obsequiosa multum alliciebat. Sed Dominus hoc temporis punto me omnibus exuit, & cor meum evacuatum, atque animam meam sic plane nudatam succedit tam ardenti amandi sui, necnon ferendorum dolorum desiderio, ut nullum quietis intervallum mihi relinqueret, tam acriter meis instans vestigiis, ut mihi non suppeteret otium nisi cogitandi quo pacto ama-

*Amore
Christi ac
crucis suc-
cenditur.*

amare ipsum, me crucifigendo, possem. Tantaque semper illius erga me bonitas fuit, ut ad hoc pervenienti viae mihi, quotiescunque opus fuit, aperuerit.

Quamvis autem Novitarum magistrum nihil *graviter in-
crepatuſ a S.
Fundatore* larem, apud me ipsa tamen statueram pœnitentiarum facultates ampliores, quam per eam liceret, mihi procurare. Quod quum exequi pararem, sanctus fundator meus ulterius progredi me non sinens tam graviter increpavit, ut postea idem tentare nunquam ausa sim. Hæc siquidem verba semper hæfere impressa cor*di meo: itane filia, posſe te putas placere Deo ultra
præscriptum obedientiæ, qua una præcipue nititur ac
fundata est hæc congregatio, non vero corporis ma-
cerationibus?*

Peracto primæ probationis meæ tempore cum **XXVI.** *Vestem reli-
gioſam in-
duit.*
desiderio ardentí totam me exhibendi mancipatam *sponsalia
cum Christo.*
Deo, qui me, ut ad hanc felicitatem perduceret, affi-
due & misericorditer insecutus est, quum tandem san-
ctam vestem nostram religiosam induisse, monstrauit mihi supremus Magister meus tempus advenisse sponsalium nostrorum, quæ novum in me imperii jus
ipſi tribuebant, meque dupliči adſtrin gebant vinculo ad ipsum super omnia diligendum: ac deinde signifi-
cavit mihi, se, more eorum, qui vel flagrantissimo ar-
dent amore, effecturum ut gustarem hoc tempore
suavissimas amoris sui delicias. Ac re quidem ipsa tam
extraordinariis me blanditiis accepit, ut ſæpe me to-
tam extra me raperent, obeundisque solitis muneri-
bus imparem facerent. Id me tam alte immerge-
Ff bat

bat in quandam pudoris veluti voraginem, ut aliarum in conspectum prodire non auderem. Qua de re in-

*Retrabitur a
via orationis
extraordi-
naria: sed
frustra.*

crepata fui, & admonita, non esse hunc sanctæ Mariæ filiarum spiritum, quarum institutum nihil extraordinarium affectaret: ac nisi ab his omnibus me ipsa revoca-

rem, fore ut ad professionem non admitterer. Hæc monita multum mihi mœroris attulere; quibus in angustiis posita nihil non effeci, nullos non adhibui conatus ut ab hac via me retraherem; sed frustra mei omnes conatus fuere. Amantissima autem Novitiarum magistra, ad me ex hoc tramite deducendam, quod poterat pro sua parte conferebat, minime id advertente me. Quum enim avidam orationis exercendæ, atque adeo addiscendæ famem præ me ferrem, nec possem, quovis adhibito conatu, traditas mihi orandi methodos ac vias tenere, coacta semper reverti ad methodum supremi Magistri mei; cuius magisterio, ut me subtraherem, illudque prorsus obliverer, omnia moliebar; data sum adjutrix uni ex officialibus domus, quæ me orationis tempore labore occupatam tenebat; quo expleto, quum a Novitiarum magistra facultatem peterem omissæ orationis tempus repensandi, increpabar graviter, jubebarque inter laborandum, in Novitiarum domicilio orationis quotidianæ pensum persolvere: quod & faciebam, nullatenus hoc labore animum meum abstrahente a suavi, quod semper augeri sentiebam, gudio ac solatio. Jussa sum ad matutinæ orationis puncta, quæ traduntur, audienda me conferre: quibus auditis, ad

lo-

locum mihi assignatum scopis verrendum abitura essem, ad officium usque primæ. Eo decantato exigebatur a me ratio orationis meæ, seu potius illius, quam supremus Magister meus in me operabatur. Ego vero, quæ in toto hoc negotio nihil spectabam aliud, quam ut obedirem, ex quo summam animi voluptatem capiebam, corpore licet laboris defatigationem ægre ferente, sic postea canebam.

Quanto plus amori meo
Soli vero bono meo
In terris obsistitur,
Tanto magis e supernis
Sedibus hîc sacer ignis
Emisus ascenditur.

Hanc a me flamمام ærumna
Non nocturna, non diurna
Poteſt unquam tollere.

Quo plus dolebit cor meum,
Eo plus Cor, Christe, tuum
Me sibi vult jungere.

Insatiabili fame laborabam ignominiarum & mortificationum, licet earum sensus, ut erat mea indoles, in me vigeret acer & delicatus. Affidue me Supremus urgebat Magister meus ad aliqua hujusmodi postulanda; idque mihi mortifications, & quidem luculentas accersebat. Quamvis enim illæ quas petebam, mihi tanquam indignæ negarentur, aliæ imponebantur inexpectatæ, tamque repugnantes nativis propensionibus meis, ut, dum mihi ipsi operose

XXVII.

*Fames ignominiarum
& mortificationum.*

Ff 2 vim

vim facere oportebat, non possem, quin bonum magistrum meum in hunc modum alloquerer: veni in auxilium meum, quandoquidem tu horum causa es: qui mihi auxilio veniebat dicens: agnosce igitur, te sine me nihil posse, neque adeo te ope destitui sinam, modo tu nihil tuum tuamque infirmitatem in mea fortitudine absorptam teneas. Unam tantummodo referam illarum mortificationum vires meas superantium, in qua Dominus promisisti sui veritatem re ipsa ut experirer effecit. Res est a qua personae omnes nostrae familae, tam graviter suapte natura abhorabant, ut frater meus pactis conventis de mea in religionem admissione transfigendis exceperit, ne unquam ad hoc faciendum cogerer: nulloque labore id obtinuit, quum res esset ex feso admodum indifferens. Ad hoc ipsum tamen faciendum necesse fuit, ut venirem; sic enim ea de causa omni ex parte oppugnata fui, ut jam quid factio opus esset nescirem, quum mihi vitam profundere videretur esse facilius quam hujusmodi vim mihi facere. Ac certe quidem nisi vocationem meam habuisssem vita ipsa chariorem, tunc potius a religioso instituto descivisssem quam opus illud a me expetitum peregrisssem. At renitebar frustra, quandoquidem supremus Dominus meus hoc exigebat a me sacrificium mei ipsius, ex quo alia tam multa pendebant. Tres ipsos dies pugnavi tanta violencia, ut miserationem commoverem, praesertim Novitiarum magistrae, apud quam statim accingebam me ad id exequendum, quod illa prescribebat, deinde

de animo deficiebam, & propemodum dolore encabar, quod indolem meam vincere non possem. Tum illi dicebam: hei mihi! quidni vita potius me privas, quam ab obedientia desciscere finis? tum illa: abi, inquit, digna non es hujus virtutis exercitio, & nunc edico ne facias, quod faciendum præscribebam. Satis mihi fuerunt hæc verba, statim dixi: moriendum, aut vincendum est. Me contuli apud sanctissimum Sacramentum consuetum asylum meum, ubi tres circiter quatuorve horas in gemitibus lacrymisque exegi, ut necessaria ad me ipsam vincendam fortitudine roborerer. Sic autem orabam: heu, mi Deus, mene dereliquisti? Itane igitur fiet, ut sacrificium meum aliquam adhuc exceptionem patiatur, nec in perfecti holocausti hostiam consumatur? Verum Dominus meus volens, ut mihi postea manifestavit, ad extrema veluti redactam probare fidelitatem amoris erga se mei, divinum amorem adversus naturæ renis in indigna ancilla sua pugnantem lubens contemplabatur. At denique amor e pugna victor discessit; nullo enim alio delinita solatio aut instructa telo, quam hisce verbis: amorem oportet nihil sibi retinere: veni ad magistram Novitiarum, cuius ad pedes in genua procumbens, illam rogavi ut miseratione tacta, potestatem mihi ficeret hujus rei, quam a me cupiebat, faciendæ: idque tandem præstisti, licet nunquam alias graviorem quam tunc experta sim hujus rei horrorem, qui toties recurrebat, quoties eadem res denuo peragenda occurrebat: idque spatio annorum circiter octo, quo

Ff 3 to-

toto tempore opus illud exercere perrexi. Tum vero post illud sacrificium mei ipsius, gratiae omnes ac beneficia supremi Domini mei mihi congeminata sunt, sicque inundaverunt animam meam, ut saepe dicere cogerer: sustine, O mi Deus, torrentem hunc qui me absorbet, aut animum meum dilatando capaciorum fac illius accipiendo. At vero hic referre super se deo omnes illas operationes, purique amoris in animam meam munificas cumulatissimasque effusiones, quae erant ejusmodi ut meis verbis enarrari satis non possent.

X X V I I . Circa quod nova mihi sustinenda fuit oppugnatio *Novae oppu-
gnationes* instante professionis meae tempore; quum diceretur *instante pro-
fessione.* mihi, satis apparere aptam me non esse ad hauriendum Visitationis sanctae Mariæ spiritum, ab omnibus hujusmodi viis fallaciæ & illusioni obnoxiiis alienum. Quod continuo communicavi cum supremo Domino meo, sic apud ipsum conquesta: heu, mi Deus, tu igitur causa eris dimissionis meae. Datum est responsum: Dic Superiori tuae nihil esse timendum, neque de tua admissione dubitandum: me tua causa sponsorum esse, ac si solvendo idoneus ipsi videar, me tibi prædem futurum. Quæ quum retulisse ad Superiorem meam, jussit me in datae fidei pignus ab ipso petere, ut me redderet utilem sancto religionis instituto accurata illius omnium legum & consuetudinum observatione: cui postulato ipsius amantissima bonitas sic respondit: sit ita ut petis, filia, hæc omnia tibi annuo; te enim religioni utiliorem, quam opim

opinatur, efficiam; sed modo mihi adhuc foli cognito: ac postmodum gratias meas spiritui tuæ regulæ, tuarum Superiorum voluntati, tuæque ipsius infirmitati accommodabo, ita ut merito suspectum tibi sit quicquid te ab accurata regulæ tuæ observatione avocabit, quam cæteris omnibus, ut anteponas, volo. Mihi præterea non displicet ut tuarum Superiorum voluntatem sequaris, quum vetabunt ne id facias quod ego tibi præscripsero: sine, faciant de te quodcunque ipsæ voluerint; non deerit mihi facultas mea consilia perducendi ad suum finem, vel iis ipsis viis quæ in contraria ducere videantur. Unum volo directiōni meæ esse reservatum, scilicet interiora tua ac præfertim cor tuum, in quo, quum puri amoris mei imperium collocaverim, nunquam aliis quibuscumque de imperio concedam. Matri nostræ omnium Superiori, & Novitiarum magistræ abunde satisfactum est his omnibus responsis, quorum effecta tam aperte manifestata sunt, ut jam dubitare non possent, quin hæc verba a Veritate profecta essent. Nulla enim perturbatione affici sentiebam interiora mea, nec aliud quicquam mihi curæ fuit, quam ut obedirem, quocumque id meo labore præstandum esset. Sed bona de me aliarum existimatio, mihique obsequendi studium intolerabilis martyrii loco mihi erat; idque totum habebam pro justa poena peccatorum meorum, quæ mihi tanta esse videbantur, ut lubentius latura essem quicquid tormentorum potest excogitari ad hæc ipsa expianda peccata, divinæque justitiæ satisfacendum.

Affe-

XXIX.
Die profes-
sionis in
sponsam a
D. Iesu
accipitur.

Perpetua
Dei presen-
tia munera-
tur.

Assecuta igitur tam exoptatum sanctæ professio-
nis religiosæ bonum, illo demum die a supremo Ma-
gistro meo in sponsam clementer accepta sum. Sed eo
modo, quem a me verbis exprimi non posse sentio.
Hoc unum dicam, Dominum meum agere tunc vi-
sum fuisse, tanquam cum sponsa montis Thabor:
quod mihi morte acerbius accidebat, quum me pror-
sus dissimilem viderem sponso meo, quem in Calva-
riæ monte plagiis deformatum intuebar. At dictum
est mihi: sine agam singula suo quæque tempore: vo-
lo enim ut nunc sis ludibrium amoris mei, qui juxta
suum beneplacitum te sibi ludum esse vult: oportet
itaque ut abnegatam te præbeas cæco quodam mo-
do, nulloque adhibito renisu, me tuis impendiis mihi-
met satisfacere non ægre ferens: sed tua ista abnega-
tio præmio non carebit. Pollicitus est se mihi semper
præsto futurum dicens: parata semper esto ad me ac-
cipiendum; volo enim posthac mansionem apud te
facere, ut tecum sermonem habeam, colloquiaque mi-
sceam: atque me ex illo temporis puncto divina sua
præsentia muneratus est, sed modo mihi antehac inex-
perto; nunquam enim tanto affecta eram beneficio,
spectatis iis effectibus, quos deinde in me hujusmodi
gratia operata est. Illum mihi proximum videbam,
sentebam, multoque melius audiebam, quam si per-
acta res esset corporeis sensibus, qui alio distracti me
potuissent ab illa præsentia avocare, sed huic visioni
impedimentum afferre non poteram, quum ea de meo
nihil haberet. Id proprii nihili mei sensum tam alte
im-

impressit animo meo, ut in ejusdem nihili abyssum
me veluti dilapsam continuo senferim, unde emerge-
re ab eo tempore non potui, tenente me religione
ac reverentia erga infinitam illam magnitudinem, cu-
jus in conspectu nunquam esse voluisse nisi prono
in terram abjectoque vultu, aut nixa genibus, quod
mihi fuit ex tempore illo consuetum, quantum ope-
rum nostrorum ratio ac debilitas mea ferre potuit:
nec enim Dominus quietam me esse patiebatur in
alia minus venerabunda corporis compositione, nec
sedere audebam nisi quum coram aliquis adesset,
idque quod conscientia mihi esset indignitatis meæ,
quam mihi semper monstravit esse tantam, ut
quoties veniendum esset in hominum conspectum,
incredibili pudore suffunderer; unde fiebat, ut cu-
perem me in hominum memoria non vivere nisi
ad contemptus, humiliationes, & convitia ab ipsis
ferenda: unum siquidem illud mihi debetur. Et u-
nicus ille amor animæ meæ adeo lætabatur, quum
sic acerbe acciperer, ut mihi superba licet cætero-
qui indole & contemptu impatiens, nullum aliud
inter res creatas solatium relinquenter, quam tempo-
ra illa contradictionum, ignominiarum, & abjectio-
num, & illas quidem cibum mihi delicatissimum esse
volet, quo fraudari me passus non est, nec dicebat,
satis est; imo quod ex rerum creatarum aut mei ipsius
parte deerat, supplebat ipse. Verum, O mi Deus, quan-
to sensus acrior me afficiebat, quum tu ipse manum
operi specialiter admoveres: id si vellem verbis expri-

Gg me-

mere longiori, quam par sit, enarratione opus esset.

Suis me colloquiis dignabatur nonnunquam, ut amicus, aut tanquam amore vehementissimo flagrans sponsus, aut tanquam pater amore vulneratus erga filium sibi unicum, sub aliisque nominibus ac titulis, qui quos effectus in me producerent, dicere supersedeo.

*Deus dupli-
cem in se san-
ctitatem ei
ostendit.*

Satis erit dixisse Dominum mihi in se ipso ostendisse duplēm sanctitatem, amoris unam, alteram justitiae, suo ambas modo severissimas; & quae in me perpetuo exercendae essent. Ita ut prior illa sanctitas acerbissimum quoddam purgatorii genus mihi inflixtura esset, ad allevandas sanctas animas piaculari igne cruciatas, quibus pro suo arbitrio potestatem facturus esset Dominus conquirendi sibi apud me subsidii. Quod vero attinet ad ejus sanctitatem justitiae peccatoribus adeo terribilem & tremendam, ipsa mihi justae suae severitatis subeundum pondus imponebat, affligendo me ad noxas pro peccatoribus expiandas, ac pro illis praesertim personis quae Deo Domino sunt sacræ, pro quibus, ajebat, ostendam tibi, ac proprii sensus experimento te posthac docebo, quid te oporteat in amoris mei testimonium pati. Sed, O mi Deus, cui compertum est, quam ignara sim & inerudita ad enarranda omnia quæcumque ex illo die, inter tuam supremam Majestatem, & vilem indignamque ancillam tuam, nunquam otiosis amoris tui, & gratiae tuæ donis effecta sunt; fac ut eorum nonnulla, quae ab humano captu & sensu minus aliena sunt, aliqua ex parte declarare possim, quantum satis esse queat ad

osten-

ostendendum, quam effuse ultra modum in liberalitate prodierit tuus in tam mileram indignamque a-
mor.

Quum autem nihil esset quod Superiori meæ, & XXX.
Novitiarum magistræ non aperirem, ad ipsas ea etiam referens quæ sœpe non intelligebam; quumque mihi significassent has esse vias extraordinarias filiabus Visitationis Sanctæ Mariæ non consentaneas, id mihi ^{Iterum a via interiori extraordinaria revocatur, sed incas- sum.} magnum mœrorem attulit, effecitque ut nullos non adhibuerim conatus resistendi, ut ab hac via me ipsa revocarem; sed frustra: ille enim spiritus tanto jam cum imperio dominabatur in spiritum meum, ut hunc pro arbitrio regere non possem, nec meas item reliquas interiores potentias, quas in illo spiritu penitus absorptas sentiebam. Quantum in me erat, enitebar, quam edocebar orationis aliorumque exercitiorum normam sequi; sed eorum nihil infidebat animo meo. Legebam frustra præscripta orationis puncta, effluebant omnia ex animo, nec addiscere aliud quicquam poteram aut retinere, quam quod supremus Magister meus me docebat; quod mihi amplam patiendi materiam dedit. Laborabatur enim, quantum fieri poterat, in destruendis ejus in me omnibus operationibus; in hoc ipso laborare pro mea parte jubebar, & quantum in me erat, adversus ipsum pugnabam, obedientiæ præscripto religiose obsequens, ut me subtraherem ipsius potentiarum, quæ quidem meam reddebat irritam, & apud ipsum conquerebar in hunc modum: O mi supreme Magister, cur me non relinquis in via

Gg 2 or-

ordinaria filiarum Visitationis? Mene in tuam sanctam domum adduxisti, ut ibi me perderes? Largire hasce gratias extraordinarias electis illis animabus, quæ & iis obsequentur fidelius, & tibi gloriæ plus dabunt, quam ego, quæ nihil aliud quam resisto tibi: amorem tui solum & Crucem tuam volo, idque mihi satis est, ut bona religiosa sim, quæ est omnium votorum meorum summa. Et mihi responsum datum est: Pugnemus, Filia, non detrecto certamen, & videbimus uter victoriam reportaturus sit, creator ne, an ipsius figmentum, fortitudo an infirmitas, omnipotens an ipsamet ~~impotens~~ ^{impotens}. Sed qui viator discesserit, huic aeternum victoriæ jus cedet. Hoc responsum summo me affecit pudore, in quo quum versarer, dixit mihi Dominus: scito me non offendi omnibus istis conatibus quibus mihi repugnas & reniteris ex obedientia, pro qua dedi vitam meam, sed efficere volo ut intelligas, me summo cum imperio & dona mea largiri & creaturas meas regere, nec quicquam fore quod obstatere possit, quomodo consilia mea exequar. Quamobrem non solum volo ut facias quod tuæ superiores tibi præscribent, sed etiam ut eorum omnium, quæ tibi a me præscribentur, nihil, earum injussu, facias; amo enim obedientiam, & mihi sine illa placeri non potest. Id placuit admodum Superiori meæ, quæ ut ipsius Domini potestati me totam permitterem jussit: quod & feci magno cum gaudio, nec minori cum tranquillitate, quam statim experta sum in anima mea duram veluti

luti tyrannidem paſſa. Tum post sacram communio-
nem petiit a me Dominus, ut ſibi libertatem meam,
atque universum meum eſſe, ſicut ante jam immola-
veram, denuo immolarem: quod ex animo präſtit; Libertatem
ac ſeipſam
totam ite-
rum Domi-
no petente
immolat.
dummodo, ajebam, O mi ſupreme Magiſter, nihil
in me unquam extraordinarium hominum oculis ma-
nifestes, niſi quod plurimum mihi apud iſpos humili-
ationis & abjectionis afferre poterit, bonæque de
me illorum existimationi plurimum detrahere: timeo
enim ne te prodam, neve tua apud me dona in tu-
to non ſint: namque, hei mihi, Deus meus, conſcia
mihi ſum infirmitatis meæ. Noli timere, inquit, filia,
huic ſecuritati abunde consulam: meorum enim in te do-
norum me iſum cuſtodem präſtabo, efficiamque ut
mihi nunquam reſiftas. Itane vero, O mi Deus, me
ſemper ſine dolore ſines? Tum mihi continuo mon-
ſtrata eſt Crux prägrandis, cuius extreſam partem ocu- Monſtratur
ei Crux prä-
grandis.
lis aſſequi non poteram, ſed floribus omnino cooperta

Crux erat. En tibi lectum caſtarum ſponsarum mearum,
ubi efficiam, ut conſummes delicias puri amoris mei.
Flores iſti ſenſim decident, & ſolæ tibi ſupererunt ſub
illis nunc, ob tuam debilitatem, latentes ſpinæ; verum
tam acri morsu te pungent, ut tibi tota viſ amoris
mei futura ſit ad ferendum illum dolorem neceſſaria.
Hæc verba ingenti gaudio me affecerunt, ita exiſti-
mantem, nunquam mihi ſatis fore tolerantiarum,
humiliationum, & contentuum, ad explendam il-
lam, qua ardebam, horum omnium ſitim: nec dolores
unquam mihi poſſe acerbioreſ accidere, quam quoſ

Gg 3 ex-

experiebar eam ob causam, quod satis acerba non patarer. Ejus enim amor diu noctuque in me operabatur; sed illæ mihi graves erant deliciae: Crucem vollebam meram & solam, eamque ob rem vidissim labens corpus meum pœnitentiis mactatum, & labore, cuius tantum mihi ipsa sumebam, quantum vires ferre poterant. Nec enim dolore vacua vel temporis puncto vivere poteram: & quanto plura patiebar, tanto magis satisfaciebam illi sanctitati amoris tria in corde meo desideria accidenti, quibus assidue cruciabar, unum patiendi; alterum, ipsum Dominum amandi, & in sacra Eucharistia sumendi; tertium moriendi, ut cum ipso conjungerer. De tempore ac loco jam sollicita non eram, ex quo supremum Dominum meum adjunctum ubique comitem habebam; quicquid de me statueretur æquo animo intuebar nullamque in partem propenso; quum mihi prope compertum esset, eum qui se mihi, nullo meo merito, sed ex mera bonitate sua sic tradiderat, nulla unquam ratione mihi auferri posse. Hæc cogitatio quovis in loco tranquillabat animum meum: idque experta sum quum jussa fui secessum spiritualium exercitiorum professionis meæ peragere pascendo asinam cum suo asello in assignata mihi exigua horti parte; quæ mihi occupatio non parum negotii exhibebat. Currebat asina huc illicque assidue, nec mihi ullam quietis partem relinquebat ad signum usque vespertinum Salutationis Angelicæ: quo dato cænatum ibam. Tum, interea dum

*Yesum ubi-
que adjun-
ctum comi-
tem habet.*

*Hujus inti-
macæ conju-
gionis effe-
ctus mirabi-
lis.*

Matutinum ex parte canebaratur, ad asellum asinamque

que revertetur in stabulum, ut ipsis pabulum darem. Tam bene mihi erat in illa occupatione, ut etiamsi toto vitæ tempore duratura esset, minime id graviter latura essem: meusque supremus Dominus ibi me tam assidua sua consuetudine fidus comes dignabatur, ut ab ea concursationes omnes, quibus necessario exagitabar, me non avocarent. Hoc enim ipso in loco gratias accepi tantas, ut iis pares nunquam experta essem. Quod præsertim attinet ad cognitiones mihi tunc ab ipso injectas de suæ sanctissimæ mortis, ac passionis mysterio. Sed hæc si velim scribere in profundum pelagus me immergam, facitque nimiæ prolixitatis metus, ut hæc omnia præteream. Dicam solummodo hinc mihi tantum Crucis amorem injectum esse, ut momento temporis vivere nequeam, quin patiar (idque silentio, citra omne solatium & levamen, citra omnem ab aliis commiserationem.) Et commoriar illi supremo Domino animæ meæ omnium opprobiorum, dolorum, humiliationum, oblivionum & contemptuum pondere oppreso: quod perpetuum mihi fuit toto vitæ meæ tempore, quæ ipsis miseratione in hujusmodi exercitiis consumta est tota; puri scilicet amoris exercitiis: Domino ipso semper procurante, talia mihi abunde suppeditari fercula sibi gustatam suavia, ut nunquam dicat, satis est.

Quodam die supremus Magister meus hoc mihi documentum dedit: scito, inquit, occasione alicujus culpæ a me admissæ, me esse sanctum, & Doctorem sanctitatis: purus sum, & levissimam maculam ferre

*Crucis amor
ei injectus.*

XX XI.
*Christi docu-
menta circa
animæ pu-
ritatem -*

non

non possum. Quamobrem agendum tibi est in simplicitate cordis, cum animi intentione recta & pura in conspectu meo; neque enim possum pati vel minimam ab ea simplicitate aberrationem; ac si me impulit nimius amor in te meus, ut tuus Magister fierem, te docendam, & ad meum arbitrium meaque consilia conformandam susciperem, compertum tibi faciam intolerabiles mihi esse animas tepidas & ignavas; meque quamvis in ferendis tuis infirmitatibus lenem, non minus severum & accuratum fore in tuis infidelitatibus corrigendis, ac puniendis. Quod ut tota vita experirer effecit: possum enim confirmare ne unam quidem culpam meam, quæ paulum modo haberet delibera& voluntatis aut negligentia, ab eo prætermisam esse incorrectam, aut impunitam; quanquam semper in sua misericordia & infinita bonitate corripiebat. Nihil tamen, fateor, erat mihi acerbius atque terribilis, quam illum tantisper mihi subiratum videre. Præ illo dolore, quem ex hoc aspectu capiebam, cæteri omnes dolores, correptiones item & mortificaciones nihil erant. Eam ob rem veniebam protinus peti-
tum a Superioribus meis, ut mihi pœnitentias ob meas culpas injungerent: sic enim mihi impositis ab obedi-
entia pœnis satis sibi factum esse testabatur. Quæ incre-
pabat majori cum severitate erant ea, quæ sequuntur:
defectus reverentiæ & attentionis coram sanctissimo
Sacramento, orationis præsertim & officii tempore;
vitia minus rectæ minusve puræ animi intentionis;
vana curiositas; Et, quamvis ejus oculi acutissimi vel
mi-

minimos deprehendant charitatis, aut humilitatis defectus, nec eos sua gravi increpatione carere ipse sinat, nihil est tamen quod conferri possit cum defectibus obedientiæ sive erga Superiores, sive erga regulas, ac demum in anima religiosa ipsi Domino intolerabilis est vel levissima vox, qua se, quominus imperata faciat, adversus Superiores tueatur cum reluctantis animi significatione. Erras, ajebat mihi, quum te mihi placere posse putas hujuscemodi actionibus, & mortificationibus, quas quum sibi propria voluntas elegerit, mayult Superiorum voluntatem ad se pertrahere quam a suscepto consilio deflectere. Agedum, disce, hæc omnia a me respui tanquam fructus infestos propria voluntate, quæ mihi in anima religiosa horrori est; atque adeo mihi gratius est, ut illa suis omnibus commodis, exiguis illis quidem ex obedientia indulget, quam ut corporis afflictionibus & jejuniis ex propria voluntate se maceret. Quumque contingebat, ut meopte nutu, & ipsius Domini, aut meæ Superioris injussu hujusmodi mortificationes, ac pœnitentias exercerem, ne patiebatur quidem, ut illas sibi offerrem, meque imposita hujus culpæ pœna corrigebat, quemadmodum ob cæteros meos defectus; quos ita emendabat, ut sua cuique pœna esset propria in illo purgatorio, ubi me expurgabat, ut minus indignam redderet divina sua præsentia, communicatione, & operatione; omnia enim in me operabatur. Quumque quodam die præscriptum mihi verberationis spatiu hymni *Ave Maris stella* complevissem, mihi dixit:

Hh Ec-

Ecce mihi meam portionem; tum pergente me, ad-didit: en illa, quam nunc prosequeris, portio Dæmonis est: quo auditio protinus verberatione destiti. Alias quum idem exercitium obirem pro Sanctis defuncto-rum animabus, quæ piaculari igne cruciantur, ut pri-mum volui pergere ultra factam mihi ab obedientia potestatem, illæ me circumdedere conquerentes se meis verberibus cædi. Id mihi mentem injecti decernendi morituram me potius, quam obedientiæ fines vel tan-tillum prætergressuram. Ac deinde Dominus hujus culpæ pœnam, ut a meipsa repeterem, me monebat. Sed nihil difficile mihi videbatur: quia tunc tempori-s omnes pœnarum mearum, dolorumque asperita-tes adhuc absorptas tenebat in amoris sui dulcedine, quam mihi ut subtraheret sæpe ipsum orabam sup-plex; faceretque liberiorem potestatem oblectandi me-ipsam guſtandis amaritudinibus illarum ærumnarum, derelictionum, agoniarum, opprobriorum, & alio-rum id genus cruciatuum. Sed mihi respondebat, me-um esse, omnibus suis dispositionibus æquo animo nul-loque discrimine subesse, non vero sibi legem dicere. Faciam, ut, temporis progressu, intelligas, me sapien-tem esse animarum directorem: quas novi per vias tutas deducere, quum suimet immemores mihi seſe to-tas permittunt.

*Favor insi-
gnis ubi Ss.
Cordis Iesu
secreta ac
thesauri pri-
mum ei re-
velantur.*

Die quodam paulo plus otii nacta manendi, ut eram, apud Sanctissimum Sacramentum; exiguum enim spatum vacuum relinquebatur ab iis occupatio-nibus, quas mihi obedientia injungebat; quum totam me

me circumfessam reperirem divina illa præsentia, sed tam vehementi cum impressione, ut meimet, locique ubi eram obliata, prorsus tradiderim me divino illi spiritui, & cor meum illius amoris potentia permiserim, admisit me Dominus ad recubandum admodum diu supra divinum pectus suum; ubi prodigia amoris sui mihi patefecit, necnon inexplicabilia sacratissimi Cordis sui arcana, quæ me ad hoc usque tempus celaverat. Tum vero primum aperuit mihi Cor suum: sed tam vere, tamque manifeste, ut iis effectibus, quos gratia illa in me operata est, omnem ea de re dubitandi locum ademerit mihi quæ tamen in iis omnibus quæ geri in me dico, semper mihi a deceptione metuo. Sic autem res peracta esse mihi videtur. Dixit mihi Dominus: divinum Cor meum tanto ardet amore erga homines, atque adeo erga te nominatim, ut flagrantissimæ charitatis suæ flamas intra se continere jam non valens, eas tua opera effundere velit, seque illis manifestare, ut iis ditescant, quos tibi aperio, pretiosis thesauris, qui sanctitatis & salutis gratias continent ad ipsos e perditionis barathro revocandos necessarias. Teque tanquam indignitatis & ignorantiae abyssum elegi, ad magni hujusc consilii executionem procurandam, ut mihi tanquam uni illius auctori omnia tribuantur. Deinde ipse cor meum a me petiit, quod ut acciperet, eum supplex rogavi: accepit, & in suo Corde adorando illud collocavit: ubi mihi monstravit illud instar exiguae atomi, quæ in illa fornace consumebatur; ex qua extractum tanquam arden-

H h 2 tem

tem flammam ad cordis modum conformatam, re-
posuit illud in loco unde sumserat, dicens: ecce tibi,
dilecta mea, pretiosum pignus amoris mei, qui pe-
ctori tuo inferit unam scintillulam suarum flamarum
ardentissimarum, ut tibi cordis loco sit, teque ad ex-
tremum usque spiritum consumat, & cuius ardor non
extinguetur, nec refrigerationem invenire poterit, ni-
si aliquantulum in emisione sanguinis tui, quem ita
inspergam sanguine Crucis meæ, ut tibi remedium il-
lad plus humiliationis, ac doloris allaturum sit, quam
levaminis. Quamobrem volo, ut illud remedium
cum simplicitate petas: tam ut id observes, quod vo-
bis ex obedientia præscriptum est, quam ut solatio
fruaris fundendi sanguinis tui super crucem humiliatio-
num. Quodque argumento tibi sit, insignem gratiam
quam tibi modo contuli non esse imaginationis tuæ
hallucinationem, eamque fundamentum esse earum
omnium, quas tibi posthac sum collaturus, quamvis
lateris tui vulneri cicatricem obduxerim, illius dolor
tibi perpetuus relinquetur. Si autem hactenus tibi
sumfisti tantummodo nomen ancillæ meæ, nunc ti-
bi nomen impono, dilectam sacrati Cordis mei disci-
pulam. Post beneficium tam insigne protractumque
tam longo temporis spatio, quo toto nesciebam, in
terranea posita, an in Cœlum translata essem, com-
plures dies mansi velut accensa tota & inebriata, sic-
que impos animi, ut ad me ipsam revocare me non
possem ad verbum vel unum proferendum, nisi vim
mihi ipsa facerem, tantaque erat opus violentia ad

re-

recreationem, cibumque capiendum, ut in superanda difficultate quam patiebar, vires meæ totæ exhaui-
rentur, quod me multum humiliabat. Et somnum capere non poteram: hæc enim plaga, cuius adeo mihi pretiosus est dolor, præ vehementibus, quibus me urget ardoribus, consumit me, facitque ut viva prorsus ardeam; sicque Deo plenam me esse sentiebam, ut Superiori meæ rem declarare non possem sicuti voluisse, & uti re ipsa fecisse, quantumcumque doloris ac pudoris afferat mihi harum gratiarum declara-
tio, ob meam magnam indignitatem, ob quam opta-
tius mihi fuisset millies peccata mea omnibus aperire,
quod magno cum solatio fecisse, si licuisset; luben-
tiusque alta voce confessionem meam generalem co-
ram omnibus legisse in triclinio, ad ostendendam
ingentem, quæ in me est, improbitatis vim, ut mihi
gratiarum quas accipiebam nihil attribueretur.

Illa de qua modo dixi, loquendo de meo lateris dolore, iterabatur mihi primo quoque die veneris singulorum mensium. Iterabatur autem in hunc modum Cor illud sacratissimum repræsentabatur mihi instar solis conspicua luce collucentis, cuius radii plane ar-
dentes recta ferebantur in cor meum, quod continuo tam ardentि igne inflammatum se sentiebat, ut mihi viderer mox redigenda in cineres. Atque eo potissimum tempore supremus ille Magister me docebat, quid a me exigeret, suique amabilis Cordis arcana mihi manifestabat. Et quodam die, quum me colli-
gi totam intra me sensisse, omnibus sensibus & po-

XXIII.
Prædicti fa-
voris reno-
vatio singu-
lis mensibus.

Hh 3 ten-

tentiis extraordinario quodam modo ad interiora revo-
catis; Jesus Christus dulcis Magister meus se mihi exhi-
buit totum gloria circumfulgentem, cum suis quinque
plagis quinos toles lumine adæquantibus, cuius e fa-
cra humanitate flammæ undique prorumpebant, sed
præfertim ex ejus adorando pectore, quod fornax es-
se videbatur, quodque quum aperuisset sese, manifesta-
vit mili Cor suum totum amans, totum amabile,
unde tanquam ex vivo fonte flammæ illæ prodibant.
Tum vero inexplicabilia puri amoris sui prodigia mi-
hi reseravit, ostenditque quousque nimia chariras sua
progressa esset in amandis hominibus, a quibus nihil
nisi immemoris ingratique animi testimonia referret:
quod multo me acerbius affligit, ajebat ipse, quam
quicquid dolorum tuli in passione mea: quandoqui-
dem si amori meo aliqua ex parte responderent, pa-
rum mihi esse videretur quicquid pro illis egi. Sed
meam omnem studiosam erga ipsos beneficentiam non
nisi languore, neglectu fastidioque suo rependunt. At
salem tu hoc mihi officium præsta, ut ipsorum ingra-
ti animi vitium, quantum erit in te, compenses. Quum-
que meam impotentiam excusarem, mihi respondit:
Accipe, en tibi, unde quicquid tibi deest, supplere
possis: eodemque temporis puncto, quum illud divinum
Cor aperuisset sese, erupit inde tam ardens flamma,
ut ea me mox absumtum iri putaverim; penetravit
enim per me totam, neque jam illi ferendæ par eram;
quum oravi ipsum, ut misereretur infirmitatis meæ.
Ego ero, inquit, fortitudo tua; noli timere, sed atten-
de

de voci meæ , & his quæ a te requiro , ut ad meorum consiliorum executionem te præpares . Primum in sanctissimo Sacramento me suscipes , quantum tibi per obedientiam licebit, quantumcunque inde mortificationum , & humiliationum in te redundet , quas quidem tanquam amoris mei pignora accipere debes . Præterea sacram Eucharistiam sumes primo quoque die veneris cujusque mensis ; singulis autem noctibus feriæ quintæ ac sextæ communib⁹, participem te faciam mortiferæ illius agoniæ ac tristitiae , quam in horto olivarum pati volui . Quæ tristitia te ad quandam agoniam adiget , quam animo comprehendere non poteris , morte ipsa graviorem . Atque ut mihi comes adjuncta sis in illa humili oratione , quam inter meas omnes angustias patri tunc obtuli , e lecto surges inter horam noctis undecimam & duodecimam , ut mecum procidas in faciem , sicque unius horæ spatio humi prostrata perseveres , tum ad divinam iram placandam implorandâ pro peccatoribus misericordiâ ; tum ad levandam quodammodo illam , quam ex Apostolorum meorum derelictione sentiebam , amaritudinem , quæ fecit , ut illis exprobrarem , non potuisse illos una hora vigilare mecum : ac per illam horam id facies , quod te docebo . Sed audi Filia , noli omni spiritui credere , aut ex levitate confidere , Satanæ enim rabida te decipiendi cupiditate ardet : quamobrem nihil facias , nisi ex eoruin afflensu , qui te regunt , ut authoritate obedientiæ freta contra illius deceptions in tuto sis ; nihil enim potest adversus obedientes . Toto hujus communi-

ni-

nicationis tempore vix mei ipsa memor eram, quidve de me factum esset sciebam: quum una e fororibus inde me revocavit; & quod responsum dare, ac ne pedibus quidem infistere, nisi admodum ægre, non possem, ducta sum ad matrem Superiorem nostram, quæ me deprehendens a sensibus quodammodo alienatam, toto exardescente corpore ac contremiscente, in genua procumbentem increpavit totis viribus, humiliavitque: ex quo sinceram voluptatem capiebam, incredibilique afficiebar gaudio. Meorum enim peccatorum mihi conscientia tanto suffundebat pudore, ut quantumvis acerbe accipi me contingeret, mitius quam pro meritis, me accipi arbitratura essem. Quum autem ea quæ gesta erant, summo licet cum pudore narrassem Superiori, gravius adhuc humiliare me denuo incepit, nihil ex iis, quæ Dominum nostrum a me requirere putabam, mihi tunc annuens, & quicquid ipsi dixeram contemtim respuens. Id mihi magno fuit solatio, magna cum pace discessi.

XXXIV.
Morbus ex amore divino conceptus.

Protinus ignis, qui me exedebat, vehementem febrim continuam mihi accersivit; sed erat mihi pati delectabilius, quam ut morbum meum quærimoniis significarem. De eo itaque verbum non ante feci, quam me vires defecere. Tunc inspecto morbo medicus cognovit eo jam diurno me laborare, febris tamen accessiones adhuc plus sexaginta consecutæ sunt; nec unquam tantum consolationum experta sum: toto namque corpore meo summis affecto doloribus, paulum levabatur ea, qua ardebam, patiendi sitis. Ille quippe ignis

ignis devorans non alebatur & satiabatur alio quam ligni Crucis pabulo ; omnis scilicet generis afflictionibus & mortificationibus ; nec ullum unquam dolorem experiebar tantum , quantum capiebam ex eo , quod satis multa satifve acerba non paterer . Ex eo morbo moritura existimabar ; sed Dominus noster suas erga *Visio sanctissime Trinitatis.*

tulit sensum viriumque defectionem aliquando patienti : tres personæ adorandæ Trinitatis sese mihi exhibentes , magnis consolationibus affecerunt animam meam ; sed quid tunc gestum sit , verbis explicare non possum ; nisi quod Pater æternus ingenti admodum mole Crucem mihi offerens totam spinis inhorrescentem , una cum cæteris omnibus Passionis instrumentis , hæc dicere mihi visus est : accipe , Filia , idem tibi munus confero , quod dilecto Filio meo contuli . Ego vero , inquit mihi Dominus meus Jesus Christus , huic Crucis te affigam , sicut ipse Crucis affixus fui , fidumque ibi comitem tibi me præbebo . Tertia autem harum adorandarum personarum mihi dixit , a sc , qui totus esset amor , ibi me expurgatum & consumtum iri . Relicta est animæ meæ pax magna , gaudiumque incredibile ; species enim , quam tres illæ divinæ personæ impresserunt animo meo , nunquam deleta est . Mihi repræsentatae sunt sub imagine trium adolescentium alba indutorum veste , omni ex parte splendentium , ætate , magnitudine ac pulchritudine coæqualium . Non intellexi tunc , ut postea feci , quantum id mihi afflictionum præsignificaret . Quumque

I i jussa

*Sanitati a B.
Virgine re-
stituitur.*

jussa essem orare Dominum, ut mihi sanitatem redideret, hanc ab eo petebam, sed metuens ne me exaudiret. At dictum est mihi sanitatis meæ restitutionem argumento futuram esse, utrum a Spiritu Dei essent omnia illa, quæ fiebant in me; illoque edito veritatis indicio, potestatem mihi factum iri tam suscipiendæ sacræ Eucharistiae, quam vigilandæ illius horæ, quæ mihi ab ipso præscripta erat. Hæc omnia Domino quum ex obedientia exposuimus supplex, sanitati omnino, ut petebam, restituta sum. Nam bona Mater mea beatissima Virgo, quum suo me dignata esset conspectu, insignibusque demulcisset blanditiis, post longum satis colloquium, hæc mihi dixit: animum accipe, dilecta Filia mea, in ea sanitatem, quam tibi Filii mei nomine restituo; grandis enim adhuc tibi restat & ardua via peragenda, quam conficies semper affixa Cruci, clavis & spinis perforata, flagrisque confusa. Verum noli timere, non deseram te, meamque tibi protectionem spondeo. Cujus promissionis effectum egregie deinceps sensi, in magna, quam expecta sum, illius protectionis necessitate.

XXXV.
*Quid efficeret in ejus
anima Dei
sanctitatis
impressio.*

Pergebat Dominus meus id mihi muneris imperiri, ut præsentiam suam in singula momenta, eamque minime dubiam experirer, quod mihi perpetuum fore promiserat: neque adeo illâ me privabat ob ullam ex iis culpis, quas admittebam. Sed quum ejus Sanctitas nullam maculam ferre possit, & quum ipse mihi ponat ob oculos vel minimam imperfectionem meam, in quam paulum modo deliberationis, aut negligi-

gligentiae irrepserit; quumque ita imperfecta sim & misera, ut multa peccem, licet non omnino voluntaria, fateor intolerabile mihi supplicium esse ipsius divinæ sanctitatis oculos sustinere, quum aliqua in re infideliter egi. Nullum est supplicii genus quod non lubenter subirem, quam sustinerem præsentiam Dei hujus Sancti, postquam novæ alicujus culpæ maculam anima mea contraxit; levius esset mihi millies in ardentem fornacem præcipitem ruere. Quodam die, quum inter loquendum de me ipsa, obortum aliquem vanæ gloriæ sensum non compressissimum, O mi Deus, quantum lacrymarum & gemituum hæc mihi culpa peperit! seorsum enim & privatim cum ipso agentem me objurgavit austero vultu in hæc verba: Quid habes, O pulvis & cinis, unde gloriari possis? Quandoquidem ex te aliud habes nihil quam miseriam & nihilum, quod sicut oblivisci nunquam debes, ita nec unquam ex nihili tui abyssῳ te proripere; ac ne faciat magnitudo donorum meorum ut obliviscaris id quod es, volo tuam ipsius imaginem tibi ob oculos ponere. Ac protinus horribilem hanc imaginem mihi exposuit, ubi in angustam veluti tabellam contractum erat totum id quod sum: quod me adeo commovit, tantumque mihi injecit horrorem mei, ut nisi me Dominus sua manu sustentasset, præ dolore, animo defectura essem. Nec enim poteram animo comprehendere nimiam illam bonitatem & misericordiam, quæ nondum in inferna præcipitem me dedisset: imo me patetetur adhuc, quum ferre me ipsa non possem. Quum-

Li 2 que

que hujusmodi suppicio puniret levissimos in me vanæ gloriae motus, id quandoque efficiebat ut ipsum sic alloquerer: O mi Deus, aut mihi vitam, aut hujusce imaginis aspectum adime; nec enim vivere possum, si illam videro. Mihi enim infligebat intolerabiles poenas odii, & propriæ adversus me ipsam vindictæ. Et obedientia non finente ut in me ipsa exercerem asperitates, quas ille mihi suggerebat aspectus, quantum inde doloris haurirem, non possum explicare. Quumque scirem huic supremo Domino animæ meæ satis esse factum, si ea exequerer, quæ mihi obedientia præscriberet, ipsique singulari voluptati esse, quum humiliatam me cerneret; eam ob rem fidelis eram in culpis meis accusandis, ut mihi ob illas pœnitentia imponeretur: quæ quantumvis esset aspera, levis refrigerationis loco mihi erat, præ illa, quam infligebat Dominus ipse, vitia deprehendens in eo etiam, quod purissimum, perfectissimumque esse videretur. Hoc ipsum est quod mihi Dominus compertum fecit quodam die festo Sanctorum omnium, quum distincte has voces audivi: nihil inquinatum in innocentia: nihil amittitur in potentia: nihil transit in hac præclara mansione; hic omnia consummantur in amore. Quæ mihi tradita fuit, horum verborum interpretatio dudum animum meum occupatum tenuit. Nihil inquinatum in innocentia: id sibi volebat, mihi non esse committendum, ut in anima mea, aut corde meo macula ulla resideret. Nihil amittitur in potentia: hoc est, debere me omnia Domino meo tradere

&

& permittere, qui quum sit ipsamet potentia, non es-
set passurus ullam jacturam ab eo fieri, qui omnia ipsi
traderet & permitteret. Duæ reliquæ sententiæ de
Paradiso intelligendæ veniebant, in quo nihil est quod
transeat, quum sint omnia æterna; & in quo omnia
in amore consummantur. Quumque mihi exiguum
monstratum esset illius gloriæ specimen, proh sancte
Deus, quanto exultavi gaudio, quantus in me desi-
derii æflus hinc exarsit! totum hunc diem qui in
meorum exercitiorum spiritualium tempus incidebat,
in hisce inexplicabilibus voluptatibus exegi, quas gu-
statura ne mox evolare, nihil esse videbatur, quod
me jam morari deberet. Sed longe me opinione falli,
hæc quæ mihi dicta sunt verba ostenderunt.

Frustra suspirat cor tuum
Ut mox intres in hoc regnum,
Huc recte non aspirabis
Nisi via sanctæ Crucis.

Deinde quum mihi ostenderetur quicquid in totius
vitæ meæ decursu mihi tolerandum incumberet, in-
fremui toto corpore, licet illud tunc non ita intellige-
rem, ut postea ipsa re intellexi.

Præparanti mihi Confessionem annuam, & magna XXXVI.
cum anxietate peccata mea in memoriam revocanti,
Monitum
divinum
contra an-
xietatem in
Sacramento
Confessionis.
dixit supremus Magister meus: cur te excruias, fac
quod in te est, cætera ipse supplebo; nihil enim in
hoc Sacramento tam requiro, quam cor contritum
& humiliatum, quod ex sincera voluntate mihi nun-
quam displicendi accuset se citra omnem simulatio-

II 3 nem.

nem. Tunc ignosco sine cunctatione, indeque perfecta consequitur morum emendatio.

XX XVII. *Spiritus Christi sumum in ejus animam imperium.* Quum supremus ille Spiritus qui operabatur in me sine me, tantum dominatum exerceret in totum esse meum spirituale, atque etiam corporeum, ut jam nullum, nisi ex ipsius nutu, gaudii tristitiae motum in corde meo excitare, nulla cogitatione animum meum occupare possem, nisi quam ipse immisisset: hinc factum est ut magno semper in timore versata sim, ne in Dæmonis illusiones incurrisem; quantumvis rem ita non esse mihi asseveratum sit, sive ab eodem illo Spiritu, sive ab iis qui me in vita spirituali regebant, videlicet meis Superioribus. Porro ille Spiritus directores mihi dederat solummodo, ut judicium facerent de suo in me agendi modo, quem probandi aut improbandi amplam ipsis potestatem faciebat: qua in re id dolciam, quod me adeo non retraherent ab ea, in qua versari me putabam illusione, ut potius in eam altius immergerent, sive Confessarii, sive alii; quum monerent ut hujuscce Spiritus potentiae me dederem, citraque omnem exceptionem ejus ducui totam me permitterem; dicerentque mihi definendum non esse ejus motibus obsequi, etiamsi, ut putabam, Dæmonis ludibrium me esse vellet. Annuam igitur meam confessionem feci: qua peracta mihi ipsa videbar spoliata esse, simulque indui ueste alba, his vocibus adjectis: ecce uestem innocentiae, qua induo animam tuam, ut jam non vivas alia quam hominis Dei vitâ, hoc est, ut vivas quasi non

vivens, sed me vivere in te sinens; ego enim sum vita tua, nec vives posthac nisi in me & per me, qui volo ut agas quasi non agens amplius, me scilicet in te, & pro te agere atque operari sinens, omniaque curæ meæ committens: nunc voluntatem habere debes, tanquam non habens, mihiq; hanc curam semper & ubique relinquere, ut pro te velim.

Quodam die unicus ille amor animæ meæ sese mihi XXXVIII. obtulit altera manu gestans pictam effigiem vitæ omnium quas sibi animo fingere persona religiosa possit, felicissimæ, perpetua videlicet pace, & internis externisque consolationibus affluentis, cum firma valetudine, accidente bona hominum existimatione & plausu, nec non aliis rebus naturæ placentibus: altera vero manu aliam gestabat effigiem vitæ omnino pauperis & abjectæ, omnis generis ignominiis, contemptibus & contradictionibus Crucifixæ, semperque & animo & corpore aliquid tolerantis incommodi. Tum binas illas imagines mihi offerens dixit: elige, Filia, utram malueris: utramvis eligas, easdem tibi gratias conferam: tum ad ejus pedes me abjiciens ut ipsum adorarem, respondi: O Domine mi, nihil volo nisi te solum, & id quod ipse pro me eliges, Quumque mihi valde institisset, ut eligerem, sufficis mihi, ajebam, O mi Deus, fac pro me quod maiorum tibi gloriam allaturum est, nulla habita utilitatum mearum commodorumque ratione: tibi ipse satisfacias, & mihi satis est. Tunc mihi dixit, me, cum Magdalena, optimam partem elegisse, quæ a me non es-
Optio ei da-
tur vitæ in
terris beatæ
aut cruci-
fixæ.
set

set auferenda: quandoquidem ipse hæreditas mea futurus esset in æternum. Et mihi offerens hanc pictam vitæ crucifixæ tabellam, en, inquit, id quod tibi elegi, quodque mihi placet magis, tum ad meorum consiliorum plenam executionem, tum ad te reddendam mihi conformem. Illa altera vita est plenæ possessio-
nis, non vero meriti; reservanda proinde est aeternita-
ti. Accepi mihi hanc effigiem mortis & crucifixio-
nis, manum, quæ mihi illam offerebat, deosculata,
& fremente licet natura, illam cordis affectu quam
poteram tenerrimo amplexa sum; quumque eamdem
pectori meo apprimerem, tanta vi illam mihi impri-
mi sensi, ut ipsa mihi viderer nihil esse aliud, quam
coalitum quidpiam ex iis omnibus quæ in illa ima-
gine expressa videram; sive animus meus est im-
mutatus, ut me ipsa non agnoscerem. Sed hæc omnia
permittebam judicio Superioris meæ, quam celare ni-
hil poteram: nihilve eorum, quæ mihi injungebat,
omittere; dummodo ab ipsa, nullius alterius personæ
interventu, præscriberentur. Hic autem Spiritus, qui
me possidebat, stupendum mihi horrorem injiciebat,
earum rerum, quas ipsa alterius suasu mihi præcipie-
bat, si quando alienis consiliis regere me vellet; quia
promiserat mihi se illius mentem illustraturum, quan-
tum esset satis, ut ipsa me convenienter suis divinis
consiliis dirigeret.

XXXIX.

*Satanæ ten-
tanda tradi-
tur.*

Quum autem gratiæ maximæ, quas ab ipsius bo-
nitate accipiebam, sacræ communionis tempore mihi
impertirentur, & ea nocte quæ agitur a feria quinta

ad

ad sextam ; quo tempore inexplicabilibus beneficiis afficiebar , accidit aliquando ut Domini voce mone- rer , expetitam me fuisse a Satana , ut probarer cuius- vis generis contradictionibus , humiliationibus , ten- tationibus , & derelictionibus , sicut aurum probatur in fornace , factamque esse Satanæ illarum omnium probationum liberam potestatem , uno excepto tenta- tionis genere , quod ad luxuriaæ vitium pertinet , quo in genere nolebat Dominus ut mihi unquam a ten- tatore molestia exhiberetur ; quod ab eo vitio tam ve- hementer abhorceret , ut ne minimum quidem cir- ca illud tentari se voluisset . Verum adjiciebat Domi- nus , a cæteris omnibus temptationibus cavendum mihi esse diligenter , præsertim a temptationibus superbiae , desperationis , & gulæ quam gravius morte ipsa hor- rebam ; asseveravit tamen nihil mihi esse metuendum , quandoquidem futurum se polliceretur in medio mei tanquam propugnaculum inexpugnabile , ac pro me pugnaturum , cessurumque in præmium victiarum mearum , atque suam mihi potentiam circumpositu- rum , ne succumberem ; at mihi assidue invigilandum esse curæ totius exterioris hominis : sibi vero interiora mea curæ fore . Nec ita multo post audi- vi minas oppugnatoris mei , qui mihi objectus sub specie horribilis Mauri , oculis binarum instar pruna- rum ardentibus , dentibusque adversum me infren- dens : maledicta , inquit , non effugies , ac si semel po- testati meæ mancipatam te habuero , senties profecto quid possim : ubique tibi nocebo . Et quanquam alia

K K mul-

multa mihi minabatur, nihil timebam tamen; usque adeo firmis præsidiis intus roborari me sentiebam: ac ne omnes quidem inferni furores terrorem mihi injecturi esse videbantur, ob præcipuam quandam vim quam inesse sentiebam exiguae imagini Christi Crucifixi, cui Christus ipse supremus liberator meus virtutem dederat abigendi a me omnes illos tartareos furores. Imaginem illam semper cordi meo admotam diu noctuque gestabam; unde multa mihi auxilia pro-venerunt. Domestici valetudinarii curandi officium accepi, ubi Deo soli notum esse potest, quantum dolorum laborumque tulerim, sive ab indole mea præ-fervida & ad molestiæ sensum tenera, sive ab hominibus, sive a Dæmone, qui postquam me impulerat sicque prostraverat, ut frangerem quicquid habebam præ manibus, mihi nonnunquam cum cachinnis coram illudebat. Heus, ajebat, omnis expers industriae, nunquam quicquam recte facies? Quod sic animum meum affligebat dejiciebatque, ut nescirem quid consilii caperem. Sæpe enim mihi potestatem adimebat, rem declarandi Matri nostræ Superiori, quia obedientia omnes ipsius vires frangebat, & dissipabat. Die quodam e supremis scalis me impulit in præceps habentem præ manibus gabatam testaceam plenam prunis, quarum nulla pars effusa est; quumque ad

*Angeli cu-
stodis præ-
sentia frui-
tur: & ab
eo de defe-
ctibus corri-
pitur.*

infimas delapsam scalas me comperi, nihil mali pas-sam me deprehendi, quamvis eæ quæ labentem me viderunt, crura mihi confracta esse existimarint. Sed fidum custodem Angelum meum sensi excipien-tem

tem me: ea enim gratia mihi s̄epe conferebatur ut ipsius aspectu fruerer ab eoque increparer & corrigerer. Quum aliquando immiscuisse me sermonibus de matrimonio cuiusdam cognatæ meæ, id mihi ostendit tam indignum esse anima religiosa, tamque graviter propterea me objurgavit, ut dixerit, si unquam posthac talibus negotiis me admiscerem, se mihi faciem suam absconsurum. Ferre non poterat levissimam immodestiam aut reverentia defectum coram supremo Domino meo, cuius in conspectu ipsum humi prostratum videbam, quod & a me fieri vollebat; faciebam autem quam s̄epissime poteram, & ad meos levandos tam animi, quam corporis perpetuos dolores, nullam corporis compositionem reperiebam aptiorem; quia hæc erat una ex omnibus maxime consentanea nihilo meo, quod assidue præ oculis habebam, eo velut abyssō quadam, semper absorptam me sentiens, sive tempus esset patiendi, sive fruendi; quo etiam tempore nullam voluptatem gustare poteram. Illa enim amoris sanctitas ita me urgebat acriter ad mutuam gratiam ipsi, aliquid patiendo, referendam, ut gravior nulla mihi quies esse posset, quam si corpus meum omni pœnarum genere oppressum sentirem, animum omni genere derelictionum afflictum, ac totum esse meum immersum ignominias, contemptibus & contradictionibus, quas mihi deesse divina miseratione non sinebat: nec enim momentum temporis his ærumnis mihi vacuum abire patiebatur, quo non aliquod externum aut internum

KK 2 in-

incommodum me affligeret. Quum salubris illius panis copia minor suppeditabat, aliunde mihi erat mortificatione conquirendus, cuius materiam indoles mea ad superbiam impatientiamque proclivis abunde mihi suppeditabat. Ac ne unam quidem talis mortificationis occasionem prætermittere me patiebatur Dominus meus: id si quando mihi contigerat negligisse, ob ingentem, quo afficiebar, hujusmodi mortificationum horrorem, faciebat plane Dominus meus ut duplum rependerem. Quoties autem aliquid a me omnino fieri volebat, instabat mihi tam acriter ut cedendum tandem esset. Qui mihi fons multorum dolorum fuit: quod sæpe conatus meos ad obsistendum adhibuerim, quum Dominus me probaret ea parte, quæ repugnabat maxime indoli meæ, & nativis propensionibus adversabatur, contra quas directo gradu jugiter ut incederem volebat.

X.L.
*Sensuum ac
sui ipsius in-
signis vitio-
ria.*

Tam delicatula eram, ut vel levissimæ fordes nau-
seam mihi moverent. Tam graviter de hoc vitio
me increpavit, ut aliquando me comparans ad absti-
gendum ægrotæ vomitum, facere non potuerim, quin
illum lingua abstergerem, atque adeo comederem:
his verbis Dominum meum alloquens: si mille mihi
essent corpora, mille amores, mille vitæ, hæc omnia
ultra immolarem, ut tibi mancipata essem. Tum ve-
ro tantum deliciarum in illa actione gustavi, ut quo-
tidie similes occasiones mihi offerri voluissem, ut so-
lo teste Deo discerem me vincere. Sed ejus bonitas,
cui uni debebam acceptam referre fortitudinem, qua me
ipsa

ipsa viceram, mihi tamen testata est, quantum voluptatis ex hac mea victoria cepisset. Nocte enim, ni fallor, proxime consequenti, duas tresve circiter horas os meum tenuit applicitum vulneri sacratissimi sui Cordis, effetque mihi admodum difficile explicare quid tunc senserim, quidve tunc illa gratia in anima mea & corde meo operata sit. Sed haec satis sint ad ostendendam magnam vim bonitatis & misericordiæ Dei mei in adeo vilem personam: nolebat tamen minuere teneritudinem meam ad doloris sensum, nec vehementem difficultatum horrorem, non solum ut honorem per me exhiberi faceret horrorem illi, quem ipse in horto olivarum experiri non renuit, sed etiam ut mihi victoriæ atque humiliationis materiam præberet. Verum, hei mihi! fidelis non sum, & sæpe cado, idque aliquando libenti animo permettere videbatur, cum ad retundendam superbiam meam, tum ad me stabiliendam in mei ipsius diffidentia quum scilicet animadverterem sine ipso me nihil posse nisi perpetuis lapsibus malum perpetrare, unde ipsa emergere non possem. Et tunc temporis supremus ille Dominus animæ meæ veniebat in auxilium mihi, & tanquam bonus pastor amoris sui brachia mihi protendebat, dicens: agnoscis igitur te sine me nihil posse: quod me colliquefaciebat grati animi sensu erga ipsius amantissimam bonitatem; quæ mihi uberrimas eliciebat lacrymas, quod ipsum viderem non aliter ulciscen-tem peccata mea, quam nimiæ caritatis effusionibus; quibus certare videbatur cum ingrati animi mei infi-

K K 3 de-

delitatibus, quas nonnunquam sic mihi ob oculos pos-
nebat una cum gratiarum suarum multitudine, ut mi-
hi potestatem adimeret, ipsum alia quam lacrymarum
mearum voce alloquendi, idque cum doloris sensu su-
pra quam possim dicere vehementi. Quodam die,
*Alia eju-
sdem generis
heroica
mortificatio.* quum aliquantum naufeans ministrasse ægrotæ cui-
dam disenteria laboranti, tam gravem ea de re in-
crepationem ab ipso accepi, ut lasanum exportans,
adactam me, hujus culpæ farciendæ causa, senserim
ad linguam longo temporis intervallo intingendam in
eas fordes, quas ægrotæ egeſſerat, & ad buccas iisdem
implendas. Deinde Domino familiariter ac benigne im-
properanti quod talia facerem, respondi: O Domine
mi, id facio ut tibi placeam, divinumque Cor tuum
mihi devinciam, illudque a te consecuturam me spe-
ro: at tu, mi Domine, quid non egisti ut tibi ho-
minum corda devincires, quæ tamen ipsi præbere
tibi nolunt, & ex quibus ſæpe te expellunt? Fateor,
filia, eo me amoris vi impulſum eſſe, ut omnia pro
ipſorum ſalute devoyerem: quamvis amori meo, gra-
ti animi ſignificatione, non reſpondeant; ſed volo ut
ex ſacratiſſimi Cordis mei meritis penſes ingratum
ipſorum animum; volo tibi dare hoc ipſum Cor
meum.

X L I.

*Definatur
in ultimam
iustitiae di-
vinæ pro
peccatis
unius reli-
gioſæ fami-
liæ.*

Prius autem neceſſe eſt ut te præbeas ipſius vičti-
mam immolationis, ad avertendam, ipſo deprecato-
re, ultionem, quam divina irati Patris mei iustitia pa-
rat adverſus unam religiosam familiam, quam pro ſua
iusta indignatione objurgare vult & punire. Et eodem
tem-

temporis puncto, quum hanc ipsam familiam mihi ostenderet, simulque eos defectus, qui suam provocaverant iram, nec non ea omnia, quæ ad illam placandam mihi subeunda erant, tum vero ex illo aspetto tota cohorui, nec mihi ad offerendum hoc sacrificium animi satis fuit; sed dixi, me, quum mei juris non essem, facere id non posse, nisi obedientiæ assensus accederet. Timor vero quo ducebar, ne mihi hujusc oblationis faciendæ potestas fieret, effecit ut rem ad Superiores meas referre negligerem. Sed Dominus instabat mihi jugiter nullamque quietis partem mihi relinquebat. Effundebat in uberes lacrymas, tandemque eo adductam me vidi, ut superiori meæ declaranda mihi res esset. Quæ quum eas videret angustias, in quibus versabar, dixit mihi ut iis omnibus, quæ a me Dominus exigebat, me totam absque ulla exceptione devoverem. Tum vero, mi Deus, gravioribus adhuc angustiis constrictam me vidi; nihil enim mihi suppetebat animi ut dicerem: onus subeo: semperque resistere pergebam. At in pervigilio Præsentationis Beatæ Virginis Mariæ, divina illa justitia mihi visa est tam terribilibus armis instructa, ut jam apud me non essem; quumque diutius repugnare non possem, dictum est mihi, ut quondam sancto Paulo: durum est tibi contra justitiæ meæ tela calcitrare; sed quandoquidem obstitisti mihi, ut humiliationibus, quæ hoc sacrificio peragendo tibi subeundæ sunt, te subtraheres, eas tibi infligam altero tanto graviores: a te enim dumtaxat exigebam, ut privatim te ipsa de-

vo-

voveres; nunc ut palam omnibus te devoveas volo, idque eo modo ac tempore, ut humana ratio tota merito offendenda videatur, iisque ad te humiliandam adjunctis, quæ in reliquum vitæ tempus perpetua tibi, & tecum ipsa, & coram aliis, erubescendi materia futura sint: ut hinc scilicet intelligas, quantum hoc mali sit Deo resistere. Et sane id prorsus intellexi, nunquam enim tam male mihi fuisse experta sum. Mearum illarum angustiarum rudem hic adumbrabo imaginem, sed non id totum, quod ipsa res erat experimentem. Vespertina oratione expleta, exire Chorū cum aliis non potui, ibique ad ultimum cœnulæ signum mansi in assiduis fletibus ac gemitibus: hinc perrexi ad cœnulam una cum fororibus sumendam, ac deinde progressa ad recreationis locum, tam acriter urgeri cœpi ad me palam & alta voce devovendam quomodo mihi Deus velle se significabat, ut facere non potuerim, quin inde me proriperem ad Superiorē meam in valetudinario tunc decumbentem. Sed eram fateor, ita mei impos, ut similis mihi ipsa viderer homini, qui manibus pedibusque constrictis, nihil sive in seipso, sive extra se, reliquum haberet solutum & liberum præter lacrymas, quas ego ubertim profundebam, hanc unicam relictam mihi esse doloris mei significationem putans. Idem enim experiebar quod mortalium sceleratissima, quæ magna vi funium, ad locum sui supplicii pertraheretur. Illam Dei sanctitatem videbam justæ iræ suæ telis armatam, paratam ea vibrare ad præcipitandam me in hiantes illas infer-

ni

ni fauces, quem videbam apertum, jamjamque me absorpturum. Ardere me sentiebam igne devorante, & in ipsas ossium medullas penetrante. Totum meum corpus mirum in modum contremiscebatur, nec alia, quam hæc verba proferre poteram: Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam. Sic ingemui sub mei doloris pondere, nullam Superioris adeundæ facultatem naæta ad usque octavam: quo tempore una ex Sororibus, quum mihi occurrisset, me perduxit ad Superiorem. Obstupuit Mater nostra, affectam me videns eo modo, quem explicare non poteram. Sed hoc ad meas ærumnas accedebat, quod eas ex solo aspectu ab aliis intelligi arbitrarer; quod ita non erat. Superior mea sciens solam obedientiam esse, quæ quocumque vellet, flectere posset illum spiritum, qui me sic constrictam tenebat, jussit ut sibi declararem quid rei paterer. Ac protinus declaravi quomodo vellet Deus, ut sibi totum esse meum in oculis totius religiosæ familiae devoverem; & qua de causa id a me posceret: quam hæc reticeo, ne sanctam charitatem, unaque Cor Christi lædam, ex quo dilecta illa virtus ortum habet: quapropter eam vel levissime lædi non patitur, quovis quæsito obtentu vel colore. Denique quium egissem ac dixissem ea quæ supremus Dominus meus a me requirebat, ea de re alii alios sermones, alii alia judicia faciebant. Sed hæc omnia rei adjuncta permitto misericordiæ Dei mei: idque confirmare possum, me nunquam, si bene commemmini, tam gravia passam fuisse; ac ne omnes quidem

ærumnæ, quas ad illum usque diem experta eram, etiam si in unum coaliissent cum illis omnibus, quas deinde pertuli, & ad extremum usque spiritum perpetuæ simul omnes mihi fuissent, conferri meo iudicio possent cum ærumnis illius noctis, qua Dominus vilem ancillam suam dignatus est, ut sanctæ Passionis suæ noctem doloribus plenam honorarem. Quanquam mea nox, illius Dominicæ noctis exiguum specimen fuit. Ex alio in alium locum circumducebar summo ubique mihi pudore incusso. Exacta igitur illa nocte in iis cruciatibus, quos novit Deus, & absque ullo quietis intervallo ad tempus usque sancti Missæ sacrificii, in eo mihi videor audivisse hæc verba: denique facta est pax, & meæ sanctitas justitiae placata est ea, quam fecisti, oblatione, ut honorem exhiberes oblationi a me factæ, quum primum in Matris meæ visceribus carnem sumsi; cuius oblationis meæ merita renovare, tuæque ipsius oblationi conjungere volui, ut applicaretur in gratiam religiosæ familie, quemadmodum ostendi tibi. Quamobrem ex omnibus iis quæ facere te, aut pati continget nihil jam tibi tanquam tuum vindicare debes, neque in augmentum meriti, neque in satisfactionem pro peccatis, neque in alium quempiam finem; quum omnia voluntati meæ permiseris, ac pro religiosa domo devoveris. Itaque me ipsum imitata feres omnia & ages in silentio, intuitu solius divinæ gloriæ in stabiliendo regno sacratissimi Cordis mei in corde hominum, quibus ipsum Cor meum, tua opera, manifestare volo. Hæc sancta documenta

mi-

mihi dedit supremus Dominus meus, postquam illum in sacra Communione suscepissem; sed me non eduxit ex illo poenarum statu in quo versabar, & in quo pace fruebar imperturbata, ex voluntaria acceptatione dolorum meorum, quos, ut mihi monstrabatur, ul-
tro subire deberem, vel ad supremi judicii diem, si sic placeret Deo meo, qui me deinceps hominibus non aliter proposuit, quam ut signum cui contradiceretur, ut sentinam repulsarum, contemptum & ignominia-
rum: quæ omnia cum gaudio videbam in me facto impetu, omni ex parte irruentia, nulloque sive cœle-
sti, sive terreno suppetente solatio. Videbantur eò simul omnia tendere ut in nihilum redigerer: interro-
gabar assidue, & pauca responsa, quæ quasi per vim ex me elicabantur, augendi tamen supplicii mei in-
strumenta erant; nec poteram edere, nec dormire, nec loqui, & hæc una mihi erat quies, unaque occupatio ut humi prostrata manerem coram Deo meo, cuius suprema magnitudo tenebat me totam profunda ni-
hili mei abyssō absorptam, flentem semper & ge-
mentem ad implorandam ab ipso misericordiam, & justæ ipsius iræ tela avertenda. Atque officium quod exercebam domi, perpetuis me & animi & corporis occupationibus distinens, supplicium mihi afferebat intolerabile. Supremus enim Dominus meus, etiam si tot aliunde ærumnis afficeret, non patiebatur ut vel levissimam ex illis occupationibus prætermitteret; aut alicujus omittendæ veniam a Superioribus peteret: quod idem a me exigebat circa cætera religiosæ vitæ

L 1 2 mu-

munia, regularumque nostrarum observationem, ad quæ omnia supremæ ipsius potentiae vi pertrahi me sentiebam, non secus ac fontem ad locum novi supplicii: ubique enim supplicia reperiebam; sicque immergebar penitus dolori meo, ut mihi & vitæ & animi nihil superesse experirer, nisi quantum satis erat ad ea videnda & sentienda, quæ mihi acerba continebant. Sed hæc omnia ne minimum quidem me sollicitam efficiebant aut tristem; quanquam inter hæc omnia semper ducebar per viam maxime repugnantem naturæ male mortificatæ, meisque nativis pensionibus adversantem.

*Ac cibo
abhorret.*

Factum est ut deprehenderer non manducare, qua ex causa graviter objurgata fui, & a Superiore mea & a Confessario, qui me jusserunt, quicquid mihi in reffectorio apponenteretur, comedere; quod quidem obedientiæ præscriptum videbatur mihi superare vires meas; sed is qui indigenti mihi deesse vires nunquam patiebatur, eas addidit, quæ satis essent ut citra omnem cunctationem & excusationem parerem: quamvis post cibi sumptionem mihi necesse esset sedere parumper ad cibum quem sumseram evomendum: quod quum admodum diu pafsa essem, hinc nata est tanta nauseantis stomachi multo cum dolore solutio, ut jam tenax omnino non esset exigui cibi quem capiebam, posteaquam mutato obedientiæ præscripto, visum est satius jubere, ut tantum comederem quantum pro viribus liceret. Ac cibi sumtio, non diffiteor, gravis ex illo tempore mihi cruciatus fuit: ibam nempe ad triclinium tanquam ad

lo-

locum supplicii, cui me peccatum addixerat, & quantumvis conarer nullo habito delectu ea comedere, quæ mihi apposita essent, facere non poteram quin id deligerem, quod vilissimum esse arbitrarer, tanquam maxime consentaneum paupertati meæ, nihiloque meo, cuius recordatio assidue inculcabat animo meo, quandoquidem panis & aqua victui sufficiunt, cætera omnia esse superflua.

Ut me referam ad meum hunc poenarum statum, XLII.
 is nullo remittebatur intervallo, imo augebatur in dies *A malo Dæ-
mone obsessa
ac decepta
creditur.*
 novis valde acrum dolorum & ignominiarum accessionibus; nam existimatum fuit me a malo Dæmone possideri aut obsideri; mihique inspergebatur affatim aqua lustralis, adhibito Crucis signo aliisque precibus ad malignum spiritum ejiciendum. At ille quo possideri me sentiebam, adeo non aufugiebat, ut potius sibi me conjungeret arctius, dicens mihi: aquam lustralem amo, Crucemque sic diligo, ut facere non possim, quin illis adhæream, qui ipsam pro amore meo gestant. Quæ verba sic denuo inflamarunt in anima mea desiderium patiendi, ut quicquid patiebar, stilla tantum aquæ mihi videretur, quæ insatiabilem sitim meam accenderet potius quam expleret: Quanquam nulla pars mei non habebat proprium sibi dolorem sive in animo sive in corpore, idque sine ultra cuiusquam commiseratione. Diabolus enim summa vi me impugnabat, ac victa millies succubuisse, nisi extraordinaria quadam, quæ pro me pugnabat, potentia muniri me sensisse. Denique Superior mea

L 3 quid

quid aliud caperet consilii nescia ad remedium confu-
git sacræ Communionis, quam mihi præscripsit, ad
Dominum exorandum, ut in priorem statum me re-
stitueret. Quum ergo ipsi Domino ex obedientia me
obtulisse, tanquam ipsius hostiam immolationis, sic
mecum locutus est: ita est, Filia, ad te venio tanquam
summus Sacerdos, novum tibi vigorem impertitus,
novisque suppliciis te immolatus, quod & præstitus;
tantumque mutationis in me factum esse deprehen-
di, ut me haberem tanquam mulier serva, quæ
modo in libertatem vindicata est. Sed breve hoc in-
tervallum fuit: instaurati enim sunt, ut ante, sermo-
nes quibus admonebar, eorum omnium, quæ in me
fiebant, Diabolum artificem esse, qui, nisi caverem,
suis dolis illusionibusque me perditurus esset. Gravi-
ter id me perculit, quæ toto vitæ tempore timueram,
ne deciperer ipsa, aliosque deciperem, licet minime
id vellem; unde mihi lacrymarum ingens copia obo-
riebatur; nec enim ullo prorsus modo poteram me
subtrahere potentiae illius supremi Spiritus, qui ope-
rabatur in me, & quantumcumque conarer, non erat
in mea potestate positum illum a me abigere, ejusve
operationes impedire: ita enim sibi subjecerat omnes
potentias animæ meæ, ut mihi ipsa viderer esse im-
mersa abyssō quadam, in quam eo defigebar altius,
quo plures ad emergendum conatus edebam; quam-
vis omnes, quæ mihi suggerebantur, resistendi artes
adhiberem, sed frustra. Aliquando tanta vi pugna-
bam, ut pene viribus exhausta e pugna discederem.

At

At meus supremus Dominus ludebat quodammodo *et Domino
in meis omnibus conatibus infringendis, meque, pri-
mo aditu, dispulsis omnibus timoribus meis, confir-
mabat his verbis: quid tibi timendum est inter bra-
chia Omnipotentis? Fierine posset, ut ipse te inimico-
rum tuorum furori permittens perire fineret? Post-
quam tibi ab infantia tua factus sum ipse Pater, Ma-
gister & Moderator, perpetuis indiciis significare non
definens tenerum erga te affectum divini & amantis-
simi Cordis mei, in quo perpetuum tibi semperque
præsens domicilium constitui ad majorem securita-
tem, dic mihi quod majus argumentum dari tibi cu-
pias amoris in te mei, illudque tibi dabo: sed quare
adversum me pugnas solum verum & unicum ami-
cum tuum? Hæc exprobratio dissidentiæ meæ tanto
me pudore ac dolore affecit, ut ex illo tempore statue-
rim nunquam de meo quicquam me collaturam ad
probandum illum spiritum qui me regebat; sed satis
mihi fore humiliter & ex animo acquiescere iis omni-
bus quæ ad hanc probationem perficiendam aliis agen-
da viderentur.*

O Domine mi, cui notum est, quam mihi grave
sit, huic obedientiæ præscripto, quod nunc exequor,
parere; & quantam vim patiar in his omnibus tanto
cum pudore, animique mei repugnantia scribendis,
hanc mihi gratiam concede, ut moriar potius quam
aliquid scribam, præter id quod a spiritus tui veritate
proficiuntur, tibique majorem gloriam afferre, mihi
graviorem pudorem incutere potest: & per misericor-
diam

X L I I I .
*Deum orat
ut se, hæc
scribere re-
pugnantem
adjuvet.*

diam tuam te obtestor, O mi supreme Domine, ut nunquam hoc scriptum a quoquam alio legatur, quam ab eo, per quem illud examinari vis; ut hoc idem scriptum non obstat, quominus in æterna creaturarum oblivione æternoque contemtu sepulta maneam. O mi Deus, hoc solatum ne deneges vili ancillæ tuæ. Protinus meæ petitioni sic responsum est: omnia permitte beneplacito voluntatis meæ, omni-que tua cura omissa, mea consilia perficere me sine: omnia mihi curæ erunt. Cœptum igitur opus ex obe- dientia persequar, O mi Deus, nihil agens aliud quam ut voluntati tuæ faciam satis eo martyrii genere quod patior hæc conscribendo, quorum unaquaque littera sacrificii instar esse mihi videtur. Semper allici me sensi ad amandum supremum Dominum meum propter seipsum, unumque illum quærendum. Nun- quam ipsius donis quantumlibet in me profusis adhæ- sit anima mea: ea non aliam ob rem magni faciebam, quam quod ab ipso proficerentur. Ad ea, quam minimum poteram, advertebam animum, omniaque obliuisci conabar ut ipsius meminisse solius, præ quo cætera omnia nihil esse duco; & quum hoc obe- dientiæ præscriptum exequendum fuit, fieri posse non putabam, ut de iis agerem quæ tam dudum præter- iere. At Dominus mihi ostendit, rem omnino con- tra quam putabam se habere; quo enim facilius scri- bam, eundem animi affectum, de quo loquor, facilit ut super unaquaque re nunc experiar: quod mihi nullum relinquit dubium, quin ipse velit ut hæc scri- bam.

Inter

XLIV.
P. Claud. la
Colombiere
ad eam Deo
sic ordinante
mittitur.

Inter ærumnas & timores quos patiebar, cor meum semper fruebatur imperturbata pace. Jussa sum autem colloqui cum hominibus nonnullis doctrina præditis, qui me adeo non confirmarunt in via quam sequebar, ut potius meas pœnas auxerint; donec Dominus noster huc misit Reverendum Patrem de la Colombiere, quem supremus Dominus meus, aliquanto postquam ipsi me consecraveram, sc mihi missurum esse promisit, scilicet unum e suis servis, cui, juxta illam quam mihi pro tempore impertiretur intelligentiam, manifestari a me volebat omnes thesauros, omniaque arcana sacratissimi Cordis sui, quæ mihi ab ipso Domino credita erant: quandoquidem ad me mittebatur, ut me in via Domini confirmaret; & ingentes gratias Dei miseratione ex ipsius sacratissimo Corde hauriret, quas quidem in nostris colloquiis abunde profusurum se idem Dominus pollicebatur. Quumque Sanctus ille vir huc venit, interea dum sermonem habebat ad nostram religiosam familiam, hæc verba intus audivi: En illum, quem tibi mitto. Quod brevi verum esse prorsus agnovi in confessione, quæ facta est unâ ex feriis Quatuor temporum. Quamvis enim nos mutuo nec vidissimus unquam, nec allocuti essemus, admodum diuturnis me alloquiis detinuit, mecumque loquebatur non aliter quam si intellexisset ea quæ in me agebantur. Mihi tamen ea die visum non est cum ipso statum animi mei ullo modo communicare. Is autem quum videret velle me discedere, ne cæteris sororibus diuturniori mora incommodo essem, petiit cen-

M m ferem-

seremne ut alia die rediret, me hoc ipso in loco allocuturus: at timida indeles mea, quæ omnes hafce communicationes reformidabat, fecit ut illi responderem, mei juris me non esse, sed facturum id quod obedientia præscriberet. Discessi, horam unam cum dimidio cum ipso collocuta. Rediit autem non ita multo post, & quamvis nossem, hanc esse Dei voluntatem, ut ipsum alloquerer, ingenti tamen horrore ab eo colloquio deterrei me sensi quum adeundus fuit; id quod ipsi statim declaravi; sed mihi respondit, lætari se quod mihi opportunitatem obtulisset meum aliquem affectum Deo immolandi. Tum vero ipsi nullo labore, nullaque tergiversatione cor meum aperui, & intima animæ meæ manifestavi perinde mala ac bona. Quibus auditis vehementer me consolatus est, asserens nihil esse quod timerem ab illius spiritus ductu, quandoquidem ille me ab obedientia non revocabat: mihi obsequendum esse illius motibus, permittendo ejus voluntati totum esse meum, ut de eo disponeret, meque juxta suum beneplacitum sacrificaret & immolaret: cæterum mirari sc ingenitatem Dei nostri bonitatem, qui me toties resistentem non fastidisset. Docuit me dona Dei æstimare, & cum reverentia atque humilitate suscipere frequentes communicationes, & familiaria quibus me dignabatur colloquia; propter quæ in assidua erga tantam bonitatem gratiarum actione versari deberem. Quumque illi declarasset supremum hunc Dominum animæ meæ ubique mihi instare, nullo excepto seu loco seu

tem-

tempore; ita ut vix mihi potestas relinquatur illius orationis quæ voce perficitur; ad quam tamen peragendam tanta mihi ipsa vim inferebam, ut nonnunquam inter percurrendum rosarium, meum os, ut erat, apertum maneret, ac ne uni quidem verbo proferendo idoneum: edixit, ne posthac hujusmodi preces per vim recitare conarer: satis mihi esse debere illas, quarum persolvendarum lege tenebar, adjecta, quum id possem, corona Beatæ Virginis. Communicatis autem aliqua ex parte, cum eodem Patre, præcipuis blanditiis & amoris adhæsionibus, quibus hic dilectus animæ meæ me complectebatur, & quas h̄ic omitto scribere, respondit magnam in his omnibus causam esse & mihi propriæ humiliationis, & sibi admirationis ob ingentes erga me Dei misericordias. Divina autem illa bonitate non paciente, ut ullam consolacionem acciperem, quæ mihi multis humiliationibus non constaret, multas utique hocce colloquium mihi accersivit, & pater ipse mea causa multa pertulit: nam rumor erat me id agere, ut ipsum illusionibus meis deciperem, ipsique quemadmodum cæteris, fucum facerem. Sed hoc ipsi nullam exhibebat molestiam, nec propterea destitit, quamdiu mansit in hoc oppido, quod spatium temporis breve fuit, suas in me curas conferre, quas deinde semper contulit. Atque ego centies mirata sum, quod ille me, uti alii fecerant, non defereret; cum eo enim agebam ejusmodi ratione, quæ quemvis alium ab incepto opere avocasset. Quanquam nulli curæ parcebatur in me humi-

Mm 2 lian-

Quum aliquando in templum nostrum venisset rem
divinam facturus, magnis & me & illum gratiis Do-
minus noster affecit; nam temporis puncto, quo ad
ipsum Dominum sacra Communione suscipiendum
accessi, monstravit mihi sacratissimum Cor suum
tanquam ardente fornacem, aliaque duo Corda di-
vino Cordi proxime adhæsura, in illudque se profun-
de abditura, additis his verbis:

Hæc tria plane sincerus
Corda jungit amor meus,
His æternis nexibus.

Significavit mihi hanc coniunctionem totam spe-
ctare ad gloriam sacratissimi Cordis sui, cuius the-
sauros illi Patri per me manifestari volebat, ut eorum
preium utilitatemque hominibus exponeret, atque
prædicaret: ob eamque causam placere sibi, ut bono-
rum spiritualium æqua portio nobis non secus ac fra-
tri & sorori obveniret: quumque super ea re Do-
mino supplex opponerem inopiam meam, quanto-
que intervallo misella, qualis ego sum, peccatrix a
tantæ virtutis tantique meriti viro distaret, mihi re-
spondit: infinitæ Cordis mei divitiæ supplebunt omnia
& æquabunt; dic modo illi, quæ tibi significata sunt,
nec quicquam time. Id itaque illi renuntiavi, quum
primum collocuti fuimus: vidensque quanta humili-
tate & gratiarum actione acciperet hæc, & alia mul-
ta ad ipsum spectantia, quæ supremi Domini mei jussu
ipfi

ipſi declaravi, graviter permota ſum, majoremque inde fructum cepi, quam ex omnibus quibus intereffe potuifsem, ſacris concionibus. Illi etiam declaravi, Dominum haſce gratias non aliam ob rem mihi largiri, quam ut glorificaretur in animabus, quibus illas, prout ſibi placere oſtenderet, ſive verbo, ſive ſcripto diſpertirem: Dominumque nolle ut fatagerem quid mihi dicendum ſcribendumve eſſet, quandoquidem hoc ipſum gratiæ ſuæ unctione perfufurus erat, ad fructus, quos inde expectabat, procreandos in hominibus ad hæc ſcripta dictave excienda be- ne comparatis: hoc etiam addidi multum me angi, propterea quod præ animi repugnantia cunctarer ſcri- bere ac dare certis hominibus quafdam ſchedulas, unde graves in me humiliationes redundant. Quibus auditis, edixit, ne, quantumcumque ærumnarum hinc mihi impenderet, ſanctis hujſce ſpiritus moti- bus obſequi unquam defiſterem; ſed ut cum ſimpli- citate dicerem, quod is mihi dicendum ſuggerebat; aut poſtquam ſcripſiſem, ſchedulam exhiberem Su- periori meæ, tum illâ, ex ejus præſcripto, uterer: quod deinceps obſervabam. Sed id multas ab homi- nibus abjeſſiones mihi peperit. Jufſit etiam ut ſcribe- rem ea quæ in me agebantur, a quo valde abhorre- bam: ſcribebam autem, ut jufſa exequerer; tum ſcri- pta comburebam: obedientiæ ſatisfactum eſſe putans. Sed graves ærumnas mihi procreabat ea agendi ratio, cuius etiam injeſta mihi per aliquem religio eſt, atque adeo ne hoc poſthac facerem interdictum fuit.

M m 3 Quo-

XLV.

*Christus do-
nationem
bonorum
eius omnium
ab ipsa scri-
pto exigit:*

Quodam die supremus Dominus meus a me p-
tiit, ut in sui gratiam testamentum de scripto, sicuti
jam viva voce feceram, integramve & absque ulla
exceptione donationem facerem eorum omnium, quæ
mihi aut agere aut pati contingere, omniumque
precum ac bonorum spiritualium quæ pro me sive jam
defuncta, sive adhuc in vivis degente offerrentur;
jussitque percontarer Superiorem meam, velletne in
his tabulis conficiendis tabellionis vice fungi, cuius
operis solidam mercedem ipsi daturum se pollicebat-
tur; si vero id facere detrectaret, ut adirem ea de
re servum suum Patrem de la Colombiere. Sed
Superior mea id faciendum in se suscepit. Quod scri-
ptum quum obtulisset huic unico amori animæ meæ,
admodum sibi placere testatus est, dixitque velle se,
juxta consilium voluntatis suæ, & in cuius gratiam
sibi videretur, de eo disponere: quandoquidem au-
tem divinus amor omnibus me exscoliarat, hanc es-
se voluntatem suam, ut alias deinceps non haberem
quam sacratissimi Cordis sui divitias, quarum hoc
ipso momento temporis mihi donationem fecit, meo
que sanguine a me perscribi jussit, prout ipse dicta-
bat: tum illam meo Chirographo munivi, sacratissi-
mo scilicet ipsius Jesu nomine, quod cordi meo scri-
ptorio scalpello inscripsi. Quibus peractis dixit mihi,
sibi cordi fore, ut centuplo remunerarentur bona
omnia quæ quisquam in me conferret, perinde ac
si collata essent in seipsum, quandoquidem in iis nihil
erat, quod mihi vindicare possem tanquam meum:

mer-

mercedemque illi, quæ in ipsius Domini gratiam hoc testamentum perscripsisset, non aliam redditum iri, atque beatæ Claræ a Montefalco; propterea adjectum se ipsius actionibus infinita suarum actionum merita, facturumque, ut sacratissimi sui Cordis amore eamdem coronam promereretur. Id me vehementi affecit gaudio, ob magnum amorem quo illam complectebar, quod animam meam abunde pasceret suavissimo mortificationis & humiliationis pane: qui panis ita sapiebat supremo Magistro meo, ut ad hujusmodi voluptatem illi procurandam cupiissim huic operi manum ab omnibus admoveri. Hanc adeo mihi gratiam annuebat Deus meus, ut nunquam me panis ille deficeret; quum vita mea tota elapsa sit in doloribus tum corporis, tum etiam animi, quod Deus offenderetur, ægre ferentis. Is porro Deus optimus semper me roboravit, sive inter persecuciones, contradictionesque creaturarum, sive medias inter tentationes Dæmonis, qui me graviter exagitavit, ac persecutus est, sive etiam adversus me ipsam quæ mihi met ipsa fui inimicus omnium, contra quos pugnandum mihi fuit crudelissimus & superatu difficillimus. Jam illa omnia, quæ modo recensui, incommoda non obstabant quominus laboris corporei pars mihi imponeatur nihilo levior, quam quanta vires meas omnino adæquabat; quæ poena non levis accedebat ad illum dolorem, quem capiebam ex eo quod horro me esse putarem omnibus creaturis, easque ægre admodum me tolerare, quum me ipsa ferre non sine ma-

gno

gno labore possem. Id agentem me cum proximis atsidue angebat, nec aliud habebam perfugium, quam amorem propriæ abjectionis, in quam, velut in abyssum quandam, non sine causa me profunde abdebam. Omnia mihi humiliationi vertebantur, etiam minimæ actiones; nec alia esse existimabar quam muliercula delusa visis inanibus, quibus pertinaciter adhærescerem; & mihi, inter hæc omnia, tantillum levaminis, aut solatii doloribus meis quærere non licebat, id vetante supremo Magistro meo, qui volebat ut omnia silentio paterer, atque ut hocce tesserarium lemma mihi assumerem jussérat:

Amor meus carens labe
Me non finit trepidare,
Volo cuncta filens ferre.

Volebat ut omnia a se expectarem, & si quando accideret, ut mihi ipsa aliquid consolationis conquererem, in ea, pro animi levamine, dolorem novumque cruciatum mihi exhibebat; quod semper numeravi inter maxima, quæ mihi Deus meus contulerit beneficia, mihi scilicet pretiosum Crucis thesaurum ademtum non fuisse, quamvis eo dono indignissimæ, quo semper male usa sum; pro quo tamen liquefieri me, ardentि erga meum liberatorem amore & gratiarum actione cupiebam. Inter hos animi sensus & Crucis delicias dicebam: quid retribuam Domino pro tantis quæ retribuit mihi? Quam mihi bonus es, O mi Deus, qui me Sanctorum mensa dignaris, nec aliis me cibis pascis quam quibus ipfos

su-

sustentasti, delicatis dilectorum tuorum & fidelissimorum tibi amicorum ferculis copiose nutriendis miseram me peccatricem: nempe tibi notum est, sine sanctissimo Sacramento & Cruce, nullam mihi vitae hujus usuram relictum iri, nec mihi exilii mei diuturnitatem tolerabilem fore, in hac valle lacrymarum, in qua ærumnas meas minui nunquam cupiebam: quo pluribus enim corpus meum premebatur, eo majori gaudio afficiebatur animus meus, eo liberior erat ad colloquendum cum Jesu meo paciente, eique adhærendum; nec enim ullo desiderio magis accendebar quam ut perfectum Jesu mei crucifixi exemplar efficerer. Hinc erat quod gauderem, quum ejus suprema bonitas bene multos operarios adhiberet ad hoc opus, ex ipsius animi sententia perficiendum. Verum supremus ille Dominus non recedebat ab indigna sua victima, cuius infirmitatem, & ad bonum quodvis faciendum impotentiam noverat. Sicque nonnunquam me alloquebatur: perhonorifice tecum ago, dilecta filia mea, quum adeo nobilibus ad te crucifigendam instrumentis utor. Meus Pater æternus crudelibus immisericordium tortorum manibus me tradidit, ut crucifigerer: ego vero in te crucifigenda, utor opera personarum quæ mihi consecratæ sunt & addicτæ; quarum ego te potestati permisi, & pro quarum salute volo ut mihi offeras quicquid tibi per ipsas doloris eveniet. Idque præstabam ex animo, ultro semper in me suscipiens omnem pœnam quam promereretur Dei offensa, si qua irrepereret in eam,

N n quæ

quæ erga me tenebatur, agendi rationem. Quanquam, ut verum fatear, ærumnâ mihi procreandâ, neminem posse putabam ullius injustitiæ noxam contrahere, quum satis pro meritis affligi non possem. Sed fateor ita me oblectari habendis de patiendi felicitate sermonibus, ut etiam si ea de re integra volumina scriberem, satis futurum esse non videatur desiderio meo: meus porro proprius amor de hujusmodi rebus differendo sibi admodum satisfacit.

XLVI:

*Jejunium in
pane & a-
qua vel absti-
nentia ab o-
mni potu per
50. dies ei a
Christo indi-
citur.*

Accidit aliquando ut supremus Dominus meus mihi significaverit sibi esse in animo deducere me in solitudinem non quidem in desertum ut ipse ductus fuerat, sed in solitudinem sacratissimi Cordis sui, ubi me dignatus esset intimis suis colloquiis tanquam amici cum sua suarum voluntatum, novasque additurum vires, ut fortiter ad mortem usque pugnando, iisdem voluntatibus obsequerer, quandoquidem multorum inimicorum impressiones mihi sustinendæ supererant. Quamobrem petere se a me, dixit, ut in honorem jejunii quod in deserto observarat, quinquaginta dierum, pane tantum & aqua vicitans, jejunium colerem. At quum hujus observandi jejunii potestas a Superioribus facta non esset, ne in aliquam singularis vivendi rationis notam incurrerem, significavit mihi, non minus sibi gratum fore, si quinquaginta dies ipsos potu me abstinerem, in honorem ardentis peccatores saluandi sitis, quam sacratissimum Cor suum passum erat; itemque illius quam in ligno Crucis pen-

pendens toleraverat. Annuit obedientia, ut hanc pœnitentiam exercerem, quæ mihi gravior altera videbatur, propter vehementem sitim qua perpetuo cruciabar; ita ut mihi necesse esset ad me refrigerandam, ingentes aquæ pateras sæpe eibere. Gravibus me pugnis hoc tempore Diabolus impetebat, præfertim ad desperationem mihi injiciendam, ostendens mihi, *Gravissimis tentationibus a Demone exagatur.* tam improba quum essem, non esse quod mihi partem ullam in Cœlo fore sperarem; quandoquidem jam nulla mihi pars erat in amore Dei mei, quo æternum privanda essem: hinc mihi lacrymæ ubertim eliciebantur. Alias vanæ gloriæ stimulis me urgebat. Tum detestabili illa gulæ tentatione; horribilem in me famem excitans, objiciebat animo meo quicquid maxime posset gustui satisfacere, idque meorum exercitorum spiritualium tempore, quod me mirum in modum cruciabat. Hæc vero famæ me urgebat, donec in triclinium intrarem ad reficiendum Corpus, ubi simul atque eram, ingens succedebat ciborum fastidium, quibus ut aliquantulum vescerer, vim mihi ipsi adhibere opus erat. Ut primum autem a mensa surrexeram, vehementior quam antea famæ mihi renascebatur: atque Superior mea, quam præ illusio-
*Gula in pri-
mis.* num metu, nihil eorum, quæ mihi accidebant celebam, jussit ut quum maxime famæ me premeret ipsam adirem, edendi facultatem petitura, quod faciebam animo supra modum repugnante, ob ingentem pudorem quo afficiebar: tum vero illa non modo me non dimittebat ad capiendum cibum, sed etiam eam

N n 2 ob

ob rem graviter me humiliabat & mortificabat dicens, me fami meæ satisfacturam, quum alia irent in refectorium: deinde quieta in mea afflictione permanebam. Eam quam suscepseram abstinentiam a potu ad finem usque perducere tunc mihi per obedientiam non licuit; sed postquam parui, jussa sum de integro hanc abstinentiam inchoare, & quinquaginta dies, totiusque anni ferias sextas absque potu exegi. Aequo animo eram, sive annueretur, sive abnueretur id quod petebam: obedire mihi satis erat. Adversarius autem meus omni ex parte oppugnare me non desinebat, excepto luxuriæ vitio, cuius temptationibus ne me impeteret, interdictum illi erat a supremo Magistro meo. Quanquam, die quodam, quum Superior mea mihi dixisset, ut irem apud sanctissimum Sacramentum functura certi cuiusdam principis vice, illius vitii temptatione vexata fui multas horas; donec mutato illo obedientiæ præscripto, jussit mea Superior ut illic manerem sustinendo personam bonæ religiosæ visitationis, continuo temptationes illæ conquievere, meque mersam reperi consolationum dilatio, ubi supremus Magister meus docuit me, quid a me exigeret.

XLVII. Postulabat porro ut in jugi immolationis actu verfarer, eamque ob rem facturum se dicebat, ut horror difficultatum animique mei in agendo repugnania ita in me augeretur, ut nihil posthac nisi cum violentia & labore actura essem, ad mihi suppeditandum in rebus levissimis maximeque indifferentibus materiam

*Impuritate
excepta.*

*Documenta
a Christo ac-
cepta ad per-
fectionem
spectantia.*

riam victoriæ; quod semper ex illo tempore exper-
tam me esse, possum omnino confirmare. Addebat
præterea nihil suavitatis me gustaturam esse, nisi in
montis Calvariæ amaritudinibus, facturumque se ut
afflictionum martyrium invenirem in iis omnibus,
ex quibus cæterorum hominum gaudium, voluptas,
& temporaria felicitas potest coalescere: quod verum
fuisse manifesto experimento fecit ut sentirem; quan-
doquidem supplicium mihi esse cœpit, quicquid vo-
luptatis nomine appellatur: ac vel in ipsis modicis ani-
mi relaxationibus, quæ fororibus quandoque conce-
duntur, gravius quidpiam patiebar, quam si acutissi-
mæ febris ardoribus laborassem: quanquam vo-
lebat Dominus ut in mea agendi ratione nihil hîc
diversum appareret ab eo, quod sorores aliæ facie-
bant: unde fiebat ut illum sic alloquerer: O supre-
mum bonum meum, quanti mihi venditur hæc oble-
ctatio! Tanto mihi oneri erant lectus & refectorium, ut
ad utrumvis ineundum, vel accessisse satis esset ad ge-
mitus mihi excitandos lacrymasque eliciendas. At do-
mestica officia, & colloquia cum externis mihi pror-
fus intolerabilia erant, nec me unquam ire memini
ad locum hisce colloquiis destinatum, nisi cum ea
abhorrentis animi repugnantia, quam absque magna
adhibita vi, superare non poteram: quocirca sœpe
provokebar in genua ut vires ad meipsam vincendam
supplex a Deo peterem. Scribendi labor non erat
minus mihi gravis, non tam ex eo quod flexis geni-
bus scribebam, quam ex illo altero & hujus & cæ-

Nn 3 te-

terarum actionum horrore. Existimatio ac fama, laudes & hominum plausus mihi graviores accidebant, quam vani honoris cupidissimis & ambitiosissimis hominibus ignominiae omnes, contemtus & abjectiones. Unde aliqua ejusmodi data occasione, Deum sic alloquebar: O mi Deus, arma potius in me tartareos omnes furores, quam hominum linguas vanis laudibus, plausibus & adulationibus: irruant in me potius humiliationes omnes, dolores, contradictiones, & ex verecundia rubores; horum enim omnium sitim inexpibilem in me accendebat, quamvis eorum cum praestō erant, sensu tam acri me pungeret, ut facere non possem, quin doloris identidem mei signa ederem, quod mihi erat intolerabile, quum me agnoscerem animo esse tam parum humili ac mortificato, ut afflictio mea homines latere non posset. Tum mea omnis consolatio erat ut confugerem ad propriæ abjectionis amorem, qui me impellebat ad gratias agendas supremo Domino meo, quod me talem hominibus ostenderet, qualis re ipsa eram, ut in hominum existimatione nihil omnino essem. Volebat insuper Dominus, ut mihi ipsi nihil quærerem, sed omnia tanquam ex ipsius manu susciperem, omnia ipsius arbitrio permitterem, nullamque rem pro meo nutu decernendam mihi vindicarem: ut de afflictione perinde illi gratias agerem, ac de affluentia consolationum: ut acerbissima quæque, quum evenirent, & gravissimum pudorem afferentia, pro meritis meis evenire, atque etiam infra merita esse existimarem, & natum inde dolorem pro his qui me af-

affligebant offerem. Volebat item ut de se, magna cum reverentia; de proximis quum bonæ existimationis, & commiserationis significatione loquerer: de me autem nunquam, aut certe breviter, & cum proprio contemtu, nisi cum gloriæ suæ causa aliter facere me juberet. Ut ipsius supremæ magnitudini omne bonum & omnem gloriam; mihi quicquid mali esset semper assignarem. Ut extra ipsum nullam consolationem quærerem, neque id satis, nisi solatia, quibus me recrearet, ipsi immolarem, iisque nuntium remitterem. Ut nulli rei adhærescerem: vacua omnibus & spoliata essem: nihil nisi in ipso & propter ipsum amarem: ipsum solum in omnibus ejusque gloriæ augmentum, mei ipsius prorsus immemor, intuerer: & licet omnia propter ipsum facere deberem; volebat tamen ut in singulis actionibus meis semper esset aliquid, quod divinum Cor suum recta spectaret; ut puta, tempore recreationis oportere dicebat, ut sua ipsum recreatione oblectarem doloribus, mortificationibus, & humiliationibus quas mihi subministrandas curaret, & quæ mihi, ipso dante, non defuerunt: eaque omnia mihi accipienda esse cum gaudio in honorem ejusdem sacratissimi Cordis: itidem in refectorio offerri sibi a me volebat in suarum epularum delicias quicquid palato maxime arridere arbitrarer; & ita de cæteris omnibus meis exercitiis. Vatabat insuper ne unquam quemquam judicarem, accusarem, aut condemnarem, nisi me ipsam. Multa alia mihi documenta dedit, quorum præ multitudine cum obstupeficerem

rem, dixit mihi nihil esse quod timerem, quum es-
set ipse Magister bonus, tam potens in efficiendo ut
ea quæ doceret ad usum revocarentur, quam sapiens
in bene docendo & gubernando. Et quidem re ipsa Do-
minus, quod vere confirmare possum, natura licet ma-
xime repugnante efficiebat, ut id agerem quod volebat.

Quum aliquando essem coram sanctissimo Sacra-
mento die octava ipsius festi, accepi a Deo meo pro-

X L V I I I .
*Revelatio de
festo in hono-
rem sanctissi-
mi Cordis
Iesu cele-
brando.*

fusas ipsius amoris gratias, mihi suboriri sensi de-
siderium ipsius beneficiis aliqua ex parte responden-
di, eique amorem pro amore reddendi, & dixit mihi:
non potes majorem mihi amorem testari, quam id fa-
ciendo quod jam toties a te petii. Tunc divinum
Cor suum mihi manifestans, En, inquit, Cor illud,
quod homines ita dilexit, ut nihil prætermiserit ad
suum ipsis amorem significandum, se etiam exhau-
rire & consumere non dubitans: & in gratiarum actio-
nes a plerisque nihil accipio aliud, quam ingratiani
signa, aliis irreverenter & sacrilege, aliis frigide
& contemtim erga hoc amoris Sacramentum se ge-
rentibus. Verum quod me gravius tangit illud est,
quod mihi consecrata corda sic se gerunt. Quamob-
rem id a te peto, ut feria sexta proxime sequens octa-
vam sanctissimi Sacramenti peculiari festo dicata sit
in honorem sacratissimi Cordis mei; qui dies cele-
brabitur potissimum sacra Eucharistia suscipienda, &
luendis solemni satisfactione injuriis, quæ ipsi sacra-
tissimo Cordi illatæ sunt, quamdiu in sacris aris san-
ctissimum Sacramentum publicæ adorationi palam

pro-

propositum fuit: ego vero tibi polliceor, Cor meum dilatum iri ad effundendos abunde divini sui amoris influxus, in eos qui hunc ipsi honorem exhibebunt, & ab aliis exhibendum procurabunt. Et ad hæc quum respondissem me nescire qua ratione possem exequi quod ex me, a tam longo jam tempore, requirebat, dixit mihi ut super ea re alloquerer servum suum Patrem de la Colombiere, quem mihi ad hoc consilium exequendum miserat. Is autem quum me audisset, jussit ut scripto exararem, quæ ipsi de sacratissimo Christi Corde dixeram, nec non alia multa ad ipsum pro Dei gloria spectantia, qui voluit ut multum consolationum in hoc sancto viro reperirem, tum ut ex eo discerem divinis ipsius consiliis respondere, tum ut confirmarer ex illis, quibus angebar timoribus, ne in illusiones incurrerem, ita ut in assiduos gemitus propterea erumperem. Quum Dominus hunc servum suum ex hoc oppido vocasset ad infidelium conversionem procurandam, hanc mihi inflictam plagam sic excepit, ut prorsus acquiescerem voluntati Dei, qui illum adeo utili mihi præstiterat exiguo illo temporis spatio, quo hîc commoratus erat; & mihi tantisper animum advertenti ad illam profectionem Dominus talem cogitationem exprobravit in hæc verba: agedum, egone tibi non sufficio principium tuum & finis tuus? Nec plura adjicienda fuerunt, ut omnia divinae voluntati permitterem; quandoquidem certo compertum habebam omnia, quæ mihi necessaria essent, ipsi cu-

Oo ræ

At nullam adhuc nanciscebar opportunitatem in lucem emittendi devotionem in Cor sacratissimum, quam pene unam spirabam. Prima illius manifestandæ opportunitas mihi per divinam bonitatem oblata ejusmodi fuit: quum festum sanctæ Margaritæ incidiisset in feriam sextam, rogavi Sorores nostras in noviciatu degentes, cuius curæ tunc præoram, ut quicquid honoris mihi parabant occasione diei, qui festus erat sanctæ Patronæ meæ, id totum ad honорandum Cor sacratissimum Domini nostri Jesu Christi converterent; quod fecerunt ex animo, composita exigua ara, cui imposuerunt icunculam sacratissimi Cordis in charta calamo delineatam. Huic imaginæ conatæ sumus exhibere quicquid honorum nobis hoc sacratissimum Cor suggessit, quod & mihi & illis multas accersivit humiliations, mortifications & contradictiones. Id enim mihi criminationis inferebatur, quod vellem novam devotionem in mores inducere. Quæ omnes afflictiones magno mihi erant solatio: quodque timebam maxime illud erat, ne divinum illud Cor hisce sermonibus offenderetur, & aliquid inde injuriæ in ipsum redundaret: omnia enim, quæ contra hanc devotionem dici audiebam, totidem gladii erant, quibus Cor meum transfodiebatur. Interdictum porro mihi fuit ne ullam ex his sacratissimi Cordis imaginibus palam exponerem, dictumque mihi est aliud concedi non posse, nisi ut illi secretum aliquem cultum offerrem. In afflictione

*Occasione
dicti cultus
erga Cor SS.
Jesu multa
patitur.*

ne mea non habebam ad quem confugerem, nisi ad ipsummet Dominum, qui dejectum mihi erigebat animum, dicens assidue: ne timeas, regnabo, quicquid contra moliantur inimici mei, iique omnes qui obstare conabuntur: quæ verba me admodum consolata sunt, quandoquidem aliud optabam nihil, nisi ut ipsum regnantem viderem. Ipsi igitur curam commisi causæ suæ defendendæ, dum ego filens paterer. Sed tot alia excitata sunt persecutionum genera, ut infernus totus adversus me debacchari, omniaque eo spectare viderentur ut ad nihil redigerer. Fateor tamen nunquam me majori pace intus in memetipsa potitam esse, nec tam ingenti affectam esse gaudio, quam quum mihi minæ intentarentur de subeundo carcere, atque denuntiaretur fore ut (instar boni Magistri mei) apud unum e Principibus terræ traducerer tanquam muliercula in vanis imaginatio-
nis suæ ludificationibus pertinaciter obfirmata. Quod non eo dico, ut credatur me multum passam esse, sed potius ut manifestentur ingentes Dei mei miserationes erga me, quæ unice amabam, plurisque quam cætera omnia faciebam eam, quam mecum communicabat, suæ Crucis portionem, escam scilicet mihi tam suavem, ut nunquam illam fastidirem.

Si penes me fuisset sacram Eucharistiam crebro sumere, cumulate mihi satisfactum esset. Acciditque aliquando ut ardenter id cupienti mihi obtulerit sese superius Dominus meus, & congesta scopis purgationis

X L I X.
Iesu erga
ipsum amo-
ris insigne
testimonium.

O o 2 men-

menta ferenti dixerit: vidi, Filia, gemitus tuos, & cordis tui desideria ita mihi grata sunt, ut si meum divinum amoris Sacramentum non instituisssem, illud ipsum in gratiam tui instituturus essem, ut gauderem voluptate habitandi in anima tua, meamque amoris quietem in corde tuo caperem. Quæ verba me tam vehementi ardore penetrarunt, ut illius vi animam meam totam abripi sentirem, neque possem animi mei sensum aliter significare, quam hisce vocibus: O amorem, O Deum nimium amantem tam indignæ creaturæ! Atque hoc mihi toto vitæ tempore vehemens incitamentum fuit ad expromendam erga hunc purum amorem grati animi memoriam.

L.

*Visio animæ
in Purgato-
rio detentæ
auxilium ab
ipsa peten-
tis.*

Alio quodam die quum essem coram sanctissimo Sacramento (festus agebatur ejusdem sanctissimi Sacramenti dies) obtulit sese mihi quidam totus absorptus flammis, quarum ardores tam acriter me invadabant, ut una cum illo ardere mihi ipsa viderer. Is quum mihi ostendisset quam miseranda esset in purgatorio sua conditio, magnam vim lacrymarum profudi: tum mihi dixit: ego sum Religiosus ille Benedictinus, qui peccatorum tuorum confessionem quodam die excipiens jussi ut sacram Eucharistiam susciperes; in cuius rei gratiam, Deus mihi potestatem fecit petendi a te in meis cruciatibus auxilii. Petiit itaque, ut trimestri spatio quicquid facere me aut pati contingeret sibi donarem; quod ipsi promisi, petita prius a Superiore mea hujus rei facultate. Explicit mihi vehementium dolorum suorum causas, quæ erant

erant ejusmodi: quod nempe privatum commodum, præ nimio bonæ apud homines existimationis studio, divinæ gloriæ antetulisset. Altera causa, quod charitatis partes non explevisset erga fratres suos. Tertia causa erat nimius naturalis affectus erga creaturas, isque in colloquiis spiritualibus significatus, quod multum Deo displicere testabatur. Mihi esset admodum difficile explicare quid hisce tribus mensibus passa sim; nec enim unquam discedebat a me, & qua parte hærebat lateri meo, ea ardere tota mihi videbatur, sed cum sensu doloris tam acri, ut fere assiduos gemitus ederem, lacrymasque funderem assiduas: atque Superior mea miserata vicem meam, severas pœnitentias mihi imponebat, præsertim corporis verberationes; iis enim poenis atque corporis macerationibus, quæ mihi ex charitate injungebantur, multum remittebatur de aliis poenis, quas illa sanctitas amoris mihi imprimebat tanquam exiguum specimen pœnarum, quibus animas illas commiseratione fane dignas affigit. Expletis tribus mensibus vidi illum longe alium atque antea videram; nam prorsus gaudio cumulatus & gloria ad suam felicitatem æternam possidendam evolabat. Mihi cum gratiarum actione dixit se apud Deum auxilio mihi futurum. Verum ego in morbum incideram; & quum idem meorum atque illius dolorum finis fuisset, brevi ex morbo convalui.

Quum autem aliquando supremus Dominus meus mihi significasset, si quando deferere statuisset aliquam ex animabus pro quibus me pati volebat, facturum

LI.
*Terribilia
 patitur pro
 salute animæ
 jamjam a
 Deo repro-
 se bantæ.*

se ut experirer qui sit status animæ reprobatae, fentremque ipsa angustias, quibus urgetur mortis imminentis tempore. Nihil unquam terribilis experta sum, idque mihi declarare cupienti verba non suppetunt. Aliquando enim mihi seorsum ab aliis laboranti data est in conspectum religiosa quædam adhuc vivens, mihiq; sic dictum est, ut penitus intelligerem: ecquid vides illam nomine tenus religiosam, quam paratus sum evomere ex corde meo & sibi metipsam derelinquere? Eodem temporis momento tanto terrore correpta sum, ut prono in terram vultu prostrata dudum ibi manserim, ex concepto timore animum confirmare non valens; atque eodem tempore divinæ justitiæ me obtuli ad patiendum quicquid ipsi liberet, ut illam non desereret: tum visa sum mihi, conversâ in me justâ ipsius indignatione, ad horribiles omni ex parte redacta ærumnas & angustias. Namque humeros meos prægravi pondere premi sentiebam. Si lubebat oculos ad Cœlum tollere, cernebam numen mihi infensum virgis verberibusque mox in me expediendis armatum: ex alia parte videbar mihi videre infernum hiantem, faucibus ad me deglutiendam apertis. Intus apud me rebellabant omnia, & in perturbatione versabantur; inimicus meus violentis undique me impetebat temptationibus præsertim desperationis, & assidue fugiebam eum qui fugienti mihi instabat, & cujus oculis occultare me non poteram; quodvis enim tormenti genus ultiro subiisse ad hujusmodi latebram reperiendam. Ignominias ferebam

hor-

horrendas, quod ærumnas meas omnibus notas esse
arbitrarer: ac ne precari quidem Deum poteram,
nec aliter quam lacrymis dolorem meum testari; id
unum dicendo, Ah! quam horrendum est incidere in
manus Dei viventis. Aliásque prono in terram ore di-
cebam: percute, mi Deus, seca, ure, absume quic-
quid tibi displicet, nec corpori meo, nec vitæ meæ,
nec carni, nec sanguini meo parce, modo hanc ani-
mam aeternum salvam esse jubeas. Non poteram,
fateor, diu sustinere tam acerbum statum, nisi ipsius
Domini amantissima misericordia sub justitiæ suæ se-
veritate prope succumbentem me confirmasset. Hinc
adeo morbum contraxi, ac nonnisi ægre mortem ef-
fugi. Graves hujusmodi affectiones animi sape, ut pa-
terer, effecit; inter quas quum mihi ostendisset ulti-
onem quam volebat de quibusdam animabus sumere,
ad ejus sacratos pedes amplectendos supplex provolu-
ta ipsum sic allocuta sum: O mi Salvator, effunde po-
tius in me omnem iram tuam, & dele me de libro vitæ,
potius quam ut perdas animas iustas tuas quæ tibi tan-
ti constiterunt. Et mihi datum est responsum: at illæ
te non amant, nec te affligere desinent. Nihil inter-
est, O mi Deus, dummodo te ament, non desinam
orare te ut ipsis ignoscas. Dimitte me, eas jam pati
non possum. Tum vero adhuc arctius illum complexa,
non, Domine mi, non te dimittam, donec illis igno-
veris; & dixit mihi: annuo, si vadem te pro illis dare
vis. Volo utique Domine: at tibi non satisfaciam ni-
si ex tuis ipsis, ut soleo, bonis, qui thesauri sunt
fa-

112 DE VITA VENERAB. MATRIS
sacratiſſimi Cordis tui. In hac oblatā conditione ac-
quievit.

LII.
*Visio cœlestis
SS. Cordis
Jesu.*

Alio quodam die, quum facerem opus commune
can nabinum, fecessi in exiguum impluvium prope
Templi cellam, ubi ſanctissimum Sacramentum aſſer-
vatur: ibi flexis genibus in opus nostrum incumbens,
adverti protinus animum meum ac sensus meos col-
ligere ſeſe, ac mihi ſimul repræſentatum eſt amabile
Cor adorandi Jesu mei, ſole ſplendidius. Mediis erat
in flammis puri amoris ſui, circumdantibus Seraphi-
nis, qui mira quadam symphonia concinebant:

Amor triumphat,
Potitur amor,
Gaudia procreat,
Sacri Cordis amor.

Quumque beati illi ſpiritus me invitarent ad lau-
des illius divini Cordis una ſecum celebrandas, non
audebam me iſpis adjungere; ſed meam hanc timi-
ditatē arguerunt, mihiq; dixerunt ſe veniſſe ut me
ſibi ſociam aſſumerent, ad perpetuum amoris, adora-
tionis, laudumque obſequium illi perſolvendum; quem
in finem, mea vice iſpſimet functuri eſſent coram ſan-
ctissimo Sacramento, ut vicaria iſpſorum opera illud
ſine ulla intermiſſione amare poſſem; itidemque dixe-
runt in partem ſe venturos amoris mei, paſſurosque
in persona mea, quemadmodum ego in persona eo-
rum potitura eram; initæque hujus ſocietatis moni-
mentum eodem tempore in hoc ſacratiſſimo Corde
litteris aureis & indelebili amoris charactere confi-
gna-

gnarunt. Duabus tribusve horis in hac divina communicatione expletis, illius effectus in reliquum totius vitæ meæ tempus permanere sensi, sive auxiliis inde acceptis, sive deliciis quas illa pepererat & pariebat in me, quam ejusmodi gratia totam reliquit velut pudoris abyssō immersam: nec deinde illos beatos spiritus inter orandum aliter appellabam, quam meos divinos socios. Id tanto me desiderio inflammavit sinceræ in agendo animi intentionis, tamque sublimem animo meo notionem impressit illius puritatis, quæ necessaria est hominibus cum Deo collocuturis, ut præ illa, omnia mihi immunda viderentur.

Accidit alio quodam tempore, ut una e Sororibus nostris junioribus lethargia sopiretur, utque spes nulla supereffet fore, ut extremis morientium Sacramentis muniri posset; quod multum angebat totam domum nostram, ac præsertim nostram Matrem, quæ jussit ut Domino promitterem quicquid sibi ad eam gratiam impetrandam acceptum fore benigne mihi significare vellet. At vix Superioris præscripto parueram, quum supremus ille Dominus animæ meæ mihi pollicitus est, sororem non morituram sine illo, quæ merito ipsi precabamur, Sacramentorum subsidiis, dummodo ego tria ipsi Domino pollicerer, quæ ex me omnino requirebat. Primum, ut nunquam ullum in religiosa familia officium mihi assignatum detrectarem: secundum, ut ad colloquia cum externis ire; ac demum (quod tertium erat) scribere non

LIII.

Sorori lethargo laboranti succurrit promissione Deo facta.

Pp re-

renuerem. Ad hanc petitionem fateor me totam cohortis, quod ab hisce rebus vehementer animus meus abhorret. Respondi autem: O Domine mi, ea sane parte me probas, qua debilem me nosti; at facultatem petam, quæ quidem mihi continuo a mea Superiora concessa est; quantumvis hanc mihi acerbam facultatem fore; ipsi significarem. Hujus promissi, quod in morem voti Dominus a me fieri voluit, testem etiam syngrapham confidere me jussit, ut ab sponsione desciscere jam non possem. Verum, hei mihi! quoties in his, quæ promiseram, præstandis infidelem me præbui. Neque enim Dominus, qui sibi promitti jusserat, eam, quam patiebar in præstanto promisso, difficultatem ademit, quæ ad hunc usque diem mihi relicta est: sed Soror nostra extremis Sacramentis munita fuit.

LIV.

*Nomen Je-
su pectori
insculpit &
miraculo sa-
natur.*

Ut autem ostendam, quoisque tot inter insignia Dei beneficia infidelitas mea procederet, id quod se-
quitur commemorabo. Quum aliquando ardenti te-
nerer desiderio recipiendi me ad exercitia spiritualia
per aliquot dies de more peragenda, ad ea ut me ali-
quot ante diebus compararem, volui secundò sanctum
Jesu nomen cordi meo insculpere: sed quum id ita
fecissem, ut inde vulnera nata essent, mea Superior ea
de re per me monita, pridie quam mihi exercitia ineun-
da essent, mihi dixit se velle aliquod remedium huic
malo procurare, ne quem ex eo periculosem mor-
bum contraherem. Eam ob rem has ad Dominum no-
strum querelas detuli meas: O mi amor unice, pa-
tie-

tierisne ut præter te alius quisquam cernat plagas,
 quas tui cauſa mihi intuli? Nonne ea est potentia tua,
 ut sanare me valeas, qui summum meis omnibus ma-
 lis es remedium? Denique misertus mei ob eam
 quam patiebar in hoc aperiendo vulnere animi re-
 pugnantiam, promisit mihi poſtridie me sanam fo-
 re; quod ita re ipsa factum est uti promiserat. Sed
 quum id renuntiare non potuſſem Superiori meæ,
 cuius alloquendæ opportunitatem naſta non eram, per
 ſchedulam edixit mihi, ut plagas meas oſtendereim So-
 rori id ſuo nomine nuntianti, quæ malo meo reme-
 dium adhibitura eſſet. Quia autem ſana facta eram,
 exiſtimavi licere mihi exequendis illis obedientiæ juſ-
 ſis ſupersedere, donec Matrem noſtram adiuiſſem, uti
 re ipsa ob idipſum adii, dixique me ſanatam eſſe.
 Proh Deus bone! Quam ſevere, propter hanc in obe-
 dientia moram accepta fui, tam a Superiori ipsa, quam
 a ſupremo Domino meo, qui me ſub pedibus ſuis
 velut in quodam exilio eſſe juſſit, ubi manſi dies
 circiter quinque aſſidue deflens violatam a me obe-
 dientiam; veniamque orans perpetuis corporis ma-
 cerationibus. Quod ad meam Superiorē attinet, ipſa
 mecum tunc egit omnino non indulgenter, prout
 ipſi Dominus ſuggerebat; nam ſacræ Communio-
 nis privatione me multavit, quo ſuppicio gravius
 aliud in hac vita mihi non erat, millies enim mor-
 te damnari maluifſem: plagas infuper meas me oſten-
 dere Sorori juſſit, quæ ſanatas illas comperiens nul-
 lum iis remedium adhibere voluit: magnum nihilo-

Quanta ob
 levifſimum
 inobedientiæ
 defectum
 paſſaſit.

Pp 2 minus

minus inde pudorem retuli: & hæc omnia nihil ducebam; nullum enim est tormenti genus, quod non ultro subitura essem ad testandum dolorem, quem capiebam ex illa offensione supremi Domini mei, qui demum, postquam mihi compertum fecit, quantum sibi displiceret, vel minimus ac levissimus obedientiæ defectus in anima religiosa, & postquam hujus culpæ meæ pœnam a me repetiit, adfuit ipsem postremis meorum exercitiorum diebus, meas absterfurus lacrymas & vitam redditurus animæ meæ. Sed hic finis doloris mei non fuit, quantiscumque me blanditiis & suavitatibus demulceret: hæc una recordatio, quod ipsi displicuisse, mihi satis erat ut effunderer in lacrymas. Ita enim liquido mihi monstravit quid sit obedientia in anima religiosa, ut fatear, me ad illum usque diem, id quodammodo non intellexisse; sed in hoc referendo longius excurrerem. Et dixit mihi, in pœnam meæ culpæ, non solum hanc sacratissimi nominis Jesu insculptam lateri meo notam, quæ mihi tanti constiterat, in memoriam illius doloris quem ipse in hoc accipiendo nomine passus erat; non solum, inquam, hanc notam posthac non apparituram, sed ne illam quidem, quæ prius impressa fuerat; quæ ambæ antea probe signatæ, & suis quæque distinctæ characteribus apparent. Atque illud dicere possum, meam hanc solitudinem, doloris plenam solitudinem fuisse.

Quumque tam assidue infirma essem valetudine, ut octodecim continentes dies mihi sine morbo non ef-

LV:
Spiritus in
ea agentis
probatio
queritur,
& miraculo
veritas con-
firmatur.

effluerent; quodam die, gravi ex morbo decubentem ac vix fatis habentem vocis, ut audiri possem, adiit me Mater nostra matutino tempore, schedulamque mihi dedit, jubens ut id facerem, quod illa contineret. Erat autem ejusmodi: neceſſe eſſe ſibi certum experimentum capere, num ea omnia, quæ in me agebantur, a Spiritu Dei eſſent: hujus rei argumentum fore, ſi Deus quinque mensium integrum valetudinem, nulliusque alienæ opis indigentem mihi concederet. Si autem aut diabolicus, aut naturalis spiritus me regeret, eodem ſemper modo corpus meum affectum iri. Dicere nequeo quantorum mihi dolorum hæc ſchedula cauſa fuerit, cujuſ mihi argumentum & ſententia, antequam eam legiſſem, manifestata fuerat. Igitur valetudinario exire jufſa ſum ejusmodi verbis, quæ ipſe Dominus noster ſuggerebat, ut ea naturæ graviora & acerbiora efficeret. Hanc igitur ſchedulam obtuli supremo Domino meo, qui non ignorabat quid contineret, & respondit mihi: id tibi conſirmo, Filia, me in testimonium boni ſpiritus, qui te regit, ultro illi confeſſurum fuifſe tot annos firmæ valetudinis tuæ, quot menses popoſcit; imo quæcumque alia voluifſet certa hujus rei ſigna daturum fuifſe. Quumque Sacerdos ſacram Hostiam populo adorandam exhiberet in Missæ ſacrificio, ſenſu ipſo experta ſum omnes meæ valetudinis infirmitates mihi de-tractas eſſe more uestis qua exūta eſſem, & quæ ſuſpensa manuifſet; nec minus viribus valere coepi, minusque firma uti valetudine, quam robustiſſimus

Pp 3 quif-

quispiam, quem a longo tempore nullus tentasset morbus; quo in statu præfinitum mihi tempus exegi, eoque expleto in priorem statum restituta sum.

L VI.
*Febrilab-
ranc e vale-
tudinario
egredi &
spiritualibus
exercitiis
vacare jube-
tur, ubi a
Christo sana-
tur, & deli-
ciis cumula-
tur.*

Quum autem me, die quodam, febri laborantem Superior mea valetudinario exire jussisset ad spirituallia exercitia de more traducendam, meæ enim recurrebant ea peragendi vices; dixit mihi: vade, committo te curæ Domini nostri Jesu Christi; ipse te dirigat; ipse te gubernet & sanet juxta suam voluntatem. Quanquam nonnihil obstupui, tunc enim ab febre mihi corpus intremebat, abii tamen læta hoc obedientiæ præscripto exequendo, tum quod totam me commissam viderem curæ boni magistri mei, tum quod occasionem hinc nacta essem pro ipsius amore patiendi, nihil sollicita quo modo exercitorum meorum tempore mecum ageret, ac perinde æquo animo futura, sive patiendo, sive fruendo tunc exerceri me vellet: mihi paria sunt omnia: dummodo ipse sibi satisfaciat, & ego illum diligam, id mihi, ajebam, satis est. Sed ubi primum in cellam nostram me recepi, obtulit ipse se mihi, quæ humi me abjeceram dolore & frigore pene exanimis, ac surgere jussam innumeris blanditiis exceptit dicens: ecce nunc penes me tota es, & curæ meæ omnino relicta, quam ob rem sanam te volo his reddere, qui ægrotantem te mihi in manus dederunt. Tam perfecte sanam reipsa me fecit, ut mihi ipsa non viderer ægrotasse: quod magnam admirationem commovit præsertim Superiori meæ quid gestum esset scienti. Nunquam solitudinem experta sum

sum tantis perfusam gaudiis ac deliciis: in quodam
Paradiso versari me putabam ob insignes gratias, quas
continenter accipiebam a Domino meo Jesu Chri-
sto, a sanctissima ipsius Matre, ab Angelo meo Cu-
stode, & Beato Patre meo sancto Francisco Salesio.
Illas gratias singillatim non persequar, ne longior sim;
verum O quam singulares illæ fuerunt! Amabilis di-
rector meus, ut consolaretur dolorem, quo me affe-
cerat delendâ sacratissimi sui nominis notâ tantis
cum doloribus cordi meo ante insculptâ, ejusdem no-
minis notam interiorem cordi meo imprimere grava-
tus non est, externaque pectori meo inscribere
puri amoris sui sigillo & prorsus inflammato scalpel-
lo: verum id eo modo fecit, qui millies plenior con-
solationis & gaudii fuit, quam ille prior afflictionis &
doloris fuerat. Quum mihi deesset nihil præter Cru-
cem, sine qua vivere non poteram, & extra quam
mihi voluptas nulla etiam cœlestis & divina sapiebat,
quia instar omnium deliciarum illud habebam ut nem-
pe essem similis Jesu meo patienti; id unum verfa-
bam animo, ut corpus meum vexarem omnibus
macerationibus, quas pro ampla, quæ mihi facta
erat, hujus rei potestate adhibere licebat. Et re ipsa
hoc ipsum corpus probe maceravi sive poenitentiis,
sive certa victus lectique ratione; stravi enim mihi
e testaceis fragmentis lectulum, in quo cubabam
summa cum voluptate, tota licet contra infreme
natura: sed frustra erat hic fremitus, cui non auscul-
tabam. Quum autem vellem corpori meo adhibere

ma-

macerationem quamdam, quæ ipsa sua asperitate magna sui appetitionem in me ciebat, & qua putabam aliquo modo satisfacturam me pro injuriis Domino nostro in sanctissimo Sacramento illatis, sive a me indigna peccatrice, sive ab iis omnibus, qui in eodem Sacramento honorem ipsi debitum violant; paranti jam mihi hujus propositi executionem supremus Dominus meus edixit ne ultra progrederer, dicens: gratius sibi fore sacrificium desiderii mei, quam si illud exequerer, propterea quod ipse, qui spiritus est, sacrificia spiritus requireret: quibus dictis parui & acquievi.

LVII.
*Visio cœlestis
 in sumtione
 Eucharistia
 cum prædi-
 ctione secu-
 turæ infirmi-
 tatis gravif-
 simæ.*

Eunti aliquando mihi ad sanctam Communionem, visa est, instar solis cuius splendorem ferre non poteram, splendere sacra Hostia, ejusque in medio Dominus noster in manu habens coronam spineam, quam paulo post Sacramenti susceptionem imposuit capitati meo dicens: accipe, Filia, coronam hanc in signum illius, qua brevi donaberis in similitudinem mei. Tunc non intellexi quid hæc sibi vellent; sed non ita multo post comperi ex iis effectibus, qui consecuti sunt, terribiles plagas mihi in capite inflatas; ita ut ex illo tempore mihi viderer caput habere circuminctum acutissimis dolorum spinis, quibus, quoad vixero, pungi non desinam: pro quibus doloribus immortales ago gratias Deo meo, qui tantis beneficiis afficit vilem suam victimam. Verum, hei mihi! victimas, ut sœpe dico Domino meo, decet esse innoxias, quum ego contra

to-

tota noxia sim. At fateor me pretiosam hanc coronam a supremo Domino meo acceptam in majoris beneficij loco reponere, quam si maximorum Regum terræ omnia diadema mihi dono donasset: idque eo magis, quod nemo coronam hanc mihi detrahere potest, & quod sæpe hinc ad beatam adducor necessitatem vigilandi, & cum ipso, qui meus unicus amor est, colloquendi, caput meum in cervicali reclinare nequiens, sicut bonus Magister meus, qui adorandum caput suum in Crucis lecto reclinare non poterat. Id me incredibilis gaudiis afficit, quum aliquam ipsius in me similitudinem exprimi video. Volebatque Dominus, ut per hunc meum dolorem a Deo Patre suo, per merita spinae coronationis suæ, cui meam consociabam, supplex peterem conversionem peccatorum ad meliorem vitam, & humilitatem pro superbis illis capitibus, quorum fastus tam ingratus ipsi & injuriosus est.

Quodam die ex eorum numero qui ante quadragenarium jejunium geniales sunt, quinque circiter hebdomadibus ante feriam quartam cinerum, post sacram Communionem Dominus se mihi obtulit Crucem suam bajulans, sub ea insuper specie, qua Iudeis ostensus est a Pilato dicente, *Ecce Homo*, totus vulneribus laceratus & fugillationibus deformatus, manante undique ipsius adorando sanguine, ac tristi lamentabilique voce dicens: nemo ne erit, quem misereat mei, quive mecum paciente dolere, & in partem venire velit dolorum meorum, inter digna com-

Q q mi-

LVIII.
*Visio Christi
Crucem ba-
julantis tem-
pore Baccha-
nali.*

miseratione tormenta , quæ patior a peccatoribus hoc
præsertim tempore? Quod in me erat , ad hoc offi-
cium ipsi exhibendum , ulti detuli , ad sacratos ejus
pedes provoluta cum lacrymis & gemitibus ; subiens
que onus prægravis illius Crucis clavorum cuspidi-
bus undique inhorrescentis , cuius pondere opprimi
me sentiebam , cœpi melius intelligere gravitatem &
malitiam peccati , quod ita in corde meo detestabar ,
ut maluissim millies præcipitem me dare in infer-
num , quam vel unum peccatum sciens ac volens com-
mittere . O dignum , ajebam , omni execratione pec-
catum , quam detestabile es propter injuriam quam
infers supremo bono meo ! Dominus autem mihi si-
gnificavit , satis non esse , quod Crucem illam baju-
larem ; sed mihi faciendum , ut cum ipso eidem cruci
affigerer , ut fida ipsi socia adjungerer particeps dolo-
rum ejus , contemtuum , opprobriorum & aliarum con-
tumeliarum , quas patiebatur . Continuo permisi me
totam ejus voluntati in iis omnibus quæ ex me cu-
piebat , finens me , pro ejus beneplacito , Crucis affigi
vi morbi , qui brevi effecit , ut clavorum , quibus illa
Crux tota aspera erat , aculeos sentirem doloribus
acerrimis , quos non levabat alia commiseratio , quam
contemtiones aliaque multa inde consecuta naturæ
maxime odiosa . Sed heu ! quid possem pati , quod
æquaret magnitudinem criminum meorum , quæ me
jugiter pudoris velut abyssø quadam absorptam tenent ,
ex quo Deus ostendit mihi horribilem figuram ani-
mæ peccati mortalis labe fœdatæ , nec non ipsius pec-
cati

cati gravitatem quæ, in bonitatem insurgens infinite amabilem, ipsi summe injuriosa est. Hic aspectus acerbius me angit, quam omnia tormentorum genera; iis enim omnibus vellem cruciari cœpisse tamquam antidotis adversus peccata, ne in ea, quæcumque admissi, inciderem; idque vellem, etiamsi certo compertrum haberem Deum meum ex infinita sua misericordia illorum peccatorum veniam mihi concessurum, neque illis tormentis cruciandam me traditurum. Hidolorum sensus, de quibus supra dixi, perseverare solebant in me toto genialium dierum tempore ad feriam usque quartam cinerum, quo die videbar in extremis esse, nullo mihi suppetente solatio vel levamine, quod novam dolorum accessionem non pareret: ac deinde derepente satis mihi virium ac vigoris esse comperiebam ad sacrum Quadragesimæ jejunium observandum, quod supremi Domini mei beneficio ac miseratione semper observavi; quamvis aliquando tot doloribus opprimerer, ut exercitium aliquod aggrediens mihi non viderer posse in eo ad finem usque subsistere: tum ab illo ad aliud inchoandum pergebam iisdem cum difficultatibus, dicens: O mi Deus, hanc gratiam mihi concede, ut ad finem pervenire possim: quem postquam affecuta eram, Dominus agebam gratias quod tolerantiis suis, quasi horologio, sic metiretur momenta mei temporis, cuius horarum singularum ita dari signum jubebat, ut illud dolorum suorum quasi rotæ circumactæ moderarentur. Et quando novæ alicujus Crucis dono mu-

Qq 2 ne-

nerari me volebat, ad id me præparabat affluentia blanditiarum & deliciarum spiritualium tantarum, ut illis sustinendis par futura non fuisset, si diuturniores fuissent: & tunc temporis dicebam: O mi amor unice, hæc omnia gaudia voluntaria abdicatione tibi in manus trado: transfer ea ad sanctas illas animas, quæ melius quam ego, iis utentur ad majorem gloriam tuam: te unum volo, propter te ipsum: subtrahe ergo mihi cætera omnia, ut te amore complectar ab omni & propriæ utilitatis intuitu & voluptatis illecebra libero; & aliquando illud ipsum erat tempus, quo de industria studebat meis desideriis adversari, non secus ac sapiens peritusque director, dans mihi frui, quum pati voluisse. Utrumque, fateor, profectum ex ipsius manu donum erat: atque omnia quæ in me contulit beneficia, ex mera misericordia contulit; nec enim ulla unquam creatura sic illi restitit, ut ego restiti, sive infidelitatibus meis, sive illo quo laborabam metu in illusiones incurrendi. Et centies mirata sum quod ille me non redigeret in nihilum. Quantæcumque meæ sint culpæ, me non privat amabili præsentia sua, sicut ipse mihi pollicitus est; sed quum ipsi aliqua in re displicui, eamdem præsentiam mihi exhibet ita terribilem, ut quodvis tormentum mihi futurum esset levius, quodvis lubentius millies toleratura essem, quam divinam illam præsentiam divinæque sanctitatis subitura conspectum, post contractam alicujus peccati labem: & tunc temporis, in latebras aliquas, si penes me fuisset, con-

ji-

jjicere me voluisssem; sed vani erant mei omnes co-
natus, ubique enim in id, quod fugiebam, incurre-
bam, idque cum cruciatibus adeo horrendis, ut mihi
ipsa esse viderer in purgatorio. Nihil erat in me do-
lore vacuum, solatium nullum, nec solatii conquiren-
di desiderium. Hinc in amaritudine dolorum meorum
erumpebam in has voces: O quam horrendum est in-
cidere in manus Dei viventis! Hunc in modum meas
ipse noxas eluebat, quando ipsa satis fidelem prom-
tumque ad eas puniendas animum non adhibebam.
Nec ullum unquam peculiare beneficium ipsius boni-
tas mihi impertiebatur, quod non hujusmodi tormenta
præcederent; itemque post accepta beneficia, me absor-
ptam esse quodammodo sentiebam purgatorio humili-
lationum & ignominiarum, in quo ea patiebar quæ
verbis exprimere nequeo; sed semper in summa animi
quiete, quæ mihi nulla re turbari posse videbatur;
quamvis partem animæ inferiorem sæpe agitarent si-
ve animi mei commotiones, sive inimicus meus, qui
ut me perturbaret nihil non moliebatur, cum nulla
sit anima contra quam valeat magis, & in qua plus
lucri faciat, quam ea, quæ laborat animi perturbatio-
ne & inquietudine: talem animam sibi ipse ludibrio
habet atque ad omne bonum ineptam facit.

F I N I S.

Deus fit benedictus.

Q q 3

EX-

EXCERPTA QUÆDAM

Litterarum ejusdem Ven. Matris ad animæ suæ
rectorem scriptarum.

Ex Litteris datis 10. Augusti 1689.

Divinissimum illud Christi Cor totam me tenet
affidue veluti mersam mari amaritudinum, & aby-
so humiliationum atque abjectionum, ut ipsi similis
effecta, peculiari quodam cultu prosequar illum ango-
rum & ærumnarum gurgitem, quo mersum semper
fuit Cor ipsum sacratissimum Christi; divinâ justitiâ
sic ab eo ultiōnem de injuriis per nos Patri æterno il-
latis exigente. Quos itaque, ob stabilitum illius sa-
cratissimi Cordis regnum, nonnunquam experior læ-
titiæ sensus, ii fulgoris instar dicto citius abeunt, sta-
timque revolvor ad meam hanc in pace impertur-
bata amaritudinem amarissimam, quo ex fonte re-
fero mentem ad hominum laudes ac vituperia ex
æquo paratam, dum apud me statuo, talia hominum
de me judicia aliam me nunquam posse efficere ac
reipsa sum coram Deo. Per quicquid igitur inest ti-
bi amoris erga Cor Christi divinissimum, te oro,
atque obtestor, ut ab ipso Christo Domino exores
tibi gratiam perspiciendi numquid pravi habeat ifce,
quem exposui, animi status, & quid sit in me quod
Domino displiceat; quod deinde totum, pio commi-
serationis officio, mihi simpliciter & aperte declarare
ne graveris: ego enim lucis egentissima, in iis omni-
bus

bus quæ ad me spectant, tota cæca sum. Quamobrem, ne quid in me obstat sacratissimo Cordi maiorem sui cognitionem & amorem hominum mentibus injicere volenti, s̄p̄e verita, eo adducor ut cūpiam eximi, si Deo placitum foret, hac misera vita, in qua mihi una voluptas est perpetuo pati in similitudinem hujus dilecti animarum nostrarum, qui me tam acri urget patiendi fame; ut miser famelicus cibum non possit excipere ore avidiori, quam ego corde expetam panem suavissimum dolorum, contemptus, humiliations, hominum denique de me obli-
vionem & propriam cum rubore abjectionem.

Litteræ datæ 3. Novembris 1689. sic incipiunt:

Nunc igitur adest tandem illud tempus, quum corda nostra sine intermissione oportet absungi divino illo incendio sacratissimi Cordis amabilis Jesu nostri; qui quum intra se jam non contineat sacras illas flamas, easdem tam ardentes intorquet in corda huic igni concipiendo satis aptata. His ergo flammis ardere nobis detur in perpetuas æternitates.

Deinde sub finem Epistolæ postquam exposuit nonnullas gratias, & sibi concessa a Deo lumina, pergit in hanc sententiam:

De his nihilominus quid sentias mihi velim significes, & quo ex spiritu hæc omnia tibi videantur esse profecta: quamquam enim ejusmodi gratiarum effecta sunt nulla nisi amor, pax, mei ipsius coram Deo despicientia ex proprii nihil intuitu or-
ta

ta, in eo tamen, quod de iis facere te rescribes, judicio plane acquiescam. Imo haec omnia licet mihi ostenderis meras esse fallacias, meramque illusionem, videor mihi nihil propterea animum contractura; quod talibus gratiis nunquam animo adhaeserim, sed ei soli, quem ipsarum auctorem esse arbitrata sum Domino meo Iesu Christo, quem a me tollere, cuius complexu me divellere, nemo est, ut mihi quidem videtur, qui possit: idque mihi satis superque est.

Ex Litteris datis 17. Januarii 1690.

Voluit me supremus Dominus noster dolores intimos atque angores animi experiri hisce diebus antecinalibus, quum tot hominum peccatis offenditur, atque a tam multis deseritur; & hoc tempus ita existimo mihi tempus esse doloris & amaritudinis, ut mihi nihil obversari ante oculos mentis, nihil sapere possit, praeter Iesum meum dolentem & derelictum, dum ipsius dolorum in partem venio; quorum sensum tam acrem mihi inurit Cor ipsius sacratissimum, ut me ipsa non agnoscam. Nihil est, quod in manibus divinæ justitiae non fiat instrumentum aptum ad cruciandam hanc victimam peccatis onusquam. Nihil itaque possum aliud nisi memetipsam tanquam hostiam placationis immolare ejus sanctitati, quæ justitia est, tam terribili certe quidem inquinatis peccato hominibus, ut plane confitear, nisi me tantum confirmaret ipsius sanctitas, quæ amor & misericordia est, quantum justitia ipsa suæ severitatis pondere me premit,

mit, me huic oneri, vel punctum temporis ferendo non futuram. In his tamen omnibus pace imperturbata fruor, nihil studens nisi beneplacito divinæ voluntatis acquiescere, quæ si fiat, id unum mihi instar omnium est. Neque vero mihi posse videbar respondere tuis litteris, at mihi in mentem venit, si Deo cordi sit, ut rescribam, ab eodem mihi datum iri, ut id possim, eo quo placitum ipsi fuerit modo; ego enim in præsentia nullam aliam, quantum in me est, vellem vocem edere nisi hanc, *tristis est anima mea usque ad mortem*; vel hanc Salvatoris mei e Cruce pendentis, *Deus meus ut quid dereliquisti me*; & rursum hæc ejusdem Christi verba, *Pater dimitte illis*. Quanto autem patior magis, tanto magis uri me fentio patiendi siti. Quamobrem æquum mihi videtur futurum si res omnes creatæ præsto sint, & velut ad manum divinæ justitiæ tamquam instrumenta ad me excruiciandam expedita. Quamquam nihil opto, nihil posco, satis habens subesse totamque me permittere divino arbitrio.

Ex Litteris datis 18. Februario 1690.

Fateor tibi sic augeri meos animi dolores, ut idem tartarea omnis turba videatur in me libere debacchari, in meumque prorsus interitum conspirasse: hunc in modum undique impetita, nullo tamen timore percellor, totam me abdens penitusque insinuans in arcem meam munitissimam Cor sacratissimum Jesu Christi Domini mei, qui tanquam dux

Rr &

130 DE VITA VEN. MAT. MARG. ALACOQUE.

& moderator sapientissimus, quantum mihi necesse est virium, ad singulos impetus sustinendos, tantumdem omnino mihi in ipso opportuni temporis articulo, nec plus minusve impertit.

Ex Litteris datis 16 Maii 1690.

Supremus Dominus meus tota est fortitudo mea ac firmamentum meum, in mediis quidus varie jactari non desino angoribus & ærumnis, quæ nonnunquam eo usque progrediuntur, ut mihi tantis procellis concidendum esset millies, nisi relevarer per illud, de quo dixi, præsidium Cordis Jesu mei amabilis in sanctissimo Sacramento; quod præsidium si mihi tollatur, perierit profecto mihi omnis lætitia, delectatio omnis, omne in hac vita solatium. Jamque tibi fatebor pro ea qua ad te scribo fiducia, indubitatum me experiri effectum eorum verborum, quæ audivi a Domino meo quum primum cœpit ad amabilis Cordis sui cognitionem me adducere; quibus verbis significavit indignæ ancillæ suæ, velle se facere ut vita mea proxime accederet ad similitudinem vitæ hominis Dei, atque adeo effecturum se ut evaderem in verum exemplar Jesu pauperis, abjecti, contemti, & dolentis, prorsusque derelicta essem & omni destituta præsidio: quod ita præstat Dominus meus, ut sæpe exclamem cum ipso Jesu meo e Cruce pendente, *Deus meus ut quid dereliquisti me?*

EDI-

E D I C T A

*Plurimorum Episcoporum circa cultum Cordi Jesu
debitum, & Institutionem festi ad honorem ejusdem
Sanctissimi Cordis.*

EPISCOPUS CONSTANTIENSIS
In Normannia, anno 1688.

*Carolus Franciscus de Lomenie de Brienne Episcopus
Constantiensis.*

QUUM acceperimus Presbyteros Seminarii nostri impetrasse a felicis recordationis Clemente X. summo Pontifice Bullam Apostolicam pro instituenda pia societate personarum utriusque sexus in Templo dicti Seminarii sub invocatione sacri CORDIS JESU ET MARIAE, in cuius cultum sodales fidem suam obligabunt ad bona opera quæ ad gloriam Dei, & salutem animarum spectare possunt: lecta & inspecta Bulla hujusmodi, quam reperimus auctoritate firma comprobata, & indulgentiis ac benedictionibus plenam; sodalitatem Nos ipsi instituimus sub invocatione SACRI CORDIS JESU ET MARIAE. Statuta illius approbavimus; & voluimus ut seminarii Presbyteris liceret in memoratam sodalitatem cooptare quoscumque dignos existimabunt. Et quibus diebus celebrari solet festum SACRI CORDIS JESU ET MARIAE, hoc Festum cum octava agere. Voluimus autem in sodalium numerum ipsi ante omnes ac pri-

R r 2 mo

mo loco aggregari: omnesque & singulos hortati sumus, ut pari beneficio gauderent: & sacro illi CORDI eum cultum redderent, quem ejus dignitas & excellētia postulant. Datum Constantiis castris, in palatio nostro Episcopali. Die 25. Jan. 1688. CAROLUS FRANCISCUS Episcopus Constantiensis.

ARCHIEPISCOPUS VESONTINUS

Anno 1694.

Missam propriam pro festo Cordis Jesu Missali Dioecesis proprio, inferendam decrevit.

Missa de SACRATISSIMO CORDE JESU CHRISTI feria sexta post octavam Corporis Christi.

Introitus. Gaudeamus omnes in Domino diem festum celebrantes sub honore sacratissimi Cordis Jesu, &c.

Petrus Franciscus Hugon Presbyter sacræ Theologiæ Doctor, Ecclesiæ Metropolitanæ Bisuntinæ Canonicus, & Serenissimi Principis Honorati Francisci de Grimaldi ex Principibus Monaci Archiepiscopi Bisuntini, & sacri Romani Imperii Principis, &c. in temporalibus & spiritualibus Vicarius Generalis, Fidem facimus, & testamur, Missam de SACRATISSIMO CORDE JESU CHRISTI suprascriptam, de verbo ad verbum desumptam fuisse ex Missali Bisuntino, ab Illustrissimo & Reverendissimo DD. felicis memoriae Antonio Petro de Grammont Archiepiscopo Bisuntino, anno 1694. edito. Præterea testamur, prædictam Missam juxta ritum Bisuntinum, cultumque

er-

erga sacratissimum Cor Jesu Christi, in hac Diœcesi cum maxima religione ad animarum spirituale incrementum proficere, præcipue in feria sexta post octavam Corporis Christi specialiter ipsi assignata; cuique festo in nonnullis locis Indulgentiæ plenariae a Summis Pontificibus concessæ sunt, societatesque & Confraternitates erectæ. Quibus auxiliis Christi Fideles ad hoc tandem deducantur, ut jam in semet-ipsis sentire possint, quod & in Christo Jesu. In quorum fidem præsentes dedimus manu nostra scriptas, & subsignatas, sigilloque Officii nostri munitas. Bifuntii 14. Aprilis. Anno millesimo septingentesimo vigesimo quinto.

P. F. HUGON Vicarius generalis.

ARCHIEPISCOP. LUGDUNENSIS

Galliae Primas. anno 1718.

Franciscus Paulus de Villeroy de Neuville Archiepiscopus Lugdunensis, &c.

Post exordium luculentum de divitiis inæstimabilibus quæ in persona Christi latent; & de obligatione Pastorum deducendi Fideles in cognitionem tam salutarem, descendit ad sanctitatem Cordis Jesu. Tum sic prosequitur ... Adjumento vobis erit SACRO-SANCTI ILLIUS CORDIS FESTUM, quale jam celebratur in pluribus Diœcesibus, & Indulgentiis Summorum Pontificum decoratur. Finem ego, modum, spiritum hujus festi examinavi diligentissime, quæ omnia veræ

Rr 3 pie-

pietati congruere sunt comperta. Quandoquidem non aliud intenditur quam cultus particularis, Adorationis, Amoris, Laudis & Gratiarum actionis exhibitus Cordi Jesu, tamquam Throno amoris erga Deum & homines. Quoniam vero in Eucharistia maxime patet amor ille, atque in eodem mysterio saepius ab hominibus contumeliis afficitur, præcipuus finis hujus cultus est satisfacere, quantum fieri potest, de injuriis divino huic Cordi illatis, ab ingratis hominibus. Gratum autem Deo esse hujusmodi cultum tot signis innotuit, ut creditam mihi a Deo autoritatem & ministerium adhibere operæ pretium putaverim, ad fovendum, quantum in me est, & augendum eumdem cultum.

Quocirca auditis Decano, Canonicis, ac Capitulo Ecclesiæ Comitum Lugdunensis, statui & volui, ut deinceps in perpetuum ab anno proximo 1719. feria sexta post octavam Corporis Christi celebretur per totam Diœcesim FESTUM SACRI CORDIS JESU, cum cessatione laborum in omni Monasterio, cum obligatione Fidelibus omnibus imposita divinis assistendi, cum facultate omnibus Monasteriis concessa divinam Hostiam eo die publice in Ecclesiis suis adorandam proponendi, cum concessu Indulgentiæ 40. dierum omnibus utriusque sexus Fidelibus, qui confessi, & sacra Eucharistia refecti, aliquam e memoratis Ecclesiis visitabunt.

Habitate, Fratres dilectissimi, in Corde Jesu, memores quod monet Augustinus, per vulnera carnis

pa-

patere arcana Cordis. Ingredimini vulnus Lateris, unde ad Cor ipsum dabitur aditus, ubi, teste & experto Bernardo, protegimur, pascimur, refrigeramur, quiescimus. Datum Lugduni. 3. Decembris. 1718.

Idem Archiepiscopus anno 1721. statuit & jussit idem festum celebrari cum cessatione laborum in tota Dioecesi. Voluit insuper ut in omnibus Ecclesiis, Metropoli, Collegiatis, Parochialibus, & Monasteriorum totius Dioecesis, sanctissimum Sacramentum eo die publice adorandum proponeretur; cum aliis concessionibus, & hortationibus ut supra.

EJUSDEM ARCHIEPISCOPI
Lugdunensis.

Facultas celebrandi festi SS. Cordis Mariæ in Ecclesia majoris Nosocomii, ubi Confraternitas ad cultum perpetuum B. M. V. adhibendum, constituta est.

Franciscus Paulus de Neuville de Villeroy, &c.

VIso libello supplici nobis ex parte Confratrum porrecto, iisdem facultatem concedimus celebrandi quotannis festum SS. Cordis Mariæ. Die 8. Febr. &c. Datum Lugduni 9. Julii 1716.

EPI-

22. Oct. anno 1720.

*Henricus Franciscus Xaverius de Belfunce de Castel-
moron Episcopus Massiliensis, &c.*

Post eloquentem ac patheticam narrationem malorum, famam superantium, quibus Civitas florentissima ex gravissima ac diuturna pestilentia afflita ac prostrata est, tantæ calamitati remedium aliquod quærens Illustrissimus ac Reverendissimus Episcopus ad Cor divinissimum Jesu configuit...

Eas ob causas ut justam Dei iracundiam mitigemus, modumque afferamus metuendæ cladi quæ gregem Nobis semper charissimum depopulatur, imperavimus, & imperamus in universa Dicecesi nostra diem festum in honorem SACROSANTI CORDIS JESU. Quod festum deinceps celebrabitur quotannis feria sexta proxime sequenti octavam sanctissimi Sacramenti. Quo die, jam in aliis quibusdam hujuscce regni Dicecesibus idem festum observatur. Datum Massiliae die 22. Octob. 1720.

Postea vero prima die Nov. ejusdem anni promulgato isto Pastorali mandato, Civitas Massiliensis ac Dicecesis universa SACRATISSIMO CORDI JESU publice fure consecrata, tanta cum religione & pompa, ut nihil splendidius solemniusve desiderari potuerit. Ex quo tempore ipso Prælato in aliis Mandatis attestante, pestis ita manifeste imminui coepit, nemo ut non crediderit quo die Massilia Cordi Jesu devota fuit,

eo-

edemque pariter die, illam malis suis defunctam
fuisse.

CIVITATIS MASSILIENSIS
Deliberatio.

*De Voto publico circa celebrationem festi CORDIS
JESU.*

Hac die. 28. Maji. 1722. Nos Joan. Petrus Mou-
stiés, Baltazar Dieudé, Pet. Remuzat, & Joan. Bapt.
Saint Michel, Consules Civitatis Massiliensis, &c.

QUUM convenissimus in civilis Consilii Basili-
cam, præsente domino Marchione de Pilles Re-
gio Provinciæ Præfecto, & Urbis Gubernato-
re, post lectas litteras a Domino Episcopo ad nos da-
tas, unanimi consensu statuimus, votum Deo nuncupa-
re stabile & irrevocabile in manibus Domini Episcopi,
quo nos, nostrosque successores in perpetuum obstrin-
geremus, singulis annis qua die celebratur FESTUM
SACRI CORDIS JESU, interfuturos Missæ sa-
crificio in Templo primi Monasterii a Visitatione dicti,
ibidem sanctissima Eucharistia mysteria percepturos,
& in expiationem criminum in dicta Urbe patratorum
oblatuos Cereum 4. librarum pondere, qui ea die ar-
deret coram augustissimo Sacramento. Tum rogatu-
ros D. Episcopum, ut solemnem omnium ordinum
supplicationem decerneret in perpetuum ejusdem diei
vespertinis horis, ad quam ipsi accedere tenemur.
Actum Massiliæ die & anno supradictis.

Sf V₀-

Votum ejusmodi ritu solemni nuncupatum est in Ecclesia Cathedrali, & memorata supplicatio decreta est, ut habetur ex actis 4. Junii 1722. ubi Illustriss. Episcopus ipse sic loquitur. Quum anno 1720. & festo die omnium Sanctorum, Civitatem hanc cum tota Diœcesi SACRO CORDI JESU consecrassem, indeque promptum & mirabile solatium contra grassantem luem experti essemus: Hodie 4. Junii & festo SS. Sacramenti adfuerunt in Ecclesia Cathedrali DD. Petrus Moustiés, Balthazar Dieudé, Petrus Remuzat, & Joannes Baptista S. Michel, Consules Urbis Massiliensis, coram me præ manibus SS. Sacramentum habente ad solemnem supplicationem, & prostrati votum superius memoratum nuncuparunt: quod ego ratum habui, ut deinceps in perpetuum juxta formam suam persolvatur. Tum de consensu præpositi Canonicorum, & Capituli Ecclesiæ Cathedralis decreyi, & statui in perpetuum solemnem omnium ordinum supplicationem singulis annis agendam die festo SACRI CORDIS JESU. Subscriperunt *Mousties* Consul. *Dieude* Consul. *Remuzat*, Consul. *S. Michel* Consul. *HENRICKUS*, Episcopus Massiliensis. *Foresta Colongue*, Præpositus. *Decaux*, Officialis & Canonicus. *Vintimille*, Canonicus & Vicarius Gener. *Bernard*. Canon. *Vacon*, Canon. *Capus* Canon. *Coudonmeau* Presb. & Secret.

EPI-

EPISCOPUS TELONENSIS

13. Maii anno 1721.

*Ludovicus Petrus de la Tour du Pin de Montauban,
Episcopus Telonensis.*

Post opportunam præfationem de malis a gra-
fante pestilentia profectis hæc habet ... Ad sa-
cratissimum Cor Jesu aдеamus ... tanquam ad tutissi-
mum perfugium, in quo tot malorum quibus pre-
mimur reperiemus levamentum ... huic ergo divinissi-
mo Cordi supplices accedimus, illique devovemus &
consecramus in perpetuum hanc Urbem, tamque
hanc Diœcœsim. Quas ob causas volumus & jubemus,
ut in omni hacce Diœcœsi, singulo quoque anno, FE-
STUM SACRATISSIMI CORDIS DEI JESU
celebretur feria sexta immediate sequenti octavam
festi Corporis Christi: qua die sanctissimum Sacra-
mentum in omnibus Templis hujuscce Diœcœeos ve-
nerandum proponatur. Datum Telone, trigesima
Maii. 1721.

Vix in vulgus emissum erat Pastorale Mandatum,
quum pestilentia, & Telone, & in universa Diœcœsi pæ-
ne evanuit; adeo ut nemo non confessus fuerit, divi-
nitus plane accidisse, ut tam atrox tamque tenax lues
ita subito sine recidiva cessarit.

CAPITULI ECCLESIAE

Metropolitanæ Aquifextanæ Votum perpetuum ab
Illustrissimo ac Reverendissimo Archiepiscopo ap-
probatum, de celebratione festi Cordis Jesu.

2. *Julii 1721 Congregatis Praeposito, Administratore, & Canonicis.*

Dominus de Piolenc Administrator significavit vi-
deri sibi æquum, ut, juxta majorum confu-
tudinem, in pari temporum iniquitate, & sequa-
tot malorum liberatione, perpetuo quodam actu Re-
ligionis Capitulum Deo se gratum redderet pro de-
pulsione pestis ab hac Civitate, post menses decem,
per quos Capitulum cum suis Clericis, in re divina
horisque Canonicis affidue recitandis non impeditum
est. Rem itaque Capituli Religione dignam facturos,
si approbante D. Archiepiscopo quot annis in hoc tem-
plo celebrent FESTUM SACRI CORDIS JESU.
Quum enim hujusmodi cultus jamdiu inclaruerit, &
in multis Ecclesiis solemni ritu agatur feria sexta post
octavam Corporis Christi, approbantibus summis Pon-
tificibus multiplici Brevi Indulgentiarum, accedente
multorum Episcoporum autoritate; ac in maxima Re-
gni hujus Dicæcæsos parte sit celebris, summeque gra-
tus fidelibus, videtur is esse quem Deus calamitosis
his temporibus promoveri & confirmari velit; quum
Episcopi ad arcendam luem quæ grassabatur, cum sum-
ma fiducia decreverint & statuerint unusquisque in sua
Diœ-

Diœcesi celebrari FESTUM SACRI CORDIS JESU. Quoniam vero D. Archiepiscopus noster inter pias alias exhortationes, ad quas graflante lue hortatus est, voluit in primis ut ad sacrum Cor Jesu haberetur perfugium, credendum est festi hujus institutionem, non parum collaturam esse ad promovendum Dei gloriam; D. Archiepiscopo fore acceptissimam; fidelibus ad pietatem incitamentum, & toti Ecclesiæ nostræ coelestium munerum fontem. Quibus auditis unanimi consensu deliberatum, statutumque est, approbante Archiepiscopo, FESTUM SACRI CORDIS JESU in hac Ecclesia post octavam Corporis Christi prima die, ex voto perpetuo celebrare. Qua die solemne sacrum faciet unus e DD. Canonicis; & sanctissimum Sacramentum publice adorandum proponetur, uti infra octavam Corporis Domini. Sed quia destinata huic festo dies jam pateriit, hoc anno celebrabitur qua die solemnis omnium ordinum gratulatio divino Numini decernetur pro fine contagii, & societatis ac commercii restitutione. Subscriperunt *Juliac* Præpositus. *Fourbin*. *Labarben*. *Lauthier*. *Villeneuve*. *Piolenc* Administ. *Reynaud* Secret. *Regusse* Canon.

De his monitus Archiepiscopus, rogatusque per Capituli Legatos approbationem.

Nos, inquit, Carolus Gaspar du Luc Archiepiscopus Aquifextanus, audita lectione memoratae deliberationis, hanc approbavimus & confirmavimus. Itaque statuimus, ac fancimus, ut FESTUM S A-
Sf 3 CRI

CRIS CORDIS JESU celebretur in perpetuum, in Ecclesia nostra Metropolitana, feria sexta post octavam Corporis Christi, & divina Hostia publice adoranda proponatur, ut sit infra octavam Corporis Christi. Hac vero prima vice celebretur festum, qua die fiet per Urbem solemnis omnium ordinum gratulatio pro dato pestilentiae fine. CAROLUS, Archiepiscopus Aquensis.

ARCHIEPISCOPUS ARELATENSIS

14. Julii anno 1721.

Jacobus de Fourbin de Janson, Archiepiscopus Arelatensis.

PRÆSENTI CIVITATIS CALAMITATE, pari eloquentia ac pietate Decreto suo exposita, aliorum Prælatorum exemplum secutus, dejectos civium animos ad fiduciam excitans.

Confugiamus, inquit, ad Christi vulnera, & sponsam cant. imitati, in has petræ scissuras semper aperatas oculamus nos... Quem ob finem, ut fiduciam nostram excitemus, ut tutum asylum certumque malis nostris remedium invenire possimus, FESTUM SS. CORDIS JESU in Dicecisi nostra instituendum duximus, ac instituimus. Quod deinceps celebrabitur tempore ac modo, a Nobis post liberationem nostram assignandis, &c. Datum Arelate. 14. Julii.

1721.

C I-

CIVITATIS AVENIONENSIS

Votum perpetuum, anno 1722.

Die 4. Novemb. festo S. Caroli Borromei dicata.

Ad iram divinam placandam, & graffanti pesti-
lentiæ sævissimum flagellum avertendum, Illu-
strissimus ac Reverendissimus Dominus Archiepisco-
pus publicam decrevit supplicationem, cui ipse inter-
fuit nigra veste indutus & stola violacea, e collo pen-
dente fune, & Crucem portans ab Ecclesia Metropoli-
tana usque ad portam Templi dicti a Visitatione. Hic
concionem habuit præsertim de cultu sacri Cordis
Jesu, & fiducia in eo reponenda: qua finita concione,
D. Assessor nomine Magistratum, & totius Civita-
tis, ad pedes Archiepiscopi votum vovit, ut sequi-
tur.

Vovemus Deo omnipotenti & æterno, coram
gloriosa Virgine Maria, Angelis, & Sanctis curiæ
cœlestis, & tibi, Illust. ac Reverend. Præful; ac pro-
mittimus adituros nos quotannis, qua die tibi placue-
rit, Templum a te designatum; ibidem adfuturos sa-
cro, & oblaturos Cereum decem librarum pondere,
ut novo & solemni hoc cultu, nobis, civibusque, di-
vinæ benignitatis beneficia, quorum fons est C O R J E-
S U conciliemus. Rogamus insuper Præful Ill. ut festum
jubeas agi diem, quem voto persolvendo designabis:
atque in monumentum æternum extet concessionis
tuæ actus publicus. Archiepiscopus autem locum,

vo-

voti persolvendi, in perpetuum assignavit Templum
Monasterii a Visitatione. Diem vero, feriam sextam
infra octavam Corporis Christi.

EPISCOPUS CARPENTORACTENSIS

Franciscus Maria Abaty, Episcopus Carpentoractensis.

IS, edicto suo, ad præcavenda mala ex contagione civitati impendentia, promulgato, (quo, haud scio, an aliquid in eo genere prudentius ac utilius prodierit) dum media ad avertendam divinam iram commemorat.

In primis, inquit, hortamur civitatum pagorumque nostræ Diœcœeos Consules, ut iis, quorum interest, in consilium adhibitis, vota SACRATISSIMO CORDI DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI faciant: Quod nimicum refugium universale Christianorum esse debet; quodque specialiter colitur postridie octavæ Corporis Christi. Datum Carpentoracti die 17. Nov. 1721.

CLE-

CLEMENTIS XI.

Breve Indulgentiarum pro feria sexta (festo COR-
DIS JESU consecrata) omnibus Ecclesiis Mona-
steriorum Ordinis Visitationis Beatae Mariæ con-
cessum.

Quanquam in hoc Brevi nulla fiat peculiaris mentio de cultu sacro-sancti Cordis Iesu, scitur tamen, eo tantum fine postulatum fuisse, ut festum divinissimi Cordis in hanc feriam sextam incidens, in Ecclesiis dictarum sanctimonialium, cum majori splendore celebrari posset: uti revera in omnibus fere Provinciis celebratum est.

Universis Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis Salutem, & Apostolicam Benedictiōnem. Ad augendam fidelium religionem, & animarum salutem, cœlestibus Ecclesiæ thesauris, pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus vere poenitentibus & confessis ac sacra Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis Monasteriorum Monialium Ordinis Visitationis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ a sancto Francisco Salesio instituti ubique existentibus, feria sexta post octavam sanctissimi Corporis Christi, a primis Vesperis usque ad occasum so- lis diei hujusmodi, singulis annis devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, piis ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus ad septennium tantum valiturs.

T t V o-

Volumus autem quod si pro impetratio, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium, aliquid vel minimum detur aut sponte oblatum recipiatur præsentes nullæ sint. Utque præsentium transsumtis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo piscatoris die xx. Septembris. M. D C C X I X. Pontificatus nostri anno decimo nono.

Gratis pro Deo & scriptura.

F. Card. OLIVERIUS.

OFFICIUM

Adorandi Cordis Jesu dup. 2. class. ex Breviario Benedictino Parisiis editum apud Petr. Debats via Jacobæa.

Ad Vesp. Ant. Jesus ingrediens mundum dicit. In capite libri, &c. Capit. 3. Reg. 6. 9. Sanctificavi mihi domum hanc &c. Hymn. Jesu paterni pectoris, &c.

OFFICIUM

Pro festo sanctissimi Cordis B. Mariæ V. die 8. Feb. dup. 2. class. ex eodem Breviario Benedict.

Ad Vesp. Ant. O admirabile & omni laude dignissimum Cor Mariæ, &c. Capit. cant. 8. Pone me ut signaculum, &c. Hymn. Jesu Mariæ gloria, &c.

LI-

LIBELLUS SUPPLEX

*Sanctimonialium a Visitatione B. V. M. dictarum ad
Summum Pontificem BENEDICTUM XIII.*

BEATISSIME PATER,

Divinæ gloriæ promovendæ zelus, quo incenditur SANCTITAS VESTRA, facit ut magna cum fiducia ad ipsam accedamus, & ab ipsa supplices petamus quod maximum pietati tum ornamentum, tum incrementum afferet. Fervet in Monasteriis nostris SACRATISSIMI CORDIS JESU solemnitas. Unice Sororibus nostris hujusc Monasterii Professæ manifestavit olim Dominus quantum sibi placeret religiosus hic cultus: nec sine ingenti gaudio hunc videmus in orbem fere totum disseminari, quemadmodum ipsa divino afflata Numine prænunciaverat. Habet hæc solemnitas Prælatorum gratiam, in tantum, ut sibi eam nonnulli suas in Ecclesiis, etiam cum voto, & percepti fructu voti, transtulerint. Habet studia Populorum, qui eam plurimis in locis omni devotionis fervore celebrant. Habet munera Summorum Pontificum SANCTITATIS VESTRÆ prædecessorum, qui plenarias Indulgentias e thesauro Ecclesiæ excerptas larga manu benigne concesserunt. Verum ut in dies augeatur magis, atque ut servetur idem ubique in hoc festo celebrando ritus, ad SANCTITATIS VESTRÆ pedes provolutæ petimus suppli-

Tt 2 ces

ces, ut dignetur oblatam Missam una cum officio SACRATISSIMI CORDIS JESU approbare; ut Pontificiæ authoritatis suffragio munita, neque variationem deinceps, neque contradictionem patiatur. Nec vero petimus nostro tantum nomine, sed & Monasteriorum nostrorum Anneciensis, Lugdunensis, Gratianopolitani, Parisini, Divisionis, Mussyponitani, Vesuntini, Rhotomagensis, Metensis, aliorumque tum e Gallia tum e Lotharingia bene multorum, a quibus perscriptam negotii bene gerendi authoritatem accepimus. Quod si petitioni nostræ annuat SANCTITAS VESTRA, æternum sibi vota preceque nostras devinciet, æternum omnes Visitationis Beatæ Mariæ Sanctimoniales tanti beneficii memores experietur. Ita testantur totius instituti nomine. Pareii Monaci. 6. Junii. Anno Domini 1725.

SANCTITATIS VESTRÆ,

Humillimæ & obsequentiis. Filiae & ancillæ,
 S. Anna Elizab. de la Garde Marzac *Præposita Monast.*
 S. Anna Alexia de Mareschalle *Consultrix.*
 S. Maria Catharina du Chailloux *Consultrix.*
 S. Joanna Francisca Chalon *Consultrix.*
 S. Maria Helena Coing *Consultrix.*

LI-

LIBELLUS SUPPLEX

BENEDICTO XIII. Pontifici Maximo, ab Illu-
striss. & Revendiss. Episcopo Massiliensi cum uni-
verso ipsius Dioecesis Clero, porrectus.

BEATISSIME PATER,

Devotissimus Filius vester *Henricus Franciscus Xaverius de Belfunce de Castelmoron Episcopus Massiliensis*, cum universo Dioecesis suae Clero tam seculari quam Regulari, ad pedes Sanctitatis Vestræ pro voluntus cum omni reverentia & filiali confidentia ipsi exponit: Quod anno 1720. multiplicatis Massiliensium sceleribus, ultionum Dominus sævisima peste ex thesauris iræ suæ educata, eam sumisit de infelici populo vindictam, quæ cunctis vel maxime dissitis totius orbis terrarum nationibus formidanda fuit. Superba hæc Massiliensis civitas plena populo & divitiis, divino judicio, subito, lacrymis & solitudini haec tenus inauditæ, desolationi tradita & ita morti addicta est, ut quotidie omnium ordinum hominum millia, sæviente pestilentia de medio tollerentur; morientium simul & mortuorum corpora, non in ædi bus tantum, sed maxime, quod horrendum fuit, per vicos omnes & plateas hujus vastæ Urbis paßim permixta, ibidemque coacervata & putrefacta cadera, canibus esca jacerent. Sed quod dolendum

T t 3 ma-

maxime afflictissimo Pastori fuit, PATER SANCTISSIME ipsa ineunte pestifera vastitate, ducentis quinquaginta fere eodem tempore Christi Ministris gloriofa morte sublatis, aliis peste laborantibus, fugientibus cæteris, fere ab omnibus derelictus, dilectas oves magna ex parte absque Ecclesiæ Sacramentorum auxilio misere morientes, mœrore confectus ipse vide re quotidie ac deflere coactus est.

Quid in tot ac tantis rerum omnium calamitatibus ageret Pastor quotidie moriens? Humanæ sapientiæ conatus omnes in vanum adhibiti, frustra in honorem Sanctorum vota multiplicata fuerant. A solo Domino Nostro Jesu Christo semper vivente ad interpellandum pro nobis, laboranti & morienti populo auxilium sperans Massiliensem populum cum reliqua sua Dicecesi, quam fere totam devastabat pestilenta, publice SACRATISSIMO CORDI DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI, omnium misericordiarum nunquam exhausti fonti consecravit: statuitque ut in posterum in reparationem peccatorum populi, & in gratiarum actionem, in tota Dicecesi dies festus solemniter & perpetuo celebraretur quotannis in honorem adorandi CORDIS JESU, feria sexta prima post octavam Corporis Christi; & sanctissimi Nominis Jesu, die 14. Januarii.

Ubi primum in lugubri supplicatione seu processione habita die Sanctorum omnium, assistente paucissimo superstite Clero & Populo (frementibus modicæ fidei hominibus qui ex ista generali omnium

com-

communicatione infausta omnia Urbi & Civibus minabantur) hæc solemnis consecratio in medio desolatae Civitatis pronunciata fuit, & supra dictæ solemnitates ab Episcopo ante Missam inter vivos & mortuos promulgatae fuerunt, si plaga non cessavit subito, misericordia tamen commotus est Dominus super populum suum, atque ex illa hora, quod est prodigo par, immixtui semper & usque ad cessationem integrum decrescere manifeste visa est lues pestifera.

Tanti beneficij testes ac memores Massiliæ Consules, singulis annis in die festo SACRATISSIMI CORDIS JESU in Ecclesia primi Monasterii Monialium Visitationis B. Mariæ Virginis, sumto divino Eucharistiae Sacramento, Cereum Majestatis offensæ piaculum, & grati animi pignus, ex voto offerunt, & interfunt eodem die solemnî omnium Ordinum supplicationi, quæ per totam Urbem, ad perpetuam rei memoriam, ex eodem voto indicta est.

Undique tanti beneficij, dicam, an prodigii sparso rumore, non solum apud Massilienses, sed etiam apud fere omnes istius Provinciæ Diceceses adaugetur & effervescit in dies nova illa Christi Domini in sacro-fancto Eucharistiae Sacramento colendi ratio, quam Deus Optimus Maximus signis non dubiis comprobavit, & quæ quotidie in Galliis & in aliis Regnis mirifice propagatur. Ad augendam talem Populorum Dicecesis Massiliensis devotionem Innocentius XIII. in omnibus fere ac singulis totius hujus Dicecesis Eccl-

clesiis plenariam Indulgentiam, in prædicta feria sexta proxima post octavam Corporis Christi, benigne ac paterne concessit.

Ut hæc ergo tum expiationis, tum gratiarum actionis solemnitas cum omni celebritate & devotione in perpetuum Massiliæ celebretur, unum deest, PATER SANCTISSIME, nimirum ut Missa, & Officium in honorem SACRATISSIMI CORDIS JESU Liberatoris nostri, id est ipsius Domini Nostri Salvatoris semper super peccatores miserentis, Vestra & Sanctæ Sedis auctoritate approbentur, eaque recitari a Clero tam Regulari quam Seculari liceat. Hoc suppliciter & enixe deprecantur a peste divinitus liberati Episcopus, & Clerus hujus Urbis, quæ nunc multo magis sua erga Sedem Romanam reverentia & obedientia gloriantur, quam olim honorifico sororis Romæ titulo.

HENRICUS, *Episcopus Massiliensis.*

Foresta Colongue Ecclesiæ Cathedralis Præpositus. *J. Borel*, Ecclesiæ S. Martini Præpositus. *Guerin*, Ecclesiæ & Capituli nostræ Dominæ de Aquis Decanus. *Laurens*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Cathedralis. *Rastegue*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Cathedralis. *Nicolas*, Ecclesiæ S. Martini Vicarius. *Christin*, Ecclesiæ S. Martini Vicarius. *Giraud*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Nostræ Dominæ de Accuis. *A. Dalmas*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Nostræ Dominæ de Accuis. *Jourdan*, Prior S. Laurentii. *Dalmas*, Vicarius Ecclesiæ Parochialis S. Ferreoli. *Fr. Josephus Hiacinthus Serry* Ma-

Magister ac Prior Conventus Massiliensis Ordinis FF. Prædicatorum. *Fr. Roman*, Corrector Conventus Massiliensis. *Fr. Cherubinus a S. Agneta*, Prior Conventus Massiliensis Augustinianorum discalceatorum. *Joannes le Brienne*, Commendator Ordinis Beatae Mariæ de Mercede Redemptoris Captivorum Conventus Massiliæ. *Fr. Eustachius a divo Carolo*, Minister Conventus Massiliensis Ordinis sanctissimæ Trinitatis pro redemtione Captivorum exalceatæ Congregationis. *Fr. Angelus Roux*, Doctor Parisiensis, & Prior Majoris Carmeli. *Fr. Augustinus Menc*, Superior Conventus Massiliensis Ord. Serv. B. M. V. *Josephus Gerin*, Superior domus S. Jacobi Societatis Jesu. *Fr. Carolus Thoard*, Minister Conventus sanctissimæ Trinitatis Massiliensis. *Fr. Angelus Auriol*, Guardianus Conventus FF. Minorum Recollectorum. *F. Berger*, Superior Canonicorum Regularium S. Augustini Ordinis S. Antonii. *De Garcin*, Superior Seminarii. *Bodincent*, Superior Presbyterorum SS. Sacramenti. *Petrus de Cabassole*, Superior Domus sanctæ Crucis Societatis Jesu. *F. Joannes Baptista Geassensis*, Guardianus Conventus Massiliensis Capuccinus. *F. Andreas Blanchet*, Prior Conventus S. Augustini. *F. Marcellus a S. Anna*, Prior Conventus Carmelitarum discalceatorum. *F. J. Fr. Pezenas*, Guardianus FF. Minorum de Observantia. *F. Joannes a S. Bartholomæo*, Superior Cœnobii S. Bernardi des Feuillans. *VINTIMILLE*, Vicarius Generalis & Canonicus Ecclesiæ Cathedralis.

V v

EPI-

E P I S T O L A

Celsissimi Episcopi Cracoviensis, Duci Severiae, ad
Summum Pontificem BENEDICTUM XIII.

*Sanctissimo Patri ac Domino Domino BENEDICTO
divina Providentia PAPAE XIII. sacrosancte
ac Universalis Ecclesiae Pontifici Maximo Domino
Clementissimo.*

BEATISSIME PATER,

AD osculum pedum SANCTITATIS VESTRAE humillime provolatus, supplices in conspectu ejus cum Filiali reverentia effundo preces, pro gratia ejusmodi. Quod cum constans devotione Fidelium erga sacratissimum COR JESU CHRISTI etiam in Regno Poloniae viget, ardent quoque piarum animarum corda ut Regia amoris divini COR istud sanctissimum majori in dies colatur devotione, ac honore. Cujus quidem propagandi cultus singulari fervent desiderio religiosa pectora Monialium instituti Visitationis Beatæ Mariae Virginis, quarum pietatis zelus omnium accendit animos. Unicum optant animæ Deo sacratae, ut has piorum desideriorum sanctiores flamas SANCTITAS VESTRA Paterna admissione dignetur. Fovebit autem & magis excitabit, si ex sua Pastorali benignitate, & Apo-

sto-

stolicæ Potestatis plenitudine, ad vota expectantis populi FESTUM SANCTISSIMI CORDIS JESU, cum officio proprio, & Missa, pro universalis Ecclesia instituere decreverit. Quam gratiam Cordi divino sine dubio acceptissimam, quum a SANCTITATIS VESTRÆ clementia, supplicibus imploro votis, pro longæva incolumnitate SANCTITATIS VESTRÆ, ejusque felicissimo regimine divinam Majestatem exoro SANCTITATIS VESTRÆ obedientissimus exorator & humillimus servus,

CONSTANTINUS SZANIAVSKI.

Cracoviæ. 6. Maii 1726.

EPISTOLA

Serenissimi Regis Poloniae ad Summum Pontificem
BENEDICTUM XIII.

*Sanctissimo ac Beatissimo in Christo Patri ac Domino
Domino BENEDICTO divina Providentia Pa-
pe ejus Nominis XIII. Sacrosanctæ Romane ac
Universalis Ecclesiæ Pontifici Maximo Domino
Clementissimo.*

SANCTISSIME, ac BEATISSIME in
Christo PATER Domine Domine Clementissime.

Prost oscula beatorum pedum SANCTITATIS VESTRÆ, mei, Regnique ac dominiorum

Vv 2 meo-

meorum humillimam commendationem. Cum Regnum meum peculiari patrocinio & protectione sanctissimi CORDIS JESU fruatur, quod speciali cultu ac singulari devotione tum ego, tum Gens tota Polona prosequimur, supplicandum esse duxi SANCTITATI VESTRÆ, nt non solum ad meum subditorumque meorum spirituale solatium, verum etiam ad ædificationem Christi fidelium aliarum Regionum, hujusmodi devotionem statuere & suprema authoritate sua ad totum orbem extendere velit. Etenim quum BEATITUDO VESTRA humillimæ supplicationi meæ clementissime annuere dignata fuerit, cœlestes benedictiones mihi, Regnoque meo, ejusdem sanctissimi CORDIS patrocinio profecto sperare licebit. Ego vero tanto beneficio auctus diuturnum ac felix Christiani orbis regimen SANCTITATI VESTRÆ apprecari non prætermittam. Ac interim filiali cum observantia maneo. Dabantur Varsoviæ. Die x v. mensis Maji. Anno Domini M. DCC XXVI. Regni vero mei anno XXIX. SANCTITATIS VESTRÆ obedientissimus Filius.

AUGUSTUS Rex Poloniæ.

DE

DE CONFRATERNITATIBUS

*Sub titulo sanctissimorum Cordium JESU & MARIAE
constitutis.*

UT evidentissime appareat, cultum tam divinissimi Cordis Jesu quam SS. & immaculati Cordis Mariae, toto orbe jam esse diffusum, via nulla certior visa est, quam ponere ob oculos numerum Confraternitatum quae sub utroque illo sacro titulo ab Episcopis ubique locorum erectae, atque a Summis Pontificibus Indulgentiarum litteris solemniter decoratae sunt. En igitur harum litterarum Catalogum, ex Romano Archivo ab ipso Indulgentiarum substituto fideliter extractum, ex quo constabit spatio annorum circiter 32. trecentas & septemdecim ejusmodi Confraternitates (praeter illas quae diligentiam Inquisitoris effugerunt) ad honorem tum divinissimi Cordis Jesu, tum SS. & immaculati Cordis Mariae, in omnibus fere Christiani orbis partibus, etiam remotissimis, atque in Ecclesiis omnis generis, & ordinis, solemniter fuisse constitutas: in quibus videlicet singulis annis insigni pompa (ut in his Confraternitatibus asiolet) praestituto die, Corda SS. publice, magnoque populum concursu celebrantur.

Confraternitates, quae sub titulo sancti Cordis Mariae constitutae sunt, asterisco distinctas reperies, haec assurgunt ad numerum 35. inter quas 15. exstant utriusque sacro Cordi Jesu simul ac Mariae consecratae. Aliæ vero quae sub solo titulo SS. Cordis Jesu

Vv. 3

In-

Juvabit autem , ad pleniorum ac certiorum rei notitiam , nec non ad fidelium studium magis excitandum , Exemplum integrum litterarum ejusmodi Apostolicarum , h̄ic apponere. Sunt autem omnes ejusdem prorsus formæ , ac tenoris , ut sequitur .

BENEDICTUS PP. XIII.

AD perpetuam rei memoriam . Quum sicut accepimus in Ecclesia N. N. Civitatis N. N. Diocesis N. N. una pia & devota utriusque sexus Christi fidelium Confraternitas sub titulo S A C R I C O R D I S J E S U (non tamen pro hominibus unius specialis artis) canonice erecta seu erigenda existat , cuius Confratres , & Conforores quamplurima pietatis & charitatis opera exercere confueverunt , seu intendunt : Nos , ut Confraternitas ejusmodi majora in dies suscipiat incrementa , de omnipotentis Dei misericordia , ac Beatorum Petri , & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi , omnibus utriusque sexus Christi fidelibus qui dictam Confraternitatem impostorum ingredientur , die primo eorum ingressus si vere pœnitentes & confessi , sanctissimum Eucharistiaæ Sacramentum sumferint , plenariam : ac tam descriptis , quam pro tempore describendis in dicta Confraternitate Confratribus & Confororibus in cuiuslibet eorum mortis articulo , si vere quoque pœnitentes , & confessi , ac sacra Communione refeſti , vel , quatenus id facere nequierint , saltem contriti , nomen

Je-

Jesu, ore, si potuerint, sin minus corde devote in-
vocaverint, etiam plenariam: nec non eisdem, nunc
& pro tempore existentibus dictæ Confraternitatis
Confratribus, & Confororibus vere etiam pœnitentia-
tibus & confessis, ac sacra Communione refectis,
qui prædictæ Confraternitatis Ecclesiam, seu Cappel-
lam, vel Oratorium, die festo principali dictæ Con-
fraternitatis, per eosdem Confratres semel tantum eli-
gendo, & ab Ordinario approbando, a primis Vespe-
ris usque ad occasum solis diei ejusmodi, singulis an-
nis devote visitaverint, & ibi pro Christianorum
Principum concordia, hæresum extirpatione, ac san-
ctæ Matris Ecclesiae exaltatione, pias ad Deum pre-
ces effuderint, plenariam similiter omnium peccato-
rum suorum indulgentiam & remissionem misericor-
diter in Domino concedimus. Insuper dictis Con-
fratribus & Confororibus vere pariter pœnitentibus
& confessis ac sacra Communione refectis, Eccle-
siam, seu Cappellam, vel Oratorium ejusmodi in
quatuor aliis anni feriatis, vel non feriatis, seu Do-
minicis diebus, per memoratos Confratres, semel tan-
tum etiam eligendis, & ab eodem Ordinario appro-
bandis, ut supra visitantibus, & ibidem orantibus, quo
die prædictorum id egerint, septem annos & totidem
quadragenias: quoties vero Missis, & aliis divinis
Officiis in Ecclesia seu Cappella, vel Oratorio ejusmo-
di pro tempore celebrandis & recitandis; seu Congre-
gationibus publicis, vel privatis ejusdem Confrater-
nitatis ubivis faciendis interfuerint; aut pauperes ho-
spitio

spiritio suscepint; vel pacem inter inimicos composuerint, seu componi fecerint, vel procuraverint; nec non etiam qui corpora defunctorum tam Confratrum & Confororum ejusmodi, quam aliorum ad sepulturam associaverint; aut quascunque processiones de licentia Ordinarii faciendas, sanctissimumque Eucharistiæ Sacramentum, tam in Procescionibus, quam quum ad infirmos, aut alias ubicumque & quomodocumque pro tempore deferetur, comitati fuerint, vel si impediti, campanæ ad id signo dato, semel orationem dominicam, & Salutationem Angelicam dixerint; aut etiam quinques orationem, & Salutationem easdem, pro animabus defunctorum Confratrum, & Confororum ejusmodi recitaverint; aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, & ignorantibus pracepta Dei, & ea quæ ad salutem sunt, docuerint; aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint; toties pro quolibet prædictorum operum exercitio, sexaginta dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitibus pœnitentiis, in forma Ecclesiæ consueta relaxamus. Præsentibus perpetuis temporibus valituris. Volumus autem ut si alias dictis Confratribus & Conforibus præmissa peragentibus, aliqua alia indulgentia perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum duratura, concessa fuerit, præsentes nullæ sint. Utque si dicta Confraternitas alicui Archiconfraternitati aggregata jam sit, vel in posterum aggregetur, aut quavis alia ratione uniatur, vel etiam quomodolibet instituatur; priores & quævis aliæ litteræ

ræ

ræ Apostolicæ illis nullatenus suffragentur; sed ex tunc eo ipso nullæ sint. Datum Romæ apud sanctum Petrum, sub Annulo piscatoris, die... mensis... anni... Pontificatus nostri anno...

F. Card. OLIVERIUS.

CONFRATERNITATES

*Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIAE
expeditæ sub INNOCENTIO XII.*

1. IN Ecclesia Monasterii Monialium nostræ Dominae (vulgo *de Nostre-Dame*) nuncupatarum, Ordinis ejusdem B. M. Virginis, Civitatis Pictaviensis. Confraternitas sub titulo Cordis B. M. V. Datum 24. Decembris 1693.
2. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Pictaviensis. Confrat. sub titulo Cordis Domini Nostri Jesu Christi Datum 18. Januarii 1694.
3. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncupatorum loci de Versailles Parisiensis Dioecesis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu, & perpetui amoris ejusdem Domini nostri Jesu Christi. Datum 3. Maii 1695.
4. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Civitatis Nannetensis, Confrat. sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Maii 1695.
5. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis Visitationis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ a S. Francisco Salesio, Burdigalensis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu. Datum 27. Junii 1695.
6. In Eccl. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini civitatis Cadurcensis. Datum 7. Januarii 1697.

162 DE CULTU SACROSANCTI

7. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Claræ Civitatis Sarlatensis. Confrat. sub titulo Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 14. Maii 1697.
8. In Eccl. Monast. Monialium S. Ursulæ oppidi seu loci Liburniæ Burdegalensis Diœcesis. Confrat. sub titulo Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 14. Maii 1697.
9. In Eccl. Domus Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Redonensis, Confrat. sub titulo Cordis sacratissimi Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Augusti 1697.
10. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Rhotomagensis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 17. Januarii 1698.
11. In Eccl. Monast. Monialium Cœlestinarum nuncupatarum oppidi Civitatis etiam nuncupatæ Huiensis * Leodiensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi, ac B. M. V. necnon S. Josephi. Datum 10. Aprilis 1698.
12. In Eccl. Parochiali loci de Severac Nannetensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 21. Aprilis 1698.
13. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncupatarum Civitatis Viennensis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 22. Aprilis 1698.
14. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. oppidi de Thiers Claromontensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Aprilis 1698.
15. In Eccl. Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncuparorum oppidi de Montargis Senonensis Diœcesis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu, & perpetui amoris ejusdem. Datum 13. Septembris 1698.

16.

16. In Eccl. de Bonne nouvelle vulgariter nuncupatorum Fratrum Ordinis Prædicatorum Civitatis Redonensis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi, & B. M. Virginis. Datum 22. Septembris 1698.
17. In Cappella Infantis Jesu Xenodochii generalis nuncupata oppidi de Chateau-Briand Nannetensis Diœcesis. Confrat. sub invocatione seu titulo perpetuæ adorationis facri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 27. Octobris 1698.
18. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis Beatæ Mariæ Virginis oppidi Bruxellensis Mechliniensis Diœcesis. Confrat. sub titulo facri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 12. Novembris 1698.
19. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatae loci de Montferrand Claromontensis Diœcesis. Confrat. sub titulo facri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 12. Januarii 1699.
20. In Eccl. secundi Monasterii Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatae Civitatis Rothomagensis. Confrat. sub titulo facri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 25. Januarii 1699.
21. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Andegavensis. Confrat. sub titulo facri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 22. Martii 1699.
22. In Eccl. Monialium Ordinis Sancti Francisci Pœnitentium Cappuccinarum nuncupatarum Civitatis Gandavensis. Confrat. sub titulo facri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Aprilis 1699.
23. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum Civitatis Leodienensis. Confrat. sub titulo facri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Maji 1699.
24. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. oppidi Cadomensis Bajocensis Diœcesis. Confrat. sub titulo facri

- 164 **DE CULTU SACROSANCTI**
 cri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Maji
 1699.
25. In Eccl. Monialium hospitaliariarum (vulgo *des Dames Hospitalieres*) nuncupatarum oppidi de Limoux Narbonensis Dioecesis. Datum 17. Augusti 1699.
26. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Sarlatensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 31. Augusti 1699.
27. In Eccl. Monast. Monialium sancti Francisci Salesii in via S. Jacobi nuncupatarum Civitatis Parisiensis. Datum 19. Septembris 1699.
28. In Eccl. Monast. Monialium Charitatis nuncupatarum oppidi Cadomensis Bajocensis Dioecesi. Confrat. sub * titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi, ac B. M. Virginis. Datum 10. Novembris 1699.
29. In Eccl. Monast. Monialium Sanctæ Ursulæ Civitatis Corisopitenfis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Novembris 1699.
30. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ oppidi Sancti Dionysii nuncupatarum Parisiensis Dioecesis. Datum 8. Maji 1700.
31. In Eccl. Parochiali de Moor Seele nuncupata Tornatenfis Dioecesis. Datum 27. Maji 1700.
32. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ in Suburbio S. Germani Parisiensis. Confrat. sub titulo S. Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 27. Julii 1700.

CONFRATERNITATES
*Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIAE
 expeditæ sub CLEMENTE XI.*

33. In Eccl. Parochiali loci de Doure Sarlatensis Dioecesis. Datum 14. Decembris 1700.

34. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Ruthenensis. Datum 22. Decembris 1700.
35. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Turonensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 16. Februarii 1701.
36. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum oppidi Huenfis Leodiensis Dioecesis. Datum 8. Aprilis 1701.
37. In Eccl. Fratrum ut supra Pagi Jemeppe Leodiensis Dioecesis. Datum ut supra, die ut supra.
38. In Eccl. Fratrum ut supra, prope oppidum Viseti Ieodiensis Dioecesis. Datum anno & die ut supra.
39. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. sub instituto Sancti Francisci Salesii oppidi de Forqualquier Cistaricensis Dioecesis. Datum 16. Julii 1701.
40. In Eccl. Monialium tertii Ordinis S. Francisci oppidi seu loci Badæ Helvetiorum, Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 7. Octobris 1701.
41. In Eccl. B. M. V. ac S. Bernardi Monasterii de Robermont nuncupati, Monialium Ordinis ejusdem S. Bernardi Leodiensis Dioecesis. Datum 21. Octobris 1701.
42. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Venetensis. Datum 22. Decembris 1701.
43. In Eccl. Monast. Monialium Recollectinarum nuncupatarum Civitatis Namuricensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 24. Martii 1702.
44. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. oppidi Billomontis Claromontensis Dioecesis. Datum 10. Aprilis 1702.
45. In Eccl. Imperiali Nativitatis B. M. V. I. Monasterii Rioifaltenensis Monachorum Ordinis S. Benedicti Con-

166 DE CULTU SACROSANCTI

stantiensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum
19. Junii 1702.

46. In Eccl. Parochiali seu alia Ecclesia loci de Vinerols
Claromontensis Dioecesis. Datum 8. Maii 1702.

47. In Eccl. Monialium Sanctæ Claræ, Civitatis Labacen-
sis. Datum 10. Maii 1702.

48. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. *Du Colom-
bier* nuncupatarum Civitatis Redonensis. Datum 8.
Junii 1702.

49. In Eccl. Seminarii *de S. Genies* nuncupati Ruthenen-
sis Dioecesis. Datum 12. Junii 1702.

50. In Eccl. S. Joannis Baptistæ Clericorum Regularium
Societatis Jesu oppidi *Licnitz* Vratislavienensis Dioece-
sis. Datum 19. Junii 1702.

51. In Eccl. B. M. V. Auxiliatricis nuncupat. Monialium
Ursulinarum nuncupatarum, oppidi Lucernæ Constan-
tiensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 23.
Junii 1702.

52. In Eccl. Monialium S. Claræ Civitatis Olomucensis.
Datum 7. Julii 1702.

53. In Eccl. Monialium tertii Ordinis S. Francisci Recol-
lectinarum nuncupatarum, oppidi seu loci Eupence
vulgo *de Nean* Leodiensis Dioecesis. Datum 26. An-
gusti 1702.

54. In Eccl. Sororum nuncupatarum sub invocatione S.
Josephi, loci seu Parochiæ S. Anselmi nuncupatae, Cla-
romontensis Dioecesis. Datum 22. Septembris 1702.

55. In Eccl. Conventus Quintinensis Fratrum Ordinis B.
M. V. de Monte Carmelo, Briocensis Dioecesis. Datum
13. Novembris 1702. Confrat. sub titulo sacri Cordis
Domini nostri Jesu Christi.

56. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Prædicatorum
* Civitatis Trecensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis
B. M. V. Datum 13. Novembris 1702.

57. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Prædicatorum,
Vil-

- Villæ de Cran Andegavensis Dioecesis. Confrat. sub
* titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi,
& B. M. V. Datum 15. Decembris 1702.
58. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum oppidi seu
loci Dalemonti Basileensis Dioecesis. Datum 7. Fe-
bruarii 1703.
59. In Eccl. Monialium S. Claræ loci *de Evian* Gebben-
nensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Do-
mini nostri Jesu Christi. Datum 8. Februarii 1703.
60. In Eccl. Monialium S. Mariæ oppidi Montium Came-
racensis Dioecesis. Datum 3. Martii 1703.
61. In Eccl. seu Cappella Monialium de pœnitentia Re-
collectinatum nuncupatarum oppidi trajecti, Leodien-
sis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini
nostri Jesu Christi. Datum 8. Martii 1703.
62. In Eccl. Parochiali de *Ensiva* prope Verviam Leo-
diensis Dioecesis. Datum 17. Martii 1703.
63. In Eccl. Monialium Cælestinarum nuncupat. Tor-
naci, Cameracensis Dioecesis. Datum 17. Martii
1703.
64. In Eccl. Hospitalis seu Domus Dei (vulgo *l'Ho-
tel-Dieu* , oppidi seu loci de Fallaize Sagiensis Dioec-
esis. Confrat. sub titulo charitatis & sacrorum Cor-
dium Jesu & Mariæ. Datum 20. Martii 1703.
65. In Eccl. S. Mariæ Majoris nuncupatæ Monialium Ur-
sulinarum etiam nuncup. oppidi Friburgi de Brisgav
Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Con-
frat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi.
Datum 26. Maii 1703.
66. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo
Excalceatorum nuncupatorum Civitatis Mechlinien-
sis. Datum 5. Junii 1703.
67. In Eccl. seu Cappella Fratrum Ordinis Prædicato-
rum Civitatis nuncupatae de Quimperle Venetensis
Dioecesis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu
&

& Mariæ. Datum 10. Julii 1703.

68. In Eccl. Basilica nuncupata sanctissimi Corporis Christi Civitatis Wratislaviensis. Confrat. confederatio nuncupata sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Julii 1703.
69. In Eccl. Parochiali S. Michaelis vulgo (*Saint Michel*) nuncupata, Virdunensis Dioecesis. Datum 27. Octobris 1703.
70. In Collegiata ac Parochiali Ecclesia Assumptionis B. M. V. I. oppidi nuncupati *Aigueperse* Claromontensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Mariæ. Datum 9. Novembris 1703.
71. In Parochiali Ecclesia Monasterii de l'Epinasse nuncupati Monialium Ordinis Frontisebraldi, Tolosanæ Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Novembris 1703.
72. In Eccl. seu Cappella sub titulo sacri Cordis Jesu, Civitatis Augustanensis Provinciæ Moguntinæ. Datum 14. Februarii 1704.
73. In Eccl. Monast. Monialium Annunciarum nuncupatarum, oppidi de Nivelles Namurcensis Dioecesis. Datum 20. Februarii 1704.
74. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatarum oppidi de *Ciney* Leodiensis Dioecesis. Datum 28. Februarii 1704.
75. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo
* antiquorum nuncupatorum Civitatis Redonensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 10. Maii 1704.
76. In Eccl. Monast. Monialium Sororum nigrarum nuncupatarum Ordinis S. Augustini, loci de *Quenoy* Cameracensis Dioecesis. Datum 23. Maii 1704.
77. In Eccl. Parochiali S. Vedasti loci *de Bethune* Attrebatensis Dioecesis. Datum 23. Maii 1704.
78. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncupatarum

- rum oppidi nuncup. *Aix-la-Chapelle* Leodiensis Dice-
cesis. Datum 23. Maii 1704.
79. In Eccl. Presbyterorum sacerdotalium Congregationis
Oratorii S. Philippi Nerii Civitatis Fossonensis. Datum
26. Junii 1704.
80. In Eccl. Monast. ad S. Annam nuncup. Monialium
tertii Ordinis S. Francisci Reformatarum seu Capuc-
inarum nuncup. oppidi seu loci Brigantii Constantien-
sis Dicecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 30. Junii
1704.
81. In Eccl. Monast. Hospitaliarum charitatis nuncupat.
Beatæ Mariæ Civitatis Rupellenis. Confrat. sub ti-
tulo Cordis Domini nostri Jesu Christi Datum 7. Julii
1704.
82. In Eccl. seu Cappella puellarum seu Filiarum Præsen-
tationis B. M. V. I. sub instituto S. Francisci Salesii op-
pidi seu loci *d'Armantiere* Atrebatenis Dicecesis. Da-
tum 3. Julii 1704.
83. In Eccl. seu Cappella Monast. Monialium de Pæni-
tentia Recollectinarum nuncup. oppidi Werthensis
Ruremundenis Dicecesis. Confrat. sub titulo sacri
Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 20. Augu-
sti 1704.
84. In Eccl. Parochiali Burgi seu oppidi *de Theux* Leo-
diensis Dicecesis. Datum 23. Dæcembris 1704.
85. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi Clagenfurti Sa-
lisburgensis Dicecesis. Datum 5. Januarii 1705.
86. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. *Inspruck*
Brixinensis Dicecesis. Datum 20. Februarii 1705.
87. In Eccl. Monialium B. M. de Charitate nuncup. Vil-
lae seu oppidi de Quinganap Trecorensis Dicecesis.
* Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri
Jesu Christi ac B. M. V. Datum 31. Martii 1705.
88. In Eccl. Fratrum minorum Ordinis S. Francisci Re-
collectorum nuncup. Civitatis Nannetensis. Confrat.

Yy sub

170 DE CULTU SACROSANTI

sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 4. Maii 1705.

89. In Eccl. S. Frigdiani Clericorum Regularium Congregationis S. Pauli Decollati Barnabitarum nuncup.

* Civitatis Pisarum Confrat. sub titulo sacri Cordis B.M. V. Datum 6. Maii 1705.

90. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis S. Benedicti op-

pidi Issoriensis Claromontensis Dioecesis. Confrat. sub

titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum

18. Maii 1705.

91. In Eccl. S. Mariae de Victoria nuncup. Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Deischoriarum piarum nuncup. oppidi Varsaviæ Posnaniensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Maii 1705.

92. In Eccl. Monialium S. Claræ Civitatis Cadurcensis. Datum 2. Junii 1705.

93. In Eccl. Collegiata SS. Stephani & Nicolai Civitatis Constantiensis. Datum 6. Junii 1705.

94. In Parochiali seu alia Eccl. loci Violani vulgo *Venflau* nuncup. Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 16. Julii 1705.

95. In Eccl. Monialium Recollectinarum de poenitentia nuncup. oppidi Lovaniensis, Mechliniensis Dioecesis. Confrat. sub titulo Domini nostri Jesu Christi. Datum 16. Julii 1705.

96. In Eccl. Parochiali S. Michaelis loci *Apflang* Augustanensis Dioecesis, Provinciae Moguntinæ. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Octobris 1705.

97. In Eccl. Parochiali S. Leodegarii loci de *Longhoffen*, Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 16. Octobris 1705.

98. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. de Monte Carmelo oppidi seu loci de *Neufchateau* in Lotharingia. Tullen-

- lensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Martii 1706.
99. In Eccl. seu Cappella fœculari *de Faxtheimb* Augustanensis Dioecesis. Provinciae Moguntinæ. Datum 11. Martii 1706.
100. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Dantragues Ruthenensis Dioecesis. Datum 15. Martii 1706.
101. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi de Redon Venetensis Dioecesis. Confrat. societas nuncup. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 28. Martii 1706.
102. 56. In Eccl. seu Cappella Collegii & Seminarii Clericorum Regularium Societatis Jesu Scotorum nuncupat. oppidi Duaci Atrebatenis seu alterius Dioecesis. Datum 8. Aprilis 1706.
103. In Eccl. Parochiali S. Dionisii Areopagitæ loci Meskurchii Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 17. Aprilis 1706.
104. In Eccl. S. Marci Monialium S. Ursulæ Civitatis Saarburgensis. Datum 21. Aprilis 1706.
105. In Eccl. Parochiali loci *Udembroch*. Coloniensis Dioecesis. Datum 2. Junii 1706.
106. In Eccl. Parochiali S. Altonis nuncup. Fratrum Brigittinorum etiam nuncup. Frisingensis Dioecesis. Datum 8. Julii 1706.
107. In Eccl. Monast. SS. Petri & Pauli Apostolorum Monachorum Ordinis S. Benedicti oppidi seu loci Erfurti in Thuringia Moguntinæ Dioecesis. Datum 27. Julii 1706.
108. In Eccl. Paroch. Pagi Cippenausensis Constantiensis Dioec. Provinc. Moguntinæ. Datum 6. Augusti 1706.
109. In Eccl. seu Cappella sacri Cordis Jesu Monialium B. M. V. seu Domicellarum Anglicarum nuncup. oppidi Mindelhein Augustanensis Dioecesis Provinciae Mo-

Y y 2 gun-

172 DE CULTU SACROSANCTI

- guntinæ. Datum 7. Augusti 1706.
110. In Eccl. Domus puellarum seu Mulierum unionis christianæ de S. Chaumont nuncup. Civitatis Parisiensis. Confrat. sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Augusti 1706.
111. In Eccl. Filiali prope oppidum Erdingam ad sacram crucem nuncup. Frisingensis Dioecesis. Datum 10. Septembris 1706.
112. In Eccl. Filiali in *Hochenburg* Herbipolensis Dioecesis, Datum 10. Decembris 1706.
113. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi de Valencienes Cameracensis Dioecesis. Datum 17. Decembris 1706.
114. In Eccl. Monast. Imperialis nuncup. Monachorum Ordinis S. Benedicti in *Zwifalten* Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 4. Februarii 1707.
115. In Eccl. Collegiata S. Catharinæ de Wolfegii Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 22. Martii 1707.
116. In Eccl. Monast. Monialium Capuccinarum nuncup. Civitatis Brugensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 18. Aprilis 1707.
117. In Eccl. Parochiali S. Blasii di Weiler Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 10. Junii 1707.
118. In Eccl. S. Ursulæ Sororum S. Ursulæ nuncup. Neoburgi ad Danubium Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 17. Junii 1707.
119. In Eccl. Filiali seu Cappella contigua Ecclesiae Parochiali S. Jacobi loci Rettemberg Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 12. Julii 1707.
120. In Eccl. seu Cappella S. Angeli Custodis oppidi nuncup. Burghusii in Bavaria Salisburgensis Dioecesis Datum 3. Augusti 1707.

121.

121. In Eccl. Transfigurationis Domini nostri Jesu Christi Clericorum Regularium Congregationis pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. oppidi Zucoviensis, Cracoviensis Dioecesis. Datum 22. Augusti 1707.
122. In Eccl. Parochiali S. Martini Episc. oppidi Aschan Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 10. Decembris 1707.
123. In Eccl. Hospitalis S. Nicolai oppidi de Blevia Burdegalensis Dioecesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 8. Februarii 1708.
124. In Eccl. S. Joannis Baptistæ Monialium Ordinis S. Benedicti loci vulgo *Closterholzen* nuncup. Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 7. Martii 1708.
125. In Eccl. Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci de observantia Recollectorum nuncup. Trevirensis Dioecesis. Datum 28. Junii 1708.
126. In Eccl. facri Cordis Jesu Monast. Monialium Ursulinarum nuncupat. oppidi Dusseldorfii Coloniensis Dioecesis. Datum 15. Septembris 1708.
127. In Eccl. S. Nicolai Villaci Labacensis Dioecesis. Datum 22. Septembris 1708.
128. In Eccl. Parochiali S. Ursulæ loci *Maiselstein* Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 20. Octobris 1708.
129. In Eccl. Parochiali oppidi seu loci de Linds nuncup. Labacensis Dioecesis. Datum 26. Octobris 1708.
130. In Eccl. S. Annæ Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncup. Civitatis Aurelianaensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis Datum 1. Februarii 1709.
131. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncup. Civitatis nuncup. di *Strambench* Ratisbonensis seu alterius Dioecesis. Datum 26. Aprilis 1709.

132. In Eccl. Parochiali B. M. V. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini loci *Hochenzeisenberg* Frisingensis Dioecesis. Datum 29. Maii 1708.
133. In Eccl. S. Cypriani Monast. Monialium S. Benedicti Civitatis Tergestinensis. Datum 11. Julii 1709.
134. In Eccl. Monast. de Sion nuncup. Monialium Canonicarum Regularium Ordinis S. Augustini oppidi Lirani Antverpiensis Dioecesis. Datum 29. Julii 1709.
135. In Eccl. sub titulo Jesu & Mariæ, ac S. Josephi Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi Goritiæ Aquilejensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 7. Octobris 1709.
136. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Clæræ Civitatis Pragensis. Datum 7. Octobris 1709.
137. In Eccl. Collegii Clericorum Regularium Societatis Jesu Civitatis PeKinensis. Datum 19. Novembris 1709.
138. In Eccl. Collegii Clericorum Regularium Societatis Jesu Civitatis Machaonensis. Datum 19. Novembris 1709.
139. In Eccl. B. M. V. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini loci *Hochenpeissenberg* Frisingensis Dioecesis. Datum 15. Januarii 1710.
140. In Eccl. S. Mariæ Magdalæ Monialium Ordinis S. Benedicti loci *Seedorf* Constantiensis Dioecesis provinciæ Moguntinæ. Datum 7. Januarii 1710.
141. In Eccl. Parochiali SS. Petri & Pauli Apostolorum loci *Lantherach* Constantiensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ Datum 22. Februario 1710.
142. In Eccl. Parochiali S. Joannis Baptistæ oppidi Lambiensis Briocensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ pro solatio Agonizantium nuncup. Datum 30. Maii 1710.
143. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Aurelianensis, Confrat. Mulierum tantum

- * tum sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 10. Junii 1710.
144. In Eccl. Parochiali oppidi seu loci de *Provenchere* Bisuntinæ Dioecesis. Datum 10. Julii 1710.
145. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatarum nuncup. Civitatis nuncup. di Munsterfeldin in Ducatu Juliacensi Coloniensis Dioecesis. Datum 12. Julii 1710.
146. In Eccl. Monast. Monialium loci de Pomareda Cadurcensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 6. Novembris 1710.
147. In Eccl. Monast. Monialium Annunciationis B. M. V. sub regula S. Augustini prope Bulsanum Tridentinæ Dioecesis. Datnm 16. Januarii 1711.
148. In Eccl. S. Spiritus Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi nuncup. Clandiferi Salisburgensis Dioecesis. Datum 28. Januarii 1711.
149. In Eccl. Parochiali S. Martini Episcopi oppidi Rottemburgi Constantiensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 30. Martii 1711.
150. In Eccl. B. M. V. loci Elderen Augustanensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 6. Maii 1711.
151. In Eccl. Parochiali Dassicensi in Regno Bohemiæ Pragensis Dioecesis. Datum 9. Maii 1711.
152. In Eccl. Parochiali S. Catharinæ loci Babitz Olomucensis seu alterius Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Christi. Datum 13. Maii 1711.
153. In Eccl. Cathedrali Posnaniensi. Confrat. sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Novembris 1711.
154. In Eccl. B.M.V. Lauretanæ nuncup. Monialium Ursulinarum etiam nuncup. oppidi Posonii Strigonensis Dioecesis. Datum 13. Novembris 1711.
155. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Augi

Ro-

176 DE CULTU SACROSANTI

- Rothomagensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 19. Novembris 1711.
156. In Eccl. Monialium S. Ursulæ loci S. Hippoliti nuncup. Bisuntinæ Dioecesis. Datum 22. Decembris 1711.
157. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Stabulæ Leodiensis Dioecesis. Datum 21. Martii 1712.
158. In Eccl. S. Claræ Monialium sub regula ejusdem S. Claræ oppidi Oppaviae Olomucensis Dioecesis. Datum 6. Aprilis 1712.
159. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. d'Espatation Rutenensis Dioecesis, Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 13. Maji 1712.
- * 160. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Tricastrinensis. Datum 12. Maji 1712.
161. In Eccl. S. Noitburgis. nuncup. Civitatis Colonensis. Datum 14. Julii 1712.
162. In Eccl. Parochiali de Damrichard Bisuntini Dioecesis. Datum 21. Octobris 1712.
163. In Eccl. Monialium Ordinis S. Francisci Cordigerorum nuncup. oppidi seu loci de Mondidier Ambianensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini Nostri Jesu Christi. Datum 16. Novembris 1712.
164. In Eccl. Præsentationis. B. M. V. I. Monialium tertii Ordinis S. Francisci Civitatis nuncup. Tugii Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ Datum 6. Decembris 1712.
165. In Eccl. Parochiali ad Neostadium in Palatinatu Ratisbonensis Dioecesis Datum 16. Januarii 1713.
166. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Bambergensis. Datum 10. Martii 1713.
167. In Eccl. S. Annæ Monast. Monialium Ordinis Visitationis B. M. V. Immaculatae Civitatis nuncup. Monachii Frisingensis Dioecesis Datum 5. Aprilis 1713.
168. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. oppidi nuncup. Nanci Tullensis Dioecesis, Datum 12. Septembris 1713.

169.

169. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatae Civitatis Argentinensis. Datum 12. Septembris 1713.
170. In Eccl. Monast. Monialium Hospitaliarum nuncup. Militiae S. Joannis Hierosolymitani oppidi de Martel Cadurcensis Dicecesis. Datum 16. Septembris 1713.
171. In Eccl. Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. oppidi Petricoviensis Gnesnensis Dicecesis. Datum 9. Januarii 1714.
172. In Eccl. Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncupat. Civitatis Nannetensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 15. Octobris 1714.
173. In Eccl. B. M. V. in Marienstein Frisingensis Dicecesis. Datum 25. Octobris 1714.
174. In Eccl. Parochiali S. Wolfgangi loci *Michhausen* Augustanensis Dicecesis Datum 20. Novembris 1714.
175. In Eccl. seu Cappella hospitalis Regii loci de Montaiga Lucionensis Dicecesis. Datum. 7. Januarii 1715.
176. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi seu loci *Carhaix* Corifopitensis Dicecesis. Datum 8. Aprilis 1715.
177. In Eccl. Monast. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis nuncup. de *Corbeil* Parisiensis Dicecesis. Datum 13. Aprilis 1715.
178. In Eccl. Monast. Monialium Recollectinarum nuncup. oppidi nuncup. *Desvesne* Cameracensis Dicecesis. Datum 13. Aprilis 1715.
179. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncupat. de *Clermont en Beauvoisis* Bellovacensis Dicecesis. Datum 13. Aprilis 1715.
180. In Eccl. seu Cappella Hospitalis (vulgo *l'Hotel-Dieu*)

Z z nun.

178 DE CULTU SACROSANCTI

- nuncup. oppidi de Figeac Carducensis Dioecesis. Datum 23. Aprilis 1715.
181. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatae Civitatis Aniciensis. Datum 29. Julii 1715.
182. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Meldensis. Datum 12. Augusti 1715.
183. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Aurelianensis. Datum 12. Augusti 1715.
184. In Eccl. Monialium Hospitaliarum vulgo *de la Chavotte* nuncup. Civitatis Atrebatenis. Datum 13. Augusti 1715.
185. In Eccl. Monast. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Perronæ Nivernensis Dioecesis. Datum 31. Augusti 1715.
186. In Eccl. Vicariali S. Viti loci Hendorff, Salisburgensis Dioecesis. Datum 7. Novembris 1715.
187. In Eccl. Monasterii Monialium Annunciationis B. M. V. I. de S. Catharina nuncup. Civitatis Boloniensis. Datum 26. Novembris 1715.
188. In Eccl. Parochiali loci Gamundiani Augustanensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 22. Januarii 1716.
189. In Eccl. Monast. secundi Monialium Visitationis B. M. V. I. Annecii Gebbennensis Dioecesis. Datum 21. Martii 1716.
190. In Eccl. Parochiali Bettendorffensi nuncupat. unita Monast. de Portu Mariano Monachor. Ordinis Cistercien. Ratisbonen. Dicecessis Datum 21. Aprilis 1716.
191. In Eccl. Monast. Monialium B. Mariæ de Charitate nuncupat. sub Regula sancti Augustini Civitatis Venetensis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi ac B. M. V. Datum 18. Maii 1716.
192. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Bruntrutianæ Bisuntinæ Dioecesis. Datum 27. Junii 1716.

193.

193. In Eccl. Collegiata oppidi de Muras in Alvernia sancti Flori Dioecesis. Datum 14. Julii 1716.
194. In Eccl. Præpositurali sanctæ Catharinæ Castellodarberg Brixin. Dioecesis. Datum 15. Julii 1716.
195. In Eccl. Monialium SS. Sacramenti Ordinis sancti Benedicti oppidi Civitatis nuncup. de Chastillon sur Loing Altissiodoren. Dioecesis. Datum 20. Julii 1716.
196. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. oppidi Civitatis nuncup. de Monfort l'Amaury Carnoten. Dioecesis. Datum 20. Julii 1716.
197. In Eccl. Conceptionis B. M. V. I. Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci Recollectorum nuncup. in Rastad, Sirensis Dioecesis. Datum 2. Septembris 1716.
198. In Eccl. Parochiali oppidi Civitatis nuncup. Balebi Bolonien. Dioecesis. Datum 16. Novembris 1716.
199. In Eccl. Nostræ Dominæ de Charitate Ordinis sancti Augustini in Suburbio Parochiæ Nostræ Dominæ de la Riche Civitatis Turonensis Confrat. sacrorum Cordium Domini Nostri Jesu Christi, ac B. M. V. Immaculatae. Datum 16. Januarii 1717.
200. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatae Civitatis Augustanensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 11. Martii 1717.
201. In Eccl. Virginum, vulgo *les Filles de la Doctrine Chretienne* oppidi nuncup. Medunte Carnotensis Dioecesis. Datum 5. Aprilis 1717.
202. In Eccl. Monialium S. Ursulæ Civitatis nuncup. Roudunnæ Lugdunensis Dioecesis. Datum 5. April. 1717.
203. In Eccl. Parochiali oppidi de Ligny Tullensis Dioecesis. Datum 3. Junii 1717.
204. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Arelatensis. Datum 15. Julii 1717.
205. In Eccl. Collegiata quæ ut afferitur, insignis existit oppidi nuncup. Cherii Taurinensis Dioecesis. Datum

180 DE CULTU SACROSANCTI

205. In Eccl. Monialium Ordinis S. Dominici loci Altenstah prope Veldkirihium Curiensis Dioecesis. Datum 20. Julii 1717.
206. In Eccl. Monialium Ordinis S. Dominici loci Altenstah prope Veldkirihium Curiensis Dioecesis. Datum 20. Julii 1717.
207. In Eccl. seu Cappella Poenitentium Alborum nuncup. oppidi etiam nuncup. de Gaillac Albiensis Dioecesis. Datum 17. Augusti 1717.
208. In Eccl. S. Claræ Monialium tertii Ordinis S. Francisci oppidi Stantii Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 27. Augusti 1717.
209. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Massiliensis. Datum 30. Augusti 1717.
210. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Nemausensis. Datum 30. Augusti 1717.
211. In Eccl. Parochiali S. Mariæ Magdalenæ Villæ Scuchozebrii Luccoriensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Salvatoris Domini nostri Jesu Christi. Datum 8. Octobris 1717.
212. In Eccl. Monialium Nostræ Dominae Civitatis Biterrensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 9. Novembris 1717.
213. In eadem Eccles. Monialum. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu. Datum ut supra.
214. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Cracoviensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 12. Novembris 1717.
215. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Viluenensis. Datum 12. Novembris 1717.
216. In Eccl. Monialium S. Ursulæ sub regula S. Augustini oppidi de Marcigny Ædvensis Dioecesis. Datum 15. Novembris 1717.
217. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Carpenteractensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Martii 1718.
- 218.

218. In Eccl. Monialium S. Ursulae Civitatis Quebecensis. Datum 28. Martii 1718.
219. In Eccl. Monialium sub regula Sanctae Claræ Monast. * de Minscendorff. Aquileiensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis Datum 31. Martii 1718.
220. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. sita in via S. Jacobi Civitatis Parisiensis. Datum 34. Maii 1718.
221. In Communitatis Filiarum Fidei nuncupat. oppidi etiam nuncup. de Bergerac Petragoricensis Diœcesis. Datum 16. Maii 1718.
222. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis Narbonensis. Datum 28. Maii 1718.
223. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis Monasteriensis. Datum 26. Augusti 1718.
224. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo *du Pont l'Abbe* Corisopitensis Diœcesis. Datum 27. Augusti 1718.
225. In Eccl. Parochiali Sanctæ Genovefæ oppidi de Vernon Ebroicensis Diœcesis. Datum 7. Novemb. 1718.
226. In Eccl. Parochiali de Mulheim, Coloniensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 5. Decembris 1718.
227. In Eccl. secundi Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Aquensis in Provincia Provinciæ. Confrat. &c. Datum 20. Decembris 1718.
228. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Avenionensis. Confrat. &c. Datum 20. Decembris 1718.
229. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Tolonenensis. Datum 15. Martii 1719.
230. In Eccl. seu Cappella sanctissimi Salvatoris flagellati loci Sparf Salisburgensis Diœcesis. Datum 27. Martii 1719.
231. In Eccl. B. M. V. Castris Thrain filiali Parochiæ Birban-

182 DE CULTU SACROSANCTI

- bangensis Ratisbonensis Dioecesis. Datum 11. Maji
 * 1719. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu &
 Mariæ.
232. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncup.
 oppidi Lyncensis Passaviensis Dioecesis. Confrat. sub
 * titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 12. Julii 1719.
233. In Eccl. S. Michaelis Archangeli, ac S. Barbaræ Cle-
 ricorum Regularium Congregationis Pauperum Ma-
 tris Dei scholarum piarum nuncupat. loci de Ressovia
 Præmulliensis Dioecesis. Datum 8. Augusti 1719.
234. In Eccl. S. Jacobi Apostoli Monast. Monialium Ca-
 nonistarum Regularium Ordinis S. Augustini Civita-
 * tis Viennensis in Austria. Confrat. sub titulo sacri
 Cordis B. M. V. Datum 14. Novembris 1719.
235. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis Visitationis B.
 M. V. Immaculatæ oppidi de Rumillo Gebbennensis
 Dioecesis. Datum 22. Decembris 1719.
236. In Eccl. B. M. Lauretanæ nuncup. Monialium Ursu-
 linarum etiam nuncupat. oppidi Posonii Stigonensis
 Dioecesis. Datum 22. Februarii 1720.
237. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci Ca-
 puccinorum nuncupat. de Graji Bisuntinæ Dioecesis.
 * Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 6.
 Maji 1720.
238. In Eccl. S. Crucis Monialium Ordinis S. Benedicti
 oppidi Slonim Vilnenensis Dioecesis. Datum 22. Maji
 1720.
239. In Eccl. Parochiali loci Resicensis Posnaniensis seu
 alterius Dioecesis. Datum 22. Junii 1720.
240. In Eccl. Monast. Monialium S. Crucis Ordinis S. Be-
 nedicti oppidi nuncup. des Sables d'Olonne Lucio-
 nensis Dioecesis. Datum 6. Julii 1720.
241. In Eccl. Parochiali seu alia Ecclesia SS. Petri & Pau-
 li Apostolorum in monte Madronensi Frisingensis
 Dioecesis. Datum 29. Julii 1720.

242.

242. In Eccl. S. Marci Clericorum Regularium Congregationis scholarum piarum nuncup. oppidi Warez Chelmensis Dioecesis. Datum 6. Novembris 1720.
243. In Eccl. Parochiali S. Stephani Protomartyris oppidi de Montluel in Bressia Lugdunensis Dioecesis. Datum 22. Decembris 1720.
244. In Eccl. S. Petri & S. Barbaræ loci *de Saint Chaumont* vulgo nuncup. Lugdunensis Dioecesis. Datum 10. Martii 1721.
245. In Eccl. Fratrum Ordinis Eremitarum S. Augustini Civitatis Lugdunensis. Datum 17. Martii 1721.

CONFRATERNITATES

*Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIAE
expeditæ sub INNOCENTIO XIII.*

246. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci de Observantia Recollectorum oppidi Brulensis, Coloniensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 7. Junii 1721.
247. In Eccl. Parochiali S. Mariæ Desperoni (di *San Fermo* vulgo nuncup.) Placentinæ Dioecesis. Provinciæ Bononiensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Crucifixi, ac B. M. Virginis Dolorosæ. Datum 19. Junii 1721.
248. In Eccl. Conventus Civitatis Fratrum Ss. Trinitatis Redemtionis Captivorum Civitatis Lugdunensis. Datum 11. Augusti 1771.
250. In Parochiali seu alia Eccl. S. Jacobi *di Portolongone* * Massanensis Dioecesis Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 5. Septembris 1721.
251. In Eccl. Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi nuncup. de Faovet Corisopitensis Dioecesis. Confrat. sub * titulo sacratissimorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 12. Januarii 1722.

252. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Clæræ loci Sefflingensis Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 28. Januarii 1722.
253. In Eccl. Monast. Monialium Capuccinarum nuncup. loci Sanctæ Mariæ Angelorum etiam nuncupat. Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 20. Martii 1722.
254. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. de Cresmieux Vientensis Dioecesis in Delphinatu. Datum 21. Martii 1722.
255. In Eccl. Monast. Monialium Urbanistarum nuncup. loci de Sorcy Tullensis Dioecesis. Datum 13. Aprilis 1722.
256. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis S. Francisci Recollectarum nuncup. loci *de Chateau Vilain* Lingonensis Dioecesis. Datum 20. Aprilis 1722.
257. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncupat. oppidi de Salanche Gebbenensis Dioecesis. Datum 17. Julii 1722.
258. In Eccl. S. Mariæ de Consolatione nuncup. Fratrum Ordinis S. Francisci de Paula Minimorum nuncup. prope Pagum de Monte Valle nuncup. Bisuntinæ Dioecesis. Datum 24. Augusti 1722.
259. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Bellicensis. Datum 31. Augusti 1722.
260. In Eccl. Cathedrali Civitatis Vazatensis. Datum 26. Septembris 1722.
261. In Eccl. Monast Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Pictaviensis. Confrat. &c. Datum 12. Octobris 1722.
262. In Eccl. Parochiali loci Rastenfeld. Passavensis Dioecesis. Datum 7. Novembris 1722.
263. In Eccl. S. Georgii sopramuro nuncup. Civitatis Placentinæ Provinciae Bononiensis. Confrat. seu Congregat. sub titulo sacri Cordis Mariæ. Datum 3. Februarii 1723.

264.

264. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Matris Dei loci Annonay Viennensis Dioecesis in Delphinatu. Datum 4. Martii 1723.
265. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Tolosanensis. Confrat. seu Congregat. Datum 22. Martii 1723.
266. In Eccl. S. Crucis Ordinis Fratrum Prædicatorum loci Frankenstein Wratislaviensis Dioecesis. Datum 2. Aprilis 1723.
267. In Eccl. Parochiali S. Remigii oppidi nuncup. Carolopolitanæ Rhemensis Dioecesis. Datum 5. Aprilis 1723.
268. In Eccl. Parochiali ac Collegiata oppidi nuncup. *de Aigue - Perse* Claromontensis Dioecesis. Datum 19. Aprilis 1723.
269. In sæculari ac Collegiata Eccl. S. Andochii oppidi de Saulieu Ædvenfis Dioecesis. Datum 24. Maji 1723.
270. In Eccl. Parochiali loci Bedolini Carpentoractensis Dioecesis. Datum 31. Maji 1723.
271. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Aquensis. Datum 31. Maji 1723.
272. In Eccl. Monast. Monialium S. Ursulæ loci Carumbi Carpentoractensis Dioecesis. Datum 31. Maji 1723.
273. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi seu loci Patarnarum Carpentoract. Dioec. Datum 31. Maji 1723.
274. In Eccl. Parochiali loci Lanterensis Basileensis Dioecesis. Datum 18. Junii 1723.
275. In Eccl. seu Cappella Sororum nuncup. Civitatis Baturicensis Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis. Datum 28. Junii 1723.
276. In Eccl. S. Georgii Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. oppidi Szezuecini Vilnensis Dioecesis. Datum 13. Auguſti 1723.
277. In Eccl. S. Bonaventuræ Fratrum Ordinis Minorum

A a a S.

186 DE CULTU SACROSANTI

- S. Francisci de Observantia nuncup. Civitatis Lugdunensis. Datum 6. Novembris 1723.
278. In Eccl. Monast. Monialium Congregationis B.M.V. Civitatis Moguntinæ. Datum 17. Novembris 1723.
279. In Eccl. Monast. Monialium B.M.V. de Basilico nuncup. Ordinis S. Francisci Civitatis Messanensis. Datum 27. Novembris 1723.
280. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Cracoviensis. Datum 29. Novembris 1723.
281. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci de Observantia nuncup. loci Budensis Vilnensis Dioecesis. Datum 10. Januarii 1724.
282. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Ebredunensis. Datum 10. Januarii 1724.
283. In Eccl. Parochiali S. Andreæ oppidi nuncup. Ravensburgensis Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinæ. Datum 3. Februarii 1724.
284. In Eccl. Monast. Monialium S. Annæ Ordinis Cisterciensis Civitatis Trevirensis. Datum 3. Februarii 1724.
285. In Eccl. Monast. Monial. Ursulinarum nuncup. oppidi etiam nuncup. Gisortii Rhotomag. Dioecesis. Datum 4. Martii 1724.

CONFRATERNITATES

*Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIAE
expeditæ sub BENEDICTO XIII.*

286. In Eccl. Parochiali loci Gebreile nuncup. Basileensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis JESU. Datum 30. Junii 1724.
287. In Eccl. Parochiali de Bourbonne Lingonensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 4. Julii 1724.
288. In Eccl. Monast. Monialium Congregationis B. M. V.

- V. oppidi de Langeac Dioecesis S. Flori. Datum 17.
Julii 1724.
289. In eadem Eccl. Confrat. sub titulo sacri Cordis B.
* M. V. Datum 17. Julii 1724.
290. In Eccl. Monialium S. Ursulæ Civitatis Viennensis
in Delphinatu. Datum 17. Julii 1724.
291. In Eccl. Collegiata S. Mariæ Fulcorinæ nuncup. Ci-
vitatis Mediolanensis. Datum 21. Julii 1724.
292. In Eccl. Monialium S. Ursulæ Civitatis Bisuntinensis.
* Confrat. sub titulo sacri Cordis Mariæ. Datum 24.Ju-
lii 1724.
293. In Eccl. Parochiali S. Petri de Varise Dioecesis Car-
notensis. Datum 7. Augusti 1724.
294. In Eccl. Monialium Ordinis S. Francisci oppidi En-
sisheim Dioecesis Basileensis. Datum 9. Septembris
1724.
295. In Eccl. Parochiali loci S. Nicolai de Portu nuncup.
Diocesis Tullensis. Datum 15. Septembris 1724.
296. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I.
oppidi de Crest Diensis Dioecesis. Datum 7. Novem-
bris 1724.
297. In Eccl. Monialium Congregationis Nostræ Domi-
næ oppidi de Langogne Dioecesis Mimatensis. Datum
26. Januarii 1725.
298. In Eccl. Imperiali Assumpt. B. M. V. Canonicorum
* Regularium Ordinis S. Augustini Congregationis La-
teranensis Civitatis Pragensis. Confrat. sub titulo sacri
Cordis B. M. V. Datum 16. Februarii 1725.
299. In Eccl. Parochiali S. Joan. Baptistæ oppidi nuncupat.
Leupferberg Uratslavensis Dioecesis. Datum 16.
Martii 1725.
300. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis
Ambianens. Datum 16. April. 1725.
301. In Eccl. Metropolit. Civitatis Rothomagensis. Da-
tum 16. April. 1725.

188 DE CULTU SACROSANTI

302. In Eccl. Monialium Annuntiationis B. M. V. Immaculatæ oppidi nuncup. Joinville Catalaunensis Dioecesis. Datum 16. April. 1725.
303. In Eccl. Parochiali S. Martini loci de Rosieres Dioecesis Aniciensis. Datum 24. Julii 1725.
304. In Eccl. Conventus in Lefmo nuncup. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Strictioris Observantiae Civitatis Varsaviæ Posnaniensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. V. M. Datum 17. Augusti 1725.
305. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci de Observantia Recollectorum oppidi de Vitry Dioecesis Catalaunensis. Datum 28. Nov. 1725.
306. In Eccl. Clericorum Regularium Soc. Jesu Civitatis nuncup. Antouræ Beritensis Dioecesis. Datum 4. Decembris 1725.
307. In Eccl. Parochiali de Novian Tullensis Dioecesis. Datum 13. Februarii 1726.
308. In Eccl. B. M. V. Angelorum Monialium Tertiæ Ordinis S. Francisci oppidi Appencellæ Dioecesis Constantiensis Provinciæ Moguntinæ. Datum 16. Januarii 1726.
309. In Eccl. Monialium S. Bernardi oppidi de la Ciotat, Massiliensis Dioecesis. Datum 8. Aprilis 1726.
310. In Eccl. Monialium S. Ursulæ loci Gratiae Portus Rothagenensis Dioecesis. Datum 8. April. 1726.
311. In Eccl. Parochiali Dominæ Nostræ Cazzopitellæ in Insula Martinicæ. Datum 23. Septemb. 1726.

Ego infrascriptus testor omnes supradictas Indulgentias perpetuas ex Registris desumtas esse.

Mathias Deltour, *Substitutus Indulgentiarum.*

Con-

Confraternitatibus supradictis adjungendae sunt quæ sequuntur.

312. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Divionensis. Dioecesis Lingonensis. Datum 13. Martii 1697.
313. In Eccl. Monialium B. M. V. a Visitat. nuncup. Civitatis Bisuntinensis. Idib. April. 1698.
314. In Eccl. Monialium Ursulinarum oppidi de Poligny Dioecesis Bisuntinensis. Datum 1. Julii 1698.
315. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Salinensis Dioecesis Bisuntinensis. Datum 13. Augusti 1698.
316. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Dolanæ Dioecesis Bisuntinensis. Datum 7. Novembris 1698.
317. In Eccl. Monialium Ursulinarum oppidi d'Arbois Dioecesis Bisuntinensis. Idib. Maji 1703.

F I N I S.

A a a 3 IN-

INDEX.

Pars I. in tres Libros distributa.

LIBER I.

- D**e Origine progressu & natura cultus SS. Cordis Jesu.
 Cap. I. *Origo pūissimi cultus.* pag. 1.
 Cap. II. *De progressu SS. Cultus.* 14.
 Cap. III. *Memoratae prius revelationis veritas expenditur; ubi, occasione accepta, quæ fides ejusmodi cœlestibus gratiis adhibenda sit, obiter perstringitur.* 22.
 Cap. IV. *Quæ & qualis sit natura SS. Cultus, proponitur & explicatur.* 35.
 Cap. V. *Cultum Cordis Jesu, & cultum SS. Eucharistie inter se differre.* 46.

LIBER II.

- De Excellentia Cultus Cordis Jesu.* 49.
 Cap. I. *De Excellentia Rei quæ colenda proponitur.* 50.
De Excellentia SS. Cordis Jesu in se spectati. 53.
De Corde Jesu comparate ad homines. 62.
 Cap. II. *Satisfit objectionibus.* 73.
 Cap. III. *Excellentia Cultus Cordis Jesu ex fine excellētissimo declaratur.* 102.
De Amore Jesu erga homines aliquid attingitur, quantum ad propositum satis est. 103.
Quid tanto amori rependere homine's debuere. 106.
Ingratus hominum animus expenditur. 112.
Querela Christi justissima, satisfaciendique necessitas. 120.
 Cap. IV. *Excellentia tum virtutum quas Cultus Cordis Jesu complectitur, tum fructus qui ex ejusdem praxi colligitur.* 124.

LIBER III.

- De usu & praxi Cultus SS. Cordis Jesu.* 129.
 Cap. I. *De Cultu interiori Cordis Jesu.* 131.
 Cap.

Cap. II. <i>De Cultu exteriori Cordis Iesu.</i>	134.
Cap. III. <i>Variæ praxes Cordi Iesu colendo idoneæ a Sanctis Viris exercitæ ac traditæ.</i>	139.
Praxis I. <i>ex Lud. Blosii documentis.</i>	ibid.
Praxis II. <i>ex Lanspergio defumta.</i>	140.
Praxis III. <i>Ex R. P. Alvarez de Paz.</i>	142.
Praxis IV. <i>S. Gertrudi a Deo revelata.</i>	143.
Praxis V. <i>Venerab. Matri Mariæ de Incarnat. ex Ordine Sanctorum. Divæ Ursulæ, Deo revelante, tradita.</i>	144.
Praxis VI. <i>deducta ex visione cœlesti habita a Virgine Parodiensi supra memorata.</i>	149.
Cap. IV. <i>Appendix de Cultu SS. & immaculati Cordis Mariæ Matris Dei Iesu.</i>	150.
Cap. V. & ultimum. <i>Exercitia ad Cultum Cordium Iesu & Mariæ pertinentia.</i>	161.
Exercitium laudis & adorationis ad Cor Iesu.	162.
Exercitium amoris ad Cor Iesu.	163.
Invocatio ad Cor Iesu.	165.
Pro injuriis Cordi Iesu inflictis voluntaria expiatio ad Cor Iesu.	ibid.
Oblatio sui suarumque rerum ad Cor Iesu.	167.
Exercitium ad Cor Mariæ.	170.
Precationes piique affectus ad sacrosancta Corda Iesu & Mariæ.	173.

P A R S I I.

De vita venerab. Mat. Marg. Mariæ Alacoque.	(i)
Monitio ad Lectorem.	(i)
Epistola Illustriss. D. D. Episcopi Suectionensis ad hujuscem opusculi authorem scripta de vita sanctitate prædictæ vener. Matris Margaritæ.	(ii)
Exemplum miraculi authentici meritis venerab. Mat. Marg. Mariæ a Deo impetratum.	(xiiij)
Exemplum fideliter exscriptum ex iis quæ jussu Patris sui spiritualis scriptis de vita sua ven. Mat. Margarita Maria Alacoque.	I.
Ex-	

- Excerpta quædam litterarum ejusdem ven. Matris.* 126.
Edicta plurimorum Episcoporum circa Cultum SS. Cordis Jesu debitum, & institutionem festi ad honorem ejusdem SS. Cordis. 131.
Episcopus Constantiensis in Normannia anno 1688. ibid.
Archiepiscopus Vesuntinus anno 1694. 132.
Archiepiscopus Lugdunensis Galliæ Primas, anno 1718. 133.
Ejusdem Archiepiscopi facultas celebrandi festi SS. Cordis Marie. 135.
Episcopus Massiliensis anno 1720. 136.
Civitatis Massiliensis deliberatio de voto publico circa celebrationem festi SS. Cordis Jesu. 137.
Episcopus Telenensis anno 1721. 139.
Capituli Ecclesiæ Metropolit. Aquissextana votum perpetuum de celebratione festi SS. Cordis Jesu an. 1721. 140.
Ejusdem voti approbatio ab Archiepiscopo. 141.
Archiepiscopus Arelatensis an. 1721. 142.
Civitatis Avenionensis votum perpetuum an. 1722. 143.
Episcopus Carpentoractensis. 144.
Breve Pontificium Ecclesiæ Monasteriorum Visitationis B. V. M. concessum. 145.
Officium adorandi Cordis Jesu ex Breviar. Benedictino. 146.
Officium SS. Cordis Marie ex eod. Breviario. ibid.
Libellus supplex Sanctimonialium a Visitatione B. V. M. ad Summum Pontificem Benedictum XIII. 147.
Libellus supplex Benedicto XIII. ab Illustriss. & Reverendiss. Episcopo Massiliensi cum universo ipsius Diœcesis Clero porrectus. 149.
Epistola Celsissimi Episcopi Cracoviensis, Ducis Severiæ ad Summum Pontificem Benedictum XIII. 154.
Epistola Serenissimi Regis Poloniæ ad Summum Pontificem Benedictum XIII. 155.
De Confraternitatibus sub titulo SS. Cordium Jesu & Mariæ constitutis. 157.

Finis Indicis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

